BARTÓK STRATÉGIA
STRATEGIA BARTÓK
BARTÓK STRATEGY

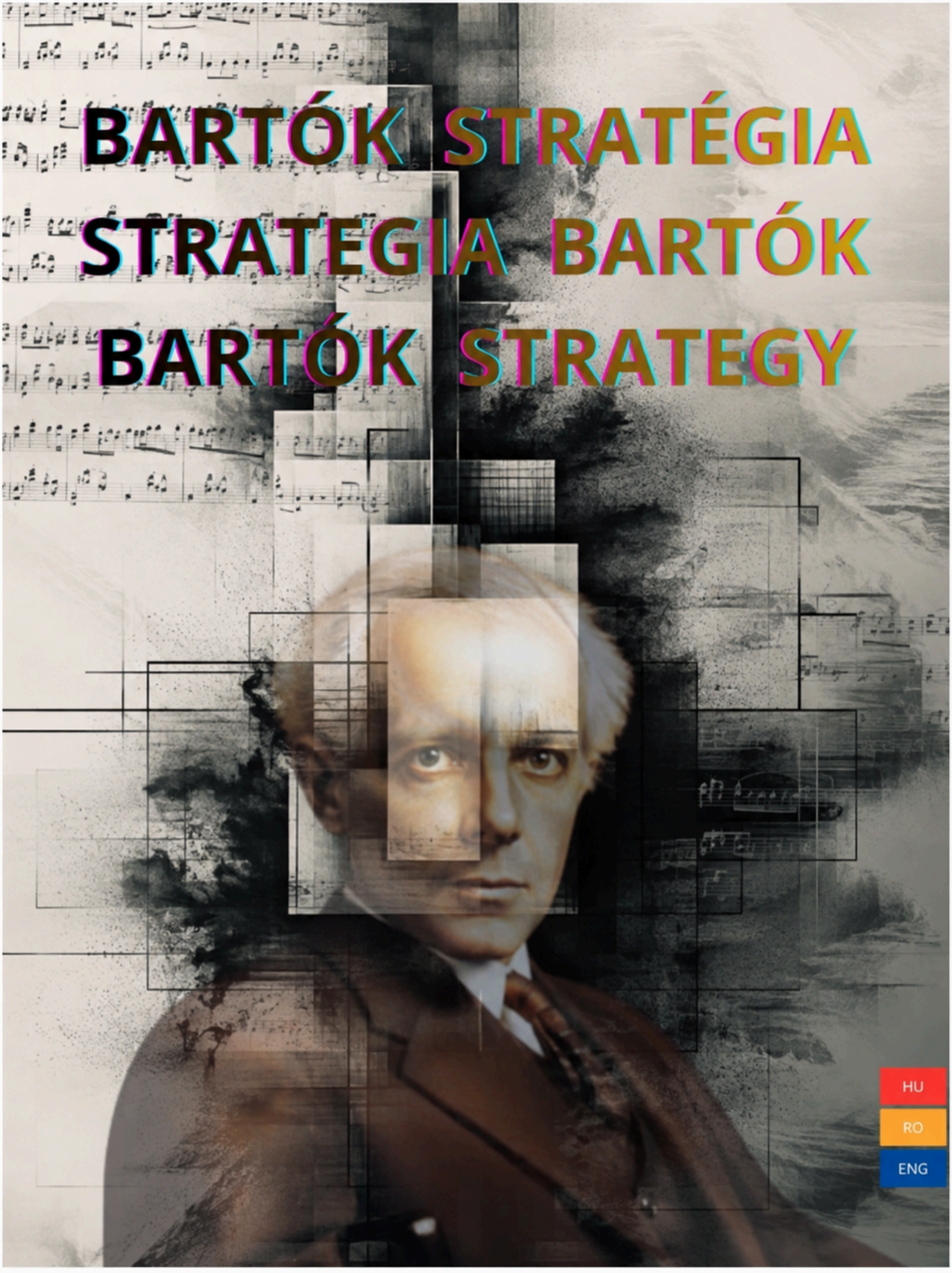

HU

RO

ENG

Interreg
Co-funded by the European Union
Romania - Hungary
Hungarian Government

MIKROKOSMOS

BARTÓK STRATÉGIA ÉS MEGALAPOZÓ TANULMÁNY

STRATEGIA BARTÓK ȘI STUDIU DE FUNDAMENTARE

BARTÓK STRATEGY AND FOUNDATIONAL STUDY

A dél-alföldi és a magyar-román határmenti térség
művészeti nevelési, művészetközvetítési és art & science fejlesztési stratégiája
2026–2030

Strategia de dezvoltare a educației artistice, a medierii artistice și a domeniului art & science în regiunea Câmpiei de Sud și în zona de frontieră româno-ungară, 2026–2030

Development Strategy for Arts Education, Art Mediation, and Art & Science in the Southern Great Plain Region and the Hungarian–Romanian Cross-Border Area, 2026–2030

INTERREG VI-A Románia - Magyarország Program keretében megvalósuló „MIKROKOSMOS ROHU00495– Bartók Béla ethoszának és kulturális örökségének feltárása különböző művészeti ágakon keresztül” című pályázathoz kapcsolódó Stratégia és megalapozó tanulmány.

Strategie și studiu de fundamentare aferente proiectului intitulat „MIKROKOSMOS –ROHU00495 Explorarea etosului și a moștenirii culturale a lui Béla Bartók prin diferite ramuri ale artei”, realizat în cadrul Programului INTERREG VI-A România-Ungaria.

Strategy and foundational study related to the project titled “MIKROKOSMOS ROHU00495– Unveiling Béla Bartók's ethos and cultural heritage through various artistic disciplines”, implemented within the framework of the INTERREG VI-A Romania-Hungary Programme.

www.interreg-rohu.eu

A tanulmányt a KÖKI-INNOVÁCIÓ Kft felkérésére a Potenton Alapítvány készítette.

Studiul a fost realizat de Fundația Potenton la solicitarea KÖKI-INNOVÁCIÓ Kft.

The study was prepared by the Potenton Foundation at the request of KÖKI-INNOVÁCIÓ LTD.

Lektorálta: Seres István

Lector: István Seres

Proofread by: István Seres

Jelen anyag tartalma nem feltétlenül tükrözi az Európai Unió hivatalos álláspontját.

Conținutul acestui material nu reprezintă în mod obligatoriu poziția oficială a Uniunii Europene.

The contents of this material do not necessarily reflect the official position of the European Union.

0. DÖNTÉSHOZÓI GYORSSZEKCIÓ

Ez a gyorsszekció a stratégia egészét döntéshozói olvasatra sűríti. A cél nem a főszöveg helyettesítése, hanem annak kijelölése, hogy 2026-ban milyen döntéseket kell meghozni, mely

programok élvezzenek elsőbbséget, milyen felelősségi rendben történjen a végrehajtás, és milyen finanszírozási, kockázatkezelési és monitoring-logika mellett válik a stratégia valóban végrehajthatóvá.

0.1. Öt döntéshozói állítás

- A régió nem erőforráshiányos, hanem koordinációhiányos: az intézményi és kreatív kapacitások jelen vannak, de szigetszerűen működnek.
- A művészeti nevelés fejlesztése nem kizárólag kulturális, hanem munkaerőpiaci, megtartási és regionális versenyképességi ügy.
- A 2026–2030-as ciklusban nem egyszerre kell mindent megvalósítani: először pilotok, mérés, irányítás és partnerség, majd skálázás.
- A programterület és a kiterjesztett stratégiai hatástér szétválasztása alapfeltétel: Bács-Kiskun szakmailag indokolt partner, de nem azonos jogi státuszú térség.
- A stratégia akkor védhető, ha minden állítása mellé bizonyítottsági szint, felelős, költséglogika és mérőszám rendelődik.

0.2. Bizonyítottsági szintek és döntéshozói használat

Táblázat HU-001. Bizonyítottsági szint – Jelölés – Mit tartalmaz? – Mire használható döntéskor?

Bizonyítottsági szint	Jelölés	Mit tartalmaz?	Mire használható döntéskor?
Hivatalos statisztikai adat	[STAT]	Eurostat, uniós program- és intézményi publikus adatok.	Bázis, benchmark, külső összehasonlítás.
Projekt-munkaadat	[MUNKA]	Az 50%-os dokumentáció és a szakmai beszámoló belső diagnosztikai számai.	Problémaazonosítás és prioritásképzés.
Szakértői pilot értékelés	[PILOT]	Megyei 1–5 skálás előértékelések, problématérképi pontozások.	Első beavatkozási sorrend és pilottervezés.
Stratégiai célérték	[CÉL]	2028-as mérföldkövek és 2030-as célok.	Teljesítményértékelés és beszámolás.

Forrás: saját szerkesztés a Bartók stratégia projektalap-dokumentumai, a hiánypótlási útmutató és a hivatkozott forrásrendszer alapján.

0.3. 2026-os azonnali döntési csomag

Táblázat HU-002. Elfogadandó döntés – Miért most? – Felelős döntési szint – Határidő

Elfogadandó döntés	Miért most?	Felelős döntési szint	Határidő	Várt kimenet
Programirányító testület és szakmai koordináció kijelölése	Gazdaintézmény nélkül a programok szétfolynak.	Projektgazda / konzorciumi vezetés	2026 Q2	Egységes irányítási rend, éves munkaterv.
Pilotmegyék és kiterjesztett stratégiai tér jóváhagyása	A programjogi és a stratégiai tér elkülönítése védhetővé teszi a dokumentumot.	Irányító testület	2026 Q2	Megyei szerepkiosztás és jogosultsági tisztázás.
Három zászlóshajó-pilot indulásának jóváhagyása	A stratégia csak kézzelfogható pilotokkal válik láthatóvá.	Projektgazda + partnervárosok	2026 Q3	Bartók-labor, Art-Bus, Fény és Hang pilotok.

Közös mérési és interjúprotokoll elfogadása	A 56 indikátoros rendszer és az 50 interjú csak egységes adatlogikával használható.	Szakmai koordináció + adatgazda	2026 Q2	Összehasonlítható monitoring és beszámolás.
Hibrid finanszírozási mix elfogadása	Egyforrású programok fenntarthatósága gyenge.	Projektgazda + pénzügyi partnerek	2026 Q3	Pályázati, önkormányzati és vállalati lábakra építő modell.

Forrás: saját szerkesztés a Bartók stratégia projektalap-dokumentumai, a hiánypótlási útmutató és a hivatkozott forrásrendszer alapján.

0.4. Megyei döntéshozói prioritáslapok – egyoldalas összesítés

A részletes megyei profilok a főszövegben és a mellékletekben szerepelnek; az alábbi tábla a döntési logika sűrített változata, hogy térségenként gyorsan azonosítható legyen az első három beavatkozási fókusz.

Táblázat HU-003. Térség – Első számú prioritás – Második prioritás – Harmadik prioritás

Térség	Első számú prioritás	Második prioritás	Harmadik prioritás
Csongrád-Csanád	Art & Science pilotok és egyetemi integráció	Bartók-labor és módszertani export	Határmenti koordináció és adatgazdaság
Békés	Hozzáférésjavítás és mobil elérés	Mentorhálózat és tehetségmegtartás	Közösségi és kézműves kreatív gazdaság
Bács-Kiskun*	Animációs és kreatívipari kapcsolódások	Régiós showcase és márkaépítés	Felsőoktatási és vállalati modulok
Arad	Határmenti kapcsolhatóság erősítése	Kulturális közvetítés modernizálása	Közös HU–RO pilotokhoz való csatlakozás
Timiș	Nemzetközi láthatóság és designvezérelt programok	Közös Szeged–Temesvár innovációs modulok	Startup- és rezidencia-ökoszisztéma

Forrás: saját szerkesztés a Bartók stratégia projektalap-dokumentumai, a hiánypótlási útmutató és a hivatkozott forrásrendszer alapján.

0.5. Zászlóshajó-programok rövid döntési mátrixa

Táblázat HU-004. Program – Fő célcsoport – 2026–2027 fókusz – Felelős mag

Program	Fő célcsoport	2026–2027 fókusz	Felelős mag	Költségsáv	Fő KPI 2030
Bartók-laborok hálózata	AMI-k, általános és középiskolák	3–4 pilotlabor, közös módszertani csomag	Tankerületek + egyetemek	Közepes	Pilotintézmények és modulok száma
Tehetségútlevél	Tehetséges tanulók, hallgatók	Mentor- és átmeneti protokoll kialakítása	Iskolák + felsőoktatás	Alacsony–közepes	Mentorált átmenetek aránya
Art-Bus és mobil műhelyek	Kistelepülési fiatalok	Elérési útvonalak és utazó foglalkozások	Megyei kulturális partnerek	Közepes	Elért települések és résztvevők
Határmenti digitális platform	Intézmények, partnerek, diákok	Erőforrás-adatbázis és háromnyelvű tartalom	Közös konzorcium	Alacsony–közepes	Aktív intézményi felhasználók száma
Fény és Hang pilot	Tudományos és kulturális közönség	Szeged–Temesvár art & science pilotok	ELI-ALPS + egyetemek	Közepes–magas	Megvalósult pilotprojektek száma

Kreatív voucher	KKV-k és kreatív szakemberek	Kis összegű közvetítő támogatási csomag	Kamarák + önkormányzatok	Közepes	Létrejött kreatív-kkv együttműködések
Rezidencia és inkubátor	Fiatal alkotók, pályakezdők	Kezdő rezidencia és közösségi tér pilotok	Városok + magánpartnerek	Közepes–magas	Helyben maradó fiatal alkotók aránya
Művész-mentor és coaching	Szabadúszó és induló alkotók	Jogi, üzleti és projektmentori csomag	Szakmai szervezetek	Alacsony	Pályaelhagyás mérséklődése

Forrás: saját szerkesztés a Bartók stratégia projektalap-dokumentumai, a hiánypótlási útmutató és a hivatkozott forrásrendszer alapján.

0.6. Irányítási és felelősségi modell

Táblázat HU-005. Funkció – Elsődleges szereplő – Fő feladat – Beszámolási pont

Funkció	Elsődleges szereplő	Fő feladat	Beszámolási pont
Stratégiai döntés	Projektgazda / irányító testület	Prioritások, éves programcsomag, forrásallokáció jóváhagyása	Féléves vezetői ülés
Szakmai koordináció	Szakmai vezető + munkacsoport	Tartalmi standardok, pilotok szakmai felügyelete	Negyedéves szakmai riport
Területi végrehajtás	Megyei / városi partnerintézmények	Programok lebonyolítása, helyi partnerség, adatszolgáltatás	Negyedéves megyei jelentés
Oktatási és tudományos partnerség	Egyetemek, AMI-k, kutatóhelyek	Módszertani fejlesztés, képzés, art & science modulok	Féléves szakmai audit
Monitoring és adatgazdaság	Kijelölt adatgazda intézmény	56 indikátor kezelése, interjú- és adatprotokoll	Éves monitoring-jelentés
Kommunikáció és brand	Közös kommunikációs egység	Háromnyelvű láthatóság, Bartók-brand és showcase koordináció	Éves kommunikációs értékelés

Forrás: saját szerkesztés a Bartók stratégia projektalap-dokumentumai, a hiánypótlási útmutató és a hivatkozott forrásrendszer alapján.

0.7. Finanszírozási forgatókönyvek

Táblázat HU-006. Forgatókönyv – Éves programméret – Fő források – Mit finanszíroz?

Forgatókönyv	Éves programméret	Fő források	Mit finanszíroz?	Fő kockázat
Minimum	1–2 nagyobb és 2 kisebb program	Interreg + saját intézményi erőforrás	Mérés, koordináció, 1–2 pilot, digitális alapok	Alacsony láthatóság, lassú skálázás
Reális	4–6 program párhuzamosan	Interreg + Erasmus+ / ESZA+ + önkormányzati társfinanszírozás	Pilotok, mobil elérés, mentorálás, digitális platform	Partnerségi túlterhelés, ha nincs erős koordináció
Ambiciózus	Teljes zászlóshajó-portfólió	Interreg + Kreatív Európa + CSR/PPP + városi társfinanszírozás	Rezidencia, inkubátor, art & science showcase, márkaépítés	Magas koordinációs és fenntarthatósági igény

Forrás: saját szerkesztés a Bartók stratégia projektalap-dokumentumai, a hiánypótlási útmutató és a hivatkozott forrásrendszer alapján.

0.8. Fő kockázatok és korrekciós válaszok

Táblázat HU-007. Kockázat – Valószínűség – Hatás – Megelőzés

Kockázat	Valószínűség	Hatás	Megelőzés	Korrekciós válasz

Programgazda nélküli szétfolyó végrehajtás	Magas	Magas	Világos irányítási rend és beszámolási pontok	Felelősi újrakijelölés, pilotok újrasorrendezése
Pedagógus- és mentorkapacitás hiánya	Közepes	Magas	Mikrotanúsítványok, külső szakértői pool, ösztönzők	Kisebb pilotkörrel induló skálázás
Vidéki hozzáférési egyenlőtlenség fennmaradása	Magas	Közepes–magas	Art-Bus, hibrid digitális és helyi partneri modellek	Fókuszált települési korrekciós csomag
Gyenge adatjelentés és bizonyítottsági keveredés	Közepes	Magas	Adatgazda, egységes jelölésrendszer, protokoll	Adattisztítási és auditkör beiktatása
Forráshiány vagy forráskiesés	Közepes	Magas	Hibrid finanszírozási mix, moduláris programtervezés	Minimum-forgatókönyvre visszaállás
HU–RO partneri dinamika lassulása	Közepes	Közepes–magas	Közös döntési naptár és kétnyelvű operatív protokoll	Részprogramok átmeneti kétsebességes működtetése

Forrás: saját szerkesztés a Bartók stratégia projektalap-dokumentumai, a hiánypótlási útmutató és a hivatkozott forrásrendszer alapján.

0.9. Beszámolási és monitoring-mérföldkövek

Táblázat HU-008. Kulcsmutató – 2026 bázislépés – 2028 mérföldkő – 2030 célállapot

Kulcsmutató	2026 bázislépés	2028 mérföldkő	2030 célállapot	Adatgazda
Pilotintézmények száma	Pilotlista elfogadva	Legalább 6 aktív pilotintézmény	Legalább 12 intézmény hálózatban	Szakmai koordináció
Lezárt interjúk és feldolgozás	Mintavétel és protokoll jóváhagyva	50 interjú lezárva és kódolva	Kétévente ismételhető panelrendszer	Adatgazda
Kistelepülési elérés	Célterületek kijelölve	Éves mobil elérés legalább 20 településen	Éves mobil elérés legalább 40 településen	Megyei partnerek
Art & Science pilotok	2 pilotterv jóváhagyva	Legalább 3 megvalósult pilot	Éves programcsomaggá váló modell	Egyetemek + kutatóhelyek
Kreatív-kkv együttműködések	Voucher-keret kialakítva	Legalább 15 együttműködés	Legalább 40 együttműködés	Kamarák / önkormányzatok
Fiatal megtartási és mentorálási arány	Tehetségútlevél rendszer indul	Mérhető mentorált átmeneti útvonalak	A pályaelhagyás és elvándorlás csökkenő trendje	Oktatási partnerek

Forrás: saját szerkesztés a Bartók stratégia projektalap-dokumentumai, a hiánypótlási útmutató és a hivatkozott forrásrendszer alapján.

* Bács-Kiskun a dokumentumban kiterjesztett stratégiai hatástérként szerepel, nem azonos jogi státuszú a hivatalos ROHU programterülettel.

Tartalomjegyzék HU

0. Döntéshozói gyorsszekció 4

1. Vezetői összefoglaló 11

2. Bevezetés, célrendszer és módszertani keret 14

3. Regionális helyzetkép és területi lehatárolás 17

4. Bartók Béla öröksége: művészeti hatás és értékátörökítés 20

5. Oktatási integráció és tehetséggondozás 23

6. Művészetközvetítési innovációk 27

7. Kreatív iparág, társadalmi szerep és gazdasági relevancia 30

8. Probléma- és erőforrástérkép 33

9. Art & Science: a régió innovációs jövőképe 38

10. Regionális SWOT és stratégiai fókuszok 40

11. Stratégiai célrendszer 2026–2030 42

12. Beavatkozási portfólió és programlogika 43

13. Irányítási, partnerségi és finanszírozási keret 48

14. Monitoring, indikátorrendszer és beszámolási logika 50

15. Záró következtetések 52

Mellékletek 53

Forrásjegyzék 77

Cuprins RO

0. Secțiune rapidă pentru factorii de decizie 111
1. Rezumat executiv 118
2. Introducere, sistem de obiective și cadru metodologic 121
3. Analiză regională și delimitare teritorială 124
4. Moștenirea lui Béla Bartók: impact artistic și transmiterea valorilor 127
5. Integrarea educațională și dezvoltarea talentelor 130
6. Inovații în medierea artistică 134
7. Industrii creative, rol social și relevanță economică 136
8. Harta problemelor și a resurselor 139
9. Art & Science: viziunea de inovare a regiunii 145
10. Analiză SWOT regională și direcții strategice 147
11. Sistemul de obiective strategice 2026–2030 149
12. Portofoliu de intervenții și logica programelor 151
13. Cadrul de guvernanță, parteneriat și finanțare 156
14. Monitorizare, sistem de indicatori și logica raportării 157
15. Concluzii finale 159

Anexe 160

Bibliografie 190

Table of Contents **ENG**

0. Decision-Maker Quick Section 230

1. Executive Summary 236

2. Introduction, Objectives Framework, and Methodology 239

3. Regional Overview and Territorial Delimitation 242

4. The Legacy of Béla Bartók: Artistic Impact and Value Transmission 245

5. Educational Integration and Talent Development 248

6. Innovations in Art Mediation 251

7. Creative Industries, Social Role, and Economic Relevance 254

8. Problem and Resource Mapping 257

9. Art & Science: The Region’s Innovation Vision 263

10. Regional SWOT Analysis and Strategic Focus Areas 265

11. Strategic Objectives Framework 2026–2030 267

12. Intervention Portfolio and Program Logic 268

13. Governance, Partnership, and Financing Framework 273

14. Monitoring, Indicator System, and Reporting Logic 275

15. Final Conclusions 278

Annexes 279

References 303

1. VEZETŐI ÖSSZEFOGLALÓ

A jelen stratégia abból a felismerésből indul ki, hogy a művészeti nevelés a dél-alföldi és a magyar-román határmenti térségben nem perifériku kulturális ügy, hanem fejlesztéspolitikai, társadalmi és gazdasági kérdés. A vizsgált projektalap-dokumentumok világosan kijelölik a vizsgálat hat fő tengelyét: művészeti hatás és értékátörökítés, oktatási integráció, művészetközvetítési innováció, kreatív iparág és társadalmi szerep, probléma- és erőforrástérkép, valamint art & science megközelítés. Ezeket a jelen nem egyszerűen összefűzi, hanem újraszervezi egy olyan döntéshozói logika mentén, amelyben az elemzésből végrehajtható programok, a programokból pedig mérhető eredmények következnek. A teljes stratégia így nem csak kulturális jövőkép, hanem intézményi és területi cselekvési keret.

A stratégia legfontosabb állítása, hogy Bartók Béla öröksége a 21. században elsősorban módszertani örökség. A bartóki gondolkodás egyszerre gyökérhez kötött és radikálisan nyitott: a hagyomány gyűjtése, a strukturális elemzés, a kortárs újraértelmezés és a nemzetközi összehasonlítás ugyanannak a szellemi működésnek a részei. Ez az elv közvetlenül alkalmazható a mai művészeti nevelésre. Az oktatás akkor lesz korszerű, ha nem pusztán ismeretátadás, hanem elemzés, újraalkotás, együttműködés és problémamegoldás mentén a zenei, vizuális, színházi és irodalmi örökséget a digitális, tudományos és társadalmi környezethez kapcsoljuk.

A stratégia a rendelkezésre álló projektanyagokból kiolvasható egyik legsúlyosabb kihívást a tehetségút szűkülésében azonosítja. A belső projekt-munkaadat szerint a régióban hozzávetőleg 25 000 gyermek vesz részt alapfokú művészeti oktatásban, de a művészeti középfok irányába történő továbblépés aránya mindössze 0,5%, és a szakirányú felsőoktatási belépés ehhez képest is drasztikusan szűkül. Ez nem egyszerű utánpótlási probléma, hanem rendszerszintű jelzés: a művészeti nevelés jelenlegi struktúrája a belépésnél erős, az átmeneteknél viszont gyenge. A döntéshozói válasz ezért nem lehet kizárólag eseményszervezés vagy infrastruktúrafejlesztés; szükség van összehangolt tehetségút-logikára, pályaorientációra, mentorálásra, mobilitási és digitális közvetítési megoldásokra.

A második kulcsmegállapítás a térség erőforrás-paradoxona. A régióban jelentős kulturális, tudományos és intézményi kapacitás halmozódott fel, de ezek szigetszerűen működnek. Szeged erős tudományos és művészeti központ, Temesvár nemzetközileg látható kreatív és kulturális csomópont, Kecskemét jelentős animációs és ipari háttérrel bír, Békés megye pedig kiemelkedő hagyományőrző és közösségi értékeket hordoz. A gond nem a kapacitások hiánya, hanem a gyenge összekapcsoltság: kevés a horizontális együttműködés, töredezett az információáramlás, esetleges a pedagógiai innovációk terjedése, és különösen a kisebb települések kapcsolódnak nehezen a városi magokhoz.

A stratégia ezért a „hálózat a falak helyett” elvre épül. A cél nem újabb izolált intézményi tornyok létrehozása, hanem egy átjárható, többnyelvű, többközpontú régiós tanuló- és

közvetítőhálózat kialakítása. Ennek gerince a következő: művészeti tehetségút és pályaorientáció, digitális és mobil művészetközvetítés, határon átnyúló adat- és erőforrásplatform, kreatívipari partnerségek, valamint az art & science pilotok köré szervezett regionális márkaépítés. A döntéshozói szempontból ez azért lényeges, mert a hálózatos modell egyszerre képes oktatási, társadalmi és gazdasági problémákra válaszolni: javítja a hozzáférést, növeli a közönségkapcsolatot, mérsékli az elvándorlást, és új együttműködéseket hoz létre a kulturális, tudományos és vállalati szféra között.

A dokumentum tudományos megalapozását négy réteg biztosítja. Az első a vizsgált projektalap-dokumentumok belső logikája és a bennük rögzített vállalások rendszere. A második a hivatalos statisztikai és programozási háttér: a ROHU programterület lehatárolása, az Eurostat oktatási és kulturális statisztikái, valamint a releváns intézményi források. A harmadik a primer kutatási keret: az 50 videóinterjúra, 56 indikátorra és megyei bontású előpontozásra épülő empirikus terv. A negyedik a benchmarkolás: olyan nemzetközi art & science és közvetítési modellek adaptációs tanulságai, mint az Ars Electronica Futurelab, a Science Gallery Network vagy a ZKM.

A stratégia területi logikája tudatosan elválasztja egymástól a hivatalos programterületet és a kiterjesztett stratégiai hatásterületet. A ROHU-program nyolc megyéből álló jogosult területének déli magját Békés, Csongrád-Csanád, Arad és Timiș alkotja. Ugyanakkor egyértelműen integrálja Bács-Kiskunt is a kreatív és oktatási ökoszisztéma részeként. A jelen stratégia ezt a kettősséget nem hibaként, hanem kezelendő fejlesztési realitásként fogja fel: Bács-Kiskun programjogi értelemben nem teljes jogú ROHU terület, de funkcionális-stratégiai értelemben kulcsszereplő. E megkülönböztetés hiánya végrehajtási és kommunikációs kockázatot jelentene; a tiszta lehatárolás viszont növeli a stratégia végrehajthatóságát.

Összességében a stratégia a döntéshozók számára azt az üzenetet közvetíti, hogy a térség jövője nem választás a hagyomány és a modernitás között, hanem a kettő tudatos összekapcsolása. Bartók Béla szellemi öröksége éppen azt mutatja meg, hogy a lokális kulturális kódok a legmodernebb tudományos és technológiai gondolkodással is termékenyen kapcsolhatók össze. A dél-alföldi és bánáti térség akkor lehet versenyképes és koohézió-képes, ha a művészeti nevelést közös régiós fejlesztési infrastruktúraként kezeli – nem csupán kulturális intézményként, hanem készségfejlesztő, közösségépítő, innovációs és gazdaságfejlesztési rendszerként.

Táblázat HU-009. Vezetői döntési üzenetA stratégia legfontosabb kimenete nem egy újabb rendezvénynaptár, hanem egy olyan régiós okta

Vezetői döntési üzenet
A stratégia legfontosabb kimenete nem egy újabb rendezvénynaptár, hanem egy olyan régiós oktatási és közvetítési rendszer terve, amelyben a művészeti nevelés egyszerre identitásképző, közösségi, innovációs és gazdasági erőforrás.

Táblázat HU-010. Adatstátusz – Jelentés – A stratégiai felhasználás módja

Adatstátusz	Jelentés	A stratégiai felhasználás módja
Hivatalos statisztikai adat	Eurostat, EU, Interreg, intézményi hivatalos forrás	Makroszintű alátámasztás és összehasonlító kontextus
Projekt-munkaadat	A feltöltött projektalap-dokumentumokban rögzített belső adat vagy diagnózis	A helyi problémaazonosítás és tehetségút-leírás alapja
Szakértői pilot pontozás	Megyei előértékelés 1–5 skálán	Területi prioritások kijelölése és vizuális probléma-/erőforrástérkép
Stratégiai célérték	A 2026–2030-as végrehajtási horizont végpontja	Monitoring és eredményértékelés

Forrás: saját szerkesztés a Bartók stratégia projektalap-dokumentumai, a hiánypótlási útmutató és a hivatkozott forrásrendszer alapján.

2. BEVEZETÉS, CÉLRENDSZER ÉS MÓDSZERTANI KERET

2.1. A stratégia rendeltetése

Jelen anyag nem pusztán az eddig alkotott kulturális stratégiák újrafogalmazása, hanem annak döntéshozói újraszerkesztése. A cél az, hogy a művészeti nevelésről és művészetközvetítésről szóló beszéd kimozduljon a leíró, ünnepi vagy kizárólag kulturális diskurzusból, és átforduljon fejlesztéspolitikai nyelvre. Ennek megfelelően a dokumentum három egyszerre érvényes olvasatot kínál. Elsőként megalapozó tanulmány: bemutatja a régió helyzetét, erőforrásait, gyengeségeit és a változás szükségességét. Másodikként stratégiai dokumentum: célokat, beavatkozási irányokat, intézményi szerepeket és időhorizontot rögzít. Harmadikként végrehajtási keret: indikátorokat, beszámolási logikát, adatjelöléseket, finanszírozási irányokat és kockázatkezelési szempontokat tartalmaz.

Ez a hármas rendeltetés különösen fontos olyan projekteknél, ahol a kulturális és oktatási fejlesztések több szervezeti szinten zajlanak. A döntéshozói körben más információ szükséges a programozáshoz, mint a kulturális intézményeknek a közvetítői munka újratervezéséhez, és ismét más a pedagógiai szereplőknek a mindennapi módszertani munkához. A stratégia ezért tudatosan rétegzett: ugyanazt a problémát egyszerre értelmezi területi, oktatási, kulturális, társadalmi és gazdasági nézőpontból.

2.2. Kiinduló kérdések

A stratégia hat alapvető kérdésre keresi a választ. Először: miként fordítható le Bartók Béla öröksége a 21. századi művészeti nevelés és közvetítés nyelvére úgy, hogy közben ne váljon múzeumi díszletté? Másodszor: hogyan alakítható ki átjárás az alapfokú művészeti nevelés, a középfok, a felsőoktatás és a kreatív munkaerőpiac között? Harmadszor: milyen típusú innovációkra van szükség ahhoz, hogy a művészetközvetítés ne csak a nagyvárosi kulturális központokban legyen erős, hanem a kisebb településekhez is eljusson? Negyedszer: milyen tényezők akadályozzák ma leginkább a tehetségmegtartást? Ötödször: milyen térségi erőforrások vannak már most is jelen, amelyekre nem új intézmények építhetők, hanem új együttműködések? Hatodszor: hogyan lehet mindezt mérhető, átlátható és finanszírozható programokká alakítani?

Jelen Bartók Stratégia erőssége, hogy e kérdéseket már nem elszigetelt témaként, hanem összefüggő problémaláncként kezeli. A jelen teljes stratégia ezt az összefüggést teszi explicitté. Nem abból indul ki, hogy külön „kulturális”, „oktatási” és „gazdasági” problémák vannak, hanem abból, hogy ugyanannak a rendszernek többféle tünetével szembesülünk. A pályaelhagyás összefügg a közvetítés korszerűtlenségével, a korszerűtlenség összefügg a digitális és tudományos kapcsolatok hiányával, a kapcsolathiány pedig közvetlenül érinti a régió versenyképességét és megtartó erejét.

2.3. Módszertani alapelv: rétegzett bizonyítottság

A stratégia egységes, szövegközi hivatkozási logikát alkalmaz: a statisztikai, intézményi, programozási és benchmark-források a 16.6. melléklet forrásjegyzékében [S1]–[S14] kóddal szerepelnek, míg a projekt-munkaadatok és pilotértékelések adatstátusza a főszövegben és a mellékletekben külön jelölést kap. A táblázatok és ábrák számozása, címezése és forrásmegjelölése ezért a teljes dokumentumban egységesen, a tudományos gyakorlatnak megfelelően került kiegészítésre.

A főszövegben szereplő számszerű megállapítások értelmezésekor a kapcsolódó mellékletekre is vissza kell utalni: az 56 indikátoros mérési mátrixra, az 50 interjú mintavételi és feldolgozási keretére, a megyei profilokra, valamint a nemzetközi benchmark-kézikönyvre.

A stratégia egyik legfontosabb újítása a bizonyítottsági szintek tudatos kezelése. A feltöltött anyagokban egyszerre jelennek meg konkrét projekt-munkaadatok, távlati vállalások, fejlesztési ötletek és tervezett empirikus elemek. Egy döntéshozói dokumentumban ezek nem keveredhetnek ellenőrizetlenül. Ezért a jelen tanulmány minden megállapítást négy kategóriába rendez: hivatalos statisztikai adat, projekt-munkaadat, szakértői pilot értékelés és stratégiai célérték. A módszertani tisztázás nem adminisztratív részlet, hanem a hitelesség egyik feltétele.

A hivatalos statisztikai adatot ott használjuk, ahol uniós vagy intézményi összehasonlítás, trendazonosítás, illetve a régiós pozícionálás szükséges. Ide tartozik például a felsőfokú végzettség 25–34 évesek körében mért uniós, magyar és román aránya, a kulturális foglalkoztatás, a kulturális vállalkozások aránya, vagy a programterület hivatalos lehatárolása. A projekt-munkaadatok ezzel szemben a feltöltött dokumentumok belső diagnózisai: ilyen a 25 000 fő körüli alapfokú művészeti részvétel, a 0,5%-os továbblépési arány vagy az 50 interjúra és 56 indikátorra épített kutatási keret. A szakértői pilot értékelések a megyei bontású probléma- és erőforrásprofilhoz kapcsolódnak; ezek célja nem a végleges tudományos mérés helyettesítése, hanem az intervenciós prioritások előzetes kijelölése. A stratégiai célértékek pedig a végrehajtás során követendő célállapotot jelölik ki.

2.4. Forrásrendszer és feldolgozási logika

A dokumentum forrásrendszere négy szintre épül. Az első szintet a vizsgált projektalap-dokumentumok jelentik. Ezek adják a fejezetszerkezetet, a vállalt tartalmi elemeket és a helyi diagnózis első rétegét. A második szint a hivatalos statisztikai és programozási háttér. A ROHU programterületre, a felsőoktatási végzettségre, a kulturális foglalkoztatásra, a kulturális vállalkozásokra és a releváns tudományos-kulturális infrastruktúrákra vonatkozó adatok hivatalos forrásokból származnak. A harmadik szint a benchmarkolás: nemzetközi minták segítségével teszteljük, hogy a helyi javaslatok mennyire állják ki a működőképesség próbáját. A negyedik szint a primer kutatási keret: az interjúk, a mérési mátrix, az adatminőségi és GDPR-keret.

A feldolgozási logika az volt, hogy a feltöltött eredeti stratégiából megőrizzük a víziót és a bartóki szimbolikus erőteret, a félidős dokumentációból pedig a kötelező tartalmi minimumot és a részarányos teljesítés szerkezetét. A kibővített beszámolóból emeljük át a döntéshozói hasznosíthatóság szempontjából kulcsfontosságú elemeket: az indikátorrendszert, a megyei pilot profilt, a benchmark-logikát és az ütemezést. A jelen dokumentum ezekre építve tesz különbséget értékalapú fejezetek, helyzetelemző fejezetek és programalkotó fejezetek között, hogy a szöveg ne csak szépen hangzó kulturális esszé, hanem működtethető stratégia legyen.

Táblázat HU-011. Forrásblokk – Példák – Felhasználás

Forrásblokk	Példák	Felhasználás
Projektalap	Teljes Bartók Stratégia; 50%-os teljesítési dokumentáció; 50%-os szakmai beszámoló	Fejezetszerkezet, vállalások, belső diagnózis, projektlogika
Hivatalos statisztika	Eurostat, EU kulturális és oktatási adatok	Összehasonlító kontextus, alátámasztás, trendazonosítás
Programozási és területi forrás	Interreg VI-A ROHU programme	Jogosult terület, finanszírozási és együttműködési keret
Intézményi forrás	ELI-ALPS, SZTE BBMK, UVT FAD	Régiós tudásbázisok és megvalósítási partnerek azonosítása
Benchmark	Ars Electronica, Science Gallery, ZKM, Timișoara 2023	Adaptálható modellek és közvetítési megoldások

Forrás: saját szerkesztés a Bartók stratégia projektalap-dokumentumai, a hiánypótlási útmutató és a hivatkozott forrásrendszer alapján.

A stratégia ennek megfelelően nem azonos súllyal kezeli a víziót, a diagnózist és a célszámot. A módszertani fegyelem lényege, hogy minden állításnak meghatározzuk a státuszát és a felhasználási célját.

3. REGIONÁLIS HELYZETKÉP ÉS TERÜLETI LEHATÁROLÁS

3.1. Hivatalos programterület és kiterjesztett stratégiai tér

A dokumentum területi logikája az egyik legfontosabb tisztázó elem. A hivatalos ROHU programterület nyolc megyéből áll: négy romániai és négy magyarországi közigazgatási egységből. A déli fókusz szempontjából ennek magterét Békés, Csongrád-Csanád, Arad és Timiș alkotja. A viszgálat során hangsúlyosan szerepel Bács-Kiskunt is, mint a régiós kreatív és oktatási ökoszisztéma résztvevőjét. Ez a kettősség indokolt, de csak akkor kezelhető, ha a stratégia nem mossa össze a programjogi és a funkcionális-stratégiai kategóriákat.

A tanulmány ezért a következő megkülönböztetést alkalmazza. Hivatalos programterületnek nevezzük azokat a megyéket, amelyek az Interreg VI-A Romania-Hungary Programme jogosult térségébe tartoznak, és így közvetlenül illeszkednek a finanszírozási és beszámolási kerethez. Kiterjesztett stratégiai hatástérnek nevezzük azokat a térségeket – különösen Bács-Kiskunt –, amelyek ugyan nem teljes körűen a programterület részei, de a kulturális, gazdasági, oktatási és közlekedési kapcsolatok miatt a stratégia működtethetőségéhez nélkülözhetetlenek. A két kategória szétválasztása lehetővé teszi, hogy a partnerségi és tartalmi logika szélesebb legyen, miközben az elszámolási és kommunikációs keret tiszta marad.

Táblázat HU-012. Területi olvasatA stratégia egyszerre regionális és többközpontú. Nem egyetlen városra épül, hanem a Szeged–Temesvá

Területi olvasat
A stratégia egyszerre regionális és többközpontú. Nem egyetlen városra épül, hanem a Szeged–Temesvár–Kecskemét–Arad tengelyre és a hozzá kapcsolódó kistelepülési hálózatra.

Forrás: saját szerkesztés a Bartók stratégia projektalap-dokumentumai, a hiánypótlási útmutató és a hivatkozott forrásrendszer alapján.

3.2. A térség társadalmi és oktatási kihívásai

A dél-alföldi és bánáti térségre egyszerre jellemző a tudáskoncentráció és az egyenlőtlen hozzáférés. A nagyvárosi magok erős kulturális, egyetemi és kutatási intézményrendszert működtetnek, miközben a vidéki kistérségek jelentős része korlátozott kulturális infrastruktúrával, gyengébb digitális elérhetőséggel és beszűkült pályaorientációs horizonttal rendelkezik. A probléma tehát nem egyszerűen a „vidék lemaradása”, hanem az, hogy a nagyvárosi tudás- és közvetítési központok kisugárzása jelenleg nem épül be elég erősen a megyei rendszerekbe. A művészeti nevelés szempontjából ez különösen súlyos, mert a tehetségek korai felismerése és megtartása sokszor éppen a kistelepülési szinten dől el.

Az Eurostat legfrissebb, 2024-re vonatkozó adatai szerint az EU-ban a 25–34 éves korosztály 44,1%-a rendelkezett felsőfokú végzettséggel, míg Magyarországon ez az arány 32,3%, Romániában pedig 23,2% volt. A dél-alföldi és a határmenti stratégiai térben ez azt jelzi, hogy a

humántőke-fejlesztés nem kerülhető meg: a művészeti és kreatív területek fejlesztésének akkor van esélye hosszabb távú gazdasági és társadalmi hatást kiváltani, ha az oktatási átmenetek stabilabbá válnak, és több fiatal jut el a magasabb szintű kvalifikációig. A művészeti nevelés ebben a kontextusban nem különálló niche, hanem a kompetenciafejlesztés, a pályatartás és a régiós versenyképesség egyik specifikus, de jelentős alrendszere.

A projektalap-dokumentumokból kirajzolódó helyzetkép szerint a régióban a belépési pontok még viszonylag erősek. Az alapfokú művészeti nevelés jelen van, a kultúra társadalmi presztízse nem eltűnt, és a helyi identitás sok térségben továbbra is kapcsolódik a zenei, népművészeti, színházi vagy vizuális hagyományokhoz. A rendszer gyengesége az átmeneteknél jelentkezik. A középfok, a felsőoktatás és a szakmai pálya közötti kapcsolat töredezett; kevés a strukturált mentorálás, a karrierinformáció, a valós kreatívipari kapcsolat és a határon átnyúló mobilitási csatorna. Ennek következménye, hogy a művészeti nevelés sok esetben értékteremtő élmény marad, de nem válik tartós életúttá.

3.3. Tudományos és kulturális csomópontok

A térség erőforrása nem kizárólag kulturális intézményekben mérhető. Szeged azért kiemelt csomópont, mert a városban együtt van jelen az egyetemi tudásbázis, a Bartók Béla Művészeti Kar, a városi kulturális infrastruktúra és az ELI-ALPS kutatóintézet. Az ELI-ALPS nem egyszerűen egy tudományos háttérintézmény a stratégia számára, hanem az art & science logika egyik legfontosabb bizonyítéka: olyan kutatási infrastruktúra, amelyhez adatvizualizációs, szonifikációs, oktatási, kiállítási és társadalmi kommunikációs programok egyaránt kapcsolhatók. Az ilyen típusú intézményi erőforrás akkor válik stratégiává, ha a kulturális és oktatási szereplők képesek belépni a tudományos világ felé, a tudományos intézmények pedig nyitnak a közvetítési és pedagógiai együttműködésekre.

Temesvár a másik kulcscsomópont. A European Capital of Culture tapasztalata, a design- és művészeti intézmények jelenléte, valamint a nemzetközi láthatóság miatt a város kiemelt szerepet játszhat a régió márkaépítésében és nemzetközi pozicionálásában. Ugyanakkor a stratégia egyik tanulsága az, hogy egy sikeres kulturális évad vagy projekt még nem jelent automatikus régiós kisugárzást. A fenntarthatóság feltétele az, hogy az eseménykapitalizáció mellett módszertani, oktatási és hálózati örökség is keletkezzen. Ezért a temesvári tudás és láthatóság stratégiai szinten csak akkor hasznosítható, ha kapcsolódik a magyarországi partnerekhez és a kisebb települések irányába is átfordul.

Kecskemét és Bács-Kiskun a stratégia számára azért fontos, mert a kreatív gazdasági és kulturális profil itt erősen összekapcsolódik az ipari környezettel. Az animáció, a design és a vizuális kultúra, valamint a város fesztivál- és intézményi hagyománya olyan tudást és közönségkapcsolati tapasztalatot jelent, amelyből a régió egésze tanulhat. Békés megye ezzel szemben kevésbé a koncentrált intézményi sűrűséggel, sokkal inkább a társadalmi és hagyományőrző mélységgel, valamint a kistelepülési elérés szempontjából stratégiai tereppel

járul hozzá a régiós képhez. Arad pedig a kétnyelvű, határmenti közvetítő szerep miatt kulcsfontosságú: itt a kulturális és oktatási együttműködések egyszerre regionális és diplomáciai jelentőségűek.

Táblázat HU-013. Térségi egység – Stratégiai szerep – A fejlesztés fő indoka

Térségi egység	Stratégiai szerep	A fejlesztés fő indoka
Csongrád-Csanád	módszertani és art & science magtér	egyetemi, művészeti és kutatási koncentráció
Békés	hozzáférési és tehetségmegtartási prioritástér	kistelepülési hálózat, hagyományőrző erőforrások
Arad	határmenti közvetítő és partnerségi tér	kétnyelvűség, átkapcsolási potenciál
Timiș	nemzetközi láthatósági és designközpont	EKF-örökség, egyetemi és kreatív környezet
Bács-Kiskun	kiterjesztett kreatív-gazdasági partnerterület	animáció, vizuális kultúra, ipari kapcsolódások

Forrás: saját szerkesztés a Bartók stratégia projektalap-dokumentumai, a hiánypótlási útmutató és a hivatkozott forrásrendszer alapján.

4. BARTÓK BÉLA ÖRÖKSÉGE: MŰVÉSZETI HATÁS ÉS ÉRTÉKÁTÖRÖKÍTÉS

4.1. A bartóki modell mint stratégiai nyelv

Bartók Béla öröksége ebben a stratégiában nem ikonikus névhasználat, hanem módszertani program. A bartóki modell három alapelemből áll. Az első a forráshűség: a helyi kulturális anyag komoly, empirikus és tiszteletteljes feltárása. A második a rendszerezés: az összegyűjtött anyag szerkezeti elemzése, összehasonlítása és új összefüggésekbe rendezése. A harmadik az újrateremtés: az örökség nem archiválódik, hanem korszerű formában válik újra használhatóvá. A 21. századi művészeti nevelés számára pontosan ez a hármasság bír relevanciával. A diákot nem csupán „művek" vagy „hagyományok" felől kell megszólítani, hanem olyan alkotói és értelmező helyzetek felől, amelyekben ő maga is adatgyűjtő, elemző és újraalkotó szerepbe kerül.

A stratégia alapvetése helyesen érzékeli, hogy Bartók öröksége azért különösen alkalmas fejlesztéspolitikai metaforának, mert egyszerre lokális és nemzetközi. Bartók a helyi anyagból indult ki, de nem maradt lokális; a nemzetközi modernizmus egyik meghatározó figurájává vált éppen azért, mert a gyökereket nem folklorisztikus díszletként, hanem strukturális nyersanyagként használta. A régió mai oktatási és kulturális stratégiájának is ugyanez lehet az alapelve. Nem külső trendeket kell mechanikusan importálni, hanem a saját kulturális kódrendszereket kell olyan tanulási, technológiai és közösségi helyzetekbe fordítani, amelyek versenyképesek, kortársak és átadhatók.

4.2. Bartók hatása a társművészetekre

A zenei hatás a legnyilvánvalóbb, de a stratégia szempontjából korántsem az egyetlen fontos dimenzió. Bartók ritmikai és formai gondolkodása a táncművészetben a mozgásszerkezet, az aszimmetria és az energiakezelés újraértelmezését tette lehetővé. A népzenei források kortárs koreográfiai nyelvre fordítása a dél-alföldi és határmenti térségben ma is olyan potenciál, amely egyszerre szolgálhatja a művészeti nevelést, a közösségi részvételt és az identitásépítést. Az itt élő fiatalok számára a tánc és a zene összekapcsolása nemcsak kulturális program, hanem a testhez kötött tanulás, az együttműködés és a közösségi élmény egyik legerősebb belépési pontja lehet.

A vizuális művészetek és a design felől olvasva a bartóki örökség másfajta tanulságot kínál. A formai gazdaságosság, a motívumok szerkezeti tisztasága, a ritmus és arány érzékeny kezelése mind olyan elv, amely a mai grafikai tervezés, parametrikus design, adatvizualizáció vagy építészeti gondolkodás számára is releváns. A dél-alföldi és bánáti régió vizuális kultúrája – a népi ornamentikától a szecessziós városi örökségen át a kortárs designképzésig – több ponton találkozik ezzel a gondolkodásmóddal. A stratégia ezért nem csupán művészettörténeti

hivatkozásként használja Bartókot, hanem egy olyan közös nyelvként, amely képes összekötni a vizuális nevelést a technológiai és kreatív gazdasági szférával.

A színházi és irodalmi dimenzióban Bartók művészete a mélyebb emberi és társadalmi konfliktusok felé nyit. A kékszakállú herceg vára, A csodálatos mandarin vagy a népzenei gyűjtésekhez kapcsolódó kulturális terek mind azt mutatják, hogy a bartóki szemlélet nem felszíni folklorizmus, hanem mélystruktúrák vizsgálata. A drámapedagógia, a kreatív írás, a történetalkotás és a közösségi színház ezért nem mellékszál, hanem a bartóki örökség kortárs oktatási újrahasznosításának fontos terepe. Egy döntéshozói stratégiában ez azért lényeges, mert a művészeti nevelést nem lehet kizárólag hangszeres vagy szakági képzésként felfogni; a közvetítés, az önismeret, az empátia és a társadalmi reflexió ugyanilyen fontos kimenetek.

4.3. Értékátörökítés a XX–XXI. század fordulóján

A stratégia egyik legerősebb gondolata az, amely a „digitális fordítás” szükségességéről beszél. Ennek lényege, hogy Bartók örökségét nem megváltoztatni kell, hanem lefordítani a mai generációk érzékelési és tanulási környezetére. A digitális korszakban a fiatalok információszerzése gyorsabb, vizuálisabb, interaktívabb és hálózatosabb. Ebből azonban nem az következik, hogy a művészeti tartalmakat leegyszerűsíteni kell. Sokkal inkább az, hogy új belépési formákra van szükség: vizuális ritmusábrázolásra, interaktív hangkísérletekre, közösségi alkotóhelyzetekre, adatvizualizációs és térképes feldolgozásra, valamint olyan digitális felületekre, ahol a diák nem passzív befogadó, hanem résztvevő.

Az értékátörökítésnek ma három szintje van. Az első az oktatási szint: itt a cél az, hogy a bartóki örökség ne csak tantárgyi tartalom, hanem módszertani mintázat legyen. A második a társadalmi szint: a közösségek számára a bartóki örökség hidat jelenthet generációk, társadalmi csoportok és nemzetek között. A harmadik a gazdasági szint: a helyi kulturális kódok korszerű és hiteles felhasználása regionális márkaértékké, kreatívipari inspirációvá és turisztikai erőforrássá alakítható. A stratégia értelmezésében éppen ezért az értékátörökítés nem a múlt megőrzésének konzervatív programja, hanem a jövőbe történő befektetés formája.

4.4. Miért alkalmas Bartók egy új edukációs stratégia tengelyének?

Egy döntéshozói stratégia számára csak olyan kulturális hivatkozási pont hasznosítható, amely egyszerre hiteles, több diszciplínában értelmezhető és pedagógiailag is termékeny. Bartók Béla ilyen szempontból kivételes figura. Egyszerre kapcsolódik a magyar és román kulturális térhez, a tudományos rendszerezéshez, a pedagógiai gondolkodáshoz, a modernitáshoz, a nemzetközi nyitottsághoz és a helyi gyökerekhez. Ez az összetettség lehetővé teszi, hogy a stratégiában ne csak névadóként szerepeljen, hanem integrátorként: a zene, a vizualitás, a közösségi tanulás, a kutatás és a kreatív gazdaság közös referenciapontjaként.

A stratégia ezért nem azt javasolja, hogy minden program kizárólag Bartók tematikája köré szerveződjön. Sokkal inkább azt, hogy a bartóki működésmód váljon mintává. A helyi források

feltárása, a tudományos és művészeti szféra összekapcsolása, a határon átnyúló érzékenység, a nemzetközi minőségigény és az interdiszciplináris újraalkotás legyen a régió új edukációs stratégiájának szervezőelve. Ebben az értelemben Bartók nem lezárt örökség, hanem módszertani infrastruktúra.

5. OKTATÁSI INTEGRÁCIÓ ÉS TEHETSÉGGONDOZÁS

5.1. A tehetségút jelenlegi töréspontjai

A dokumentáció legfontosabb száma a 25 000 – 0,5% – 30–40 fős tehetségút-szűkülés. A számok mögött egy olyan rendszer rajzolódik ki, amely a belépésnél még képes tömegeket elérni, de a következő átmeneteknél gyorsan elveszíti őket. A probléma nem értelmezhető pusztán úgy, hogy „kevés a művészeti pályát választó fiatal”. Valójában több, egymásra rakódó strukturális tényezőről van szó: hiányos pályaorientációról, a művészeti és piaci kompetenciák gyenge összekapcsolásáról, a középfok és felsőfok közötti szűk átjárásról, a területi egyenlőtlenségekről, valamint arról a bizonytalanságról, amely a művészeti pályákat a családok és a fiatalok szemében gyakran kockázatosnak mutatja.

A stratégia ebből a helyzetből nem azt a következtetést vonja le, hogy több „reklámra” van szükség a művészeti pályák népszerűsítéséhez. A probléma mélyebb: a tehetségút jelenleg nem látható, nem elégségesen támogatott és nem eléggé többirányú. A művészeti nevelésből a fiatalok egy része azért lép ki, mert nem lát benne életpályát; mások azért, mert nincs körülöttük megfelelő közeg, mentor vagy intézményi kapcsolat; megint mások azért, mert a művészeti képzés és a kortárs technológiai, design- vagy kreatívipari világ kapcsolata túl gyenge. A tehetségút megerősítése tehát nem egyetlen intézkedést, hanem vertikális rendszerépítést igényel.

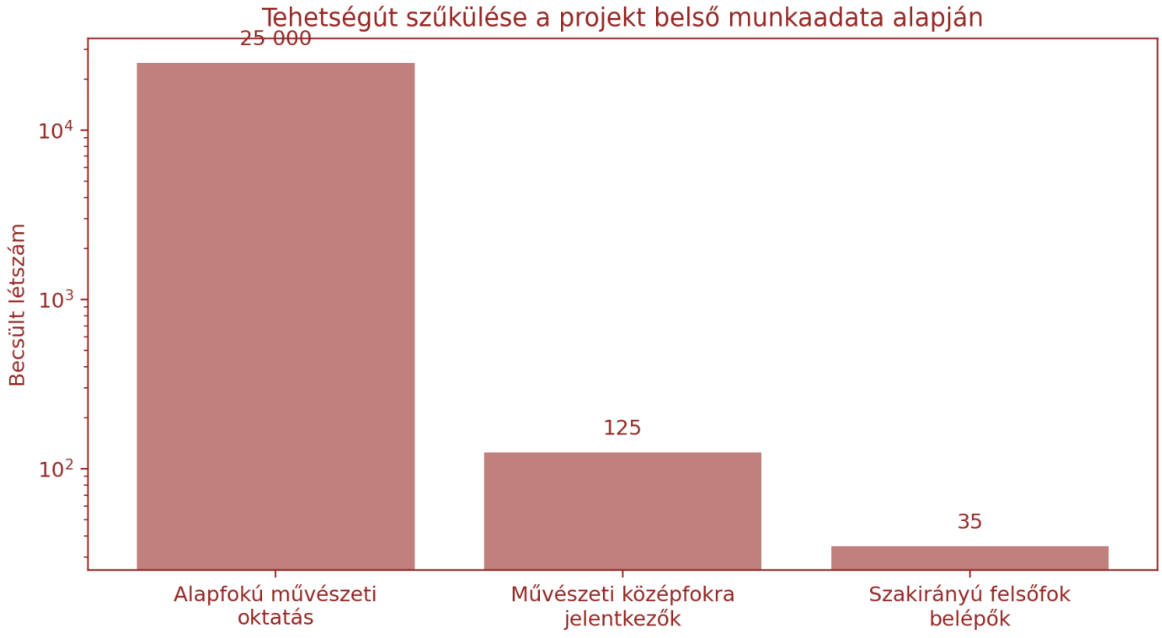

1. ábra. A tehetségút szűkülése projekt-munkaadat alapján. A logaritmikus skála a nagyságrendbeli különbséget szemlélteti, nem végleges statisztikai közlés.

Forrás: saját szerkesztés / projekt-munkaábra a Bartók stratégia módszertani és adatalapú logikája alapján.

5.2. Az alapfokú művészetoktatás szerepe

Az alapfokú művészeti nevelés a régió legszélesebb bázisú, ugyanakkor leginkább alulhasznosított fejlesztési infrastruktúrája. Itt dől el, hogy a gyerekek számára a művészet egyszeri élmény, heti elfoglaltság vagy hosszabb távon is vállalható önkifejezési és tanulási forma lesz-e. A stratégia szerint az alapfokú intézményekben ma három területen van szükség váltásra. Először: a reproduktív tanulás arányát csökkenteni kell, és nagyobb teret kell adni az alkotói, kísérletező, projektalapú munkának. Másodszor: az alapkészségek mellé be kell emelni a digitális, interdiszciplináris és közönségkapcsolati elemeket. Harmadszor: az alapfokú művészetoktatást össze kell kapcsolni a helyi közösségi élettel, hogy a gyermekek a tanulást ne csak tantermi tevékenységként, hanem kulturális jelenlétként éljék meg.

A jelen stratégia nem azt javasolja, hogy az alapfokú intézményekből „kis kreatívipari műhelyek" legyenek. A cél sokkal inkább az, hogy a művészeti neveléshez kapcsolódó kompetenciák láthatóvá váljanak: kitartás, együttműködés, ritmusérzék, önkifejezés, prezentáció, kreatív problémamegoldás, figyelem, reflexió. Ezek a kompetenciák a későbbi életutak sokféle irányában hasznosulnak, ezért az alapfokú művészetoktatás társadalmi értéke önmagában is jelentős. Ugyanakkor a stratégia hangsúlyozza: aki tovább kíván haladni, annak az átmeneteket támogató rendszert is biztosítani kell.

5.3. Középfok, felsőoktatás és a hiányzó átmeneti infrastruktúra

A középfokú és felsőfokú művészeti képzés jelenleg több ponton elszigetelten működik a régióban. Bár vannak kiemelkedő intézmények és szakmai műhelyek, a rendszer egészére nézve hiányzik az a stabil átmeneti infrastruktúra, amely a középiskolás tehetségek számára átlátható utat kínálna a felsőoktatás, a vállalkozói szféra, a kulturális közvetítés vagy az art & science pályák felé. A stratégia egyik kulcsfogalma ezért a tehetségútlevél: nem adminisztratív dokumentumként, hanem olyan közös régiós keretként, amelyben a fiatal azonosítani tudja a következő lépéseket, a mentorokat, a képzési és projektlehetőségeket, valamint a határon átnyúló mobilitási pontokat.

A felsőoktatás szerepe különösen fontos, mert itt fordulhat át a művészeti tudás kutatási, innovációs és vállalati kapcsolatokká. A Szegedi Tudományegyetem Bartók Béla Művészeti Kara, a temesvári művészeti és designképzés, valamint a kiterjesztett hatástérben működő kreatív képzési központok együttesen képesek lennének olyan régiós tudáshálót alkotni, amely egyszerre szolgálja a képzést, a közvetítést és a gazdasági kapcsolódást. Ehhez azonban duális és projektalapú formákra, közös kurzusokra, mikrotanúsítványokra, közös nyári egyetemekre, valamint olyan programokra van szükség, amelyekben a hallgató nemcsak szakmai művet hoz létre, hanem közönséget, közösségi relevanciát és piaci kapcsolódási pontot is épít.

5.4. Innovatív pedagógiai modellek

A stratégia a művészeti nevelés megújítását nem pusztán digitális eszközbeszerzésként képzeli el. Az innováció pedagógiai természetű. A feltöltött eredeti stratégia „Bartók-labor" koncepciója pontosan ezért termékeny: nem új tantárgyat, hanem új tanulási helyzetet jelöl. A labor lényege, hogy megszünteti a humán és reál területek mesterséges elválasztását, és olyan projektalapú, interdiszciplináris teret hoz létre, ahol a diák zenével, képpel, mozgással, adattal, térrel és kóddal egyszerre dolgozhat. A mai oktatási környezetben ez különösen fontos, mert a kreatív készségek és a technológiai kompetenciák egyre kevésbé választhatók szét.

A stratégiában javasolt pedagógiai modellek között ezért kiemelt helyen szerepel a STEAM-logika, a közösségi alkotás, a helyi források feldolgozására épülő projektmunka, a digitális dokumentáció, az adaptív tanulási útvonal és a mikrokredites kompetenciaelismerés. Különösen fontos a kis léptékű, gyorsan kipróbálható innovációk támogatása. A régió sokszínűsége miatt nem minden intézményben ugyanaz a modell lesz megfelelő. A döntéshozói rendszer feladata nem az, hogy egyetlen kötelező módszert írjon elő, hanem hogy olyan támogatási és tudásmegosztási közeget teremtsen, amelyben az intézmények biztonságosan kísérletezhetnek, tanulhatnak egymástól, és sikeres megoldásaikat megyei vagy régiós szinten is átadhatják.

5.5. Pályán tartás és karrierbiztonság

A művészeti nevelés stratégiai sikere nem a beiratkozások számánál dől el, hanem ott, hogy a fiatal felnőtt életszakaszban mennyien maradnak a pályán, illetve kapcsolódnak művészeti, kreatív vagy közvetítői munkakörökhöz. Hagsúlyosan kerül beemelésre a pályaelhagyás, az elvándorlás és a megélhetési biztonság kérdését. A stratégia ezt továbbviszi: a művészeti pályán maradásnak nemcsak anyagi, hanem intézményi és kulturális feltételei is vannak. Ha a fiatal szakember csak a fővárosi vagy külföldi központokban lát működő modellt, a régió elveszíti humán tőkéjét. Ha viszont találkozik közösségi alkotóterekkel, közös projektekhez kapcsolódó honoráriumrendszerrel, mentorhálózattal, jogi és vállalkozási támogatással, valamint látható helyi megbecsüléssel, akkor a régióban maradás reális opcióvá válhat.

A stratégia ezért több beavatkozást kapcsol össze: rezidencia- és inkubációs programokat, művész-mentor rendszert, vállalkozási és pályaépítési coachingot, digitális erőforrás-platformot, határon átnyúló együttműködési adatbázist és a kreatívipari partnerek bevonását. A pályán tartás kérdését tehát nem szűkíti le ösztöndíjpolitikára. A cél inkább egy olyan helyi szakmai ökológia kialakítása, ahol a fiatal alkotó és közvetítő nem magányos túlélőként működik, hanem rendszeres kapcsolatok, közös terek, tanulási lehetőségek és közösségi visszajelzések között.

Táblázat HU-014. Oktatáspolitikai tételA művészeti nevelésben nem a belépési pont a leggyengébb, hanem az átmeneti infrastruktúra. A

Oktatáspolitikai tétel
A művészeti nevelésben nem a belépési pont a leggyengébb, hanem az átmeneti infrastruktúra. A stratégia fő fókusza ezért a tehetségút láthatóvá tétele, a középfok–felsőfok–munkaerőpiac közötti hidak megépítése.

Forrás: saját szerkesztés a Bartók stratégia projektalap-dokumentumai, a hiánypótlási útmutató és a hivatkozott forrásrendszer alapján.

6. MŰVÉSZETKÖZVETÍTÉSI INNOVÁCIÓK

6.1. Miért nem elég a hagyományos közvetítés?

Az egyik legfontosabb felismerés, hogy a művészetközvetítés hagyományos intézményi formái önmagukban már nem képesek széles és tartós elérést biztosítani. A koncerttermi, múzeumi, kiállítási és tanórai jelenlét továbbra is meghatározó, de ma már nem elégséges. A kulturális részvétel a fiatal generációk körében sokkal inkább többplatformú, rövidebb figyelmi ciklusokban, közösségi élményeken, digitális felületeken és hibrid terekben szerveződik. Ha a művészetközvetítés kizárólag a klasszikus fizikai intézményekbe zárul, a régió közönségei közül éppen azok maradnak ki legnagyobb arányban, akikhez a stratégia hosszú távon szólni kíván: a fiatalok, a kisebb települések lakói, a pályaválasztás előtt állók és az interdiszciplináris érdeklődésű csoportok.

A stratégia ezért a művészetközvetítést önálló fejlesztési tengelyként kezeli. Nem az oktatás melléktermékének, és nem is a kulturális marketing egy formájának tekinti, hanem annak a közegnek, amelyen keresztül a művészeti nevelés társadalmi beágyazottsága kialakul. A közvetítés minősége közvetlenül befolyásolja, hogy egy gyermek vagy fiatal később választja-e a művészeti képzést, hogy a helyi közösség a saját ügyének tekinti-e a kulturális infrastruktúrát, és hogy a kreatív ipar szereplői látnak-e kapcsolódási pontot a kulturális szférához.

6.2. Digitális, mobil és élményalapú formák

A stratégiában bemutatott modellek a művészetközvetítési innovációkra vonatkozó elvárásai szerint kerülnek értelmezésre: digitális, élményalapú és interdiszciplináris oktatási módszereket, innovatív pedagógiai és művészetközvetítő gyakorlatokat, valamint az oktatás frissítésének és modernizációjának irányait egyaránt lefedik. A kapcsolódó programok – különösen a Bartók-labor, az Art-Bus, a digitális platform és a Fény és Hang pilot – nem különálló események, hanem egymásra épülő közvetítési rendszer elemei.

A stratégia három innovációs irányt javasol. Az első a digitális közvetítés: többnyelvű tananyagtárak, rövid formátumú magyarázó tartalmak, online műhelyek, interaktív felületek, VR/AR alapú bemutatások és projektarchívumok kialakítását. A digitális közvetítés fő előnye nem csupán a skálázhatóság, hanem az, hogy a tudás időben és térben újraszervezhetővé válik. Egy szegedi vagy temesvári pilot nem marad helyi epizód, hanem más intézmények számára is hozzáférhető módszertani mintává alakulhat. A második irány a mobil közvetítés: az Art-Bus, pop-up galéria, utazó műhely és mozgó mentorhálózat logikája, amely különösen a hozzáférési egyenlőtlenségek csökkentésére alkalmas. A harmadik irány az élményalapú közvetítés: olyan formák, ahol a részvétel nem passzív megfigyelés, hanem alkotás, kísérletezés, közös munka vagy érzékszervi tapasztalat.

E három irány nem helyettesíti egymást, hanem összeadódik. A jó közvetítési modell a stratégia szerint hibrid: van fizikai eseménye, digitális utóélete, és képes a központi városi helyszíneken kívül is megjelenni. A döntéshozóknak ebből az következik, hogy a közvetítési infrastruktúra finanszírozása nem szűkíthető le épületfenntartásra vagy eszközbeszerzésre. A hálózati és mobil logika legalább ilyen fontos: ki jut el hová, milyen nyelven, milyen formában, mennyi időre, és utána milyen módon marad fenn az elérés.

6.3. Benchmarkok és adaptációs tanulságok

A nemzetközi benchmarkok nem díszítő hivatkozások, hanem megvalósíthatósági tesztek. Az Ars Electronica Futurelab azért releváns, mert azt mutatja meg, hogyan lehet a művészetet, a technológiát és a társadalmi jövőképeket egy kutatás-fejlesztési labor formájában összekapcsolni. A Science Gallery Network azért fontos, mert világosan bizonyítja, hogy a 15–30 éves korosztályra fókuszáló art-science közvetítés képes egyszerre oktatási, közösségi és innovációs funkciót betölteni. A ZKM azért tanulságos, mert az intézményi közvetítést a kutatással, archívummal, technológiával és nyilvános diskurzussal egyetlen rendszerbe rendezi. Timișoara 2023 pedig régiós szempontból azt bizonyítja, hogy a kulturális láthatóság és a városi márkaépítés akkor marad fenn, ha az évadot követően módszertani és intézményi fenntarthatóság is épül.

A stratégia adaptációs szempontból négy tanulságot von le. Egy: a közvetítés legyen interdiszciplináris, ne csak szakági. Kettő: legyen ifjúsági fókuszú, de ne infantilizált. Három: építsen helyi intézményi partnerségekre, ne kizárólag eseményalapú külső importokra. Négy: rendelkezzen dokumentálható, másolható és mérhető módszertani csomaggal. Ezek alapján a régióban nem egyetlen „nagy új intézmény” létrehozása tűnik reális célnak, hanem több kisebb, összehangolt közvetítési formátum hálózata.

Táblázat HU-015. Benchmark – Mi a lényege? – Mit érdemes adaptálni?

Benchmark	Mi a lényege?	Mit érdemes adaptálni?
Ars Electronica Futurelab	művészet-technológia-szociális innovációs R&D labor	pilot art & science laborok, prototípus-logika, látványos társadalmi kommunikáció
Science Gallery Network	ifjúsági fókuszú, egyetemhez kötött art-science közvetítés	15–30 éves célcsoport, participatív programtervezés, hálózati módszertan
ZKM Karlsruhe	kutatás, médiaművészet, archívum és közönségmunka integrációja	kiállítás + kutatás + oktatás egy rendszerben
Timișoara 2023	városi kulturális láthatóság és nemzetközi pozicionálás	örökségmenedzsment, márkaépítés, fenntarthatósági tervezés

Forrás: saját szerkesztés a Bartók stratégia projektalap-dokumentumai, a hiánypótlási útmutató és a hivatkozott forrásrendszer alapján.

6.4. A régió számára javasolt közvetítési architektúra

A stratégia egy többrétegű közvetítési architektúrát javasol. A városi zászlóshajó-programok – Szeged, Temesvár, Kecskemét és Arad központjaival – biztosítják a magas láthatóságot, a nagy közönségkapcsolatot és a nemzetközi pozicionálást. A megyei és kistelepülési elérőprogramok – Art-Bus, pop-up műhelyek, közösségi terek, utazó alkotóhétvégék – a hozzáférési egyenlőtlenségeket mérséklik. A digitális réteg pedig összekapcsolja ezeket, archiválja a tudást, és lehetővé teszi az utánkövetést.

A rendszer akkor működhet jól, ha világos programgazdái vannak. A városi zászlóshajókat nagy intézmények és felsőoktatási partnerek vezetik; a mobil és közösségi réteget megyei intézmények, civil szervezetek és pedagógiai hálózatok; a digitális platformot pedig közös régiós konzorcium. Ez a felosztás azért indokolt, mert a közvetítés nem egyetlen szereplő kompetenciája. A stratégia e ponton kifejezetten az együttműködés intézményesítését ajánlja: módszertani licenc, közös tartalomfejlesztés, közös naptár, közös adatplatform és közös értékelési keret formájában.

7. KREATÍV IPARÁG, TÁRSADALMI SZEREP ÉS GAZDASÁGI RELEVANCIA

7.1. Miért gazdasági ügy a művészeti nevelés?

A művészeti nevelés stratégiai igazolásához nem elég kulturális értékekre hivatkozni. A döntéshozói környezetben meg kell mutatni azt is, hogy a kreatív készségek, a kulturális részvétel és a kreatívipari kapcsolatok miként járulnak hozzá a régió gazdasági diverzifikációjához, megtartó erejéhez és márkaértékéhez. Az Európai Bizottság és az Eurostat kulturális és kreatív ágazatokra vonatkozó adatai világosan jelzik, hogy a terület nem marginális: a kulturális és kreatív szféra jelentős számú vállalkozást, munkahelyet, hozzáadott értéket és innovációs lehetőséget hoz létre. A művészeti nevelés ennek az ökoszisztémának a korai utánpótlási és készségfejlesztési bázisa.

A stratégia ezért nem választja szét a művészeti nevelést és a kreatív gazdaságot, de nem is mossa össze őket. A művészeti nevelés elsődleges célja továbbra is az értékátörökítés, a készségfejlesztés, az alkotói és közösségi tapasztalat biztosítása. Ugyanakkor a rendszerből kilépő fiatalok egy része közvetlenül a kreatíviparban, a kulturális menedzsmentben, az élménygazdaságban, a designban, a digitális tartalomfejlesztésben, az oktatási innovációban vagy a turizmusban jelenik meg. Ha a régió tudatosan épít erre a kapcsolatra, akkor a művészeti nevelés nemcsak identitás- és közösségi ügy marad, hanem a tudásalapú gazdasági átmenet része is lesz.

7.2. Uniós és régiós gazdasági háttér

Az Eurostat 2025-ben közzétett adatai szerint 2022-ben az Európai Unióban 2,03 millió kulturális vállalkozás működött, ami a teljes üzleti gazdaság vállalkozásainak 6,3%-át jelentette, és 199 milliárd euró hozzáadott értéket állított elő. A kulturális foglalkoztatásról szóló Eurostat közlések szerint a kulturális szektor 2022-ben 7,7 millió embert foglalkoztatott az EU-ban, ami az összes foglalkoztatás 3,8%-át adta, miközben 2024-re a kulturális foglalkoztatás nemek közötti aránya az évtized legalacsonyabb eltérésére csökkent. Ezek az adatok két dolgot bizonyítanak. Egyrészt azt, hogy a kulturális és kreatív szektor önálló gazdasági realitás. Másrészt azt, hogy a szektor különösen alkalmas olyan készségek befogadására, amelyek a művészeti nevelésben fejlődnek: kreativitás, interpretáció, esztétikai érzék, kommunikáció, adaptivitás és együttműködés.

A dél-alföldi és bánáti térségben a kreatív gazdaság fejlesztésének sajátos terepe van. Szegeden a tudományos és egyetemi környezet, Kecskeméten az animációs és ipari kapcsolatok, Temesváron a design és nemzetközi láthatóság, Békésben a kézműves és közösségi hagyomány, Aradon pedig a határmenti közvetítő szerep teremt alapot a különböző kreatívipari alágazatok fejlődéséhez. A stratégia nem állítja, hogy a régió rövid távon nagy kreatívipari metropolisz lesz.

Azt állítja, hogy több, egymással összehangolt területen képes olyan specializációkat kialakítani, amelyek a helyi erőforrásokra támaszkodnak.

Táblázat HU-016. Mutató – Legutóbbi elérhető érték – Stratégiai olvasat

Mutató	Legutóbbi elérhető érték	Stratégiai olvasat
EU 25–34 évesek felsőfokú végzettsége (2024)	44,1%	a humántőke és képzési átmenetek fontosságát mutatja
Magyarország 25–34 évesek felsőfokú végzettsége (2024)	32,3%	felzárkózási és megtartási kényszer
Románia 25–34 évesek felsőfokú végzettsége (2024)	23,2%	a régiós közös fejlesztések relevanciáját erősíti
EU kulturális vállalkozások száma (2022)	2,03 millió	a szektor vállalkozási méretét mutatja
EU kulturális vállalkozások aránya a business economy-ben (2022)	6,3%	nem marginális, hanem strukturális gazdasági terület
EU kulturális hozzáadott érték (2022)	199 milliárd euró	gazdasági súly és mérhető értékteremtés
EU kulturális foglalkoztatás (2022)	7,7 millió fő	a kreatív készségek munkaerőpiaci jelentősége

Forrás: saját szerkesztés a Bartók stratégia projektalap-dokumentumai, a hiánypótlási útmutató és a hivatkozott forrásrendszer alapján.

7.3. Társadalmi kohézió, részvétel és kulturális abszorpció

A stratégia „művészetnyelés” vagy kulturális abszorpció néven írja le azt a jelenséget, hogy egy közösség mennyire képes befogadni és saját ügyévé tenni a művészeti innovációkat. Ez a fogalom döntéshozói szempontból különösen hasznos, mert túllép a puszta látogatószámon. Nemcsak azt méri, hányan jelennek meg egy programon, hanem azt is, hogy a közösségben mennyire van meg az értelmezési készség, a részvételi hajlandóság és a kulturális önbizalom. A művészeti nevelés hosszú távú társadalmi hozama éppen ebben áll: nem csupán új szakembereket képez, hanem kulturálisan aktívabb, együttműködőbb, reflektáltabb közösségeket is létrehoz.

A tanulmány ezért a kulturális részvételt nem marketingmutatóként kezeli, hanem társadalmi rezilienciafaktorként. A művészeti nevelés és a közvetítés hozzájárulhat a települési kohézióhoz, a generációk közötti kapcsolódáshoz, a kisebbségi és határmenti identitások kölcsönös megértéséhez, a fiatalok önbizalmához és a közösségi jelenlét megéléséhez. Ez különösen fontos a határmenti régiókban, ahol a közös kulturális projektek bizalmi tőkét termelnek. A társadalmi hatás tehát itt nem absztrakt „jó érzés”, hanem a későbbi gazdasági és együttműködési kapacitások egyik előfeltétele.

7.4. A kreatív gazdaság és a kkv-szektor összekapcsolása

A stratégia egyik legpraktikusabb eleme a kreatív voucher és kreatív partneri együttműködés gondolata. Ennek lényege, hogy a régió kkv-i és intézményei ne külső, távoli vagy ad hoc szolgáltatóktól rendeljenek design-, kommunikációs vagy élményalapú tartalmakat, hanem helyi kreatív szakemberekkel, hallgatókkal, rezidensekkel és műhelyekkel dolgozzanak. Ez a megoldás

egyszerre erősíti a helyi gazdaságot, csökkenti a pályaelhagyás kockázatát, és valódi megrendelői helyzeteket hoz létre a művészeti képzés és a kreatív szakmák számára.

A kreatív gazdasági összekapcsolásnak ugyanakkor minőségi feltételei vannak. Csak akkor működik, ha a művészeti képzésben megjelennek az alapvető projektmenedzsment-, kommunikációs, szerzői jogi, vállalkozási és ügyfélkapcsolati kompetenciák. Ugyanígy a vállalkozói oldalon is szükség van szemléletváltásra: a kulturális és kreatív szolgáltatás nem luxus, hanem versenyképességi befektetés. A stratégia ebből a szempontból nem egyszerű támogatási csomagot, hanem kereslet- és kínálatfejlesztő beavatkozást javasol.

8. PROBLÉMA- ÉS ERŐFORRÁSTÉRKÉP

8.1. A térképezés logikája

A probléma- és erőforrástérképek értelmezése három adatlogikai rétegre épül: 56 indikátorra, 50 tervezett interjúból álló primer kutatási keretre, valamint megyei 1–5 skálás szakértői pilot-előértékelésre. Az objektív indikátorok a hozzáférés, az oktatási bázis, a kulturális infrastruktúra, a kreatív gazdaság, a finanszírozás és az innováció mérhető dimenzióit fedik le; a szubjektív indikátorok az intézményi tapasztalatokat, a partneri együttműködés minőségét, a tehetségmegtartási kockázatokat és a közvetítési kapacitást teszik láthatóvá.

Az indikátorok kiválasztásának indoka az volt, hogy a megyei erősségek és hiányok ne kizárólag leíró módon, hanem összehasonlítható fejlesztési logika szerint jelenjenek meg. A részletes adatmezők, interjúblokkok, kódolási szempontok és megyei prioritások a 16.1., 16.2. és 16.3. mellékletben találhatók; ezek a főszövegben szereplő térképezési következtetések ellenőrzési hátterét adják.

A probléma- és erőforrástérkép a stratégia központi része, mert itt fordul át a szöveg területi diagnózissá. A cél nem pusztán az, hogy felsoroljuk, mely megyékben milyen intézmények vagy hiányok találhatók, hanem az, hogy azonosítsuk a fejlesztési beavatkozások térbeli logikáját. Jelen stratégia megyei előpontozással és hőtérképes logikával elmeli mindezt ki. Ebből kiindulva két összekapcsolt nézőpontot alkalmaz: erőforrás-potenciált és problémanyomást. Előbbi azt mutatja meg, hol sűrűsödnek a tudás-, intézményi, kapcsolati és piaci kapacitások; utóbbi azt, hol a legerősebb a hozzáférési, finanszírozási, megtartási és szakemberhiányból fakadó nyomás.

A térképezésben egyaránt használunk objektív és szubjektív indikátorokat. Objektívnek tekinthetők az intézményi sűrűségre, az elérhetőségre, a programterületi kapcsolódásra, a felsőoktatási és kutatási közelségre, valamint a kreatívipari keresletre utaló tényezők. Szubjektívnek számít a szakértői pilot pontozás, a helyi szereplők által jelzett közvetítési hiányérzet, a pályaelhagyás érzékelése, a jövőkép ereje vagy éppen a művészeti önbizalom szintje. A két dimenzió összekapcsolása azért szükséges, mert a kulturális rendszerek működésében az észlelt akadályok sokszor éppoly fontosak, mint a puszta infrastrukturális tények.

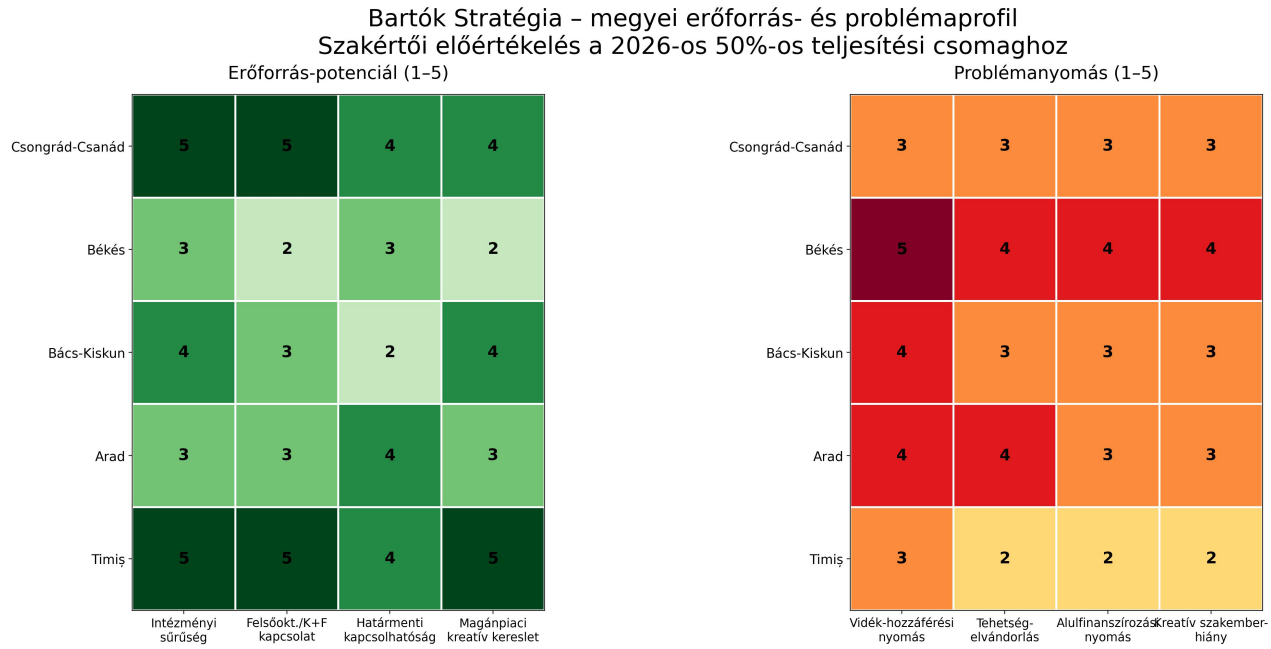

2. ábra. Megyei erőforrás- és problémaprofil a kibővített 50%-os szakmai beszámoló szakértői előértékelése alapján.

Forrás: saját szerkesztés / projekt-munkaábra a Bartók stratégia módszertani és adatalapú logikája alapján.

8.2. Megyei profilok – összefoglaló olvasat

Csongrád-Csanád

Csongrád-Csanád esetében a stratégiai értelmezés kiindulópontja az, hogy Szeged révén sűrű intézményi háló, erős felsőoktatási jelenlét, a Bartók Béla Művészeti Kar, az ELI-ALPS és az egyetemi kutatási környezet miatt kivételes art & science potenciál. Ugyanakkor a jelenlegi rendszer gyengesége, hogy A nagyvárosi kapacitások és a kisebb települések elérése között még itt is látható törés; a kulturális közvetítés jelentős része eseménycentrikus, és kevésbé rendszeres a módszertani kisugárzás a megye egészére. A megye elsődleges stratégiai prioritása ezért: Megyei kompetenciaközpont és mentorhub szerep erősítése; Szeged legyen a módszertani és digitális átadó csomópont.

A megyei profil döntéshozói olvasata az, hogy nem minden térségben ugyanaz a beavatkozás szükséges. Ahol magas az intézményi és tudásbeli koncentráció, ott a feladat a kisugárzás, a hálózatosítás és a pilotok regionális méretezése. Ahol a problémanyomás erősebb, ott a hozzáférési és mentorálási eszközök kapnak elsőbbséget. A stratégia ezzel a differenciált szemlélettel kívánja elkerülni azt a gyakori hibát, hogy a régió összes területére ugyanazt a kulturális fejlesztési formulát alkalmazza.

Békés

Békés esetében a stratégiai értelmezés kiindulópontja az, hogy Gazdag népi kézműves, zenei és közösségi hagyomány, erős helyi identitás, kiterjedt kistelepülési háló, amelyre innovatív mobil

programok építhetők. Ugyanakkor a jelenlegi rendszer gyengesége, hogy A hozzáférési egyenlőtlenség és a tehetség-elvándorlás itt a legerősebb. Az eszközpark, a kortárs művészetközvetítés és a kreatív ipari kapcsolódások sok helyen széttartók vagy hiányosak. A megye elsődleges stratégiai prioritása ezért: Mobil mentor- és műhelyhálózat, kistelepülési tehetségpontok, valamint a helyi kézműves tudás design- és turisztikai újraértelmezése.

A megyei profil döntéshozói olvasata az, hogy nem minden térségben ugyanaz a beavatkozás szükséges. Ahol magas az intézményi és tudásbeli koncentráció, ott a feladat a kisugárzás, a hálózatosítás és a pilotok regionális méretezése. Ahol a problémanyomás erősebb, ott a hozzáférési és mentorálási eszközök kapnak elsőbbséget. A stratégia ezzel a differenciált szemlélettel kívánja elkerülni azt a gyakori hibát, hogy a régió összes területére ugyanazt a kulturális fejlesztési formulát alkalmazza.

Bács-Kiskun

Bács-Kiskun esetében a stratégiai értelmezés kiindulópontja az, hogy Kecskemét animációs, zenei és ipari háttere, a fesztivál- és intézményi örökség, valamint a kulturális turizmusra és alkotóiparra építhető városi pozíciók. Ugyanakkor a jelenlegi rendszer gyengesége, hogy A hivatalos ROHU programterületen kívül helyezkedik el, ezért a szerepe stratégiai, de nem programjogi. A megye belső térszerkezete miatt a kapacitások egyenetlenül oszlanak meg. A megye elsődleges stratégiai prioritása ezért: Kiterjesztett stratégiai partnerterületként kell kezelni; pilotok, know-how és kreatívipari összekapcsolások terepe lehet.

A megyei profil döntéshozói olvasata az, hogy nem minden térségben ugyanaz a beavatkozás szükséges. Ahol magas az intézményi és tudásbeli koncentráció, ott a feladat a kisugárzás, a hálózatosítás és a pilotok regionális méretezése. Ahol a problémanyomás erősebb, ott a hozzáférési és mentorálási eszközök kapnak elsőbbséget. A stratégia ezzel a differenciált szemlélettel kívánja elkerülni azt a gyakori hibát, hogy a régió összes területére ugyanazt a kulturális fejlesztési formulát alkalmazza.

Arad

Arad esetében a stratégiai értelmezés kiindulópontja az, hogy Határmenti fekvés, jó kapcsolódási potenciál Szegedhez és Temesvárhoz, művészeti és oktatási intézmények jelenléte, többnyelvű kulturális környezet. Ugyanakkor a jelenlegi rendszer gyengesége, hogy A megye bizonyos térségeiben az elérhetőség és az intézményi sűrűség gyengébb; a digitális és kortárs közvetítési infrastruktúra fejlesztése szükséges. A megye elsődleges stratégiai prioritása ezért: Kétirányú közvetítő szerep a magyar és román rendszer között; mobil és kétnyelvű programok, határmenti közös adatrendszer és közös képzési utak.

A megyei profil döntéshozói olvasata az, hogy nem minden térségben ugyanaz a beavatkozás szükséges. Ahol magas az intézményi és tudásbeli koncentráció, ott a feladat a kisugárzás, a hálózatosítás és a pilotok regionális méretezése. Ahol a problémanyomás erősebb, ott a

hozzáférési és mentorálási eszközök kapnak elsőbbséget. A stratégia ezzel a differenciált szemlélettel kívánja elkerülni azt a gyakori hibát, hogy a régió összes területére ugyanazt a kulturális fejlesztési formulát alkalmazza.

Timiș

Timiș esetében a stratégiai értelmezés kiindulópontja az, hogy Temesvár kulturális és technológiai vonzereje, egyetemi és designkapacitások, European Capital of Culture örökség, nemzetközi láthatóság, erős kreatív kereslet. Ugyanakkor a jelenlegi rendszer gyengesége, hogy A metropolisz-jelleg miatt a megye belső egyenlőtlenségei itt is jelen vannak; a kulturális siker nem automatikusan jut el a kisebb településekig. A megye elsődleges stratégiai prioritása ezért: A régió nemzetközi kapuja és innovációs társközpontja; a tapasztalatok strukturált átadása a periférikus térségek felé.

A megyei profil döntéshozói olvasata az, hogy nem minden térségben ugyanaz a beavatkozás szükséges. Ahol magas az intézményi és tudásbeli koncentráció, ott a feladat a kisugárzás, a hálózatosítás és a pilotok regionális méretezése. Ahol a problémanyomás erősebb, ott a hozzáférési és mentorálási eszközök kapnak elsőbbséget. A stratégia ezzel a differenciált szemlélettel kívánja elkerülni azt a gyakori hibát, hogy a régió összes területére ugyanazt a kulturális fejlesztési formulát alkalmazza.

8.3. A régió három fő gátja

A stratégiaban három, egymással összefüggő fő gát rajzolódik ki. Az első a sziget-effektus: a régió erős szereplői között kevés a rendszeres horizontális együttműködés, az adat- és tudásmegosztás töredezett, a jó gyakorlatok terjedése lassú. A második a tehetség- és szakembervesztés: a fiatalok számára kevés a látható helyi karrierút, a kezdő szakemberek számára hiányoznak a közösségi alkotóterek, a mentorált projektek és a piaci átmenetek. A harmadik a területi és technológiai aszimmetria: a városi magok és a kisebb települések között jelentős hozzáférési szakadék húzódik.

A stratégia szempontjából e három gát azért kulcsfontosságú, mert mindegyik több fejezetre is kihat. A sziget-effektus nemcsak kulturális, hanem oktatási és gazdasági probléma is. A tehetségvesztés egyszerre jelenik meg pályatartási, identitásbeli és fejlesztéspolitikai kérdésként. A területi-technológiai aszimmetria pedig közvetlenül befolyásolja, hogy a művészetközvetítési innovációk mekkora társadalmi körhöz jutnak el. A probléma- és erőforrástérkép így nem önálló fejezet, hanem az egész stratégia területi gerince.

Táblázat HU-017. Dimenzió – Csongrád-Csanád – Békés – Bács-Kiskun

Dimenzió	Csongrád-Csanád	Békés	Bács-Kiskun	Arad	Timiș
Intézményi sűrűség	5	3	4	3	5
Felsőoktatási/K+F kapcsolat	5	2	3	3	5
Határmenti kapcsolhatóság	4	3	2	4	4

Magánpiaci kreatív kereslet	4	2	4	3	5
Vidék-hozzáférési nyomás	3	5	4	4	3
Tehetség-elvándorlás	3	4	3	4	2
Alulfinanszírozási nyomás	3	4	3	3	2
Kreatív szakemberhiány	3	4	3	3	2

Forrás: saját szerkesztés a Bartók stratégia projektalap-dokumentumai, a hiánypótlási útmutató és a hivatkozott forrásrendszer alapján.

8.4. Tehetséggondozási és fejlesztési következtetések

Rövid távon a stratégia a tehetségút láthatóvá tételére, a mentorok azonosítására, a pilotintézmények kijelölésére és az egységes adatfelvételi protokoll elindítására épít. Középtávon a cél a Tehetségútlevél, az Art-Bus, a Bartók-laborok és a közös képzési modulok stabilizálása, valamint a középfok–felsőoktatás–kreatívipar közötti átmeneti pontok megerősítése. Hosszú távon a tehetséggondozás akkor tekinthető eredményesnek, ha a régióban mérhetően javul a pályán maradás, nő a határon átnyúló mobilitás és kialakul egy fenntartható, többközpontú mentorhálózat.

A tehetséggondozási lépések részletes operatív bontását a 16.5., 16.7., 16.8. és 16.10. mellékletek tartalmazzák, ezért a stratégia végrehajtásakor ezek nem háttéranyagként, hanem a beszámolás és döntés-előkészítés munkamellékleteként használandók.

A megyei profilok összeolvasása négy beavatkozási elvet ad. Első: a magas erőforrású központokat nem önmagukban kell fejleszteni, hanem regionális szolgáltató és tudásmegosztó szerepbe kell állítani. Második: a problémanyomással jellemezhető térségek felé mozgó infrastruktúrát kell létrehozni, különösen a kistelepülések irányába. Harmadik: a tehetségút minden szintjén szükséges valamilyen „híd-ember” funkció – mentor, koordinátor, közvetítő, pedagógiai innovátor, kreatív producer –, mert a rendszer legnagyobb gyengesége az átjárás hiánya. Negyedik: a határon átnyúló együttműködés akkor lesz valós, ha nemcsak eseményekben, hanem közös adatbázisban, közös módszertanban és közös programtervezésben is testet ölt.

A stratégia ebből következően nem pusztán új projekteket ajánl, hanem területi szerepkiosztást. Szeged és Temesvár elsősorban pilot- és tudáscsomópont, Békés és az aradi kisebb térségek elsődlegesen hozzáférési és mentorálási prioritásterek, Kecskemét/Bács-Kiskun pedig kreatív-gazdasági és vizuális innovációs partnerterület. Az ilyen típusú differenciált gondolkodás teszi lehetővé, hogy a stratégia egyszerre legyen realista és ambiciózus.

9. ART & SCIENCE: A RÉGIÓ INNOVÁCIÓS JÖVŐKÉPE

9.1. Mit jelent az art & science a stratégia nyelvén?

A jelen stratégia az art & science fogalmát nem látványelemként vagy pályázati "buzzwordként" használja, hanem egy olyan fejlesztési metszetként, ahol a művészet, a tudomány, a technológia és a társadalmi kommunikáció új együttműködési nyelvet talál. Ez a megközelítés különösen releváns a dél-alföldi és határmenti térségben, mert a régió egyszerre rendelkezik művészeti örökséggel, erős tudományos bázisokkal és olyan városi központokkal, amelyek alkalmasak a kísérletező együttműködések befogadására. A feltöltött eredeti stratégia az art & science fejezetben helyesen azonosítja, hogy a térség innovációs jövője azon múlik, képesek vagyunk-e a kultúrát nem illusztrációként, hanem a tudományos gondolkodás partnerterületeként felfogni.

Az art & science a stratégia szempontjából három gyakorlati kérdést jelent. Először: hogyan válik a tudományos tartalom társadalmilag érthetővé és érzékileg megtapasztalhatóvá? Másodszor: miként épülhetnek olyan tanulási helyzetek, ahol a művészeti és természettudományos kompetenciák nem egymás után, hanem egymással együtt fejlődnek? Harmadszor: milyen régiós ökoszisztéma kell ahhoz, hogy az ilyen projektek ne egyszeri demonstrációk legyenek, hanem új képzési, közvetítési és gazdasági kapcsolatok alapjai? A jelen stratégia mindhárom kérdésre programozható választ javasol.

9.2. Szeged mint art & science labor

Szeged a stratégia art & science dimenziójának természetes központja. Az ELI-ALPS kutatóintézet hivatalos bemutatása szerint a létesítmény küldetése, hogy a nemzetközi tudományos közösség számára széles körben hozzáférhető, ultragyors fényforrásokat biztosítson, és olyan kutatási területeket nyisson meg, amelyek a biomedicina, a kémia, az anyagtudomány, az energia és az ipari alkalmazások számára is relevánsak. Egy ilyen infrastruktúra önmagában is erős régiós pozíció, de a stratégia lényege, hogy ezt a pozíciót társadalmilag és pedagógiailag is „olvashatóvá" kell tenni. A lézerfizikai adat, a fény, az idő, a hang, a ritmus és a vizualitás mind olyan fogalmi és érzéki kapcsolódási pontok, amelyekre művészeti és oktatási együttműködések építhetők.

A stratégia ezért szonifikációs, adatvizualizációs, kiállítási, performatív és oktatási pilotokat javasol Szegedre. Nem az a cél, hogy a kutatási intézetből kulturális központ váljon, hanem az, hogy a tudományos és művészeti világ között rendszeres fordítóközeg alakuljon ki. E fordítóközeg lehet közös kurzus, középiskolás laborprogram, nyári egyetem, rezidenciaprogram, kiállítás, közösségi bemutató vagy tananyagfejlesztés. A döntéshozói haszon kézzelfogható: a város tudományos márkája társadalmi és oktatási mélységet kap, a művészeti nevelés pedig olyan valós kortárs kapcsolódási pontot nyer, amely túlmutat az intézményi rutinon.

9.3. Temesvár, Szeged és a közös innovációs nyelv

Az art & science fejlesztések hosszú távon csak akkor maradnak életben, ha több intézményi kultúra együttműködik bennük. Temesvár ebből a szempontból a design, a vizuális gondolkodás, a kulturális láthatóság és a nemzetközi kapcsolatépítés kulcsszereplője. A West University of Timișoara művészeti és designprofilja, kutatóközpontjai és nemzetközi aktivitása lehetővé teszik, hogy a régió ne kizárólag tudománykommunikációs projektekben, hanem valódi közös fejlesztésekben gondolkodjon. A két központ – Szeged és Temesvár – együtt különösen erős, mert az egyik inkább a tudományos infrastruktúra, a másik inkább a design- és kulturális láthatóság felől érkezik.

A tanulmány ezt a kettősséget nem versenyként, hanem funkcionális kiegészítésként kezeli. Az egyik fő javaslat ezért egy Szeged–Temesvár art & science pilotfolyosó kialakítása, amely közös kurzusokat, kiállításokat, nyári egyetemeket, ifjúsági workshopokat és többnyelvű digitális tartalmakat foglal magába. A hálózati logika itt is kulcsfontosságú: a két városi csomópontnak nem egymással kell vetélkednie a forrásokért, hanem közös régiós értéket kell teremtenie, amelyhez Arad, Békés és – stratégiai partnerterületként – Bács-Kiskun is kapcsolódhat.

9.4. Az art & science mint új közvetítési és gazdasági nyelv

Az art & science azért különösen értékes a régió számára, mert nemcsak oktatási vagy kulturális innováció, hanem gazdasági és társadalmi nyelv is. Egy jól tervezett art & science projekt egyszerre tud látványos lenni, közérthető lenni, kutatásra épülni, fiatalokat bevonni, közösséget fejleszteni és nemzetközi figyelmet kelteni. Ez a sokrétűség teszi alkalmassá arra, hogy a térség új márkaelemeként is működjön. Ha a régió a bartóki örökséget, a tudományos infrastruktúrát és a kortárs művészeti közvetítést képes ugyanabba a programnyelvbe rendezni, akkor olyan pozíciót építhet, amely sem nem pusztán kulturális, sem nem pusztán technológiai.

A döntéshozói gyakorlatban ez azt jelenti, hogy az art & science projekteket nem különleges kísérletként kell finanszírozni, hanem stratégiai pilotként. Különösen alkalmasak olyan területekre, ahol a régió egyszerre akar tehetségeket megszólítani, tudományos és kulturális intézményeket összekapcsolni, és a nemzetközi láthatóságot erősíteni. A stratégia ezért a következő fejezetekben konkrét programokat javasol e logika mentén: Bartók-laborok, fény és hang tematikájú pilotok, digitális tudástár, mobil art & science műhelyek, valamint közös határmenti showcase események formájában.

10. REGIONÁLIS SWOT ÉS STRATÉGIAI FÓKUSZOK

A SWOT-elemzés célja ebben a dokumentumban nem az, hogy formálisan kipipálja a általános potitívumok és negatívumok felsorolását, hanem hogy fejlesztési döntésekre lefordítható képet adjon a régióról. A feltöltött eredeti stratégia és a kibővített félidős beszámoló egyaránt jelzik, hogy a régió erősségei és gyengeségei egymásba fonódnak. A tudáskoncentráció előny, de csak akkor, ha hálózatosodik. A kulturális identitás erős, de csak akkor válik fejlesztési erővé, ha kortárs fordítást kap. A határmenti helyzet lehetőség, de csak akkor, ha intézményesül. Az alábbi SWOT így nem leltár, hanem prioritásképző eszköz.

Táblázat HU-018. Erősségek – Gyengeségek

Erősségek	Gyengeségek
Erős tudományos és felsőoktatási bázis (SZTE, ELI-ALPS, UVT, regionális művészeti képzések)	A humán, művészeti és tudományos szféra közötti együttműködés rendszerszinten gyenge
Gazdag kulturális örökség és többnyelvű, határmenti identitás	A tehetségút átmenetei szűkek; magas a pályaelhagyás és az elvándorlási nyomás
Szeged és Temesvár nemzetközileg is értelmezhető csomópontok	A kisebb települések hozzáférése és digitális közvetítési lehetőségei korlátozottak
Jelen vannak a kreatív gazdasághoz kapcsolódó vizuális, zenei, design- és kézműves erőforrások	A programok gyakran projektfüggők, kevés a stabil, fenntartható működési modell

Forrás: saját szerkesztés a Bartók stratégia projektalap-dokumentumai, a hiánypótlási útmutató és a hivatkozott forrásrendszer alapján.

Táblázat HU-019. Lehetőségek – Veszélyek

Lehetőségek	Veszélyek
STEAM és art & science együttműködések klaszteresíthetők	A humán kapacitások kiürülése tartósíthatja a perifériikus helyzetet
Digitális és mobil közvetítési formák új közönségeket és településeket érhetnek el	A technológiai és területi egyenlőtlenségek tovább mélyülhetnek
A Bartók-brand régiós minőségjelzésként és turisztikai márkaelemként használható	A programterület és a stratégiai hatástér összemosása finanszírozási és kommunikációs kockázatot okozhat
Nemzetközi benchmarkokból gyorsan átvehető, bizonyított modellek állnak rendelkezésre	Ha a közvetítői infrastruktúra nem épül ki, a fejlesztések a nagyvárosi magokra szűkülnek

Forrás: saját szerkesztés a Bartók stratégia projektalap-dokumentumai, a hiánypótlási útmutató és a hivatkozott forrásrendszer alapján.

10.1. A SWOT-ból következő fókuszok

A SWOT alapján a stratégia négy fókuszt jelöl ki. Első: a magas erőforrású csomópontokból kiinduló, de régiós léptékű hálózatépítést. Második: a hozzáférési és tehetségmegtartási törőspontok kezelését. Harmadik: a közvetítési innováció és az art & science programok együttes fejlesztését. Negyedik: a régió identitását és láthatóságát erősítő, ugyanakkor konkrét oktatási és gazdasági eredményeket termelő Bartók-brand kialakítását.

E négy fókusz együttesen teszi lehetővé, hogy a stratégia ne essen két véglet közé. Egyrészt ne váljon túl általános kulturális jövőképpé, amelynek nincs végrehajtási súlya. Másrészt ne szűküljön le intézményi mikrobeavatkozásokra. A fókuszok egyszerre jelölnek ki tartalmi, területi és irányítási irányt.

11. STRATÉGIAI CÉLRENDSZER 2026–2030

A stratégia időhorizontja 2026 és 2030 közé esik, de a kívánt hatások egy része ennél hosszabb idő alatt érik be. Ezért a célrendszer négy szintre épül: kimeneti célok, eredménycélok, rendszerszintű célok és hosszú távú hatáscélok. A kimeneti célok rövid távon mérhetők: hány program, pilot, együttműködés, digitális tartalom vagy mobil esemény jön létre. Az eredménycélok már a résztvevők és intézmények viselkedésváltozására irányulnak: javul-e a tehetségút átláthatósága, nő-e a közvetítési elérés, stabilabbak-e a partnerségek. A rendszerszintű célok azt mutatják meg, hogy a különálló programokból kialakul-e régiós működés. A hosszú távú hatáscélok pedig a megtartó erő, a kreatív gazdasági kapcsolódás és a nemzetközi láthatóság felé mutatnak.

Táblázat HU-020. Célszint – 2026–2030-as fókusz – Példamutatók

Célszint	2026–2030-as fókusz	Példamutatók
Kimeneti cél	programok, pilotok, platformok és együttműködések létrehozása	Bartók-laborok száma; mobil programnapok; digitális tananyagok
Eredménycél	jobb hozzáférés, erősebb pályaorientáció és nagyobb részvétel	fiatal résztvevők aránya; mentorált tehetségek száma; partnerintézmények aktivitása
Rendszerszintű cél	a hálózatos működés intézményesítése	közös adatplatform használata; határon átnyúló programok; közös képzési modulok
Hatáscél	megtartó erő, kreatív gazdasági kapcsolódás, régiós brand	pályán maradási proxy; kreatív partneri projektek; nemzetközi láthatósági mutatók

Forrás: saját szerkesztés a Bartók stratégia projektalap-dokumentumai, a hiánypótlási útmutató és a hivatkozott forrásrendszer alapján.

11.1. Négy átfogó stratégiai cél

- C1 – Hozzáférhető művészeti nevelés: A művészeti neveléshez és közvetítéshez való hozzáférés csökkentse a területi egyenlőtlenségeket, különösen a kistelepülések és perifériikus térségek esetében.
- C2 – Átjárható tehetségút: A művészeti pálya ne elszigetelt intézményi szakaszokból, hanem mentorált és információval támogatott átmenetekből épüljön fel.
- C3 – Interdiszciplináris és digitális megújulás: A művészetközvetítés és oktatás kapcsolódjon a STEAM- és art & science logikához, valamint a digitális környezethez.
- C4 – Régiós megtartó és márkaerő: A térség kulturális és kreatív kapacitásai váljanak a régió társadalmi kohézióját és gazdasági vonzerejét erősítő tényezővé.

A célrendszerből következnek a következő fejezetek programjai és mutatói. A stratégia logikája: cél – beavatkozás – felelős – finanszírozás – indikátor.

12. BEAVATKOZÁSI PORTFÓLIÓ ÉS PROGRAMLOGIKA

P1. Bartók-laborok hálózata

A program típusa: iskolai és közösségi pilotlaborok. A program lényege, hogy zene, vizualitás, mozgás, adat és digitális eszközök közös tere. A stratégia szempontjából ez a program nem önmagában áll, hanem több másik beavatkozáshoz kapcsolódik. A Bartók-laborok például a tehetségútlevél és a digitális platform nélkül könnyen lokális epizódokká válnának; a kreatív voucher rezidencia- és mentorprogram nélkül nem feltétlenül erősítené a pályán maradást; az art & science zászlóshajó pedig a mobil közvetítési réteg nélkül a nagyvárosi magokra szűkülne. A portfólió ezért tudatosan egymásra épülő elemekből áll.

A program elsődleges felelősei és érintettjei: tankerületek, művészeti iskolák, SZTE, UVT. A végrehajtási logika szerint minden programhoz kell egy világos gazdaintézmény, legalább két együttműködő partner, valamint előre meghatározott kimeneti és eredménymutató. A finanszírozás vegyes szerkezetben képzelhető el: uniós programforrás, önkormányzati társfinanszírozás, egyetemi saját erő, vállalati partnerség és – bizonyos programoknál – magánmecenatúra. A program akkor tekinthető sikeresnek, ha nem pusztán eseményként teljesül, hanem új működési rutint hoz létre.

P2. Tehetségútlevél és pályaorientáció

A program típusa: mentorált átmeneti rendszer. A program lényege, hogy alapfok–középfok–felsőfok–munkaerőpiac közötti információs és mentori hidak. A stratégia szempontjából ez a program nem önmagában áll, hanem több másik beavatkozáshoz kapcsolódik. A Bartók-laborok például a tehetségútlevél és a digitális platform nélkül könnyen lokális epizódokká válnának; a kreatív voucher rezidencia- és mentorprogram nélkül nem feltétlenül erősítené a pályán maradást; az art & science zászlóshajó pedig a mobil közvetítési réteg nélkül a nagyvárosi magokra szűkülne. A portfólió ezért tudatosan egymásra épülő elemekből áll.

A program elsődleges felelősei és érintettjei: iskolák, felsőoktatás, fenntartók. A végrehajtási logika szerint minden programhoz kell egy világos gazdaintézmény, legalább két együttműködő partner, valamint előre meghatározott kimeneti és eredménymutató. A finanszírozás vegyes szerkezetben képzelhető el: uniós programforrás, önkormányzati társfinanszírozás, egyetemi saját erő, vállalati partnerség és – bizonyos programoknál – magánmecenatúra. A program akkor tekinthető sikeresnek, ha nem pusztán eseményként teljesül, hanem új működési rutint hoz létre.

P3. Art-Bus és mobil műhelyek

A program típusa: kistelepülési elérés. A program lényege, hogy digitális és élményalapú programok eljuttatása hozzáférési hiányterekbe. A stratégia szempontjából ez a program nem önmagában áll, hanem több másik beavatkozáshoz kapcsolódik. A Bartók-laborok például a

tehetségútlevél és a digitális platform nélkül könnyen lokális epizódokká válnának; a kreatív voucher rezidencia- és mentorprogram nélkül nem feltétlenül erősítené a pályán maradást; az art & science zászlóshajó pedig a mobil közvetítési réteg nélkül a nagyvárosi magokra szűkülne. A portfólió ezért tudatosan egymásra épülő elemekből áll.

A program elsődleges felelősei és érintettjei: megyei intézmények, civil partnerek. A végrehajtási logika szerint minden programhoz kell egy világos gazdaintézmény, legalább két együttműködő partner, valamint előre meghatározott kimeneti és eredménymutató. A finanszírozás vegyes szerkezetben képzelhető el: uniós programforrás, önkormányzati társfinanszírozás, egyetemi saját erő, vállalati partnerség és – bizonyos programoknál – magánmecenatúra. A program akkor tekinthető sikeresnek, ha nem pusztán eseményként teljesül, hanem új működési rutint hoz létre.

P4. Határmenti digitális platform

A program típusa: közös adat- és tudástér. A program lényege, hogy háromnyelvű tartalmak, erőforrás-adatbázis, partnerkereső és archívum. A stratégia szempontjából ez a program nem önmagában áll, hanem több másik beavatkozáshoz kapcsolódik. A Bartók-laborok például a tehetségútlevél és a digitális platform nélkül könnyen lokális epizódokká válnának; a kreatív voucher rezidencia- és mentorprogram nélkül nem feltétlenül erősítené a pályán maradást; az art & science zászlóshajó pedig a mobil közvetítési réteg nélkül a nagyvárosi magokra szűkülne. A portfólió ezért tudatosan egymásra épülő elemekből áll.

A program elsődleges felelősei és érintettjei: közös konzorcium. A végrehajtási logika szerint minden programhoz kell egy világos gazdaintézmény, legalább két együttműködő partner, valamint előre meghatározott kimeneti és eredménymutató. A finanszírozás vegyes szerkezetben képzelhető el: uniós programforrás, önkormányzati társfinanszírozás, egyetemi saját erő, vállalati partnerség és – bizonyos programoknál – magánmecenatúra. A program akkor tekinthető sikeresnek, ha nem pusztán eseményként teljesül, hanem új működési rutint hoz létre.

P5. Fény és Hang art & science pilot

A program típusa: Szeged–Temesvár zászlóshajó. A program lényege, hogy tudományos adatok, hang, fény, vizualizáció és közönségmunka összekapcsolása. A stratégia szempontjából ez a program nem önmagában áll, hanem több másik beavatkozáshoz kapcsolódik. A Bartók-laborok például a tehetségútlevél és a digitális platform nélkül könnyen lokális epizódokká válnának; a kreatív voucher rezidencia- és mentorprogram nélkül nem feltétlenül erősítené a pályán maradást; az art & science zászlóshajó pedig a mobil közvetítési réteg nélkül a nagyvárosi magokra szűkülne. A portfólió ezért tudatosan egymásra épülő elemekből áll.

A program elsődleges felelősei és érintettjei: ELI-ALPS, SZTE, UVT, kulturális partnerek. A végrehajtási logika szerint minden programhoz kell egy világos gazdaintézmény, legalább két együttműködő partner, valamint előre meghatározott kimeneti és eredménymutató. A

finanszírozás vegyes szerkezetben képzelhető el: uniós programforrás, önkormányzati társfinanszírozás, egyetemi saját erő, vállalati partnerség és – bizonyos programoknál – magánmecenatúra. A program akkor tekinthető sikeresnek, ha nem pusztán eseményként teljesül, hanem új működési rutint hoz létre.

P6. Kreatív voucher program

A program típusa: kkv–kreatív szféra kapcsolat. A program lényege, hogy helyi kreatív szakemberek és hallgatók bevonása a vállalati és intézményi fejlesztésekbe. A stratégia szempontjából ez a program nem önmagában áll, hanem több másik beavatkozáshoz kapcsolódik. A Bartók-laborok például a tehetségútlevél és a digitális platform nélkül könnyen lokális epizódokká válnának; a kreatív voucher rezidencia- és mentorprogram nélkül nem feltétlenül erősítené a pályán maradást; az art & science zászlóshajó pedig a mobil közvetítési réteg nélkül a nagyvárosi magokra szűkülne. A portfólió ezért tudatosan egymásra épülő elemekből áll.

A program elsődleges felelősei és érintettjei: kamarák, önkormányzatok. A végrehajtási logika szerint minden programhoz kell egy világos gazdaintézmény, legalább két együttműködő partner, valamint előre meghatározott kimeneti és eredménymutató. A finanszírozás vegyes szerkezetben képzelhető el: uniós programforrás, önkormányzati társfinanszírozás, egyetemi saját erő, vállalati partnerség és – bizonyos programoknál – magánmecenatúra. A program akkor tekinthető sikeresnek, ha nem pusztán eseményként teljesül, hanem új működési rutint hoz létre.

P7. Rezidencia és inkubátor program

A program típusa: pályán tartás és helyi megtartás. A program lényege, hogy közösségi alkotóterek, mentorált projektek, kezdő támogatás. A stratégia szempontjából ez a program nem önmagában áll, hanem több másik beavatkozáshoz kapcsolódik. A Bartók-laborok például a tehetségútlevél és a digitális platform nélkül könnyen lokális epizódokká válnának; a kreatív voucher rezidencia- és mentorprogram nélkül nem feltétlenül erősítené a pályán maradást; az art & science zászlóshajó pedig a mobil közvetítési réteg nélkül a nagyvárosi magokra szűkülne. A portfólió ezért tudatosan egymásra épülő elemekből áll.

A program elsődleges felelősei és érintettjei: városok, magánpartnerek. A végrehajtási logika szerint minden programhoz kell egy világos gazdaintézmény, legalább két együttműködő partner, valamint előre meghatározott kimeneti és eredménymutató. A finanszírozás vegyes szerkezetben képzelhető el: uniós programforrás, önkormányzati társfinanszírozás, egyetemi saját erő, vállalati partnerség és – bizonyos programoknál – magánmecenatúra. A program akkor tekinthető sikeresnek, ha nem pusztán eseményként teljesül, hanem új működési rutint hoz létre.

P8. Művész-mentor és jogi/üzleti coaching

A program típusa: életpálya-biztonság. A program lényege, hogy szabadúszó és induló alkotók támogatása vállalkozási, szerzői jogi és projektmenedzsment tudással. A stratégia szempontjából ez a program nem önmagában áll, hanem több másik beavatkozáshoz kapcsolódik. A Bartók-laborok például a tehetségútlevél és a digitális platform nélkül könnyen lokális epizódokká válnának; a kreatív voucher rezidencia- és mentorprogram nélkül nem feltétlenül erősítené a pályán maradást; az art & science zászlóshajó pedig a mobil közvetítési réteg nélkül a nagyvárosi magokra szűkülne. A portfólió ezért tudatosan egymásra épülő elemekből áll.

A program elsődleges felelősei és érintettjei: kamarák, civil és szakmai szervezetek. A végrehajtási logika szerint minden programhoz kell egy világos gazdaintézmény, legalább két együttműködő partner, valamint előre meghatározott kimeneti és eredménymutató. A finanszírozás vegyes szerkezetben képzelhető el: uniós programforrás, önkormányzati társfinanszírozás, egyetemi saját erő, vállalati partnerség és – bizonyos programoknál – magánmecenatúra. A program akkor tekinthető sikeresnek, ha nem pusztán eseményként teljesül, hanem új működési rutint hoz létre.

P9. Közös képzési modulok és mikrotanúsítványok

A program típusa: felsőoktatási együttműködés. A program lényege, hogy rövid, többintézményes és interdiszciplináris kurzusok. A stratégia szempontjából ez a program nem önmagában áll, hanem több másik beavatkozáshoz kapcsolódik. A Bartók-laborok például a tehetségútlevél és a digitális platform nélkül könnyen lokális epizódokká válnának; a kreatív voucher rezidencia- és mentorprogram nélkül nem feltétlenül erősítené a pályán maradást; az art & science zászlóshajó pedig a mobil közvetítési réteg nélkül a nagyvárosi magokra szűkülne. A portfólió ezért tudatosan egymásra épülő elemekből áll.

A program elsődleges felelősei és érintettjei: egyetemek. A végrehajtási logika szerint minden programhoz kell egy világos gazdaintézmény, legalább két együttműködő partner, valamint előre meghatározott kimeneti és eredménymutató. A finanszírozás vegyes szerkezetben képzelhető el: uniós programforrás, önkormányzati társfinanszírozás, egyetemi saját erő, vállalati partnerség és – bizonyos programoknál – magánmecenatúra. A program akkor tekinthető sikeresnek, ha nem pusztán eseményként teljesül, hanem új működési rutint hoz létre.

P10. Régiós Bartók-brand és showcase útvonal

A program típusa: láthatóság és identitás. A program lényege, hogy éves közös márkázott programsorozat és útvonal a kulcsvárosok között. A stratégia szempontjából ez a program nem önmagában áll, hanem több másik beavatkozáshoz kapcsolódik. A Bartók-laborok például a tehetségútlevél és a digitális platform nélkül könnyen lokális epizódokká válnának; a kreatív voucher rezidencia- és mentorprogram nélkül nem feltétlenül erősítené a pályán maradást; az

art & science zászlóshajó pedig a mobil közvetítési réteg nélkül a nagyvárosi magokra szűkülne. A portfólió ezért tudatosan egymásra épülő elemekből áll.

A program elsődleges felelősei és érintettjei: turisztikai és kulturális partnerek. A végrehajtási logika szerint minden programhoz kell egy világos gazdaintézmény, legalább két együttműködő partner, valamint előre meghatározott kimeneti és eredménymutató. A finanszírozás vegyes szerkezetben képzelhető el: uniós programforrás, önkormányzati társfinanszírozás, egyetemi saját erő, vállalati partnerség és – bizonyos programoknál – magánmecenatúra. A program akkor tekinthető sikeresnek, ha nem pusztán eseményként teljesül, hanem új működési rutint hoz létre.

12.1. Programkapcsolati mátrix

Táblázat HU-021. Program – Hozzáférés – Tehetségút – Art & Science

Program	Hozzáférés	Tehetségút	Art & Science	Gazdasági kapcsolat	Brand/láthatóság
P1 Bartók-laborok	közepes	erős	erős	közepes	közepes
P2 Tehetségútlevél	közepes	erős	közepes	közepes	gyenge
P3 Art-Bus	erős	közepes	közepes	gyenge	közepes
P4 Digitális platform	erős	erős	közepes	közepes	közepes
P5 Fény és Hang pilot	közepes	közepes	erős	közepes	erős
P6 Kreatív voucher	gyenge	közepes	gyenge	erős	gyenge
P7 Rezidencia/inkubátor	gyenge	erős	közepes	erős	közepes
P8 Mentor/coaching	gyenge	erős	gyenge	erős	gyenge
P9 Közös modulok	gyenge	erős	erős	közepes	gyenge
P10 Bartók-brand	közepes	gyenge	közepes	közepes	erős

Forrás: saját szerkesztés a Bartók stratégia projektalap-dokumentumai, a hiánypótlási útmutató és a hivatkozott forrásrendszer alapján.

13. IRÁNYÍTÁSI, PARTNERSÉGI ÉS FINANSZÍROZÁSI KERET

A stratégia megvalósításának egyik legnagyobb kockázata az, ha a programoknak nincs valós gazdája, és a szereplők kizárólag informális jó szándék alapján működnek együtt. A régiós kulturális és oktatási együttműködések tapasztalata azt mutatja, hogy a projektalapú lelkesedés önmagában nem elég a fenntartható működéshez. Ezért a jelen stratégia háromszintű irányítási modellt javasol. Az első szint a stratégiai testület: itt kapnak helyet a fő intézményi partnerek, a finanszírozói és programozási oldal, valamint a kulcsvárosok képviselői. A második szint a programgazdáké: minden nagyobb beavatkozásnak kijelölt felelőse van. A harmadik szint a módszertani hálózaté: pedagógusok, kurátorok, művészek, kutatók, digitális szakértők és közvetítők közössége, akik a programok mindennapi tartalmi megvalósítását támogatják.

A partnerségi keretnek szintén több típusa van. Vannak stabil intézményi partnerek – egyetemek, kutatóintézetek, művészeti és kulturális intézmények, önkormányzatok. Vannak rugalmas programpartnerek – civil szervezetek, alkotói kollektívák, fesztiválok, iskolai hálózatok, szakmai szövetségek. És vannak keresletoldali partnerek – kamarák, kkv-k, technológiai cégek, turisztikai és városmarketing szereplők. A stratégia egyik lényegi állítása, hogy a művészeti nevelés fejlesztése csak akkor lép túl az intézményközi belterjességen, ha a keresletoldali partnereket is rendszerszinten bevonja.

13.1. Finanszírozási mix

A finanszírozás nem építhet egyetlen forrásra. A feltöltött dokumentumok több ponton hivatkoznak az Interreg, Erasmus+, ESZA+, Kreatív Európa, GINOP Plusz, NKA és helyi önkormányzati források kombinációjára. A jelen stratégia ezt a logikát tovább részletezi. Az infrastruktúra- és hálózatépítő elemekhez uniós és közpénzes források szükségesek. A gyors pilotokhoz és prototípusokhoz kisebb, rugalmas alapok, intézményi saját erő vagy célzott vállalati támogatás lehet megfelelő. A kreatív voucher és a coaching típusú elemek részben piaci logika szerint is működtethetők. A rezidenciák és közösségi alkotóterek esetében a köz- és magánforrások keverése indokolt.

A stratégia pénzügyi alapelve az, hogy minden nagyobb program legalább két lábon álljon. Ha egy kezdeményezés kizárólag pályázati pénzből él, nagy a veszélye a ciklikus megszakadásnak. Ha viszont a projektidőszak alatt kialakul mellé intézményi, önkormányzati, közösségi vagy részben piaci fenntartási logika, akkor az eredmények továbbvihetők. A finanszírozási diverzifikáció tehát nem pusztán pénzügyi technika, hanem a fenntarthatóság egyik feltétele.

Táblázat HU-022. Programtípus – Elsődleges forrás – Kiegészítő forrás – Fenntarthatósági logika

Programtípus	Elsődleges forrás	Kiegészítő forrás	Fenntarthatósági logika
Hálózatépítés, platform	Interreg / egyetemi / önkormányzati forrás	partnerintézményi hozzájárulás	közös üzemeltetés
Pilot laborok és showcase	Interreg / Kreatív Európa / intézményi saját erő	szponzoráció, jegybevétel	éves programciklus
Mobil elérőprogramok	ESZA+ / NKA / megyei támogatások	civil partnerség	területi szolgáltatási szerződések
Voucher és kreatív partneri program	gazdaságfejlesztési és önkormányzati forrás	vállalati önrész	keresletoldali beágyazódás
Rezidencia és inkubáció	önkormányzati és uniós forrás	magánmecenatúra, CSR	fokozatosan növelt önrész

Forrás: saját szerkesztés a Bartók stratégia projektalap-dokumentumai, a hiánypótlási útmutató és a hivatkozott forrásrendszer alapján.

14. MONITORING, INDIKÁTORRENDSZER ÉS BESZÁMOLÁSI LOGIKA

14.1. Miért kulcskérdés a mérés?

A stratégia hozzáadott értéke, hogy az anyagot 56 indikátorra, 50 interjúra, megyei pilot profilra és beszámolási logikára fordítja le. A jelen tanulmány ezt a vonalat viszi tovább. A mérés nem kontrollcélú adminisztratív terhelés, hanem a fejlesztések tanulási mechanizmusa. Mérés nélkül nem lehet eldönteni, hogy egy program csak látványos volt-e, vagy valóban javította a hozzáférést, erősítette a pályaorientációt, létrehozott-e új partnerséget, illetve képes volt-e hosszabb távú régiós rutinokat létrehozni.

A monitoringrendszer ezért nem egyszerűen számlálós tábla. Három funkciója van. Először: visszajelzést ad a programgazdáknak arról, mi működik és hol van korrekciós igény. Másodszor: beszámolási keretet ad a finanszírozók és döntéshozók felé. Harmadszor: régiós tudástárat épít, mert az eredményeket, módszereket és tanulságokat összehasonlíthatóvá teszi. Az indikátorokban ezért nemcsak output mutatók szerepelnek, hanem hozzáférési, megtartási, partnerségi és láthatósági mutatók is.

14.2. A 56 indikátoros rendszer felépítése

A mérési rendszer nyolc blokkba rendeződik: demográfia és elérhetőség; oktatási bázis; kulturális infrastruktúra; kreatív gazdaság; társadalmi részvétel; finanszírozás; innováció és art & science; kockázat és megtartó erő. E blokkok célja, hogy a stratégia ne egyetlen szempontból legyen mérhető. Egy régiós művészeti nevelési program lehet sikeres közönségszámban, de gyenge megtartásban; lehet látványos digitális jelenlétben, de gyenge partneri beágyazottságban. A többblokkos logika éppen ezt a torzítást küszöböli ki.

Különösen fontos, hogy az indikátorok egy része évente, más része kétévente, ismét más része pedig programciklus végén mérhető. Nem minden célhoz kell azonos ritmusú adatfelvétel. A stratégia azt javasolja, hogy a könnyen hozzáférhető output mutatók évente frissüljenek, a mélyebb minőségi mutatók – például pályán maradási proxyk, együttműködési minőség vagy kulturális abszorpciós index – pedig célzott kutatással és interjúkkal kerüljenek ellenőrzésre.

Táblázat HU-023. Indikátorblokk – Mire válaszol? – Példa

Indikátorblokk	Mire válaszol?	Példa
Demográfia és elérhetőség	kikhez jut el a rendszer és hol vannak vakfoltok?	utazási távolság művészeti központig; mobil programok lefedettsége
Oktatási bázis	mekkora a belépő és továbbhaladó állomány?	alapfokú részvétel; középfokba továbblépés; mikrotanúsítványok
Kulturális infrastruktúra	milyen terek és eszközök állnak rendelkezésre?	közvetítési terek, stúdiók, digitális laborok
Kreatív gazdaság	van-e kereslet és helyi hasznosulás?	voucher projektek; kreatív partneri együttműködések

Társadalmi részvétel	mennyire kapcsolódnak a közösségek?	fiatal résztvevők aránya; visszatérő látogatók
Finanszírozás	mennyire stabil a működés?	forrásdiverzifikáció; partneri önrész
Innováció és art & science	létrejönnek-e új módszerek és kapcsolatok?	közös pilotok; interdiszciplináris modulok
Kockázat és megtartó erő	csökken-e az elvándorlás és a pályaelhagyás?	mentoreált tehetségek pályán maradása

Forrás: saját szerkesztés a Bartók stratégia projektalap-dokumentumai, a hiánypótlási útmutató és a hivatkozott forrásrendszer alapján.

14.3. Ütemezés

A stratégia végrehajtása három fő szakaszra bontható. Az első, 2026-os szakasz az alapozásé: adatstruktúra, partnerségi keret, pilotok előkészítése, tudástár és közös kommunikációs alap létrehozása. A második, 2027–2028-as szakasz a pilot és integráció időszaka: a laborok, az Art-Bus, a közös modulok és a zászlóshajó art & science projektek kipróbálása, értékelése és finomhangolása. A harmadik, 2029–2030-as szakasz a kiterjesztés és monitoring időszaka: a működő modellek méretezése, a tartós fenntartási keretek kialakítása és a régiós brand stabilizálása.

Az ütemezés legfontosabb elve, hogy a nagyobb láthatóságú programok ne előzzék meg a módszertani alapozást. A stratégia többször is hangsúlyozza: a gyors, kommunikációs értelemben sikeres látványprojektek csak akkor hoznak valódi eredményt, ha mögöttük adat, partnerség, visszacsatolás és tanulási keret van. Ezért a beszámolási logika nemcsak azt kéri számon, hogy történt-e program, hanem azt is, hogy abból keletkezett-e átadható tudás.

3. ábra. Megvalósítási ütemezés és beszámolási logika 2026–2030.

Forrás: saját szerkesztés / projekt-munkaábra a Bartók stratégia módszertani és adatalapú logikája alapján.

15. ZÁRÓ KÖVETKEZTETÉSEK

A Bartók Stratégia következtetése, hogy a dél-alföldi és határmenti térség számára a művészeti nevelés fejlesztése nem „puha” kulturális kiegészítőprogram, hanem a humántőke, a közösségi kohézió, a kreatív gazdasági kapcsolódás és a nemzetközi pozicionálás egyik legéletszerűbb metszete. A stratégia nem azt állítja, hogy a régió minden problémáját a kultúra oldja meg. Azt állítja, hogy a kultúra, az oktatás, a tudomány és a kreatív ipar összekapcsolása olyan multiplikátor, amely több más fejlesztési területet is erősít.

A döntéshozók számára a legfontosabb üzenet az, hogy a régióban az erőforrások már jelen vannak. Nem nulláról kell építkezni. Jelen vannak az egyetemi és tudományos bázisok, a művészeti képzések, a kulturális hagyományok, a kézműves és vizuális örökség, a városi láthatóság, valamint a határon átnyúló együttműködés tényleges lehetősége. A hiány a kapcsolatokban, az átmenetekben, a közvetítői infrastruktúrában és a fenntartható működési modellekben van. A stratégia ezért az összekapcsolás dokumentuma.

Ha a térség képes a művészeti nevelést hálózatos rendszerként, a Bartók-örökséget módszertani inspirációként, az art & science-t pedig jövőorientált innovációs nyelvként kezelni, akkor a következő években nemcsak jobb programok, hanem erősebb régiós önkép is létrejöhet. Ez a tanulmány ennek az önképnek a munkadokumentuma és megvalósítási kerete.

16. MELLÉKLETEK

A jelen mellékleti rész a stratégia operatív használhatóságát szolgálja. Nem pusztán kiegészítő háttéranyag, hanem a döntéshozói, programgazdai, fenntartói és szakmai végrehajtói munkához szükséges adat-, módszertani és beavatkozási infrastruktúra összegzése. A mellékletek együtt értelmezendők a főszöveg megállapításaival; több helyen munkaadatokat, szakértői előpontozást és primer kutatási tervet tartalmaznak. Ezeket a dokumentum minden esetben egyértelműen jelöli.

Táblázat HU-024. Forráskezelés a mellékletekbenA [S1]–[S14] hivatkozások jelzik az alkalmazott projektalap-, statisztikai, programoz

Forráskezelés a mellékletekben
A [S1]–[S14] hivatkozások jelzik az alkalmazott projektalap-, statisztikai, programozási és benchmark-forrásokat. Ahol megyei vagy intézményi pilot-értékelés jelenik meg, azt a szöveg külön szakértői előértékelésként vagy munkaadatként nevezi meg.

Forrás: saját szerkesztés a Bartók stratégia projektalap-dokumentumai, a hiánypótlási útmutató és a hivatkozott forrásrendszer alapján.

16.1. Melléklet – 56 indikátoros mérési mátrix

A stratégia megvalósíthatóságának legfontosabb feltétele, hogy a fejlesztési állításokhoz mérhető indikátorok kapcsolódjanak. A kibővített 50%-os beszámoló alapján a monitoring nyolc blokkból álló, összesen 56 indikátort tartalmazó rendszerre épül. Ez a mátrix egyszerre alkalmas kiinduló állapotfelvételre, éves monitoringra és ciklusvégi értékelésre. A blokkok a következők: demográfia és elérhetőség; oktatási bázis; kulturális infrastruktúra; kreatív gazdaság; társadalmi részvétel; finanszírozás; innováció és art & science; kockázat és megtartó erő. [S2] [S3]

Az indikátorok szándékosan nem kizárólag 'kemény' statisztikai számok. A stratégia célja ugyanis nem csupán intézményi kapacitásokat vagy költségvetési adatokat mérni, hanem a hozzáférést, a hálózatosságot, az attitűdváltozást, a pályán maradást és a közvetítési innováció tényleges működését is. Ezért az indikátorok között objektív, félobjektív és primer adatfelvétellel mérhető tételek egyaránt szerepelnek. [S2] [S3]

A. Demográfia és elérhetőség

Táblázat HU-025. Kód – Indikátor – Miért fontos? – Fő adatforrás

Kód	Indikátor	Miért fontos?	Fő adatforrás	Mérési ciklus
A1	6–18 éves népesség megyei bontásban	A művészeti nevelés potenciális célpopulációja; kiindulópont az elérési arányokhoz.	hivatalos statisztika / megyei adatok	évente

A2	Kistelepülési tanulók aránya az AMI-rendszerben	Méri, hogy a rendszer mennyire éri el a periférikus térségek gyermekeit.	fenntartói és intézményi adatszolgáltatás	évente
A3	Átlagos utazási távolság a legközelebbi művészeti képzési ponthoz	A hozzáférési egyenlőtlenségek egyik legfontosabb térségi mutatója.	GIS / intézménytérkép / szakértői becslés	kétévente
A4	Digitális elérhetőség a célintézményekben	Megmutatja, hogy van-e technikai alap online vagy hibrid közvetítéshez.	intézményi kérdőív	évente
A5	Háromnyelvű tartalmakhoz hozzáférő intézmények aránya	A határon átnyúló és többnyelvű hozzáférés közvetlen mutatója.	projektmonitoring / intézményi nyilvántartás	évente
A6	Art-Bus vagy mobil program által elért települések száma	Kifejezetten a mobil hozzáférési stratégia hatását méri.	programadat / projektmonitoring	félévente
A7	Hátrányos helyzetű célcsoportok bevonási aránya	A társadalmi inklúzió valódi szintjét mutatja, nem csak az összlétszámot.	programadat / partneri jelentések	évente

Forrás: saját szerkesztés a Bartók stratégia projektalap-dokumentumai, a hiánypótlási útmutató és a hivatkozott forrásrendszer alapján.

Blokkszintű értelmezés: ebben az indikátorcsoportban az a döntéshozói kérdés, hogy azonosítható-e a kiinduló állapot, és később visszamérhető-e a beavatkozások hatása. A stratégia azért blokkonként szervezi a mutatókat, mert más döntési szinten használhatók: egy részük intézményi vezetői, más részük programgazdai, ismét más részük regionális politikai döntést támogat. [S2] [S3]

B. Oktatási bázis

Táblázat HU-026. Kód – Indikátor – Miért fontos? – Fő adatforrás

Kód	Indikátor	Miért fontos?	Fő adatforrás	Mérési ciklus
B1	Alapfokú művészetoktatásban részt vevő gyermekek száma	A régió művészetpedagógiai bázisa; a 25 ezres munkaadat innen indul. [S1] [S2]	projekt-munkaadat / intézményi adat	évente
B2	Művészeti középfokra továbblépők aránya	A tehetségút első kritikus töréspontja.	projekt-munkaadat / intézményi utánkövetés	évente
B3	Szakirányú felsőfokra belépők száma	A vertikális oktatási lánc második fő szűkületét jelzi.	projekt-munkaadat / felsőoktatási adat	évente
B4	STEAM-modult alkalmazó intézmények száma	A módszertani modernizáció elterjedtségének kulcsmérőszáma.	programmonitoring / pedagógiai jelentés	évente
B5	Bartók-tematikát korszerűen használó pedagógiai programok száma	A hagyomány és innováció összekapcsolásának tényleges iskolai nyoma.	tantervi és intézményi audit	kétévente
B6	Oktatási szektorban működő partnerkapcsolatok száma	Méri, hogy a rendszer továbbra is silószerű-e, vagy már hálózatosodik.	együttműködési adatbázis	évente
B7	Pedagógusok digitális művészetközvetítési kompetenciája	A tanári oldal módszertani felkészültségének minőségi mutatója.	kérdőív / továbbképzési adat	kétévente

Forrás: saját szerkesztés a Bartók stratégia projektalap-dokumentumai, a hiánypótlási útmutató és a hivatkozott forrásrendszer alapján.

Blokkszintű értelmezés: ebben az indikátorcsoportban az a döntéshozói kérdés, hogy azonosítható-e a kiinduló állapot, és később visszamérhető-e a beavatkozások hatása. A stratégia azért blokkonként szervezi a mutatókat, mert más döntési szinten használhatók: egy részük intézményi vezetői, más részük programgazdai, ismét más részük regionális politikai döntést támogat. [S2] [S3]

C. Kulturális infrastruktúra

Táblázat HU-027. Kód – Indikátor – Miért fontos? – Fő adatforrás

Kód	Indikátor	Miért fontos?	Fő adatforrás	Mérési ciklus
C1	Művészeti és kulturális intézmények intézménysűrűsége	Megyei összehasonlításra alkalmas, alapvető kapacitásmutató.	intézménytérkép / nyilvántartás	évente
C2	Próbatermek, stúdiók, makerspace-ek hozzáférhetősége	A kreatív gyakorlati tanulás infrastruktúráját méri.	intézményi leltár / szakértői audit	évente
C3	Digitális eszközparkkal rendelkező intézmények aránya	Megmutatja, hogy az élményalapú és digitális oktatásnak van-e műszaki alapja.	intézményi audit	évente
C4	Kistelepülési közvetítési pontok száma	A térségi egyensúly és a kulturális decentralizáció mutatója.	fenntartói / programadat	évente
C5	Határon átnyúló közös infrastruktúrahasználat esetei	A közös műterem-, labor- vagy stúdióhasználat a hálózatosodás egyik jele.	projekt- és partnerségi adat	évente
C6	Intézményi nyitottsági index	A kulturális intézmények oktatási és közösségi hozzáférésének szakértői pilotmutatója.	interjúk / szakértői pontozás	kétévente
C7	Közönségbarát, interaktív terek aránya	A klasszikus befogadói modellből való elmozdulást méri.	intézményi audit / helyszíni szemle	kétévente

Forrás: saját szerkesztés a Bartók stratégia projektalap-dokumentumai, a hiánypótlási útmutató és a hivatkozott forrásrendszer alapján.

Blokkszintű értelmezés: ebben az indikátorcsoportban az a döntéshozói kérdés, hogy azonosítható-e a kiinduló állapot, és később visszamérhető-e a beavatkozások hatása. A stratégia azért blokkonként szervezi a mutatókat, mert más döntési szinten használhatók: egy részük intézményi vezetői, más részük programgazdai, ismét más részük regionális politikai döntést támogat. [S2] [S3]

D. Kreatív gazdaság

Táblázat HU-028. Kód – Indikátor – Miért fontos? – Fő adatforrás

Kód	Indikátor	Miért fontos?	Fő adatforrás	Mérési ciklus
D1	Kreatív és kulturális vállalkozások száma	A kreatív gazdaság strukturális tömegét mutatja. [S7]	Eurostat / vállalkozási adat	évente

D2	A kreatív szektor foglalkoztatási súlya	A kulturális-kreatív szektor munkaerőpiaci jelentőségét követi. [S6]	Eurostat / munkaerőpiaci adat	évente
D3	KKV–művészeti együttműködések száma	A művészet gazdasági integrációjának közvetlen mutatója.	kamarai / programadat	évente
D4	Rezidencia- és inkubációs programok száma	A régióban maradás és vállalkozóvá válás egyik kulcsinfrastruktúrája.	programadat / intézményi adat	évente
D5	Kreatív voucher típusú támogatások volumene	A keresletoldali ösztönzés tényleges megjelenését méri.	forráskezelő adatok	évente
D6	Régiós brandhez kapcsolódó kreatív termékek/szolgáltatások száma	A Bartók-brand gazdasági hasznosulásának jele.	programmonitoring / marketing-adat	évente
D7	Magánpiaci kreatív kereslet indexe	Szakértői pilotmutató arra, hogy a piac mennyire képes felszívni a helyi kreatív kapacitást.	interjú / kamara / szakértői pontozás	kétévente

Forrás: saját szerkesztés a Bartók stratégia projektalap-dokumentumai, a hiánypótlási útmutató és a hivatkozott forrásrendszer alapján.

Blokkszintű értelmezés: ebben az indikátorcsoportban az a döntéshozói kérdés, hogy azonosítható-e a kiinduló állapot, és később visszamérhető-e a beavatkozások hatása. A stratégia azért blokkonként szervezi a mutatókat, mert más döntési szinten használhatók: egy részük intézményi vezetői, más részük programgazdai, ismét más részük regionális politikai döntést támogat. [S2] [S3]

E. Társadalmi részvétel

Táblázat HU-029. Kód – Indikátor – Miért fontos? – Fő adatforrás

Kód	Indikátor	Miért fontos?	Fő adatforrás	Mérési ciklus
E1	Fiatal résztvevők aránya a közvetítési programokban	A jövőközönség elérésének elsőrendű mutatója.	programregisztráció	évente
E2	Első alkalommal bevont résztvevők aránya	Méri, hogy a rendszer új közönségeket is elér-e.	programregisztráció	évente
E3	Közösségi és civil partnerek száma	A társadalmi beágyazottság egyik alapjele.	partnerségi nyilvántartás	évente
E4	Kulturális részvételi gyakoriság kistelepüléseken	A területi kulturális aktivitás alapindikátora.	kérdőív / helyi felmérés	kétévente
E5	Művészethez kapcsolódó társadalmi attitűdindex	Megmutatja, hogy a művészeti pálya mennyire vonzó és legitim a családok számára.	primer kutatás	kétévente
E6	Bartók-tematikájú közösségi események száma	Az örökség láthatóságát és társadalmi beágyazódását méri.	intézményi jelentés	évente
E7	Mentális jólléti és közösségi kohéziós visszajelzések	A művészet társadalomformáló szerepének kvalitatív indikátora.	programutókövetés / interjú	évente

Forrás: saját szerkesztés a Bartók stratégia projektalap-dokumentumai, a hiánypótlási útmutató és a hivatkozott forrásrendszer alapján.

Blokkszintű értelmezés: ebben az indikátorcsoportban az a döntéshozói kérdés, hogy azonosítható-e a kiinduló állapot, és később visszamérhető-e a beavatkozások hatása. A stratégia azért blokkonként szervezi a mutatókat, mert más döntési szinten használhatók: egy részük intézményi vezetői, más részük programgazdai, ismét más részük regionális politikai döntést támogat. [S2] [S3]

F. Finanszírozás

Táblázat HU-030. Kód – Indikátor – Miért fontos? – Fő adatforrás

Kód	Indikátor	Miért fontos?	Fő adatforrás	Mérési ciklus
F1	Művészeti nevelésre fordított közforrások nagysága	A rendszer fenntarthatóságának alapfeltétele.	fenntartói / költségvetési adat	évente
F2	Projektfüggő és működési források aránya	A stabilitás és sérülékenység egyensúlyát mutatja.	intézményi költségvetés	évente
F3	Határon átnyúló programok forrásbevonása	A ROHU logika gyakorlati megjelenését méri.	projektadat / pályázati adat	évente
F4	CSR- és mecénási hozzájárulások volumene	A nem állami forrásbázis aktiválásának mutatója.	kamarai / intézményi önbevallás	évente
F5	Eszköz- és infrastruktúrafejlesztési ráfordítások	Megmutatja, hogy a modernizáció ténylegesen kap-e forrást.	költségvetés / projektadat	évente
F6	Pedagógusképzésre és továbbképzésre fordított forrás	A módszertani megújulás pénzügyi alapja.	fenntartói / projektadat	évente
F7	Pénzügyi kiszámíthatósági index	Szakértői és intézményi visszajelzések alapján képzett mutató a tervezhetőségről.	interjú / pénzügyi önértékelés	kétévente

Forrás: saját szerkesztés a Bartók stratégia projektalap-dokumentumai, a hiánypótlási útmutató és a hivatkozott forrásrendszer alapján.

Blokkszintű értelmezés: ebben az indikátorcsoportban az a döntéshozói kérdés, hogy azonosítható-e a kiinduló állapot, és később visszamérhető-e a beavatkozások hatása. A stratégia azért blokkonként szervezi a mutatókat, mert más döntési szinten használhatók: egy részük intézményi vezetői, más részük programgazdai, ismét más részük regionális politikai döntést támogat. [S2] [S3]

G. Innováció és Art & Science

Táblázat HU-031. Kód – Indikátor – Miért fontos? – Fő adatforrás

Kód	Indikátor	Miért fontos?	Fő adatforrás	Mérési ciklus
G1	Art & Science pilotprojektek száma	A tudományos és művészeti metszet konkrét megjelenése.	projektmonitoring	évente
G2	ELI-ALPS-hoz vagy egyetemi kutatóhelyhez kapcsolódó edukációs együttműködések	A régiós tudományos bázis és a kulturális szféra összekapcsolásának mutatója. [S8] [S9] [S10]	együttműködési adat	évente
G3	Adatvizualizációs, hangalapú vagy digitális	A kortárs művészetközvetítés egyik minőségi mutatója.	programadat / digitális platform	évente

	interpretációs tartalmak száma			
G4	Innovációs laborokhoz hozzáférő diákok száma	A jövőorientált oktatási kapacitás elérését méri.	programregisztráció	évente
G5	Közös HU–RO fejlesztések száma az art & science területen	A határon átnyúló innováció konkrét kimenete.	projektadat	évente
G6	Nemzetközi láthatósági pontok (fesztivál, kiállítás, publikáció)	A régió nemzetközi pozicionálásának mérőszáma.	kommunikációs és projektadat	évente
G7	Innovációs készség- és attitűdindex	Primer felméréssel mérhető, hogy a résztvevők mennyire tekintik relevánsnak az interdiszciplinaritást.	kérdőív	kétévente

Forrás: saját szerkesztés a Bartók stratégia projektalap-dokumentumai, a hiánypótlási útmutató és a hivatkozott forrásrendszer alapján.

Blokkszintű értelmezés: ebben az indikátorcsoportban az a döntéshozói kérdés, hogy azonosítható-e a kiinduló állapot, és később visszamérhető-e a beavatkozások hatása. A stratégia azért blokkonként szervezi a mutatókat, mert más döntési szinten használhatók: egy részük intézményi vezetői, más részük programgazdai, ismét más részük regionális politikai döntést támogat. [S2] [S3]

H. Kockázat és megtartó erő

Táblázat HU-032. Kód – Indikátor – Miért fontos? – Fő adatforrás

Kód	Indikátor	Miért fontos?	Fő adatforrás	Mérési ciklus
H1	Pályaelhagyási proxy a művészeti tanulmányok után	A lemorzsolódás és elvándorlás egyik hosszú távú jele.	utánkövetés / proxy-adat	évente
H2	Régióban maradó fiatal diplomások aránya	A megtartó erő központi indikátora. [S3]	primer utánkövetés / intézményi adat	kétévente
H3	Mentorált fiatalok pályán maradási aránya	A mentorprogramok tényleges hatását mutatja.	programutókövetés	évente
H4	Periférikus térségek elérési rése	A kulturális és oktatási szolgáltatások területi szakadékának mutatója.	GIS / pilotpontozás	kétévente
H5	Technológiai gap index	A városi és vidéki technológiai különbségek összesített mutatója.	intézményi audit / szakértői pontozás	kétévente
H6	Intézményi együttműködési sűrűség	A 'sziget-effektus' oldódását mutatja.	partneri hálózatelemzés	évente
H7	Vízió- és jövőképindex	Interjúk alapján mérhető, mennyire tartják reálisnak a régió kreatív hubbá válását.	primer kutatás	kétévente

Forrás: saját szerkesztés a Bartók stratégia projektalap-dokumentumai, a hiánypótlási útmutató és a hivatkozott forrásrendszer alapján.

Blokkszintű értelmezés: ebben az indikátorcsoportban az a döntéshozói kérdés, hogy azonosítható-e a kiinduló állapot, és később visszamérhető-e a beavatkozások hatása. A stratégia azért blokkonként szervezi a mutatókat, mert más döntési szinten használhatók: egy részük intézményi vezetői, más részük programgazdai, ismét más részük regionális politikai döntést támogat. [S2] [S3]

16.2. Melléklet – 50 interjú mintavételi, kérdés- és feldolgozási mátrix

A teljes stratégia egyik szerződéses és módszertani kulcseleme legalább 50 reprezentatív videóinterjú feldolgozása. A főszöveg ezért nem kész, lezárt interjúadattárként, hanem strukturált primer kutatási tervként kezeli ezt a részt: világossá teszi, kiket kell megszólítani, milyen területi egyensúllyal, mely kérdésblokkok mentén, és milyen elemzési logikával. [S1] [S2] [S3]

Az interjúk célja nem az, hogy 'véleményeket gyűjtsünk' Bartókról. A primer kutatási rész funkciója sokkal konkrétabb: láthatóvá kell tennie a rendszer gátjait, a helyi működési mintákat, az eltérő megyei problémaképeket, a tehetségút szűkületeit, valamint a művészetközvetítés és a kreatív gazdaság közötti tényleges kapcsolódási pontokat. Ezért az interjúk tartalomelemzése kódolható, összevethető és területileg értelmezhető formában történjen. [S1] [S2] [S3]

Interjúkérdés-blokkok

- A régió jelenlegi művészeti és művészetoktatási helyzetének értékelése.
- A 21. századi művészetoktatásban elengedhetetlen kompetenciák és módszertani újítások azonosítása.
- Bartók Béla örökségének mai relevanciája: hogyan használható pedagógiai és közvetítési keretként.
- A kreatív ipar gazdasági hatása, a foglalkoztatási és vállalkozási kapcsolódások feltárása.
- A tehetségpályák megtartásának, a pályaelhagyásnak és az elvándorlásnak az okai.
- A kulturális hozzáférés és a területi egyenlőtlenség helyi tapasztalatai.
- Art & Science partnerségek, digitális közvetítés, mobil és interdiszciplináris modellek lehetőségei.
- Döntéshozói, fenntartói és finanszírozási akadályok; a végrehajtás előfeltételei.

Interjúmintavételi mátrix I. (1–25. interjú)

Táblázat HU-033. Kód – Célcsoport – Megye / térség – Kiemelt fókusz

Kód	Célcsoport	Megye / térség	Kiemelt fókusz	Státusz
INT-01	AMI / alapfokú művészetoktatás	Csongrád-Csanád	hozzáférés, tehetségazonosítás, kistelepülési elérés	tervezett / felvétel alatt
INT-02	AMI / alapfokú művészetoktatás	Békés	hozzáférés, tehetségazonosítás, kistelepülési elérés	tervezett / felvétel alatt

INT-03	AMI / alapfokú művészetoktatás	Arad	hozzáférés, tehetségazonosítás, kistelepülési elérés	tervezett / felvétel alatt
INT-04	AMI / alapfokú művészetoktatás	Timiș	hozzáférés, tehetségazonosítás, kistelepülési elérés	tervezett / felvétel alatt
INT-05	AMI / alapfokú művészetoktatás	Bács-Kiskun	hozzáférés, tehetségazonosítás, kistelepülési elérés	tervezett / felvétel alatt
INT-06	AMI / alapfokú művészetoktatás	Csongrád-Csanád	hozzáférés, tehetségazonosítás, kistelepülési elérés	tervezett / felvétel alatt
INT-07	AMI / alapfokú művészetoktatás	Békés	hozzáférés, tehetségazonosítás, kistelepülési elérés	tervezett / felvétel alatt
INT-08	AMI / alapfokú művészetoktatás	Arad	hozzáférés, tehetségazonosítás, kistelepülési elérés	tervezett / felvétel alatt
INT-09	AMI / alapfokú művészetoktatás	Timiș	hozzáférés, tehetségazonosítás, kistelepülési elérés	tervezett / felvétel alatt
INT-10	AMI / alapfokú művészetoktatás	Bács-Kiskun	hozzáférés, tehetségazonosítás, kistelepülési elérés	tervezett / felvétel alatt
INT-11	AMI / alapfokú művészetoktatás	Csongrád-Csanád	hozzáférés, tehetségazonosítás, kistelepülési elérés	tervezett / felvétel alatt
INT-12	AMI / alapfokú művészetoktatás	Békés	hozzáférés, tehetségazonosítás, kistelepülési elérés	tervezett / felvétel alatt
INT-13	AMI / alapfokú művészetoktatás	Arad	hozzáférés, tehetségazonosítás, kistelepülési elérés	tervezett / felvétel alatt
INT-14	AMI / alapfokú művészetoktatás	Timiș	hozzáférés, tehetségazonosítás, kistelepülési elérés	tervezett / felvétel alatt
INT-15	AMI / alapfokú művészetoktatás	Bács-Kiskun	hozzáférés, tehetségazonosítás, kistelepülési elérés	tervezett / felvétel alatt
INT-16	Kulturális intézményvezetők	Csongrád-Csanád	közönségkapcsolat, interaktív közvetítés, mobilitás	tervezett / felvétel alatt
INT-17	Kulturális intézményvezetők	Békés	közönségkapcsolat, interaktív közvetítés, mobilitás	tervezett / felvétel alatt
INT-18	Kulturális intézményvezetők	Arad	közönségkapcsolat, interaktív közvetítés, mobilitás	tervezett / felvétel alatt
INT-19	Kulturális intézményvezetők	Timiș	közönségkapcsolat, interaktív közvetítés, mobilitás	tervezett / felvétel alatt
INT-20	Kulturális intézményvezetők	Bács-Kiskun	közönségkapcsolat, interaktív közvetítés, mobilitás	tervezett / felvétel alatt

INT-21	Kulturális intézményvezetők	Csongrád-Csanád	közönségkapcsolat, interaktív közvetítés, mobilitás	tervezett / felvétel alatt
INT-22	Kulturális intézményvezetők	Békés	közönségkapcsolat, interaktív közvetítés, mobilitás	tervezett / felvétel alatt
INT-23	Kulturális intézményvezetők	Arad	közönségkapcsolat, interaktív közvetítés, mobilitás	tervezett / felvétel alatt
INT-24	Kulturális intézményvezetők	Timiș	közönségkapcsolat, interaktív közvetítés, mobilitás	tervezett / felvétel alatt
INT-25	Kulturális intézményvezetők	Bács-Kiskun	közönségkapcsolat, interaktív közvetítés, mobilitás	tervezett / felvétel alatt

Forrás: saját szerkesztés a Bartók stratégia projektalap-dokumentumai, a hiánypótlási útmutató és a hivatkozott forrásrendszer alapján.

A minta első fele szándékosan azokra a szereplőkre koncentrál, akik közvetlenül látják az oktatási belépési pontokat, a kulturális elérést és a napi működési akadályokat. Ebből a körből nyerhetők ki a legfontosabb terepi diagnózisok a hozzáférés, a lemorzsolódás és a közvetítési innovációk jelenlegi állapotáról. [S1] [S2] [S3]

Interjúmintavételi mátrix II. (26–50. interjú)

Táblázat HU-034. Kód – Célcsoport – Megye / térség – Kiemelt fókusz

Kód	Célcsoport	Megye / térség	Kiemelt fókusz	Státusz
INT-26	Középfokú művészeti képzés	Csongrád-Csanád	továbblépés, pályaorientáció, digitális kompetencia	tervezett / felvétel alatt
INT-27	Középfokú művészeti képzés	Békés	továbblépés, pályaorientáció, digitális kompetencia	tervezett / felvétel alatt
INT-28	Középfokú művészeti képzés	Arad	továbblépés, pályaorientáció, digitális kompetencia	tervezett / felvétel alatt
INT-29	Középfokú művészeti képzés	Timiș	továbblépés, pályaorientáció, digitális kompetencia	tervezett / felvétel alatt
INT-30	Középfokú művészeti képzés	Bács-Kiskun	továbblépés, pályaorientáció, digitális kompetencia	tervezett / felvétel alatt
INT-31	Középfokú művészeti képzés	Csongrád-Csanád	továbblépés, pályaorientáció, digitális kompetencia	tervezett / felvétel alatt
INT-32	Felsőoktatás / művészeti és tudományos karok	Békés	STEAM, kutatás, art & science partnerség	tervezett / felvétel alatt
INT-33	Felsőoktatás / művészeti és tudományos karok	Arad	STEAM, kutatás, art & science partnerség	tervezett / felvétel alatt
INT-34	Felsőoktatás / művészeti és tudományos karok	Timiș	STEAM, kutatás, art & science partnerség	tervezett / felvétel alatt

INT-35	Felsőoktatás / művészeti és tudományos karok	Bács-Kiskun	STEAM, kutatás, art & science partnerség	tervezett / felvétel alatt
INT-36	Felsőoktatás / művészeti és tudományos karok	Csongrád-Csanád	STEAM, kutatás, art & science partnerség	tervezett / felvétel alatt
INT-37	Független művészek / közösségek	Békés	megélhetés, hálózatosodás, rezidenciák	tervezett / felvétel alatt
INT-38	Független művészek / közösségek	Arad	megélhetés, hálózatosodás, rezidenciák	tervezett / felvétel alatt
INT-39	Független művészek / közösségek	Timiș	megélhetés, hálózatosodás, rezidenciák	tervezett / felvétel alatt
INT-40	Független művészek / közösségek	Bács-Kiskun	megélhetés, hálózatosodás, rezidenciák	tervezett / felvétel alatt
INT-41	Független művészek / közösségek	Csongrád-Csanád	megélhetés, hálózatosodás, rezidenciák	tervezett / felvétel alatt
INT-42	Kreatívipari / technológiai szereplők	Békés	vállalati kereslet, design, technológiai híd-szerepek	tervezett / felvétel alatt
INT-43	Kreatívipari / technológiai szereplők	Arad	vállalati kereslet, design, technológiai híd-szerepek	tervezett / felvétel alatt
INT-44	Kreatívipari / technológiai szereplők	Timiș	vállalati kereslet, design, technológiai híd-szerepek	tervezett / felvétel alatt
INT-45	Kreatívipari / technológiai szereplők	Bács-Kiskun	vállalati kereslet, design, technológiai híd-szerepek	tervezett / felvétel alatt
INT-46	Fenntartók / döntéshozók	Csongrád-Csanád	forrásrendszer, szabályozás, intézményi együttműködés	tervezett / felvétel alatt
INT-47	Fenntartók / döntéshozók	Békés	forrásrendszer, szabályozás, intézményi együttműködés	tervezett / felvétel alatt
INT-48	Fenntartók / döntéshozók	Régiós / határon átnyúló	forrásrendszer, szabályozás, intézményi együttműködés	tervezett / felvétel alatt
INT-49	Fiatal tehetségek / hallgatók / civil szereplők	Timiș	motiváció, pályakép, megtartó tényezők	tervezett / felvétel alatt
INT-50	Fiatal tehetségek / hallgatók / civil szereplők	Bács-Kiskun	motiváció, pályakép, megtartó tényezők	tervezett / felvétel alatt

Forrás: saját szerkesztés a Bartók stratégia projektalap-dokumentumai, a hiánypótlási útmutató és a hivatkozott forrásrendszer alapján.

A minta második fele magasabb arányban tartalmaz kreatívipari, tudományos, döntéshozói és fiatal szereplőket. Ez biztosítja, hogy a stratégia ne csak intézményi belső szemmel írja le a

rendszert, hanem a munkaerőpiaci, innovációs, finanszírozási és pályaképi szempontok is értelmezhetők legyenek. [S2] [S3]

Javasolt kódolási és feldolgozási keret

Táblázat HU-035. Kód – Tartalmi blokk – Jellemző kulcsszavak

Kód	Tartalmi blokk	Jellemző kulcsszavak
K1	Hozzáférés	távolság, utazás, nyelvi akadály, digitális hiány
K2	Tehetségút	belépés, átmenet, lemorzsolódás, pályaorientáció
K3	Módszertan	élményalapúság, projektoktatás, STEAM, digitális közvetítés
K4	Kreatív gazdaság	munkaerőpiac, KKV-k, design, vállalati kereslet
K5	Art & Science	kutatói partnerség, innovációs labor, interpretációs kísérlet
K6	Határon átnyúlás	HU–RO együttműködés, többnyelvűség, közös programok
K7	Megtartás	elvándorlás, pályaelhagyás, mentorálás, rezidencia
K8	Forrás és irányítás	fenntarthatóság, projektfüggés, döntési korlátok

Forrás: saját szerkesztés a Bartók stratégia projektalap-dokumentumai, a hiánypótlási útmutató és a hivatkozott forrásrendszer alapján.

A kódolás logikája azért lényeges, mert az interjúk csak akkor hasznosíthatók stratégiai szinten, ha a szövegek nem egyedi idézetgyűjteményként, hanem összehasonlítható diagnosztikai anyagként állnak rendelkezésre. A javasolt kódolási mátrix lehetővé teszi a megyei eltérések, a szereplőcsoportok közti hangsúlykülönbségek és a visszatérő rendszerhibák azonosítását. [S2] [S3]

GDPR és felvételi minimumok

- Minden interjúhoz írásbeli hozzájárulás szükséges, amely rögzíti a projektcélú felhasználást és a tárolási időt.
- Az interjúfájlok rögzítése szabványos, archiválható formátumban történjen; a projektalap-dokumentum mp4/AVI/WMV formátumot nevez meg. [S1]
- A nyers felvétel, a szerkesztett változat és az anonimizált tartalomelemzési kivonat külön adatkezelési szinten kezelendő.
- A publikált stratégia döntéshozói összefoglalói anonimizált módon dolgozzanak, kivéve a nyilvános szerepkörben nyilatkozó intézményvezetőket, ahol a hozzájárulás ezt lehetővé teszi.
- Az interjúk maximális időkerete 7 perc, de a tényleges feldolgozási mélységhez szükséges lehet háttérkérdőív vagy rövid metadata-lap is. [S1]

16.3. Melléklet – Megyei profilok és elsődleges beavatkozási prioritások

A stratégia területi értelmezésének legfontosabb alapja, hogy a dél-alföldi és határmenti térség nem homogén. Ugyanaz az országos vagy regionális intézkedés egészen más problémára válaszol Csongrád-Csanádban, mint Békésben, Aradon vagy Timișben. Ezért a teljes stratégia minden beavatkozása mögé megyei profilok kerülnek, amelyek egyszerre mutatják meg az erősségeket, a kapacitáshiányokat és az elsődleges prioritásokat. [S2] [S3]

A profilokban szereplő értékelések három réteget egyesítenek: az alapdokumentumokból következő narratív állításokat, a kibővített 50%-os beszámolóban megjelenő szakértői előpontozást és hőtérképes olvasatot, valamint a későbbi primer kutatás számára kijelölt fókuszokat. A megyei profilok tehát nem végleges rangsorok, hanem döntéstámogató munkalapok. [S2] [S3]

Csongrád-Csanád

A régió tudásintenzív magterülete. Szeged révén egyszerre koncentrál tudományos, felsőoktatási, kulturális és nemzetközi láthatósági erőforrásokat. Az alapvető probléma nem a kapacitáshiány, hanem az, hogy a meglévő erőforrások csak részben kapcsolódnak össze a köznevelléssel és a kistérségi eléréssel. [S3] [S8] [S9]

Táblázat HU-036. Elsődleges stratégiai szerepSzegedre építve régiós zászlóshajó-programok indítása: Bartók-labor, ELI-ALPS kapcsolód

Elsődleges stratégiai szerep
Szegedre építve régiós zászlóshajó-programok indítása: Bartók-labor, ELI-ALPS kapcsolódású art & science interpretáció, valamint háromnyelvű digitális tudástér. [S3] [S8] [S9]

Forrás: saját szerkesztés a Bartók stratégia projektalap-dokumentumai, a hiánypótlási útmutató és a hivatkozott forrásrendszer alapján.

Erőforrások

- SZTE és Bartók Béla Művészeti Kar, mint felsőoktatási és művészetpedagógiai tudásközpont. [S9]
- ELI-ALPS és a tudományos kommunikáció / vizualizáció Art & Science kapcsolódási pontjai. [S8]
- Szeged mint fesztivál- és kulturális központ; magas intézménysűrűség.
- Erős intézményi kapcsolat a felsőoktatás, kutatás és kulturális élet között – legalábbis potenciálként.

Hiányok és kockázatok

- A városi centrum dominanciája miatt a kistelepülési elérés egyenetlen.
- A felsőoktatási és kutatási kapacitásokból kevés strukturált program csatornázódik vissza az alap- és középfokra.
- A kreatív gazdasági kapcsolatok továbbra is személyfüggők, kevés a standardizált együttműködési forma.

Pilot értékelési mátrix (1–5)

Táblázat HU-037. Dimenzió – Pontszám / értelmezés

Dimenzió	Pontszám / értelmezés
Intézménysűrűség / tudásbázis	S
Felsőoktatási / K+F kapcsolat	z

Határmenti / hálózati kapcsolhatóság	e
Magánpiaci kreatív kereslet	g
Hozzáférési nyomás	A
Tehetségelvándorlás	
Alulfinanszírozottsági nyomás	n
Kreatív szakemberhiány	a

Forrás: saját szerkesztés a Bartók stratégia projektalap-dokumentumai, a hiánypótlási útmutató és a hivatkozott forrásrendszer alapján.

Első körös beavatkozások

- Szegedre építve régiós zászlóshajó-programok indítása: Bartók-labor, ELI-ALPS kapcsolódású art & science interpretáció, valamint háromnyelvű digitális tudástér. [S3] [S8] [S9]
- A megyei profilhoz minden esetben külön kell rendelni: intézményi partnert, indikátorfelelőst, valamint egy 2026–2027-es pilottevékenységet.
- A profil frissítése csak akkor tekinthető lezártnak, ha a pilot pontozást primer interjúk és intézményi adatok is megerősítik.

A Csongrád-Csanád/Timiș tengely a stratégia 'magas láthatóságú innovációs zónája'; innen kell kifelé terjeszteni a jó gyakorlatokat.

Békés

Békés megye a stratégia legfontosabb hozzáférési és megtartási próbaterülete. Egyszerre mutatja a regionális periféria nehézségeit és azokat a rejtett kézműves, népművészeti és közösségi erőforrásokat, amelyekből etno-design, tehetségprogram és mobil közvetítési modell építhető. [S2] [S3]

Táblázat HU-038. Elsődleges stratégiai szerepArt-Bus, mobil mentorhálózat és helyi etno-design/makerspace program; Békésben a straté

Elsődleges stratégiai szerep
Art-Bus, mobil mentorhálózat és helyi etno-design/makerspace program; Békésben a stratégia sikerének fokmérője az lesz, hogy a hozzáférés és a pályán maradás valóban javul-e. [S2] [S3]

Forrás: saját szerkesztés a Bartók stratégia projektalap-dokumentumai, a hiánypótlási útmutató és a hivatkozott forrásrendszer alapján.

Erőforrások

- Gazdag népi kézműves és vizuális örökség, amely kortárs designforrássá alakítható. [S3]
- Erős helyi közösségi és hagyományőrző bázis, amelyre művészetközvetítési program építhető.
- Alacsonyabb intézménysűrűség mellett is meglévő települési kulturális kapcsolódási pontok.
- Jól azonosítható térségi szükséglet a mentorálásra és a mobil szolgáltatásokra.

Hiányok és kockázatok

- Kritikus hozzáférési nyomás a kistelepüléseken; az elérés területileg széttöredezett.
- Magas tehetség-elvándorlási kockázat; a helyi életpálya kevésbé látható.
- Digitális és technológiai eszközhiány az oktatási és közvetítői intézmények egy részében.

Pilot értékelési mátrix (1–5)

Táblázat HU-039. Dimenzió – Pontszám / értelmezés

Dimenzió	Pontszám / értelmezés
Intézménysűrűség / tudásbázis	G
Felsőoktatási / K+F kapcsolat	a
Határmenti / hálózati kapcsolhatóság	z
Magánpiaci kreatív kereslet	d
Hozzáférési nyomás	A
Tehetségelvándorlás	
Alulfinanszírozottsági nyomás	h
Kreatív szakemberhiány	o

Forrás: saját szerkesztés a Bartók stratégia projektalap-dokumentumai, a hiánypótlási útmutató és a hivatkozott forrásrendszer alapján.

Első körös beavatkozások

- Art-Bus, mobil mentorhálózat és helyi etno-design/makerspace program; Békésben a stratégia sikerének fokmérője az lesz, hogy a hozzáférés és a pályán maradás valóban javul-e. [S2] [S3]
- A megyei profilhoz minden esetben külön kell rendelni: intézményi partnert, indikátorfelelőst, valamint egy 2026–2027-es pilottevékenységet.
- A profil frissítése csak akkor tekinthető lezártnak, ha a pilot pontozást primer interjúk és intézményi adatok is megerősítik.

Bács-Kiskun

Bács-Kiskun a stratégia kiterjesztett hatásterülete, nem programjogi magterület. Gazdasági és kulturális okból mégis indokolt szereplő, mert Kecskemét ipari és animációs kapacitásai olyan hídfunkciót tölthetnek be, amely a kreatív gazdaság felé nyitja az egész régiót. [S2] [S3]

Táblázat HU-040. Elsődleges stratégiai szerepKecskemétet a kreatív gazdasági és vizuális kommunikációs hídfunkcióra kell pozicionáln

Elsődleges stratégiai szerep
Kecskemétet a kreatív gazdasági és vizuális kommunikációs hídfunkcióra kell pozicionálni: inkubáció, animáció, design és KKV-együttműködés. A dokumentumokban mindig külön kell jelölni, hogy ez kiterjesztett stratégiai tér, nem azonos a szűk jogosult programterülettel. [S2] [S3]

Forrás: saját szerkesztés a Bartók stratégia projektalap-dokumentumai, a hiánypótlási útmutató és a hivatkozott forrásrendszer alapján.

Erőforrások

- Kecskemét mint ipari innovációs és kreatívipari csomópont. [S3]
- Animációs és vizuális kultúrához kapcsolható brand-értékek (pl. KAFF / animációs hagyomány a fődokumentumban).
- Erősebb magánpiaci keresleti potenciál a kreatív és designszolgáltatások iránt.
- Gasztrokulturális és élményalapú turisztikai kapcsolódási lehetőségek. [S3]

Hiányok és kockázatok

- A programterülethez képest jogi-elszámolási szempontból érzékeny bevonás.
- A felsőoktatási és tudományos kapcsolatok erősebb hálózatosítást igényelnek.
- A művészeti edukáció és a vállalati innováció közötti kapcsolódás még nem rendszeres.

Pilot értékelési mátrix (1–5)

Táblázat HU-041. Dimenzió – Pontszám / értelmezés

Dimenzió	Pontszám / értelmezés
Intézménysűrűség / tudásbázis	K
Felsőoktatási / K+F kapcsolat	e
Határmenti / hálózati kapcsolhatóság	c
Magánpiaci kreatív kereslet	s
Hozzáférési nyomás	A
Tehetségelvándorlás	
Alulfinanszírozottsági nyomás	h
Kreatív szakemberhiány	i

Forrás: saját szerkesztés a Bartók stratégia projektalap-dokumentumai, a hiánypótlási útmutató és a hivatkozott forrásrendszer alapján.

Első körös beavatkozások

- Kecskemétet a kreatív gazdasági és vizuális kommunikációs hídfunkcióra kell pozicionálni: inkubáció, animáció, design és KKV-együttműködés. A dokumentumokban mindig külön kell jelölni, hogy ez kiterjesztett stratégiai tér, nem azonos a szűk jogosult programterülettel. [S2] [S3]
- A megyei profilhoz minden esetben külön kell rendelni: intézményi partnert, indikátorfelelőst, valamint egy 2026–2027-es pilottevékenységet.
- A profil frissítése csak akkor tekinthető lezártnak, ha a pilot pontozást primer interjúk és intézményi adatok is megerősítik.

Arad

Arad köztes helyzetű térség: egyszerre része a határmenti együttműködésnek és a regionális perifériának. Erőssége a HU–RO kapcsolódás, gyengesége a fragmentált intézményi és hozzáférési szerkezet. A stratégia számára Arad a bizalmi tőke, a kétnyelvű együttműködés és a mobil közvetítés próbaterülete. [S2] [S3]

Táblázat HU-042. Elsődleges stratégiai szerepAradon az elsődleges cél a partneri sűrűség növelése: közös adatbázis, kétnyelvű progra

Elsődleges stratégiai szerep
Aradon az elsődleges cél a partneri sűrűség növelése: közös adatbázis, kétnyelvű programportfólió, mobil közvetítés és mentorált partneri pilotok. [S2] [S3]

Forrás: saját szerkesztés a Bartók stratégia projektalap-dokumentumai, a hiánypótlási útmutató és a hivatkozott forrásrendszer alapján.

Erőforrások

- Határmenti kapcsolhatóság és együttműködési potenciál.
- Kulturális és oktatási intézmények, amelyek partneri alapon kapcsolhatók a magyar oldali csomópontokhoz.
- Közös történeti és bartóki kulturális referenciák, amelyek legitimálják az együttműködést.
- A térségben jól értelmezhetők a közös programok és a kétoldalú tanulási utak.

Hiányok és kockázatok

- A vidéki hozzáférési és intézményi széttagoltság komoly fejlesztési kihívás.
- A horizontális információáramlás és a tartós projektkapcsolatok alacsony sűrűségűek.
- A kreatív szakemberek megtartása és a pályaív láthatósága korlátozott.

Pilot értékelési mátrix (1–5)

Táblázat HU-043. Dimenzió – Pontszám / értelmezés

Dimenzió	Pontszám / értelmezés
Intézménysűrűség / tudásbázis	H
Felsőoktatási / K+F kapcsolat	a
Határmenti / hálózati kapcsolhatóság	t
Magánpiaci kreatív kereslet	á
Hozzáférési nyomás	A
Tehetségelvándorlás	
Alulfinanszírozottsági nyomás	m
Kreatív szakemberhiány	e

Forrás: saját szerkesztés a Bartók stratégia projektalap-dokumentumai, a hiánypótlási útmutató és a hivatkozott forrásrendszer alapján.

Első körös beavatkozások

- Aradon az elsődleges cél a partneri sűrűség növelése: közös adatbázis, kétnyelvű programportfólió, mobil közvetítés és mentorált partneri pilotok. [S2] [S3]
- A megyei profilhoz minden esetben külön kell rendelni: intézményi partnert, indikátorfelelőst, valamint egy 2026–2027-es pilottevékenységet.
- A profil frissítése csak akkor tekinthető lezártnak, ha a pilot pontozást primer interjúk és intézményi adatok is megerősítik.

Timiș

Timiș a stratégia másik nagy, nemzetközi láthatóságú pólusa. Temesvár kulturális és technológiai profilja, valamint az Európa Kulturális Fővárosa öröksége olyan regionális húzóerő, amelyre magas presztízsű, látható Art & Science és közönségfejlesztési programok építhetők. [S3] [S10] [S14]

Táblázat HU-044. Elsődleges stratégiai szerepTemesvárra kell szervezni a nagy láthatóságú, nemzetközi benchmarkkal összevethető pilo

Elsődleges stratégiai szerep
Temesvárra kell szervezni a nagy láthatóságú, nemzetközi benchmarkkal összevethető pilotokat: közös fesztivál, interaktív közvetítés, tudomány–művészet show-case és partnerhálózati központ. [S3] [S10] [S14]

Forrás: saját szerkesztés a Bartók stratégia projektalap-dokumentumai, a hiánypótlási útmutató és a hivatkozott forrásrendszer alapján.

Erőforrások

- Temesvár nemzetközi kulturális láthatósága és 2023-as tapasztalati tőkéje. [S14]
- Erősebb kreatív és technológiai ökoszisztéma, amely nyitottabb lehet interdiszciplináris modellekre.
- UVT és más egyetemi bázisok révén művészeti és kutatási együttműködések lehetősége. [S10]
- Magasabb magánpiaci kreatív kereslet és jobb nemzetközi kapcsolódási potenciál.

Hiányok és kockázatok

- A magasabb szintű városi kapacitások nehezen szivárognak le a kisebb települések szintjére.
- A határon átnyúló működéshez még mindig sok személyes kapcsolattartás kell; kevés a platformosított együttműködés.
- A régióban keletkező innovációk oktatási integrálása nem automatikus.

Pilot értékelési mátrix (1–5)

Táblázat HU-045. Dimenzió – Pontszám / értelmezés

Dimenzió	Pontszám / értelmezés
Intézménysűrűség / tudásbázis	T
Felsőoktatási / K+F kapcsolat	e
Határmenti / hálózati kapcsolhatóság	m
Magánpiaci kreatív kereslet	e
Hozzáférési nyomás	A
Tehetségelvándorlás	
Alulfinanszírozottsági nyomás	m
Kreatív szakemberhiány	e

Forrás: saját szerkesztés a Bartók stratégia projektalap-dokumentumai, a hiánypótlási útmutató és a hivatkozott forrásrendszer alapján.

Első körös beavatkozások

- Temesvárra kell szervezni a nagy láthatóságú, nemzetközi benchmarkkal összevethető pilotokat: közös fesztivál, interaktív közvetítés, tudomány–művészet show-case és partnerhálózati központ. [S3] [S10] [S14]
- A megyei profilhoz minden esetben külön kell rendelni: intézményi partnert, indikátorfelelőst, valamint egy 2026–2027-es pilottevékenységet.
- A profil frissítése csak akkor tekinthető lezártnak, ha a pilot pontozást primer interjúk és intézményi adatok is megerősítik.

Megyei összehasonlító ábra

Az alábbi összevont hőtérkép a pilot jellegű megyei előértékelést vizualizálja. Nem hivatalos statisztikai tábla, hanem az anyagokból következő területi diagnózis összképe; értelmezése ezért csak a megyei profilok narratívájával együtt érvényes. [S2]

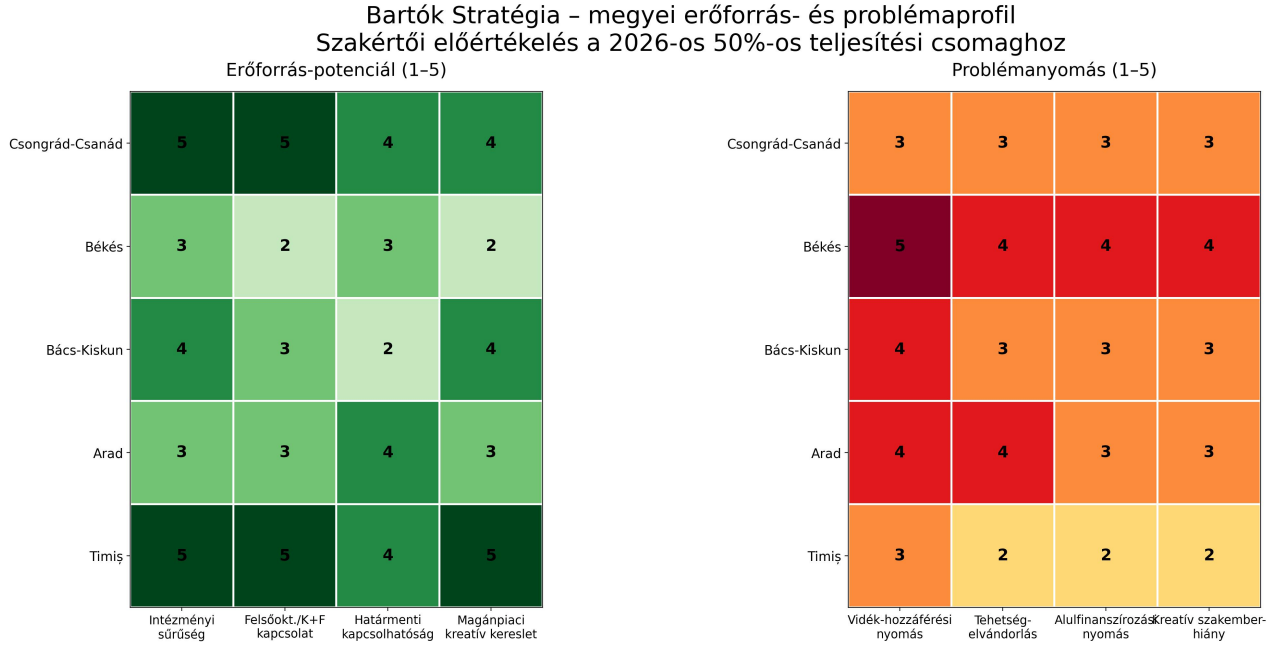

4. ábra. Megyei erőforrás- és problémaprofil – szakértői előértékelés.

Forrás: saját szerkesztés / projekt-munkaábra a Bartók stratégia módszertani és adatalapú logikája alapján.

16.4. Melléklet – Nemzetközi benchmark-kézikönyv és helyi adaptáció

A benchmarkolás ebben a stratégiában nem díszítő nemzetközi kitekintés, hanem adaptációs feladat. Olyan modellek kerültek kiválasztásra, amelyek vagy technológia és művészet összekapcsolásában, vagy közönségfejlesztésben, vagy több tudásterület hálózatos összekapcsolásában bizonyítottak. A stratégia célja nem a mechanikus másolás, hanem az, hogy ezekből a modellekből felismerjük, milyen intézményi és működési elemek adaptálhatók a dél-alföldi és határmenti régióra. [S11] [S12] [S13] [S14]

Ars Electronica / Futurelab

Művészet, technológia és társadalmi kísérletezés egyetlen platformban; laborszerű fejlesztés, látványos közvetítési formákkal. [S11]

Miért fontos a Bartók Stratégiához?

A régióban a 'Bartók-labor' és az ELI-ALPS-hoz kapcsolt interpretációs terek logikájához ad mintát. Nem egy fesztivált kell másolni, hanem a kutatás–művészet–közönség háromszögét. [S8] [S11]

Táblázat HU-046. Helyi alkalmazási tengely – Javasolt első lépés

Helyi alkalmazási tengely	Javasolt első lépés
Szeged / Temesvár tengely; ELI-ALPS, egyetemek, kulturális intézmények közös pilotja.	2026–2027-ben pilot kialakítása, világos felelőssel, indikátorokkal és dokumentált értékeléssel.

Forrás: saját szerkesztés a Bartók stratégia projektalap-dokumentumai, a hiánypótlási útmutató és a hivatkozott forrásrendszer alapján.

Benchmark-tanulság: a sikeres modellek közös eleme nem csupán a technológia vagy a presztízs, hanem a világos programlogika, a folyamatos közönségkapcsolat és a hálózatos partnerség. A régióban ezért a 'zászlóshajó' és a 'mobil/perifériás' beavatkozásnak egyszerre kell jelen lennie. [S11] [S12] [S13] [S14]

Science Gallery Network

A tudományos kérdések közönségbarát, interaktív, fiatalokra szabott kiállítási és oktatási formában jelennek meg. [S12]

Miért fontos a Bartók Stratégiához?

Közvetlenül adaptálható az art & science oktatási kommunikációra: kiállítás, workshop, diákprojektek, citizen science jellegű bevonás.

Táblázat HU-047. Helyi alkalmazási tengely – Javasolt első lépés

Helyi alkalmazási tengely	Javasolt első lépés
Szegedi és temesvári egyetemi partnerintézmények, múzeumok, középiskolai csomópontok.	2026–2027-ben pilot kialakítása, világos felelőssel, indikátorokkal és dokumentált értékeléssel.

Forrás: saját szerkesztés a Bartók stratégia projektalap-dokumentumai, a hiánypótlási útmutató és a hivatkozott forrásrendszer alapján.

Benchmark-tanulság: a sikeres modellek közös eleme nem csupán a technológia vagy a presztízs, hanem a világos programlogika, a folyamatos közönségkapcsolat és a hálózatos partnerség. A régióban ezért a 'zászlóshajó' és a 'mobil/perifériás' beavatkozásnak egyszerre kell jelen lennie. [S11] [S12] [S13] [S14]

ZKM | Karlsruhe

Médiaművészeti, digitális kulturális és kutatási platform, amely egyszerre intézmény, archívum, labor és közönségfejlesztési tér. [S13]

Miért fontos a Bartók Stratégiához?

A régió számára a digitális kulturális központ és a tudástár modelljét kínálja; különösen fontos a több funkció egyetlen intézményi keretben való kezelése.

Táblázat HU-048. Helyi alkalmazási tengely – Javasolt első lépés

Helyi alkalmazási tengely	Javasolt első lépés
Háromnyelvű digitális platform, közös adatbázis, tartalomtár, rezidencia és eseményportfólió.	2026–2027-ben pilot kialakítása, világos felelőssel, indikátorokkal és dokumentált értékeléssel.

Forrás: saját szerkesztés a Bartók stratégia projektalap-dokumentumai, a hiánypótlási útmutató és a hivatkozott forrásrendszer alapján.

Benchmark-tanulság: a sikeres modellek közös eleme nem csupán a technológia vagy a presztízs, hanem a világos programlogika, a folyamatos közönségkapcsolat és a hálózatos partnerség. A régióban ezért a 'zászlóshajó' és a 'mobil/perifériás' beavatkozásnak egyszerre kell jelen lennie. [S11] [S12] [S13] [S14]

Timișoara 2023

A kulturális fővárosi évad nemcsak eseménysorozat, hanem együttműködési, láthatósági és partnerépítési tapasztalati tőke. [S14]

Miért fontos a Bartók Stratégiához?

A stratégia számára azért fontos, mert megmutatja: a térség képes nemzetközi figyelmet kiváltó kulturális működésre, ha van koordináció és narratíva.

Táblázat HU-049. Helyi alkalmazási tengely – Javasolt első lépés

Helyi alkalmazási tengely	Javasolt első lépés
Temesvár mint magas presztízsű pilothelyszín; közös showcase események, határon átnyúló márkaépítés.	2026–2027-ben pilot kialakítása, világos felelőssel, indikátorokkal és dokumentált értékeléssel.

Forrás: saját szerkesztés a Bartók stratégia projektalap-dokumentumai, a hiánypótlási útmutató és a hivatkozott forrásrendszer alapján.

Benchmark-tanulság: a sikeres modellek közös eleme nem csupán a technológia vagy a presztízs, hanem a világos programlogika, a folyamatos közönségkapcsolat és a hálózatos partnerség. A régióban ezért a 'zászlóshajó' és a 'mobil/perifériás' beavatkozásnak egyszerre kell jelen lennie. [S11] [S12] [S13] [S14]

ELI-ALPS közönségkapcsolati logika

Bár nem klasszikus művészetközvetítő intézmény, a tudományos láthatóság, az interpretáció és a vizualizáció miatt kulcsreferencia. [S8]

Miért fontos a Bartók Stratégiához?

A stratégia art & science része csak akkor lesz hiteles, ha a tudományos intézmények nem díszletek, hanem aktív partnerek lesznek a közvetítésben.

Táblázat HU-050. Helyi alkalmazási tengely – Javasolt első lépés

Helyi alkalmazási tengely	Javasolt első lépés
Fény, hang, adat, vizualizáció – ezek köré szervezett edukációs modulok és művészeti pilotok.	2026–2027-ben pilot kialakítása, világos felelőssel, indikátorokkal és dokumentált értékeléssel.

Forrás: saját szerkesztés a Bartók stratégia projektalap-dokumentumai, a hiánypótlási útmutató és a hivatkozott forrásrendszer alapján.

Benchmark-tanulság: a sikeres modellek közös eleme nem csupán a technológia vagy a presztízs, hanem a világos programlogika, a folyamatos közönségkapcsolat és a hálózatos partnerség. A régióban ezért a 'zászlóshajó' és a 'mobil/perifériás' beavatkozásnak egyszerre kell jelen lennie. [S11] [S12] [S13] [S14]

SZTE BBMK és UVT művészeti együttműködés

A két felsőoktatási csomópont együtt olyan művészeti és tudáskapacitást jelent, amelyre valódi határmenti műhelyhálózat építhető. [S9] [S10]

Miért fontos a Bartók Stratégiához?

A benchmark itt nem külső intézmény, hanem a saját régiós erőforrásaink hálózatos használata; a stratégia ezt sokszorosan hangsúlyozza. [S3]

Táblázat HU-051. Helyi alkalmazási tengely – Javasolt első lépés

Helyi alkalmazási tengely	Javasolt első lépés
Közös kurzusok, hallgatói projektek, rezidencia- és mentorprogramok, kétnyelvű tudástér.	2026–2027-ben pilot kialakítása, világos felelőssel, indikátorokkal és dokumentált értékeléssel.

Forrás: saját szerkesztés a Bartók stratégia projektalap-dokumentumai, a hiánypótlási útmutató és a hivatkozott forrásrendszer alapján.

Benchmark-tanulság: a sikeres modellek közös eleme nem csupán a technológia vagy a presztízs, hanem a világos programlogika, a folyamatos közönségkapcsolat és a hálózatos partnerség. A

régióban ezért a 'zászlóshajó' és a 'mobil/perifériás' beavatkozásnak egyszerre kell jelen lennie. [S11] [S12] [S13] [S14]

16.5. Melléklet – Megvalósítási útiterv 2026–2030 és finanszírozási keret

A stratégia akkor válik valódi döntéstámogató anyaggá, ha a célrendszer mögött időzített végrehajtási logika is megjelenik. Az útiterv ezért nemcsak általános javaslatokat ad, hanem megnevezi azokat a tevékenységcsoportokat, amelyeknek egymásra épülése nélkül a rendszer nem lesz fenntartható. A sorrend kulcsa: előbb adat és partnerség, utána pilot és tartalomfejlesztés, végül klaszter- és intézményesítés. [S2] [S3]

Táblázat HU-052. Időszak – Fókusz – Kulcstevékenységek – Felelősi kör

Időszak	Fókusz	Kulcstevékenységek	Felelősi kör
2026	adatstruktúra és partnerségépítés	indikátorrendszer validálása; 50 interjú lezárása; megyei profilok pontosítása; partnerháló létrehozása	programgazda + egyetemi / intézményi partnerek
2026–2027	pilotprogramok	Bartók-labor pilot; Art-Bus és mobil mentorprogram; háromnyelvű digitális platform alfa-verzió	programgazda + helyi intézmények
2027–2028	art & science integráció	ELI-ALPS / egyetemi partnerségek; interaktív kiállítások; közös HU–RO diákprojektek	kutatóhelyek + művészeti partnerek
2028–2029	kreatív gazdasági kapcsolódás	voucher-rendszer, inkubáció, rezidenciák, kamarai kapcsolódás, vállalati együttműködések	kamarák + önkormányzatok + intézmények
2029–2030	hálózatos kiterjesztés és fenntarthatóság	éves showcase, regionális brand, működési modell stabilizálása, értékelés és következő ciklus előkészítése	konzorciumi és fenntartói szint

Forrás: saját szerkesztés a Bartók stratégia projektalap-dokumentumai, a hiánypótlási útmutató és a hivatkozott forrásrendszer alapján.

Az ütemezés egyik lényegi felismerése, hogy a látványos programok csak akkor hoznak hosszú távú eredményt, ha mögöttük tartós adat- és partneri infrastruktúra áll. Ennek hiányában a fejlesztések rövid életű, projektfüggő kampányokká válnak. Ezért a stratégia 2026-ra nem tömegprogramot, hanem precíz alapozást ír elő. [S2] [S3]

Finanszírozási logika

Táblázat HU-053. Forráscsatorna – Mire célszerű használni? – Megjegyzés

Forráscsatorna	Mire célszerű használni?	Megjegyzés
Interreg VI-A ROHU	határon átnyúló együttműködés, közös pilotok, partnerháló, többnyelvű platform	csak a hivatalos programterület és annak szabályai szerint használható. [S4]
ESZA+ / oktatási és készségfejlesztési források	pedagógusképzés, mentorálás, inklúzió, készségfejlesztés	különösen alkalmas a módszertani és humánkapacitás-fejlesztésre.

Kreatív Európa / NKA / kulturális alapok	művészetközvetítés, közönségfejlesztés, mobil programok, láthatóság	jó kiegészítő forrás a magas láthatóságú és kísérleti programokhoz.
Önkormányzati és fenntartói költségvetés	működési stabilitás, térhasználat, helyi koordináció	a projektfüggőség oldásának elengedhetetlen eszköze.
CSR és mecénási források	rezidenciák, vállalati–kreatív együttműködések, equipment	a kreatív gazdasági integráció egyik legfontosabb katalizátora.

Forrás: saját szerkesztés a Bartók stratégia projektalap-dokumentumai, a hiánypótlási útmutató és a hivatkozott forrásrendszer alapján.

Megvalósítási kockázatok és kezelési válaszok

Táblázat HU-054. Kockázat – Következmény – Javasolt válasz

Kockázat	Következmény	Javasolt válasz
Programterület és kiterjesztett tér összemosása	elszámolási és kommunikációs kockázat	a dokumentum mindenhol külön címkézi a két térségi logikát. [S2]
Pilotok túl gyors felfuttatása alapozás nélkül	rövid életű, nem skálázható programok	2026-ban adat- és partneri alapozás elsőbbsége.
Intézményi rivalizálás / sziget-effektus	alacsony együttműködési sűrűség	közös platform, közös indikátorok, látható felelősi rend.
Perifériák kimaradása	a stratégia a centrumokra szűkül	mobil programok és hozzáférési indikátorok kötelező alkalmazása.
Technológiai kapacitáshiány	digitális közvetítés minősége gyenge marad	eszközfejlesztés és pedagógusképzés összehangolása.

Forrás: saját szerkesztés a Bartók stratégia projektalap-dokumentumai, a hiánypótlási útmutató és a hivatkozott forrásrendszer alapján.

5. ábra. Megvalósítási ütemezés és beszámolási logika, 2026–2030.

Forrás: saját szerkesztés / projekt-munkaábra a Bartók stratégia módszertani és adatalapú logikája alapján.

16.6. Melléklet – Adatminőség, minőségbiztosítás, fogalomtár és forrásjegyzék

A stratégia megalapozottsága azon múlik, hogy a dokumentumban szereplő adatok és állítások különböző bizonyossági szinten mozognak, de ezeket a szinteket transzparensen kell kezelni. A jelen anyag ezért három adatstátuszt különböztet meg: hivatalos statisztikai adat; projekt-

munkaadat; szakértői pilot- vagy előpontozás. E három adatstátuszt nem szabad összemosni. [S2] [S3]

Táblázat HU-055. Adatstátusz – Példa – Mire használható?

Adatstátusz	Példa	Mire használható?
Hivatalos statisztikai adat	Eurostat, programdokumentum, intézményi nyilvántartás	összehasonlítás, makrokontextus, trend
Projekt-munkaadat	50%-os dokumentáció, belső összesítések, szakmai előkészítő anyag	helyzetdiagnózis, kiinduló hipotézis, ellenőrizendő állítás
Szakértői pilotpontozás	megyei profilok, problémanyomás és erőforráspotenciál előértékelése	prioritásképzés, pilot kiválasztás, területi fókusz
Primer kutatási adat	interjú, kérdőív, utánkövetés	szubjektív gátak, attitűdök, pályaképek, intézményi tapasztalat

Forrás: saját szerkesztés a Bartók stratégia projektalap-dokumentumai, a hiánypótlási útmutató és a hivatkozott forrásrendszer alapján.

Minőségbiztosítási minimumok

- Minden táblázatnál és ábránál külön jelölni kell, hogy hivatalos statisztikai adatot, munkaadatot vagy szakértői pilotértékelést tartalmaz-e.
- A háromnyelvű végső dokumentum fordítási szakaszában a fogalmi egyezést terminológiai glosszáriummal kell biztosítani.
- A megyei profilok csak akkor tekinthetők véglegesnek, ha legalább három eltérő forrásréteg (statisztika, interjú, intézményi adat vagy terepi audit) egybeolvasása megtörtént.
- A kiterjesztett stratégiai hatásterületet minden jelentésben és grafikai elemben vizuálisan is meg kell különböztetni a szűk programterülettől.
- A végleges stratégia mellékleteit úgy kell archiválni, hogy az indikátorok, interjúk és partneri dokumentumok későbbi ciklusokban is visszakereshetők legyenek.

Rövid fogalomtár

Táblázat HU-056. Fogalom – Munkadefiníció

Fogalom	Munkadefiníció
Bartók-modell	A hagyomány mély ismeretére, tudományos rendszerezésre és kortárs újraalkotásra épülő pedagógiai és innovációs szemlélet.
Művészetközvetítés	Minden olyan oktatási, közösségi, digitális vagy intézményi gyakorlat, amely a művészeti tartalmak elérését, értelmezését és bevonó használatát segíti.
Art & Science	A művészet, tudomány és technológia metszetében létrejövő közös fejlesztési, edukációs és interpretációs gyakorlat.
Tehetségút	Az alapfokú művészeti neveléstől a közép- és felsőfokon át a pályán maradásig tartó, tudatosan támogatott életpálya.
Sziget-effektus	Az intézmények, programok és szereplők közötti alacsony horizontális kapcsolódásból fakadó rendszerhiba.
Kiterjesztett stratégiai hatásterület	Olyan térségi bővítés, amely fejlesztéslogikailag indokolt, de programjogi értelemben nem feltétlenül esik egybe a jogosult támogatási területtel.

Forrás: saját szerkesztés a Bartók stratégia projektalap-dokumentumai, a hiánypótlási útmutató és a hivatkozott forrásrendszer alapján.

Forrásjegyzék

Az alábbi jegyzék a stratégia magyar nyelvű átírásához felhasznált fő forrásokat tartalmazza. A háromnyelvű végső dokumentumban ezt a jegyzéket egységes hivatkozási rendbe kell rendezni, lehetőleg intézményi és dokumentumtípus szerinti csoportosítással.

S1. Projektalap-dokumentum: BARTÓK STRATÉGIA 50% teljesítési dokumentáció (8 oldalas változat), feltöltött PDF.
S2. Projektalap-dokumentum: ART&SCIENCE - Bartók Stratégia 50%-os szakmai beszámoló (31 oldalas kibővített változat), feltöltött PDF.
S3. Projektalap-dokumentum: Bartók Stratégia és megalapozó tanulmány – teljes háromnyelvű dokumentum; a jelen átírás a magyar nyelvű részből építkezik, feltöltött PDF.
S4. Hivatalos programforrás: Interreg VI-A Romania-Hungary Programme – Discover the ROHU Programme / programme summary / programme area.
S5. Hivatalos statisztika: Eurostat – tertiary education attainment of the 25–34 population (2024, illetve 2023-as publikált bontások).
S6. Hivatalos statisztika: Eurostat – cultural employment methodology és 2024-es kulturális foglalkoztatási hírek.
S7. Hivatalos statisztika: Eurostat – cultural enterprises in the EU (2022-es vállalati és hozzáadottérték-adatok, 2025-ben publikálva).
S8. Intézményi forrás: ELI-ALPS Research Institute – küldetés, kutatási infrastruktúra és alkalmazási területek.
S9. Intézményi forrás: Szegedi Tudományegyetem Bartók Béla Művészeti Kar – oktatási és tehetséggondozási profil.
S10. Intézményi forrás: West University of Timișoara / Faculty of Arts and Design – oktatási, kutatási és designprofil.
S11. Benchmark: Ars Electronica Futurelab – művészet-technológia-szociális innovációs labor modellje.
S12. Benchmark: Science Gallery Network – ifjúsági fókuszú art-science hálózati modell.
S13. Benchmark: ZKM | Center for Art and Media Karlsruhe – kutatás, gyűjtemény, médiaművészet és közvetítés integrált modellje.
S14. Benchmark: Timișoara 2023 European Capital of Culture – kulturális fejlesztés és fenntarthatósági tanulságok.

16.7. Melléklet – Megyei akciókártyák 2026–2030

Az akciókártyák célja, hogy a megyei profilokból közvetlenül végrehajtási logika következzen. Minden megye esetében meg kell nevezni az éves fókuszt, a kritikus döntési pontot, az elsődleges partnereket, valamint azt az indikátort, amely a helyi előrehaladást legjobban mutatja. Ezek a kártyák a programmenedzsment gyakorlati munkáját támogatják.

Csongrád-Csanád – éves akciókártya

Csongrád-Csanád esetében a helyi fejlesztések sikere nem önmagában a programok számától függ, hanem attól, hogy a megye saját problémaképe és erőforráslogikája szerint épül-e fel a beavatkozási sorrend. Az alábbi akciókártya a 2026–2030 közötti végrehajtás megyei fókuszát mutatja.

Táblázat HU-057. Év – Megyei fókuszfeladat

Év	Megyei fókuszfeladat
2026	Bartók-labor pilot előkészítése, partneri térkép, ELI-ALPS kapcsolódási pontok feltárása
2027	első art & science iskolai és közönségprogramok, egyetemi modulok indítása
2028	digitális platform és laborhálózat összekapcsolása, HU–RO diákprojektek
2029	magas láthatóságú showcase, kreatív gazdasági kapcsolatok mélyítése
2030	értékelés, skálázás, régiós tudásközpont-szerep megerősítése

Forrás: saját szerkesztés a Bartók stratégia projektalap-dokumentumai, a hiánypótlási útmutató és a hivatkozott forrásrendszer alapján.

Táblázat HU-058. Kulcspartneri kör – Mérési fókusz – Döntéshozói kérdés

Kulcspartneri kör	Mérési fókusz	Döntéshozói kérdés
Oktatási szektor, Kulturális intézmények, Tudományos bázis, Gazdasági partnerek, Civil és közösségi …	Szegedre építve régiós zászlóshajó-programok indítása: Bartók-labor, ELI-ALPS kapcsolódású art & science inter…	Melyik beavatkozás hozza a legnagyobb hozzáférési, megtartási vagy láthatósági javulást?

Forrás: saját szerkesztés a Bartók stratégia projektalap-dokumentumai, a hiánypótlási útmutató és a hivatkozott forrásrendszer alapján.

Az akciókártya használata: minden év végén rövid, 2–3 oldalas megyei státuszjelentés készüljön, amely összeveti a tervezett fókuszt a tényleges megvalósulással, és külön kimondja, hogy a következő évben mi marad változatlan, mi módosul, és mi kerül kivezetésre.

- Kötelező éves output: megyei státuszlap, indikátorfrissítés, partnerlista-frissítés, kockázati értékelés.
- Kötelező éves döntés: egy megerősítendő, egy módosítandó és egy kivezetendő programelem azonosítása.

Békés – éves akciókártya

Békés esetében a helyi fejlesztések sikere nem önmagában a programok számától függ, hanem attól, hogy a megye saját problémaképe és erőforráslogikája szerint épül-e fel a beavatkozási sorrend. Az alábbi akciókártya a 2026–2030 közötti végrehajtás megyei fókuszát mutatja.

Táblázat HU-059. Év – Megyei fókuszfeladat

Év	Megyei fókuszfeladat
2026	hozzáférési audit, Art-Bus útvonaltervezés, mentorhálózat célpontjainak kijelölése
2027	mobil programok indulása, etno-design és makerspace pilotok
2028	pályaorientációs és mentorált tehetségút programok bővítése
2029	helyi kreatív mikroprojektek és közösségi közvetítés stabilizálása
2030	területi hozzáférési rés újramérése, bevált programok állandósítása

Forrás: saját szerkesztés a Bartók stratégia projektalap-dokumentumai, a hiánypótlási útmutató és a hivatkozott forrásrendszer alapján.

Táblázat HU-060. Kulcspartneri kör – Mérési fókusz – Döntéshozói kérdés

Kulcspartneri kör	Mérési fókusz	Döntéshozói kérdés
Oktatási szektor, Kulturális intézmények, Tudományos bázis, Gazdasági partnerek, Civil és közösségi …	Art-Bus, mobil mentorhálózat és helyi etno-design/makerspace program; Békésben a stratégia sikerének fokmérője…	Melyik beavatkozás hozza a legnagyobb hozzáférési, megtartási vagy láthatósági javulást?

Forrás: saját szerkesztés a Bartók stratégia projektalap-dokumentumai, a hiánypótlási útmutató és a hivatkozott forrásrendszer alapján.

Az akciókártya használata: minden év végén rövid, 2–3 oldalas megyei státuszjelentés készüljön, amely összeveti a tervezett fókuszt a tényleges megvalósulással, és külön kimondja, hogy a következő évben mi marad változatlan, mi módosul, és mi kerül kivezetésre.

- Kötelező éves output: megyei státuszlap, indikátorfrissítés, partnerlista-frissítés, kockázati értékelés.
- Kötelező éves döntés: egy megerősítendő, egy módosítandó és egy kivezetendő programelem azonosítása.

Bács-Kiskun – éves akciókártya

Bács-Kiskun esetében a helyi fejlesztések sikere nem önmagában a programok számától függ, hanem attól, hogy a megye saját problémaképe és erőforráslogikája szerint épül-e fel a beavatkozási sorrend. Az alábbi akciókártya a 2026–2030 közötti végrehajtás megyei fókuszát mutatja.

Táblázat HU-061. Év – Megyei fókuszfeladat

Év	Megyei fókuszfeladat
2026	kreatív gazdasági és animációs partnerek feltérképezése, vállalati kapcsolatok indítása
2027	creative voucher pilot, design–KKV együttműködések
2028	vizuális kommunikációs és inkubációs programok kiterjesztése
2029	brandhez kapcsolódó showcase és értékesítési modellek fejlesztése
2030	kiterjesztett stratégiai tér státuszának felülvizsgálata és stabilizálása

Forrás: saját szerkesztés a Bartók stratégia projektalap-dokumentumai, a hiánypótlási útmutató és a hivatkozott forrásrendszer alapján.

Táblázat HU-062. Kulcspartneri kör – Mérési fókusz – Döntéshozói kérdés

Kulcspartneri kör	Mérési fókusz	Döntéshozói kérdés
Oktatási szektor, Kulturális intézmények, Tudományos bázis, Gazdasági partnerek, Civil és közösségi ...	Kecskemétet a kreatív gazdasági és vizuális kommunikációs hídfunkcióra kell pozicionálni: inkubáció, animáció,...	Melyik beavatkozás hozza a legnagyobb hozzáférési, megtartási vagy láthatósági javulást?

Forrás: saját szerkesztés a Bartók stratégia projektalap-dokumentumai, a hiánypótlási útmutató és a hivatkozott forrásrendszer alapján.

Az akciókártya használata: minden év végén rövid, 2–3 oldalas megyei státuszjelentés készüljön, amely összeveti a tervezett fókuszt a tényleges megvalósulással, és külön kimondja, hogy a következő évben mi marad változatlan, mi módosul, és mi kerül kivezetésre.

- Kötelező éves output: megyei státuszlap, indikátorfrissítés, partnerlista-frissítés, kockázati értékelés.
- Kötelező éves döntés: egy megerősítendő, egy módosítandó és egy kivezetendő programelem azonosítása.

Arad – éves akciókártya

Arad esetében a helyi fejlesztések sikere nem önmagában a programok számától függ, hanem attól, hogy a megye saját problémaképe és erőforráslogikája szerint épül-e fel a beavatkozási sorrend. Az alábbi akciókártya a 2026–2030 közötti végrehajtás megyei fókuszát mutatja.

Táblázat HU-063. Év – Megyei fókuszfeladat

Év	Megyei fókuszfeladat
2026	partneri sűrűségfelmérés, kétnyelvű együttműködési protokoll kialakítása
2027	közös HU–RO pilotok, mobil közvetítés és mentorprogram indítása
2028	platformosított együttműködések és adatbázis-használat növelése
2029	perifériás elérés megerősítése, közös képzési / csereprogramok
2030	bizalmi tőke, együttműködési sűrűség és pályaút-hatások értékelése

Forrás: saját szerkesztés a Bartók stratégia projektalap-dokumentumai, a hiánypótlási útmutató és a hivatkozott forrásrendszer alapján.

Táblázat HU-064. Kulcspartneri kör – Mérési fókusz – Döntéshozói kérdés

Kulcspartneri kör	Mérési fókusz	Döntéshozói kérdés
Oktatási szektor, Kulturális intézmények, Tudományos bázis, Gazdasági partnerek, Civil és közösségi ...	Aradon az elsődleges cél a partneri sűrűség növelése: közös adatbázis, kétnyelvű programportfólió, mobil közve...	Melyik beavatkozás hozza a legnagyobb hozzáférési, megtartási vagy láthatósági javulást?

Forrás: saját szerkesztés a Bartók stratégia projektalap-dokumentumai, a hiánypótlási útmutató és a hivatkozott forrásrendszer alapján.

Az akciókártya használata: minden év végén rövid, 2–3 oldalas megyei státuszjelentés készüljön, amely összeveti a tervezett fókuszt a tényleges megvalósulással, és külön kimondja, hogy a következő évben mi marad változatlan, mi módosul, és mi kerül kivezetésre.

- Kötelező éves output: megyei státuszlap, indikátorfrissítés, partnerlista-frissítés, kockázati értékelés.
- Kötelező éves döntés: egy megerősítendő, egy módosítandó és egy kivezetendő programelem azonosítása.

Timiș – éves akciókártya

Timiș esetében a helyi fejlesztések sikere nem önmagában a programok számától függ, hanem attól, hogy a megye saját problémaképe és erőforráslogikája szerint épül-e fel a beavatkozási sorrend. Az alábbi akciókártya a 2026–2030 közötti végrehajtás megyei fókuszát mutatja.

Táblázat HU-065. Év – Megyei fókuszfeladat

Év	Megyei fókuszfeladat
2026	nemzetközi láthatóságú pilotok kijelölése, UVT- és kulturális partnerek mobilizálása
2027	interaktív art & science showcase és közös közönségprogramok
2028	Temesvár márkakapacitásának bekötése a régiós partnerhálóba
2029	nagy presztízsű közös fesztivál- vagy biennálé-szintű megjelenések
2030	nemzetközi pozicionálás, brand és tudásközpont-szerep újraértékelése

Forrás: saját szerkesztés a Bartók stratégia projektalap-dokumentumai, a hiánypótlási útmutató és a hivatkozott forrásrendszer alapján.

Táblázat HU-066. Kulcspartneri kör – Mérési fókusz – Döntéshozói kérdés

Kulcspartneri kör	Mérési fókusz	Döntéshozói kérdés
Oktatási szektor, Kulturális intézmények, Tudományos bázis, Gazdasági partnerek, Civil és közösségi …	Temesvárra kell szervezni a nagy láthatóságú, nemzetközi benchmarkkal összevethető pilotokat: közös fesztivál,…	Melyik beavatkozás hozza a legnagyobb hozzáférési, megtartási vagy láthatósági javulást?

Forrás: saját szerkesztés a Bartók stratégia projektalap-dokumentumai, a hiánypótlási útmutató és a hivatkozott forrásrendszer alapján.

Az akciókártya használata: minden év végén rövid, 2–3 oldalas megyei státuszjelentés készüljön, amely összeveti a tervezett fókuszt a tényleges megvalósulással, és külön kimondja, hogy a következő évben mi marad változatlan, mi módosul, és mi kerül kivezetésre.

- Kötelező éves output: megyei státuszlap, indikátorfrissítés, partnerlista-frissítés, kockázati értékelés.
- Kötelező éves döntés: egy megerősítendő, egy módosítandó és egy kivezetendő programelem azonosítása.

16.8. Melléklet – Intervenciós adatlapok (12 zászlóshajó-program)

Az intervenciós adatlapok a stratégia legfontosabb programjait fordítják le operatív projekt-nyelvre. Egy döntéshozói stratégia akkor használható, ha a benne szereplő beavatkozások nemcsak hangzatos címek, hanem célcsoporttal, kimenettel, minimális erőforrásigénnyel és mérőszámmal rendelkező programmagok.

I1 – Bartók-labor hálózat

Cél és indokoltság: STEAM és Bartók-örökség összekapcsolása iskolai és kulturális terekben.

Elsődleges célcsoport: alap- és középfokú diákok, pedagógusok.

Javasolt térségi fókusz: Szeged, Temesvár, Kecskemét, Békéscsaba pilothelyszínek.

Táblázat HU-067. Várt közvetlen output – Minimális feltétel – Elsődleges KPI-k

Várt közvetlen output	Minimális feltétel	Elsődleges KPI-k
pilotprogram, partneri megállapodás, kommunikációs és adatgyűjtési protokoll	kijelölt felelős intézmény, költségkeret, partneri szándéknyilatkozat, mérési terv	pilotlaborok száma; bevont diákok; létrejött tananyagok; art & science demo-projektek

Forrás: saját szerkesztés a Bartók stratégia projektalap-dokumentumai, a hiánypótlási útmutató és a hivatkozott forrásrendszer alapján.

Táblázat HU-068. Fő kockázat – Kezelési válasz – Döntéshozói trigger

Fő kockázat	Kezelési válasz	Döntéshozói trigger
kapacitáshiány / alacsony részvétel / partneri elakadás	kisebb pilotméret, erősebb mentorálás, közös kommunikáció, indikátorok havi áttekintése	ha 6 hónapon belül nincs mérhető output, a programot módosítani vagy újrapozicionálni kell

Forrás: saját szerkesztés a Bartók stratégia projektalap-dokumentumai, a hiánypótlási útmutató és a hivatkozott forrásrendszer alapján.

Operatív értelmezés: ez a programelem önmagában nem elszigetelt fejlesztés, hanem a teljes rendszer egyik modulja. Akkor tekinthető sikeresnek, ha legalább egy másik programelemmel összekapcsolódik – például a digitális tudástérrel, a mentorhálózattal vagy a kreatív gazdasági kapcsolódásokkal.

- Minimumdokumentum: rövid projektleírás, partnerlista, célcsoport-definíció, adatkezelési és monitoringlap.
- Minimumvizsgálat: félidős státusz, záró értékelés, tanulságkivonat a következő kör számára.

I2 – Art-Bus és mobil művészeti labor

Cél és indokoltság: Kistelepülési hozzáférési rés csökkentése mobil, élményalapú és technológiailag támogatott programmal.

Elsődleges célcsoport: kistelepülési tanulók, hátrányos helyzetű közösségek.

Javasolt térségi fókusz: Békés, Arad perifériikus térségei.

Táblázat HU-069. Várt közvetlen output – Minimális feltétel – Elsődleges KPI-k

Várt közvetlen output	Minimális feltétel	Elsődleges KPI-k
pilotprogram, partneri megállapodás, kommunikációs és adatgyűjtési protokoll	kijelölt felelős intézmény, költségkeret, partneri szándéknyilatkozat, mérési terv	elért települések száma; első alkalommal bevont résztvevők; visszatérő részvétel

Forrás: saját szerkesztés a Bartók stratégia projektalap-dokumentumai, a hiánypótlási útmutató és a hivatkozott forrásrendszer alapján.

Táblázat HU-070. Fő kockázat – Kezelési válasz – Döntéshozói trigger

Fő kockázat	Kezelési válasz	Döntéshozói trigger
kapacitáshiány / alacsony részvétel / partneri elakadás	kisebb pilotméret, erősebb mentorálás, közös kommunikáció, indikátorok havi áttekintése	ha 6 hónapon belül nincs mérhető output, a programot módosítani vagy újrapozicionálni kell

Forrás: saját szerkesztés a Bartók stratégia projektalap-dokumentumai, a hiánypótlási útmutató és a hivatkozott forrásrendszer alapján.

Operatív értelmezés: ez a programelem önmagában nem elszigetelt fejlesztés, hanem a teljes rendszer egyik modulja. Akkor tekinthető sikeresnek, ha legalább egy másik programelemmel összekapcsolódik – például a digitális tudástérrel, a mentorhálózattal vagy a kreatív gazdasági kapcsolódásokkal.

- Minimumdokumentum: rövid projektleírás, partnerlista, célcsoport-definíció, adatkezelési és monitoringlap.
- Minimumvizsgálat: félidős státusz, záró értékelés, tanulságkivonat a következő kör számára.

I3 – Regionális mentorhálózat

Cél és indokoltság: Tehetségek pályán tartása, pályaorientáció és szakmai közvetítés.

Elsődleges célcsoport: fiatal tehetségek, hallgatók, pályakezdők.

Javasolt térségi fókusz: teljes régió, megyei csomópontokkal.

Táblázat HU-071. Várt közvetlen output – Minimális feltétel – Elsődleges KPI-k

Várt közvetlen output	Minimális feltétel	Elsődleges KPI-k
pilotprogram, partneri megállapodás, kommunikációs és adatgyűjtési protokoll	kijelölt felelős intézmény, költségkeret, partneri szándéknyilatkozat, mérési terv	mentor–mentorált párok; pályán maradási proxy; továbbtanulási arány

Forrás: saját szerkesztés a Bartók stratégia projektalap-dokumentumai, a hiánypótlási útmutató és a hivatkozott forrásrendszer alapján.

Táblázat HU-072. Fő kockázat – Kezelési válasz – Döntéshozói trigger

Fő kockázat	Kezelési válasz	Döntéshozói trigger
kapacitáshiány / alacsony részvétel / partneri elakadás	kisebb pilotméret, erősebb mentorálás, közös kommunikáció, indikátorok havi áttekintése	ha 6 hónapon belül nincs mérhető output, a programot módosítani vagy újrapozicionálni kell

Forrás: saját szerkesztés a Bartók stratégia projektalap-dokumentumai, a hiánypótlási útmutató és a hivatkozott forrásrendszer alapján.

Operatív értelmezés: ez a programelem önmagában nem elszigetelt fejlesztés, hanem a teljes rendszer egyik modulja. Akkor tekinthető sikeresnek, ha legalább egy másik programelemmel összekapcsolódik – például a digitális tudástérrel, a mentorhálózattal vagy a kreatív gazdasági kapcsolódásokkal.

- Minimumdokumentum: rövid projektleírás, partnerlista, célcsoport-definíció, adatkezelési és monitoringlap.
- Minimumvizsgálat: félidős státusz, záró értékelés, tanulságkivonat a következő kör számára.

I4 – Tehetség-útlevél rendszer

Cél és indokoltság: Vertikális átjárhatóság létrehozása az alapfok, középfok, felsőfok és kreatív gazdaság között.

Elsődleges célcsoport: művészeti tanulmányi úton haladó diákok.

Javasolt térségi fókusz: HU–RO partnerintézmények.

Táblázat HU-073. Várt közvetlen output – Minimális feltétel – Elsődleges KPI-k

Várt közvetlen output	Minimális feltétel	Elsődleges KPI-k
pilotprogram, partneri megállapodás, kommunikációs és adatgyűjtési protokoll	kijelölt felelős intézmény, költségkeret, partneri szándéknyilatkozat, mérési terv	regisztrált tehetségutak; intézményközi átmenetek; ösztöndíjhoz jutók

Forrás: saját szerkesztés a Bartók stratégia projektalap-dokumentumai, a hiánypótlási útmutató és a hivatkozott forrásrendszer alapján.

Táblázat HU-074. Fő kockázat – Kezelési válasz – Döntéshozói trigger

Fő kockázat	Kezelési válasz	Döntéshozói trigger
kapacitáshiány / alacsony részvétel / partneri elakadás	kisebb pilotméret, erősebb mentorálás, közös kommunikáció, indikátorok havi áttekintése	ha 6 hónapon belül nincs mérhető output, a programot módosítani vagy újrapozicionálni kell

Forrás: saját szerkesztés a Bartók stratégia projektalap-dokumentumai, a hiánypótlási útmutató és a hivatkozott forrásrendszer alapján.

Operatív értelmezés: ez a programelem önmagában nem elszigetelt fejlesztés, hanem a teljes rendszer egyik modulja. Akkor tekinthető sikeresnek, ha legalább egy másik programelemmel összekapcsolódik – például a digitális tudástérrel, a mentorhálózattal vagy a kreatív gazdasági kapcsolódásokkal.

- Minimumdokumentum: rövid projektleírás, partnerlista, célcsoport-definíció, adatkezelési és monitoringlap.
- Minimumvizsgálat: félidős státusz, záró értékelés, tanulságkivonat a következő kör számára.

I5 – Háromnyelvű digitális tudástér

Cél és indokoltság: HU–RO–EN digitális platform kurzusokkal, videókkal, tananyaggal és partneri adatbázissal.

Elsődleges célcsoport: pedagógusok, diákok, intézmények, közönség.

Javasolt térségi fókusz: online, regionális lefedettséggel.

Táblázat HU-075. Várt közvetlen output – Minimális feltétel – Elsődleges KPI-k

Várt közvetlen output	Minimális feltétel	Elsődleges KPI-k
pilotprogram, partneri megállapodás, kommunikációs és adatgyűjtési protokoll	kijelölt felelős intézmény, költségkeret, partneri szándéknyilatkozat, mérési terv	aktív felhasználók; feltöltött tartalmak; közös HU–RO projektek

Forrás: saját szerkesztés a Bartók stratégia projektalap-dokumentumai, a hiánypótlási útmutató és a hivatkozott forrásrendszer alapján.

Táblázat HU-076. Fő kockázat – Kezelési válasz – Döntéshozói trigger

Fő kockázat	Kezelési válasz	Döntéshozói trigger
kapacitáshiány / alacsony részvétel / partneri elakadás	kisebb pilotméret, erősebb mentorálás, közös kommunikáció, indikátorok havi áttekintése	ha 6 hónapon belül nincs mérhető output, a programot módosítani vagy újrapozicionálni kell

Forrás: saját szerkesztés a Bartók stratégia projektalap-dokumentumai, a hiánypótlási útmutató és a hivatkozott forrásrendszer alapján.

Operatív értelmezés: ez a programelem önmagában nem elszigetelt fejlesztés, hanem a teljes rendszer egyik modulja. Akkor tekinthető sikeresnek, ha legalább egy másik programelemmel összekapcsolódik – például a digitális tudástérrel, a mentorhálózattal vagy a kreatív gazdasági kapcsolódásokkal.

- Minimumdokumentum: rövid projektleírás, partnerlista, célcsoport-definíció, adatkezelési és monitoringlap.
- Minimumvizsgálat: félidős státusz, záró értékelés, tanulságkivonat a következő kör számára.

I6 – Cross-border adatbázis és erőforrás-tár

Cél és indokoltság: Intézményi, szakmai és eszközkapacitások kereshető rendszere.

Elsődleges célcsoport: intézményvezetők, művészek, projektmenedzserek.

Javasolt térségi fókusz: Szeged–Arad–Temesvár–Kecskemét tengely.

Táblázat HU-077. Várt közvetlen output – Minimális feltétel – Elsődleges KPI-k

Várt közvetlen output	Minimális feltétel	Elsődleges KPI-k
pilotprogram, partneri megállapodás, kommunikációs és adatgyűjtési protokoll	kijelölt felelős intézmény, költségkeret, partneri szándéknyilatkozat, mérési terv	regisztrált partnerek; létrejött együttműködések; közös infrastruktúrahasználat

Forrás: saját szerkesztés a Bartók stratégia projektalap-dokumentumai, a hiánypótlási útmutató és a hivatkozott forrásrendszer alapján.

Táblázat HU-078. Fő kockázat – Kezelési válasz – Döntéshozói trigger

Fő kockázat	Kezelési válasz	Döntéshozói trigger
kapacitáshiány / alacsony részvétel / partneri elakadás	kisebb pilotméret, erősebb mentorálás, közös kommunikáció, indikátorok havi áttekintése	ha 6 hónapon belül nincs mérhető output, a programot módosítani vagy újrapozicionálni kell

Forrás: saját szerkesztés a Bartók stratégia projektalap-dokumentumai, a hiánypótlási útmutató és a hivatkozott forrásrendszer alapján.

Operatív értelmezés: ez a programelem önmagában nem elszigetelt fejlesztés, hanem a teljes rendszer egyik modulja. Akkor tekinthető sikeresnek, ha legalább egy másik programelemmel összekapcsolódik – például a digitális tudástérrel, a mentorhálózattal vagy a kreatív gazdasági kapcsolódásokkal.

- Minimumdokumentum: rövid projektleírás, partnerlista, célcsoport-definíció, adatkezelési és monitoringlap.
- Minimumvizsgálat: félidős státusz, záró értékelés, tanulságkivonat a következő kör számára.

I7 – Creative Voucher program

Cél és indokoltság: KKV-k és kreatív szereplők összekapcsolása a keresletoldal ösztönzésével.

Elsődleges célcsoport: KKV-k, kreatív vállalkozók, designerek.

Javasolt térségi fókusz: Bács-Kiskun, Csongrád-Csanád, Timiș.

Táblázat HU-079. Várt közvetlen output – Minimális feltétel – Elsődleges KPI-k

Várt közvetlen output	Minimális feltétel	Elsődleges KPI-k
pilotprogram, partneri megállapodás, kommunikációs és adatgyűjtési protokoll	kijelölt felelős intézmény, költségkeret, partneri szándéknyilatkozat, mérési terv	kiadott voucher-ek; vállalati együttműködések; ismételt megrendelések

Forrás: saját szerkesztés a Bartók stratégia projektalap-dokumentumai, a hiánypótlási útmutató és a hivatkozott forrásrendszer alapján.

Táblázat HU-080. Fő kockázat – Kezelési válasz – Döntéshozói trigger

Fő kockázat	Kezelési válasz	Döntéshozói trigger
kapacitáshiány / alacsony részvétel / partneri elakadás	kisebb pilotméret, erősebb mentorálás, közös kommunikáció, indikátorok havi áttekintése	ha 6 hónapon belül nincs mérhető output, a programot módosítani vagy újrapozicionálni kell

Forrás: saját szerkesztés a Bartók stratégia projektalap-dokumentumai, a hiánypótlási útmutató és a hivatkozott forrásrendszer alapján.

Operatív értelmezés: ez a programelem önmagában nem elszigetelt fejlesztés, hanem a teljes rendszer egyik modulja. Akkor tekinthető sikeresnek, ha legalább egy másik programelemmel összekapcsolódik – például a digitális tudástérrel, a mentorhálózattal vagy a kreatív gazdasági kapcsolódásokkal.

- Minimumdokumentum: rövid projektleírás, partnerlista, célcsoport-definíció, adatkezelési és monitoringlap.
- Minimumvizsgálat: félidős státusz, záró értékelés, tanulságkivonat a következő kör számára.

I8 – Rezidencia- és inkubációs hálózat

Cél és indokoltság: Pályakezdő alkotók és interdiszciplináris csapatok helyben tartása.

Elsődleges célcsoport: művészek, hallgatók, art & tech csapatok.

Javasolt térségi fókusz: Szeged, Temesvár, Kecskemét, Békés.

Táblázat HU-081. Várt közvetlen output – Minimális feltétel – Elsődleges KPI-k

Várt közvetlen output	Minimális feltétel	Elsődleges KPI-k
pilotprogram, partneri megállapodás, kommunikációs és adatgyűjtési protokoll	kijelölt felelős intézmény, költségkeret, partneri szándéknyilatkozat, mérési terv	rezidensek száma; létrejött projektek; régióban maradási arány

Forrás: saját szerkesztés a Bartók stratégia projektalap-dokumentumai, a hiánypótlási útmutató és a hivatkozott forrásrendszer alapján.

Táblázat HU-082. Fő kockázat – Kezelési válasz – Döntéshozói trigger

Fő kockázat	Kezelési válasz	Döntéshozói trigger
kapacitáshiány / alacsony részvétel / partneri elakadás	kisebb pilotméret, erősebb mentorálás, közös kommunikáció, indikátorok havi áttekintése	ha 6 hónapon belül nincs mérhető output, a programot módosítani vagy újrapozicionálni kell

Forrás: saját szerkesztés a Bartók stratégia projektalap-dokumentumai, a hiánypótlási útmutató és a hivatkozott forrásrendszer alapján.

Operatív értelmezés: ez a programelem önmagában nem elszigetelt fejlesztés, hanem a teljes rendszer egyik modulja. Akkor tekinthető sikeresnek, ha legalább egy másik programelemmel összekapcsolódik – például a digitális tudástérrel, a mentorhálózattal vagy a kreatív gazdasági kapcsolódásokkal.

- Minimumdokumentum: rövid projektleírás, partnerlista, célcsoport-definíció, adatkezelési és monitoringlap.
- Minimumvizsgálat: félidős státusz, záró értékelés, tanulságkivonat a következő kör számára.

I9 – Art & Tech szakképzési modul

Cél és indokoltság: Digitális kurátor, hangmérnök, kreatív technológus és vizuális interpretációs készségek fejlesztése.

Elsődleges célcsoport: közép- és felsőfokú hallgatók.

Javasolt térségi fókusz: egyetemi és szakképzési csomópontok.

Táblázat HU-083. Várt közvetlen output – Minimális feltétel – Elsődleges KPI-k

Várt közvetlen output	Minimális feltétel	Elsődleges KPI-k
pilotprogram, partneri megállapodás, kommunikációs és adatgyűjtési protokoll	kijelölt felelős intézmény, költségkeret, partneri szándéknyilatkozat, mérési terv	elindított modulok; végzett résztvevők; partneri szakmai gyakorlatok

Forrás: saját szerkesztés a Bartók stratégia projektalap-dokumentumai, a hiánypótlási útmutató és a hivatkozott forrásrendszer alapján.

Táblázat HU-084. Fő kockázat – Kezelési válasz – Döntéshozói trigger

Fő kockázat	Kezelési válasz	Döntéshozói trigger
kapacitáshiány / alacsony részvétel / partneri elakadás	kisebb pilotméret, erősebb mentorálás, közös kommunikáció, indikátorok havi áttekintése	ha 6 hónapon belül nincs mérhető output, a programot módosítani vagy újrapozicionálni kell

Forrás: saját szerkesztés a Bartók stratégia projektalap-dokumentumai, a hiánypótlási útmutató és a hivatkozott forrásrendszer alapján.

Operatív értelmezés: ez a programelem önmagában nem elszigetelt fejlesztés, hanem a teljes rendszer egyik modulja. Akkor tekinthető sikeresnek, ha legalább egy másik programelemmel összekapcsolódik – például a digitális tudástérrel, a mentorhálózattal vagy a kreatív gazdasági kapcsolódásokkal.

- Minimumdokumentum: rövid projektleírás, partnerlista, célcsoport-definíció, adatkezelési és monitoringlap.

- Minimumvizsgálat: félidős státusz, záró értékelés, tanulságkivonat a következő kör számára.

I10 – Fény és Hang show-case / fesztivál

Cél és indokoltság: Nagy láthatóságú, tudomány–művészet alapú régiós brand-esemény.

Elsődleges célcsoport: széles közönség, döntéshozók, nemzetközi partnerek.

Javasolt térségi fókusz: Szeged–Temesvár tengely.

Táblázat HU-085. Várt közvetlen output – Minimális feltétel – Elsődleges KPI-k

Várt közvetlen output	Minimális feltétel	Elsődleges KPI-k
pilotprogram, partneri megállapodás, kommunikációs és adatgyűjtési protokoll	kijelölt felelős intézmény, költségkeret, partneri szándéknyilatkozat, mérési terv	látogatószám; nemzetközi sajtó / partneri megjelenés; új együttműködések

Forrás: saját szerkesztés a Bartók stratégia projektalap-dokumentumai, a hiánypótlási útmutató és a hivatkozott forrásrendszer alapján.

Táblázat HU-086. Fő kockázat – Kezelési válasz – Döntéshozói trigger

Fő kockázat	Kezelési válasz	Döntéshozói trigger
kapacitáshiány / alacsony részvétel / partneri elakadás	kisebb pilotméret, erősebb mentorálás, közös kommunikáció, indikátorok havi áttekintése	ha 6 hónapon belül nincs mérhető output, a programot módosítani vagy újrapozicionálni kell

Forrás: saját szerkesztés a Bartók stratégia projektalap-dokumentumai, a hiánypótlási útmutató és a hivatkozott forrásrendszer alapján.

Operatív értelmezés: ez a programelem önmagában nem elszigetelt fejlesztés, hanem a teljes rendszer egyik modulja. Akkor tekinthető sikeresnek, ha legalább egy másik programelemmel összekapcsolódik – például a digitális tudástérrel, a mentorhálózattal vagy a kreatív gazdasági kapcsolódásokkal.

- Minimumdokumentum: rövid projektleírás, partnerlista, célcsoport-definíció, adatkezelési és monitoringlap.
- Minimumvizsgálat: félidős státusz, záró értékelés, tanulságkivonat a következő kör számára.

I11 – Interaktív pop-up galériák és közösségi programok

Cél és indokoltság: Új közönségek elérése könnyen mozgatható, élményalapú formátumokkal.

Elsődleges célcsoport: fiatalok, családok, első alkalommal bevont közönség.

Javasolt térségi fókusz: teljes régió, különösen kistelepülések.

Táblázat HU-087. Várt közvetlen output – Minimális feltétel – Elsődleges KPI-k

Várt közvetlen output	Minimális feltétel	Elsődleges KPI-k
pilotprogram, partneri megállapodás, kommunikációs és adatgyűjtési protokoll	kijelölt felelős intézmény, költségkeret, partneri szándéknyilatkozat, mérési terv	új közönségek aránya; visszajelzési index; lokális partnerkapcsolatok

Forrás: saját szerkesztés a Bartók stratégia projektalap-dokumentumai, a hiánypótlási útmutató és a hivatkozott forrásrendszer alapján.

Táblázat HU-088. Fő kockázat – Kezelési válasz – Döntéshozói trigger

Fő kockázat	Kezelési válasz	Döntéshozói trigger
kapacitáshiány / alacsony részvétel / partneri elakadás	kisebb pilotméret, erősebb mentorálás, közös kommunikáció, indikátorok havi áttekintése	ha 6 hónapon belül nincs mérhető output, a programot módosítani vagy újrapozicionálni kell

Forrás: saját szerkesztés a Bartók stratégia projektalap-dokumentumai, a hiánypótlási útmutató és a hivatkozott forrásrendszer alapján.

Operatív értelmezés: ez a programelem önmagában nem elszigetelt fejlesztés, hanem a teljes rendszer egyik modulja. Akkor tekinthető sikeresnek, ha legalább egy másik programelemmel összekapcsolódik – például a digitális tudástérrel, a mentorhálózattal vagy a kreatív gazdasági kapcsolódásokkal.

- Minimumdokumentum: rövid projektleírás, partnerlista, célcsoport-definíció, adatkezelési és monitoringlap.
- Minimumvizsgálat: félidős státusz, záró értékelés, tanulságkivonat a következő kör számára.

I12 – Monitoring dashboard és döntéstámogató rendszer

Cél és indokoltság: A stratégia folyamatos nyomon követése és döntéshozói értelmezése.

Elsődleges célcsoport: programgazdák, fenntartók, döntéshozók.

Javasolt térségi fókusz: regionális szint.

Táblázat HU-089. Várt közvetlen output – Minimális feltétel – Elsődleges KPI-k

Várt közvetlen output	Minimális feltétel	Elsődleges KPI-k
pilotprogram, partneri megállapodás, kommunikációs és adatgyűjtési protokoll	kijelölt felelős intézmény, költségkeret, partneri szándéknyilatkozat, mérési terv	feltöltött indikátorok aránya; negyedéves riportok; döntési reakcióidő

Forrás: saját szerkesztés a Bartók stratégia projektalap-dokumentumai, a hiánypótlási útmutató és a hivatkozott forrásrendszer alapján.

Táblázat HU-090. Fő kockázat – Kezelési válasz – Döntéshozói trigger

Fő kockázat	Kezelési válasz	Döntéshozói trigger
kapacitáshiány / alacsony részvétel / partneri elakadás	kisebb pilotméret, erősebb mentorálás, közös kommunikáció, indikátorok havi áttekintése	ha 6 hónapon belül nincs mérhető output, a programot módosítani vagy újrapozicionálni kell

Forrás: saját szerkesztés a Bartók stratégia projektalap-dokumentumai, a hiánypótlási útmutató és a hivatkozott forrásrendszer alapján.

Operatív értelmezés: ez a programelem önmagában nem elszigetelt fejlesztés, hanem a teljes rendszer egyik modulja. Akkor tekinthető sikeresnek, ha legalább egy másik programelemmel összekapcsolódik – például a digitális tudástérrel, a mentorhálózattal vagy a kreatív gazdasági kapcsolódásokkal.

- Minimumdokumentum: rövid projektleírás, partnerlista, célcsoport-definíció, adatkezelési és monitoringlap.
- Minimumvizsgálat: félidős státusz, záró értékelés, tanulságkivonat a következő kör számára.

16.9. Melléklet – Partneri és intézményi inventárium

A stratégia egyik központi felismerése a 'sziget-effektus': a meglévő intézmények, tudásbázisok és programok sokszor nem alkotnak hálózatot, még akkor sem, ha fizikailag közel vannak egymáshoz vagy hasonló célokat követnek. A partneri inventárium ennek a problémának a kezelését szolgálja.

Partnertípusok és stratégiai szerepük

Táblázat HU-091. Partnercsoport – Tipikus szereplők – Stratégiai funkció

Partnercsoport	Tipikus szereplők	Stratégiai funkció
Oktatási szektor	AMI-k, művészeti szakgimnáziumok, egyetemi karok, pedagógiai szolgáltatók	adat, közvetítés, hozzáférés, szakmai legitimáció
Kulturális intézmények	múzeumok, színházak, fesztiválok, koncerthelyszínek, közösségi házak	adat, közvetítés, hozzáférés, szakmai legitimáció
Tudományos bázis	ELI-ALPS, egyetemi kutatócsoportok, tudománykommunikációs partnerek	adat, közvetítés, hozzáférés, szakmai legitimáció
Gazdasági partnerek	kamarák, KKV-k, design- és technológiai cégek, CSR-szereplők	adat, közvetítés, hozzáférés, szakmai legitimáció
Civil és közösségi partnerek	helyi egyesületek, ifjúsági szervezetek, közösségi alkotócsoportok	adat, közvetítés, hozzáférés, szakmai legitimáció

Forrás: saját szerkesztés a Bartók stratégia projektalap-dokumentumai, a hiánypótlási útmutató és a hivatkozott forrásrendszer alapján.

Csongrád-Csanád – partneri inventárium

Táblázat HU-092. Partneri szint – Példatípusok – Miért fontos?

Partneri szint	Példatípusok	Miért fontos?
Oktatási csomópontok	megyei AMI-k, szakgimnáziumok, felsőoktatási kapcsolódások	belépési pontok, tehetségút, módszertani innováció
Kulturális csomópontok	múzeum, színház, fesztivál, közösségi terek	közönségfejlesztés, élményalapú közvetítés
Gazdasági / technológiai partnerek	kamarák, KKV-k, design- és IT-szereplők	voucher, szakmai gyakorlat, kreatív kereslet
Civil / közösségi partnerek	helyi egyesületek, ifjúsági csoportok, közösségi alkotókörök	inklúzió, első elérés, bizalomépítés

Forrás: saját szerkesztés a Bartók stratégia projektalap-dokumentumai, a hiánypótlási útmutató és a hivatkozott forrásrendszer alapján.

Inventáriumhasználat: a megyei menedzsmentnek minden partnercsoportban meg kell neveznie legalább egy 'horgonyintézményt', amelyhez a programtervezés és az adatgyűjtés visszakapcsolható. Így válik mérhetővé az együttműködési sűrűség és a sziget-effektus oldódása.

- Minimum: név, szerep, területi lefedettség, kapcsolattartó, adatstátusz, együttműködési szint.
- Éves frissítés: új belépők, kilépők, aktív és inaktív partnerek elkülönítése.
-

Békés – partneri inventárium

Táblázat HU-093. Partneri szint – Példatípusok – Miért fontos?

Partneri szint	Példatípusok	Miért fontos?
Oktatási csomópontok	megyei AMI-k, szakgimnáziumok, felsőoktatási kapcsolódások	belépési pontok, tehetségút, módszertani innováció
Kulturális csomópontok	múzeum, színház, fesztivál, közösségi terek	közönségfejlesztés, élményalapú közvetítés
Gazdasági / technológiai partnerek	kamarák, KKV-k, design- és IT-szereplők	voucher, szakmai gyakorlat, kreatív kereslet
Civil / közösségi partnerek	helyi egyesületek, ifjúsági csoportok, közösségi alkotókörök	inklúzió, első elérés, bizalomépítés

Forrás: saját szerkesztés a Bartók stratégia projektalap-dokumentumai, a hiánypótlási útmutató és a hivatkozott forrásrendszer alapján.

Inventáriumhasználat: a megyei menedzsmentnek minden partnercsoportban meg kell neveznie legalább egy 'horgonyintézményt', amelyhez a programtervezés és az adatgyűjtés visszakapcsolható. Így válik mérhetővé az együttműködési sűrűség és a sziget-effektus oldódása.

- Minimum: név, szerep, területi lefedettség, kapcsolattartó, adatstátusz, együttműködési szint.
- Éves frissítés: új belépők, kilépők, aktív és inaktív partnerek elkülönítése.

Bács-Kiskun – partneri inventárium

Táblázat HU-094. Partneri szint – Példatípusok – Miért fontos?

Partneri szint	Példatípusok	Miért fontos?
Oktatási csomópontok	megyei AMI-k, szakgimnáziumok, felsőoktatási kapcsolódások	belépési pontok, tehetségút, módszertani innováció
Kulturális csomópontok	múzeum, színház, fesztivál, közösségi terek	közönségfejlesztés, élményalapú közvetítés
Gazdasági / technológiai partnerek	kamarák, KKV-k, design- és IT-szereplők	voucher, szakmai gyakorlat, kreatív kereslet
Civil / közösségi partnerek	helyi egyesületek, ifjúsági csoportok, közösségi alkotókörök	inklúzió, első elérés, bizalomépítés

Forrás: saját szerkesztés a Bartók stratégia projektalap-dokumentumai, a hiánypótlási útmutató és a hivatkozott forrásrendszer alapján.

Inventáriumhasználat: a megyei menedzsmentnek minden partnercsoportban meg kell neveznie legalább egy 'horgonyintézményt', amelyhez a programtervezés és az adatgyűjtés visszakapcsolható. Így válik mérhetővé az együttműködési sűrűség és a sziget-effektus oldódása.

- Minimum: név, szerep, területi lefedettség, kapcsolattartó, adatstátusz, együttműködési szint.
- Éves frissítés: új belépők, kilépők, aktív és inaktív partnerek elkülönítése.

Arad – partneri inventárium

Táblázat HU-095. Partneri szint – Példatípusok – Miért fontos?

Partneri szint	Példatípusok	Miért fontos?
Oktatási csomópontok	megyei AMI-k, szakgimnáziumok, felsőoktatási kapcsolódások	belépési pontok, tehetségút, módszertani innováció

Kulturális csomópontok	múzeum, színház, fesztivál, közösségi terek	közönségfejlesztés, élményalapú közvetítés
Gazdasági / technológiai partnerek	kamarák, KKV-k, design- és IT-szereplők	voucher, szakmai gyakorlat, kreatív kereslet
Civil / közösségi partnerek	helyi egyesületek, ifjúsági csoportok, közösségi alkotókörök	inklúzió, első elérés, bizalomépítés

Forrás: saját szerkesztés a Bartók stratégia projektalap-dokumentumai, a hiánypótlási útmutató és a hivatkozott forrásrendszer alapján.

Inventáriumhasználat: a megyei menedzsmentnek minden partnercsoportban meg kell neveznie legalább egy 'horgonyintézményt', amelyhez a programtervezés és az adatgyűjtés visszakapcsolható. Így válik mérhetővé az együttműködési sűrűség és a sziget-effektus oldódása.

- Minimum: név, szerep, területi lefedettség, kapcsolattartó, adatstátusz, együttműködési szint.
- Éves frissítés: új belépők, kilépők, aktív és inaktív partnerek elkülönítése.

Timiș – partneri inventárium

Táblázat HU-096. Partneri szint – Példatípusok – Miért fontos?

Partneri szint	Példatípusok	Miért fontos?
Oktatási csomópontok	megyei AMI-k, szakgimnáziumok, felsőoktatási kapcsolódások	belépési pontok, tehetségút, módszertani innováció
Kulturális csomópontok	múzeum, színház, fesztivál, közösségi terek	közönségfejlesztés, élményalapú közvetítés
Gazdasági / technológiai partnerek	kamarák, KKV-k, design- és IT-szereplők	voucher, szakmai gyakorlat, kreatív kereslet
Civil / közösségi partnerek	helyi egyesületek, ifjúsági csoportok, közösségi alkotókörök	inklúzió, első elérés, bizalomépítés

Forrás: saját szerkesztés a Bartók stratégia projektalap-dokumentumai, a hiánypótlási útmutató és a hivatkozott forrásrendszer alapján.

Inventáriumhasználat: a megyei menedzsmentnek minden partnercsoportban meg kell neveznie legalább egy 'horgonyintézményt', amelyhez a programtervezés és az adatgyűjtés visszakapcsolható. Így válik mérhetővé az együttműködési sűrűség és a sziget-effektus oldódása.

- Minimum: név, szerep, területi lefedettség, kapcsolattartó, adatstátusz, együttműködési szint.
- Éves frissítés: új belépők, kilépők, aktív és inaktív partnerek elkülönítése.

16.10. Melléklet – Szereplői életpálya- és beavatkozási kártyák

A stratégia végrehajtása során nem elég intézményekben és programokban gondolkodni; látni kell azt is, hogy az egyes szereplőcsoportok milyen akadályokkal találkoznak, és számukra mely beavatkozások jelentik a legnagyobb áttörést. A következő kártyák ezért a fő érintetti csoportok szemszögéből mutatják meg a fejlesztési logikát.

Alapfokú művészetoktatási intézményvezetők

Kiinduló probléma: széttöredezett hozzáférés, eszközhiány, nehéz kistelepülési elérés.

Kívánt állapot: tiszta partneri és adatgyűjtési keret, digitális és mobil támogatás.

Táblázat HU-097. Elsődleges beavatkozási csatorna – Miért ez a kulcs? – Javasolt mérési fókusz

Elsődleges beavatkozási csatorna	Miért ez a kulcs?	Javasolt mérési fókusz
Art-Bus, indikátormátrix, platform, módszertani továbbképzés	Az érintett csoport szempontjából ez adja a leggyorsabb és leginkább érzékelhető rendszerszintű javulást.	elérési arány, első belépők száma, pedagógusképzés

Forrás: saját szerkesztés a Bartók stratégia projektalap-dokumentumai, a hiánypótlási útmutató és a hivatkozott forrásrendszer alapján.

- Operatív használat: a programtervezés során minden nagyobb beavatkozáshoz meg kell nevezni, mely szereplői kártyára reagál elsődlegesen.
- Értékelési használat: az éves riportnak jeleznie kell, hogy az adott szereplőcsoport számára javult-e a rendszer olvashatósága és használhatósága.

Pedagógusok

Kiinduló probléma: módszertani túlterheltség, kevés korszerű tartalom.

Kívánt állapot: használható Bartók- és STEAM-modulok, közösségi tudástár.

Táblázat HU-098. Elsődleges beavatkozási csatorna – Miért ez a kulcs? – Javasolt mérési fókusz

Elsődleges beavatkozási csatorna	Miért ez a kulcs?	Javasolt mérési fókusz
Bartók-labor, háromnyelvű digitális tudástér, mentorháló	Az érintett csoport szempontjából ez adja a leggyorsabb és leginkább érzékelhető rendszerszintű javulást.	modult használó tanárok száma, elégedettség, óratípus-váltás

Forrás: saját szerkesztés a Bartók stratégia projektalap-dokumentumai, a hiánypótlási útmutató és a hivatkozott forrásrendszer alapján.

- Operatív használat: a programtervezés során minden nagyobb beavatkozáshoz meg kell nevezni, mely szereplői kártyára reagál elsődlegesen.
- Értékelési használat: az éves riportnak jeleznie kell, hogy az adott szereplőcsoport számára javult-e a rendszer olvashatósága és használhatósága.

Középfokú tanulók

Kiinduló probléma: bizonytalan pályakép, kevés látható kreatív életút.

Kívánt állapot: átjárható tehetségút, gyakorlati projektek, mentorok.

Táblázat HU-099. Elsődleges beavatkozási csatorna – Miért ez a kulcs? – Javasolt mérési fókusz

Elsődleges beavatkozási csatorna	Miért ez a kulcs?	Javasolt mérési fókusz
Tehetség-útlevél, rezidencia, art & tech modul	Az érintett csoport szempontjából ez adja a leggyorsabb és leginkább érzékelhető rendszerszintű javulást.	továbblépési arány, pályán maradási proxy

Forrás: saját szerkesztés a Bartók stratégia projektalap-dokumentumai, a hiánypótlási útmutató és a hivatkozott forrásrendszer alapján.

- Operatív használat: a programtervezés során minden nagyobb beavatkozáshoz meg kell nevezni, mely szereplői kártyára reagál elsődlegesen.
- Értékelési használat: az éves riportnak jeleznie kell, hogy az adott szereplőcsoport számára javult-e a rendszer olvashatósága és használhatósága.

Felsőoktatási és kutatási partnerek

Kiinduló probléma: elszigetelt kapacitások, kevés közös pilot.

Kívánt állapot: régiós műhelyhálózat és kutatás–oktatás–közönség kapcsolat.

Táblázat HU-100. Elsődleges beavatkozási csatorna – Miért ez a kulcs? – Javasolt mérési fókusz

Elsődleges beavatkozási csatorna	Miért ez a kulcs?	Javasolt mérési fókusz
ELI-ALPS partnerség, közös HU–RO modulok, showcase	Az érintett csoport szempontjából ez adja a leggyorsabb és leginkább érzékelhető rendszerszintű javulást.	közös projektek száma, bevont hallgatók

Forrás: saját szerkesztés a Bartók stratégia projektalap-dokumentumai, a hiánypótlási útmutató és a hivatkozott forrásrendszer alapján.

- Operatív használat: a programtervezés során minden nagyobb beavatkozáshoz meg kell nevezni, mely szereplői kártyára reagál elsődlegesen.
- Értékelési használat: az éves riportnak jeleznie kell, hogy az adott szereplőcsoport számára javult-e a rendszer olvashatósága és használhatósága.

Kulturális intézmények

Kiinduló probléma: klasszikus közvetítési forma, új közönségek nehéz elérése.

Kívánt állapot: interaktív, adatvezérelt, fiatalokat megszólító programok.

Táblázat HU-101. Elsődleges beavatkozási csatorna – Miért ez a kulcs? – Javasolt mérési fókusz

Elsődleges beavatkozási csatorna	Miért ez a kulcs?	Javasolt mérési fókusz
pop-up galériák, benchmark-adaptációk, digitális platform	Az érintett csoport szempontjából ez adja a leggyorsabb és leginkább érzékelhető rendszerszintű javulást.	új közönségek aránya, visszatérő látogatók

Forrás: saját szerkesztés a Bartók stratégia projektalap-dokumentumai, a hiánypótlási útmutató és a hivatkozott forrásrendszer alapján.

- Operatív használat: a programtervezés során minden nagyobb beavatkozáshoz meg kell nevezni, mely szereplői kártyára reagál elsődlegesen.
- Értékelési használat: az éves riportnak jeleznie kell, hogy az adott szereplőcsoport számára javult-e a rendszer olvashatósága és használhatósága.

Független művészek és alkotók

Kiinduló probléma: megélhetési bizonytalanság, kevés hálózati erőforrás.

Kívánt állapot: helyben működő rezidencia- és inkubációs környezet.

Táblázat HU-102. Elsődleges beavatkozási csatorna – Miért ez a kulcs? – Javasolt mérési fókusz

Elsődleges beavatkozási csatorna	Miért ez a kulcs?	Javasolt mérési fókusz
rezidenciahálózat, cross-border adatbázis, mentorprogram	Az érintett csoport szempontjából ez adja a leggyorsabb és leginkább érzékelhető rendszerszintű javulást.	rezidensek száma, új projektek, régióban maradás

Forrás: saját szerkesztés a Bartók stratégia projektalap-dokumentumai, a hiánypótlási útmutató és a hivatkozott forrásrendszer alapján.

- Operatív használat: a programtervezés során minden nagyobb beavatkozáshoz meg kell nevezni, mely szereplői kártyára reagál elsődlegesen.
- Értékelési használat: az éves riportnak jeleznie kell, hogy az adott szereplőcsoport számára javult-e a rendszer olvashatósága és használhatósága.

KKV-k és gazdasági partnerek

Kiinduló probléma: kevés kapcsolat a művészeti szektorral.

Kívánt állapot: látható üzleti ajánlat és kreatív szolgáltatási piac.

Táblázat HU-103. Elsődleges beavatkozási csatorna – Miért ez a kulcs? – Javasolt mérési fókusz

Elsődleges beavatkozási csatorna	Miért ez a kulcs?	Javasolt mérési fókusz
creative voucher, kamarai partnerségek, design-pilotok	Az érintett csoport szempontjából ez adja a leggyorsabb és leginkább érzékelhető rendszerszintű javulást.	együttműködések száma, ismételt megrendelés

Forrás: saját szerkesztés a Bartók stratégia projektalap-dokumentumai, a hiánypótlási útmutató és a hivatkozott forrásrendszer alapján.

- Operatív használat: a programtervezés során minden nagyobb beavatkozáshoz meg kell nevezni, mely szereplői kártyára reagál elsődlegesen.
- Értékelési használat: az éves riportnak jeleznie kell, hogy az adott szereplőcsoport számára javult-e a rendszer olvashatósága és használhatósága.

Döntéshozók és fenntartók

Kiinduló probléma: nehéz áttekinteni a sokszereplős rendszert.

Kívánt állapot: összehasonlítható, rövid, indikátoralapú döntéstámogatás.

Táblázat HU-104. Elsődleges beavatkozási csatorna – Miért ez a kulcs? – Javasolt mérési fókusz

Elsődleges beavatkozási csatorna	Miért ez a kulcs?	Javasolt mérési fókusz
monitoring dashboard, éves státuszlapok, megyei akciókártyák	Az érintett csoport szempontjából ez adja a leggyorsabb és leginkább érzékelhető rendszerszintű javulást.	negyedéves riportok, döntési reakcióidő

Forrás: saját szerkesztés a Bartók stratégia projektalap-dokumentumai, a hiánypótlási útmutató és a hivatkozott forrásrendszer alapján.

- Operatív használat: a programtervezés során minden nagyobb beavatkozáshoz meg kell nevezni, mely szereplői kártyára reagál elsődlegesen.
- Értékelési használat: az éves riportnak jeleznie kell, hogy az adott szereplőcsoport számára javult-e a rendszer olvashatósága és használhatósága.

16.11. Melléklet – éves jelentéssablonok és döntési kapuk

A végrehajtás csak akkor irányítható, ha az éves jelentések nem esetleges beszámolók, hanem egységes szerkezetű döntés-előkészítő anyagok. Az alábbi sablonok azt rögzítik, hogy az egyes évek végén milyen minimális tartalmat kell a programgazdának bemutatnia.

2026. alapozó jelentés

Táblázat HU-105. Kötelező tartalmi mag – Kiemelt döntéshozói kérdés – Minimum melléklet

Kötelező tartalmi mag	Kiemelt döntéshozói kérdés	Minimum melléklet
partnerháló, 50 interjú státusza, indikátorrendszer validálása, megyei profilfrissítés	A rendszer képes-e adatot termelni, és világosak-e a szerepek?	indikátortábla + rövid megyei státuszlap + kockázati összegzés

Forrás: saját szerkesztés a Bartók stratégia projektalap-dokumentumai, a hiánypótlási útmutató és a hivatkozott forrásrendszer alapján.

Táblázat HU-106. Mit kell külön kiemelni? – Mi vált ki kötelező beavatkozást? – Mi tekinthető jó jelnek?

Mit kell külön kiemelni?	Mi vált ki kötelező beavatkozást?	Mi tekinthető jó jelnek?
hozzáférési rés, partneri sűrűség, pályán maradási és új közönségmutatók	ha két egymást követő jelentésben nincs javulás a kulcsmutatókban, programkorrekció szükséges	ha az eredmények nemcsak a centrumokban, hanem periférikus térségekben is mérhetők

Forrás: saját szerkesztés a Bartók stratégia projektalap-dokumentumai, a hiánypótlási útmutató és a hivatkozott forrásrendszer alapján.

Jelentéskészítési elv: az éves jelentés nem lehet pusztán narratív összefoglaló. Minden állítást vagy indikátorral, vagy dokumentált interjús / terepi visszajelzéssel, vagy költség- és partneradattal kell alátámasztani.

2027. pilotjelentés

Táblázat HU-107. Kötelező tartalmi mag – Kiemelt döntéshozói kérdés – Minimum melléklet

Kötelező tartalmi mag	Kiemelt döntéshozói kérdés	Minimum melléklet
első pilotok elérése, részvétel, célcsoport-összetétel, korai tanulságok	Mely programok alkalmasak skálázásra, és melyeket kell újratervezni?	indikátortábla + rövid megyei státuszlap + kockázati összegzés

Forrás: saját szerkesztés a Bartók stratégia projektalap-dokumentumai, a hiánypótlási útmutató és a hivatkozott forrásrendszer alapján.

Táblázat HU-108. Mit kell külön kiemelni? – Mi vált ki kötelező beavatkozást? – Mi tekinthető jó jelnek?

Mit kell külön kiemelni?	Mi vált ki kötelező beavatkozást?	Mi tekinthető jó jelnek?
hozzáférési rés, partneri sűrűség, pályán maradási és új közönségmutatók	ha két egymást követő jelentésben nincs javulás a kulcsmutatókban, programkorrekció szükséges	ha az eredmények nemcsak a centrumokban, hanem periférikus térségekben is mérhetők

Forrás: saját szerkesztés a Bartók stratégia projektalap-dokumentumai, a hiánypótlási útmutató és a hivatkozott forrásrendszer alapján.

Jelentéskészítési elv: az éves jelentés nem lehet pusztán narratív összefoglaló. Minden állítást vagy indikátorral, vagy dokumentált interjús / terepi visszajelzéssel, vagy költség- és partneradattal kell alátámasztani.

2028. integrációs jelentés

Táblázat HU-109. Kötelező tartalmi mag – Kiemelt döntéshozói kérdés – Minimum melléklet

Kötelező tartalmi mag	Kiemelt döntéshozói kérdés	Minimum melléklet
HU–RO együttműködések, art & science projektek, platformhasználat, közös képzések	Létrejött-e valódi rendszerkapcsolat a művészet, oktatás és tudomány között?	indikátortábla + rövid megyei státuszlap + kockázati összegzés

Forrás: saját szerkesztés a Bartók stratégia projektalap-dokumentumai, a hiánypótlási útmutató és a hivatkozott forrásrendszer alapján.

Táblázat HU-110. Mit kell külön kiemelni? – Mi vált ki kötelező beavatkozást? – Mi tekinthető jó jelnek?

Mit kell külön kiemelni?	Mi vált ki kötelező beavatkozást?	Mi tekinthető jó jelnek?
hozzáférési rés, partneri sűrűség, pályán maradási és új közönségmutatók	ha két egymást követő jelentésben nincs javulás a kulcsmutatókban, programkorrekció szükséges	ha az eredmények nemcsak a centrumokban, hanem periférikus térségekben is mérhetők

Forrás: saját szerkesztés a Bartók stratégia projektalap-dokumentumai, a hiánypótlási útmutató és a hivatkozott forrásrendszer alapján.

Jelentéskészítési elv: az éves jelentés nem lehet pusztán narratív összefoglaló. Minden állítást vagy indikátorral, vagy dokumentált interjús / terepi visszajelzéssel, vagy költség- és partneradattal kell alátámasztani.

2029. kiterjesztési jelentés

Táblázat HU-111. Kötelező tartalmi mag – Kiemelt döntéshozói kérdés – Minimum melléklet

Kötelező tartalmi mag	Kiemelt döntéshozói kérdés	Minimum melléklet
megyei különbségek alakulása, új közönségek elérése, kreatív gazdasági kapcsolódás	A programok túlléptek-e a centrumokon, és javult-e a hozzáférés?	indikátortábla + rövid megyei státuszlap + kockázati összegzés

Forrás: saját szerkesztés a Bartók stratégia projektalap-dokumentumai, a hiánypótlási útmutató és a hivatkozott forrásrendszer alapján.

Táblázat HU-112. Mit kell külön kiemelni? – Mi vált ki kötelező beavatkozást? – Mi tekinthető jó jelnek?

Mit kell külön kiemelni?	Mi vált ki kötelező beavatkozást?	Mi tekinthető jó jelnek?
hozzáférési rés, partneri sűrűség, pályán maradási és új közönségmutatók	ha két egymást követő jelentésben nincs javulás a kulcsmutatókban, programkorrekció szükséges	ha az eredmények nemcsak a centrumokban, hanem periférikus térségekben is mérhetők

Forrás: saját szerkesztés a Bartók stratégia projektalap-dokumentumai, a hiánypótlási útmutató és a hivatkozott forrásrendszer alapján.

Jelentéskészítési elv: az éves jelentés nem lehet pusztán narratív összefoglaló. Minden állítást vagy indikátorral, vagy dokumentált interjús / terepi visszajelzéssel, vagy költség- és partneradattal kell alátámasztani.

2030. záró és jövőtervező jelentés

Táblázat HU-113. Kötelező tartalmi mag – Kiemelt döntéshozói kérdés – Minimum melléklet

Kötelező tartalmi mag	Kiemelt döntéshozói kérdés	Minimum melléklet
fenntarthatóság, intézményesülés, forrásmix, következő ciklus prioritásai	Mi maradjon állandó, mit kell átalakítani, és milyen új célok indokoltak?	indikátortábla + rövid megyei státuszlap + kockázati összegzés

Forrás: saját szerkesztés a Bartók stratégia projektalap-dokumentumai, a hiánypótlási útmutató és a hivatkozott forrásrendszer alapján.

Táblázat HU-114. Mit kell külön kiemelni? – Mi vált ki kötelező beavatkozást? – Mi tekinthető jó jelnek?

Mit kell külön kiemelni?	Mi vált ki kötelező beavatkozást?	Mi tekinthető jó jelnek?
hozzáférési rés, partneri sűrűség, pályán maradási és új közönségmutatók	ha két egymást követő jelentésben nincs javulás a kulcsmutatókban, programkorrekció szükséges	ha az eredmények nemcsak a centrumokban, hanem periférikus térségekben is mérhetők

Forrás: saját szerkesztés a Bartók stratégia projektalap-dokumentumai, a hiánypótlási útmutató és a hivatkozott forrásrendszer alapján.

Jelentéskészítési elv: az éves jelentés nem lehet pusztán narratív összefoglaló. Minden állítást vagy indikátorral, vagy dokumentált interjús / terepi visszajelzéssel, vagy költség- és partneradattal kell alátámasztani.

16.12. Melléklet – Fordítási és kommunikációs protokoll a háromnyelvű véglegesítéshez

Mivel a kiírás végső eredménye háromnyelvű stratégiai és megalapozó tanulmány, a magyar nyelvű szakmai szöveg későbbi angol és román változata nem lehet szó szerinti fordítás. A három változatnak ugyanazt a szakmai rendszert kell közvetítenie, de az oktatási, kulturális és fejlesztéspolitikai terminusokat országonként és nyelvenként összehangolt jegyzékkel kell egységesíteni.

Táblázat HU-115. Kommunikációs szint – Mire kell figyelni? – Javasolt megoldás

Kommunikációs szint	Mire kell figyelni?	Javasolt megoldás
Döntéshozói kivonat	rövid, világos, indikátoralapú és cselekvésorientált nyelv	2–4 oldalas külön executive brief minden nyelven
Szakmai főszöveg	fogalmi pontosság, terminológiai egyezés	közös terminológiai táblázat HU–RO–EN megfeleltetésekkel
Mellékletek	táblák, ábrák, adatstátuszok egyértelműsége	azonos kódrendszer és képaláírás-logika
Nyilvános kommunikáció	egyszerű, érthető, de nem leegyszerűsítő üzenetek	külön kommunikációs guideline és vizuális sablon

Forrás: saját szerkesztés a Bartók stratégia projektalap-dokumentumai, a hiánypótlási útmutató és a hivatkozott forrásrendszer alapján.

A háromnyelvű véglegesítés során különösen ügyelni kell arra, hogy a programterület és a kiterjesztett stratégiai hatásterület megkülönböztetése minden nyelven azonos logikával jelenjen meg; ennek hiánya félreértéseket okozhat a finanszírozási és végrehajtási felelősség körül.

16.13. Melléklet – Kutatási és végrehajtási adatlap-sablonok

A stratégia végrehajtását és későbbi auditálhatóságát nagymértékben javítja, ha a programhoz nemcsak indikátorok és éves riportok, hanem egységes adatlapok is tartoznak. Az alábbi sablonok nem adminisztratív többletterhet jelentenek, hanem azt biztosítják, hogy az intézményi és megyei adatok összehasonlíthatóvá váljanak, és a program tanulságai ne vesszenek el a ciklus végére.

Programindító adatlap

Rendeltetés: a programelem célja, célcsoportja, területi fókusza, partnerei és minimum indikátorai rögzüljenek induláskor.

Táblázat HU-116. Kötelező mező – Miért fontos? – Példa / megjegyzés

Kötelező mező	Miért fontos?	Példa / megjegyzés
azonosító és dátum	visszakereshetőség és időzítés	kód, kitöltés időpontja, verziószám
felelős személy / szervezet	elszámoltathatóság	intézményi kapcsolattartó vagy programfelelős
területi fókusz	megyei és programterületi bontás	Csongrád-Csanád, Békés, Arad, Timiș, Bács-Kiskun
kapcsolódó indikátorok	monitoring-kompatibilitás	A2, B4, G1 stb.
kimenet és tanulság	a tudás megőrzése és továbblépés	mi valósult meg, mi módosítandó

Forrás: saját szerkesztés a Bartók stratégia projektalap-dokumentumai, a hiánypótlási útmutató és a hivatkozott forrásrendszer alapján.

- Javaslat: minden sablonból készüljön rövid digitális és nyomtatható verzió is.
- Minimum elv: ugyanazok a mezők jelenjenek meg magyar, román és angol munkakörnyezetben is.

Stratégiai haszon: az egységes adatlapok biztosítják, hogy a későbbi beszámolás, fordítás, értékelés és pályázati újratervezés ne új adatgyűjtéssel, hanem jól strukturált projektmemóriával induljon.

Partneri együttműködési adatlap

Rendeltetés: minden új partner esetében ugyanazon mezők mentén legyen nyilvántartható a szerep, a kapacitás és a kapcsolódási szint.

Táblázat HU-117. Kötelező mező – Miért fontos? – Példa / megjegyzés

Kötelező mező	Miért fontos?	Példa / megjegyzés
azonosító és dátum	visszakereshetőség és időzítés	kód, kitöltés időpontja, verziószám
felelős személy / szervezet	elszámoltathatóság	intézményi kapcsolattartó vagy programfelelős
területi fókusz	megyei és programterületi bontás	Csongrád-Csanád, Békés, Arad, Timiș, Bács-Kiskun
kapcsolódó indikátorok	monitoring-kompatibilitás	A2, B4, G1 stb.
kimenet és tanulság	a tudás megőrzése és továbblépés	mi valósult meg, mi módosítandó

Forrás: saját szerkesztés a Bartók stratégia projektalap-dokumentumai, a hiánypótlási útmutató és a hivatkozott forrásrendszer alapján.

- Javaslat: minden sablonból készüljön rövid digitális és nyomtatható verzió is.
- Minimum elv: ugyanazok a mezők jelenjenek meg magyar, román és angol munkakörnyezetben is.

Stratégiai haszon: az egységes adatlapok biztosítják, hogy a későbbi beszámolás, fordítás, értékelés és pályázati újratervezés ne új adatgyűjtéssel, hanem jól strukturált projektmemóriával induljon.

Megyei státuszlap

Rendeltetés: éves szinten röviden rögzíti az adott megye hozzáférési, megtartási és láthatósági állapotát.

Táblázat HU-118. Kötelező mező – Miért fontos? – Példa / megjegyzés

Kötelező mező	Miért fontos?	Példa / megjegyzés
azonosító és dátum	visszakereshetőség és időzítés	kód, kitöltés időpontja, verziószám
felelős személy / szervezet	elszámoltathatóság	intézményi kapcsolattartó vagy programfelelős
területi fókusz	megyei és programterületi bontás	Csongrád-Csanád, Békés, Arad, Timiș, Bács-Kiskun
kapcsolódó indikátorok	monitoring-kompatibilitás	A2, B4, G1 stb.
kimenet és tanulság	a tudás megőrzése és továbblépés	mi valósult meg, mi módosítandó

Forrás: saját szerkesztés a Bartók stratégia projektalap-dokumentumai, a hiánypótlási útmutató és a hivatkozott forrásrendszer alapján.

- Javaslat: minden sablonból készüljön rövid digitális és nyomtatható verzió is.
- Minimum elv: ugyanazok a mezők jelenjenek meg magyar, román és angol munkakörnyezetben is.

Stratégiai haszon: az egységes adatlapok biztosítják, hogy a későbbi beszámolás, fordítás, értékelés és pályázati újratervezés ne új adatgyűjtéssel, hanem jól strukturált projektmemóriával induljon.

Intézményi önértékelő lap

Rendeltetés: a részt vevő intézmények saját módszertani, digitális és partneri fejlettségüket egységesen tudják értékelni.

Táblázat HU-119. Kötelező mező – Miért fontos? – Példa / megjegyzés

Kötelező mező	Miért fontos?	Példa / megjegyzés
azonosító és dátum	visszakereshetőség és időzítés	kód, kitöltés időpontja, verziószám
felelős személy / szervezet	elszámoltathatóság	intézményi kapcsolattartó vagy programfelelős
területi fókusz	megyei és programterületi bontás	Csongrád-Csanád, Békés, Arad, Timiș, Bács-Kiskun
kapcsolódó indikátorok	monitoring-kompatibilitás	A2, B4, G1 stb.
kimenet és tanulság	a tudás megőrzése és továbblépés	mi valósult meg, mi módosítandó

Forrás: saját szerkesztés a Bartók stratégia projektalap-dokumentumai, a hiánypótlási útmutató és a hivatkozott forrásrendszer alapján.

- Javaslat: minden sablonból készüljön rövid digitális és nyomtatható verzió is.
- Minimum elv: ugyanazok a mezők jelenjenek meg magyar, román és angol munkakörnyezetben is.

Stratégiai haszon: az egységes adatlapok biztosítják, hogy a későbbi beszámolás, fordítás, értékelés és pályázati újratervezés ne új adatgyűjtéssel, hanem jól strukturált projektmemóriával induljon.

Pedagógus továbbképzési lap

Rendeltetés: a módszertani és digitális fejlesztések követhetőségét szolgálja.

Táblázat HU-120. Kötelező mező – Miért fontos? – Példa / megjegyzés

Kötelező mező	Miért fontos?	Példa / megjegyzés
azonosító és dátum	visszakereshetőség és időzítés	kód, kitöltés időpontja, verziószám
felelős személy / szervezet	elszámoltathatóság	intézményi kapcsolattartó vagy programfelelős
területi fókusz	megyei és programterületi bontás	Csongrád-Csanád, Békés, Arad, Timiș, Bács-Kiskun
kapcsolódó indikátorok	monitoring-kompatibilitás	A2, B4, G1 stb.
kimenet és tanulság	a tudás megőrzése és továbblépés	mi valósult meg, mi módosítandó

Forrás: saját szerkesztés a Bartók stratégia projektalap-dokumentumai, a hiánypótlási útmutató és a hivatkozott forrásrendszer alapján.

- Javaslat: minden sablonból készüljön rövid digitális és nyomtatható verzió is.
- Minimum elv: ugyanazok a mezők jelenjenek meg magyar, román és angol munkakörnyezetben is.

Stratégiai haszon: az egységes adatlapok biztosítják, hogy a későbbi beszámolás, fordítás, értékelés és pályázati újratervezés ne új adatgyűjtéssel, hanem jól strukturált projektmemóriával induljon.

Közönségfejlesztési lap

Rendeltetés: az első alkalommal bevont résztvevők, visszatérők és korcsoporti összetétel követésére.

Táblázat HU-121. Kötelező mező – Miért fontos? – Példa / megjegyzés

Kötelező mező	Miért fontos?	Példa / megjegyzés
azonosító és dátum	visszakereshetőség és időzítés	kód, kitöltés időpontja, verziószám
felelős személy / szervezet	elszámoltathatóság	intézményi kapcsolattartó vagy programfelelős
területi fókusz	megyei és programterületi bontás	Csongrád-Csanád, Békés, Arad, Timiș, Bács-Kiskun
kapcsolódó indikátorok	monitoring-kompatibilitás	A2, B4, G1 stb.
kimenet és tanulság	a tudás megőrzése és továbblépés	mi valósult meg, mi módosítandó

Forrás: saját szerkesztés a Bartók stratégia projektalap-dokumentumai, a hiánypótlási útmutató és a hivatkozott forrásrendszer alapján.

- Javaslat: minden sablonból készüljön rövid digitális és nyomtatható verzió is.
- Minimum elv: ugyanazok a mezők jelenjenek meg magyar, román és angol munkakörnyezetben is.

Stratégiai haszon: az egységes adatlapok biztosítják, hogy a későbbi beszámolás, fordítás, értékelés és pályázati újratervezés ne új adatgyűjtéssel, hanem jól strukturált projektmemóriával induljon.

Art & Science pilotlap

Rendeltetés: a tudományos és művészeti együttműködések célját, partneri körét, kimenetét és tanulságait rögzíti.

Táblázat HU-122. Kötelező mező – Miért fontos? – Példa / megjegyzés

Kötelező mező	Miért fontos?	Példa / megjegyzés
azonosító és dátum	visszakereshetőség és időzítés	kód, kitöltés időpontja, verziószám
felelős személy / szervezet	elszámoltathatóság	intézményi kapcsolattartó vagy programfelelős
területi fókusz	megyei és programterületi bontás	Csongrád-Csanád, Békés, Arad, Timiș, Bács-Kiskun
kapcsolódó indikátorok	monitoring-kompatibilitás	A2, B4, G1 stb.

kimenet és tanulság	a tudás megőrzése és továbblépés	mi valósult meg, mi módosítandó

Forrás: saját szerkesztés a Bartók stratégia projektalap-dokumentumai, a hiánypótlási útmutató és a hivatkozott forrásrendszer alapján.

- Javaslat: minden sablonból készüljön rövid digitális és nyomtatható verzió is.
- Minimum elv: ugyanazok a mezők jelenjenek meg magyar, román és angol munkakörnyezetben is.

Stratégiai haszon: az egységes adatlapok biztosítják, hogy a későbbi beszámolás, fordítás, értékelés és pályázati újratervezés ne új adatgyűjtéssel, hanem jól strukturált projektmemóriával induljon.

Kockázati eseménylap

Rendeltetés: ha egy programelem elakad, az ok, a hatás és a korrekció egy helyen dokumentálható.

Táblázat HU-123. Kötelező mező – Miért fontos? – Példa / megjegyzés

Kötelező mező	Miért fontos?	Példa / megjegyzés
azonosító és dátum	visszakereshetőség és időzítés	kód, kitöltés időpontja, verziószám
felelős személy / szervezet	elszámoltathatóság	intézményi kapcsolattartó vagy programfelelős
területi fókusz	megyei és programterületi bontás	Csongrád-Csanád, Békés, Arad, Timiș, Bács-Kiskun
kapcsolódó indikátorok	monitoring-kompatibilitás	A2, B4, G1 stb.
kimenet és tanulság	a tudás megőrzése és továbblépés	mi valósult meg, mi módosítandó

Forrás: saját szerkesztés a Bartók stratégia projektalap-dokumentumai, a hiánypótlási útmutató és a hivatkozott forrásrendszer alapján.

- Javaslat: minden sablonból készüljön rövid digitális és nyomtatható verzió is.
- Minimum elv: ugyanazok a mezők jelenjenek meg magyar, román és angol munkakörnyezetben is.

Stratégiai haszon: az egységes adatlapok biztosítják, hogy a későbbi beszámolás, fordítás, értékelés és pályázati újratervezés ne új adatgyűjtéssel, hanem jól strukturált projektmemóriával induljon.

Éves döntéshozói összefoglaló sablon

Rendeltetés: a vezetői szint számára rövid, strukturált összképet ad a fő mutatókról és döntési pontokról.

Táblázat HU-124. Kötelező mező – Miért fontos? – Példa / megjegyzés

Kötelező mező	Miért fontos?	Példa / megjegyzés
azonosító és dátum	visszakereshetőség és időzítés	kód, kitöltés időpontja, verziószám
felelős személy / szervezet	elszámoltathatóság	intézményi kapcsolattartó vagy programfelelős
területi fókusz	megyei és programterületi bontás	Csongrád-Csanád, Békés, Arad, Timiș, Bács-Kiskun
kapcsolódó indikátorok	monitoring-kompatibilitás	A2, B4, G1 stb.

kimenet és tanulság	a tudás megőrzése és továbblépés	mi valósult meg, mi módosítandó

Forrás: saját szerkesztés a Bartók stratégia projektalap-dokumentumai, a hiánypótlási útmutató és a hivatkozott forrásrendszer alapján.

- Javaslat: minden sablonból készüljön rövid digitális és nyomtatható verzió is.
- Minimum elv: ugyanazok a mezők jelenjenek meg magyar, román és angol munkakörnyezetben is.

Stratégiai haszon: az egységes adatlapok biztosítják, hogy a későbbi beszámolás, fordítás, értékelés és pályázati újratervezés ne új adatgyűjtéssel, hanem jól strukturált projektmemóriával induljon.

Záróértékelési lap

Rendeltetés: ciklus végén az eredmények, hiányok, tanulságok és továbblépési javaslatok rögzíthetők egységes formában.

Táblázat HU-125. Kötelező mező – Miért fontos? – Példa / megjegyzés

Kötelező mező	Miért fontos?	Példa / megjegyzés
azonosító és dátum	visszakereshetőség és időzítés	kód, kitöltés időpontja, verziószám
felelős személy / szervezet	elszámoltathatóság	intézményi kapcsolattartó vagy programfelelős
területi fókusz	megyei és programterületi bontás	Csongrád-Csanád, Békés, Arad, Timiș, Bács-Kiskun
kapcsolódó indikátorok	monitoring-kompatibilitás	A2, B4, G1 stb.
kimenet és tanulság	a tudás megőrzése és továbblépés	mi valósult meg, mi módosítandó

Forrás: saját szerkesztés a Bartók stratégia projektalap-dokumentumai, a hiánypótlási útmutató és a hivatkozott forrásrendszer alapján.

- Javaslat: minden sablonból készüljön rövid digitális és nyomtatható verzió is.
- Minimum elv: ugyanazok a mezők jelenjenek meg magyar, román és angol munkakörnyezetben is.

Stratégiai haszon: az egységes adatlapok biztosítják, hogy a későbbi beszámolás, fordítás, értékelés és pályázati újratervezés ne új adatgyűjtéssel, hanem jól strukturált projektmemóriával induljon.

16.14. Melléklet – Minta interjúkivonat- és elemzőlapok

A primer kutatás későbbi feldolgozását nagyban segíti, ha a videóinterjúkhoz nemcsak teljes leirat, hanem egységes kivonatlap is készül. Az alábbi mintalapok azt mutatják meg, milyen szerkezetben érdemes az interjúk tartalmi esszenciáját rögzíteni, hogy azok visszakereshetők és összehasonlíthatók legyenek.

Hozzáférés és kistelepülési elérés

Táblázat HU-126. Mező – Rögzítendő tartalom

Mező	Rögzítendő tartalom
Interjúkód	pl. INT-07
Szereplőcsoport	pl. AMI-vezető / kulturális intézményvezető / kreatívipari szereplő
Megye / térség	az interjú területi kontextusa
Fő állítás	a legerősebb diagnózis vagy javaslat tömör összegzése
Kulcsidézet	max. 1–2 mondatos, anonimizált, jól idézhető kivonat
Kapcsolódó kódok	K1–K8 tartalmi kódrendszer szerinti besorolás
Érintett indikátorok	mely mutatókhoz kapcsolható az elhangzott tapasztalat
Döntéshozói következmény	milyen program- vagy forrásdöntést támaszthat alá

Forrás: saját szerkesztés a Bartók stratégia projektalap-dokumentumai, a hiánypótlási útmutató és a hivatkozott forrásrendszer alapján.

Használati elv: minden kivonatlap maximum egy oldal legyen, hogy a döntéshozói és programmenedzsmenti munkában gyorsan áttekinthető maradjon. A teljes leirat vagy videó ettől függetlenül archiválható, de a stratégiai elemzésben a kivonatlap a minimális munkaegység.

- Minimumszabály: egy interjú – egy kivonatlap – egy világos fő állítás.
- Elemzési előny: a kivonatlapokból könnyen összeállítható megyei vagy témablokkonkénti keresztmetszet.

Tehetségazonosítás és korai támogatás

Táblázat HU-127. Mező – Rögzítendő tartalom

Mező	Rögzítendő tartalom
Interjúkód	pl. INT-07
Szereplőcsoport	pl. AMI-vezető / kulturális intézményvezető / kreatívipari szereplő
Megye / térség	az interjú területi kontextusa
Fő állítás	a legerősebb diagnózis vagy javaslat tömör összegzése
Kulcsidézet	max. 1–2 mondatos, anonimizált, jól idézhető kivonat
Kapcsolódó kódok	K1–K8 tartalmi kódrendszer szerinti besorolás
Érintett indikátorok	mely mutatókhoz kapcsolható az elhangzott tapasztalat
Döntéshozói következmény	milyen program- vagy forrásdöntést támaszthat alá

Forrás: saját szerkesztés a Bartók stratégia projektalap-dokumentumai, a hiánypótlási útmutató és a hivatkozott forrásrendszer alapján.

Használati elv: minden kivonatlap maximum egy oldal legyen, hogy a döntéshozói és programmenedzsmenti munkában gyorsan áttekinthető maradjon. A teljes leirat vagy videó ettől függetlenül archiválható, de a stratégiai elemzésben a kivonatlap a minimális munkaegység.

- Minimumszabály: egy interjú – egy kivonatlap – egy világos fő állítás.
- Elemzési előny: a kivonatlapokból könnyen összeállítható megyei vagy témablokkonkénti keresztmetszet.

Középfokú átmenet és lemorzsolódás

Táblázat HU-128. Mező – Rögzítendő tartalom

Mező	Rögzítendő tartalom
Interjúkód	pl. INT-07
Szereplőcsoport	pl. AMI-vezető / kulturális intézményvezető / kreatívipari szereplő
Megye / térség	az interjú területi kontextusa
Fő állítás	a legerősebb diagnózis vagy javaslat tömör összegzése

Kulcsidézet	max. 1–2 mondatos, anonimizált, jól idézhető kivonat
Kapcsolódó kódok	K1–K8 tartalmi kódrendszer szerinti besorolás
Érintett indikátorok	mely mutatókhoz kapcsolható az elhangzott tapasztalat
Döntéshozói következmény	milyen program- vagy forrásdöntést támaszthat alá

Forrás: saját szerkesztés a Bartók stratégia projektalap-dokumentumai, a hiánypótlási útmutató és a hivatkozott forrásrendszer alapján.

Használati elv: minden kivonatlap maximum egy oldal legyen, hogy a döntéshozói és programmenedzsmenti munkában gyorsan áttekinthető maradjon. A teljes leirat vagy videó ettől függetlenül archiválható, de a stratégiai elemzésben a kivonatlap a minimális munkaegység.

- Minimumszabály: egy interjú – egy kivonatlap – egy világos fő állítás.
- Elemzési előny: a kivonatlapokból könnyen összeállítható megyei vagy témablokkonkénti keresztmetszet.

Felsőoktatási kapcsolódás és kutatási integráció

Táblázat HU-129. Mező – Rögzítendő tartalom

Mező	Rögzítendő tartalom
Interjúkód	pl. INT-07
Szereplőcsoport	pl. AMI-vezető / kulturális intézményvezető / kreatívipari szereplő
Megye / térség	az interjú területi kontextusa
Fő állítás	a legerősebb diagnózis vagy javaslat tömör összegzése
Kulcsidézet	max. 1–2 mondatos, anonimizált, jól idézhető kivonat
Kapcsolódó kódok	K1–K8 tartalmi kódrendszer szerinti besorolás
Érintett indikátorok	mely mutatókhoz kapcsolható az elhangzott tapasztalat
Döntéshozói következmény	milyen program- vagy forrásdöntést támaszthat alá

Forrás: saját szerkesztés a Bartók stratégia projektalap-dokumentumai, a hiánypótlási útmutató és a hivatkozott forrásrendszer alapján.

Használati elv: minden kivonatlap maximum egy oldal legyen, hogy a döntéshozói és programmenedzsmenti munkában gyorsan áttekinthető maradjon. A teljes leirat vagy videó ettől függetlenül archiválható, de a stratégiai elemzésben a kivonatlap a minimális munkaegység.

- Minimumszabály: egy interjú – egy kivonatlap – egy világos fő állítás.
- Elemzési előny: a kivonatlapokból könnyen összeállítható megyei vagy témablokkonkénti keresztmetszet.

Művészetközvetítési innováció és új közönségek

Táblázat HU-130. Mező – Rögzítendő tartalom

Mező	Rögzítendő tartalom
Interjúkód	pl. INT-07
Szereplőcsoport	pl. AMI-vezető / kulturális intézményvezető / kreatívipari szereplő
Megye / térség	az interjú területi kontextusa
Fő állítás	a legerősebb diagnózis vagy javaslat tömör összegzése
Kulcsidézet	max. 1–2 mondatos, anonimizált, jól idézhető kivonat
Kapcsolódó kódok	K1–K8 tartalmi kódrendszer szerinti besorolás
Érintett indikátorok	mely mutatókhoz kapcsolható az elhangzott tapasztalat
Döntéshozói következmény	milyen program- vagy forrásdöntést támaszthat alá

Forrás: saját szerkesztés a Bartók stratégia projektalap-dokumentumai, a hiánypótlási útmutató és a hivatkozott forrásrendszer alapján.

Használati elv: minden kivonatlap maximum egy oldal legyen, hogy a döntéshozói és programmenedzsmenti munkában gyorsan áttekinthető maradjon. A teljes leirat vagy videó ettől függetlenül archiválható, de a stratégiai elemzésben a kivonatlap a minimális munkaegység.

- Minimumszabály: egy interjú – egy kivonatlap – egy világos fő állítás.
- Elemzési előny: a kivonatlapokból könnyen összeállítható megyei vagy témablokkonkénti keresztmetszet.

Digitális infrastruktúra és technológiai különbségek

Táblázat HU-131. Mező – Rögzítendő tartalom

Mező	Rögzítendő tartalom
Interjúkód	pl. INT-07
Szereplőcsoport	pl. AMI-vezető / kulturális intézményvezető / kreatívipari szereplő
Megye / térség	az interjú területi kontextusa
Fő állítás	a legerősebb diagnózis vagy javaslat tömör összegzése
Kulcsidézet	max. 1–2 mondatos, anonimizált, jól idézhető kivonat
Kapcsolódó kódok	K1–K8 tartalmi kódrendszer szerinti besorolás
Érintett indikátorok	mely mutatókhoz kapcsolható az elhangzott tapasztalat
Döntéshozói következmény	milyen program- vagy forrásdöntést támaszthat alá

Forrás: saját szerkesztés a Bartók stratégia projektalap-dokumentumai, a hiánypótlási útmutató és a hivatkozott forrásrendszer alapján.

Használati elv: minden kivonatlap maximum egy oldal legyen, hogy a döntéshozói és programmenedzsmenti munkában gyorsan áttekinthető maradjon. A teljes leirat vagy videó ettől függetlenül archiválható, de a stratégiai elemzésben a kivonatlap a minimális munkaegység.

- Minimumszabály: egy interjú – egy kivonatlap – egy világos fő állítás.
- Elemzési előny: a kivonatlapokból könnyen összeállítható megyei vagy témablokkonkénti keresztmetszet.

Kreatív gazdaság és vállalati együttműködés

Táblázat HU-132. Mező – Rögzítendő tartalom

Mező	Rögzítendő tartalom
Interjúkód	pl. INT-07
Szereplőcsoport	pl. AMI-vezető / kulturális intézményvezető / kreatívipari szereplő
Megye / térség	az interjú területi kontextusa
Fő állítás	a legerősebb diagnózis vagy javaslat tömör összegzése
Kulcsidézet	max. 1–2 mondatos, anonimizált, jól idézhető kivonat
Kapcsolódó kódok	K1–K8 tartalmi kódrendszer szerinti besorolás
Érintett indikátorok	mely mutatókhoz kapcsolható az elhangzott tapasztalat
Döntéshozói következmény	milyen program- vagy forrásdöntést támaszthat alá

Forrás: saját szerkesztés a Bartók stratégia projektalap-dokumentumai, a hiánypótlási útmutató és a hivatkozott forrásrendszer alapján.

Használati elv: minden kivonatlap maximum egy oldal legyen, hogy a döntéshozói és programmenedzsmenti munkában gyorsan áttekinthető maradjon. A teljes leirat vagy videó ettől függetlenül archiválható, de a stratégiai elemzésben a kivonatlap a minimális munkaegység.

- Minimumszabály: egy interjú – egy kivonatlap – egy világos fő állítás.
- Elemzési előny: a kivonatlapokból könnyen összeállítható megyei vagy témablokkonkénti keresztmetszet.

Pályán maradás, elvándorlás és mentorálás

Táblázat HU-133. Mező – Rögzítendő tartalom

Mező	Rögzítendő tartalom
Interjúkód	pl. INT-07
Szereplőcsoport	pl. AMI-vezető / kulturális intézményvezető / kreatívipari szereplő
Megye / térség	az interjú területi kontextusa
Fő állítás	a legerősebb diagnózis vagy javaslat tömör összegzése
Kulcsidézet	max. 1–2 mondatos, anonimizált, jól idézhető kivonat
Kapcsolódó kódok	K1–K8 tartalmi kódrendszer szerinti besorolás
Érintett indikátorok	mely mutatókhoz kapcsolható az elhangzott tapasztalat
Döntéshozói következmény	milyen program- vagy forrásdöntést támaszthat alá

Forrás: saját szerkesztés a Bartók stratégia projektalap-dokumentumai, a hiánypótlási útmutató és a hivatkozott forrásrendszer alapján.

Használati elv: minden kivonatlap maximum egy oldal legyen, hogy a döntéshozói és programmenedzsmenti munkában gyorsan áttekinthető maradjon. A teljes leirat vagy videó ettől függetlenül archiválható, de a stratégiai elemzésben a kivonatlap a minimális munkaegység.

- Minimumszabály: egy interjú – egy kivonatlap – egy világos fő állítás.
- Elemzési előny: a kivonatlapokból könnyen összeállítható megyei vagy témablokkonkénti keresztmetszet.

HU–RO együttműködés és többnyelvűség

Táblázat HU-134. Mező – Rögzítendő tartalom

Mező	Rögzítendő tartalom
Interjúkód	pl. INT-07
Szereplőcsoport	pl. AMI-vezető / kulturális intézményvezető / kreatívipari szereplő
Megye / térség	az interjú területi kontextusa
Fő állítás	a legerősebb diagnózis vagy javaslat tömör összegzése
Kulcsidézet	max. 1–2 mondatos, anonimizált, jól idézhető kivonat
Kapcsolódó kódok	K1–K8 tartalmi kódrendszer szerinti besorolás
Érintett indikátorok	mely mutatókhoz kapcsolható az elhangzott tapasztalat
Döntéshozói következmény	milyen program- vagy forrásdöntést támaszthat alá

Forrás: saját szerkesztés a Bartók stratégia projektalap-dokumentumai, a hiánypótlási útmutató és a hivatkozott forrásrendszer alapján.

Használati elv: minden kivonatlap maximum egy oldal legyen, hogy a döntéshozói és programmenedzsmenti munkában gyorsan áttekinthető maradjon. A teljes leirat vagy videó ettől függetlenül archiválható, de a stratégiai elemzésben a kivonatlap a minimális munkaegység.

- Minimumszabály: egy interjú – egy kivonatlap – egy világos fő állítás.
- Elemzési előny: a kivonatlapokból könnyen összeállítható megyei vagy témablokkonkénti keresztmetszet.

Döntéshozói és finanszírozási akadályok

Táblázat HU-135. Mező – Rögzítendő tartalom

Mező	Rögzítendő tartalom
Interjúkód	pl. INT-07
Szereplőcsoport	pl. AMI-vezető / kulturális intézményvezető / kreatívipari szereplő
Megye / térség	az interjú területi kontextusa
Fő állítás	a legerősebb diagnózis vagy javaslat tömör összegzése
Kulcsidézet	max. 1–2 mondatos, anonimizált, jól idézhető kivonat
Kapcsolódó kódok	K1–K8 tartalmi kódrendszer szerinti besorolás
Érintett indikátorok	mely mutatókhoz kapcsolható az elhangzott tapasztalat
Döntéshozói következmény	milyen program- vagy forrásdöntést támaszthat alá

Forrás: saját szerkesztés a Bartók stratégia projektalap-dokumentumai, a hiánypótlási útmutató és a hivatkozott forrásrendszer alapján.

Használati elv: minden kivonatlap maximum egy oldal legyen, hogy a döntéshozói és programmenedzsmenti munkában gyorsan áttekinthető maradjon. A teljes leirat vagy videó ettől függetlenül archiválható, de a stratégiai elemzésben a kivonatlap a minimális munkaegység.

- Minimumszabály: egy interjú – egy kivonatlap – egy világos fő állítás.
- Elemzési előny: a kivonatlapokból könnyen összeállítható megyei vagy témablokkonkénti keresztmetszet.

Bartók szobor, Nagyszentmiklós

Bartók statue, Nagyszentmiklós

Statuia lui Bartok, Sfântul Nicolae

0. SECȚIUNE RAPIDĂ PENTRU FACTORII DE DECIZIE

Această secțiune rapidă sintetizează întreaga strategie pentru lectura factorilor de decizie. Scopul nu este să înlocuiască textul principal, ci să indice ce decizii trebuie luate în 2026, ce programe trebuie să beneficieze de prioritate, în ce ordine a responsabilităților trebuie realizată implementarea și în ce logică de finanțare, gestionare a riscurilor și monitorizare strategia devine cu adevărat aplicabilă.

0.1. Cinci afirmații pentru factorii de decizie

- Regiunea nu suferă de lipsă de resurse, ci de lipsă de coordonare: capacitățile instituționale și creative există, dar funcționează izolat.
- Dezvoltarea educației artistice nu este exclusiv o chestiune culturală, ci și una legată de piața muncii, retenție și competitivitate regională.
- În ciclul 2026-2030 nu trebuie realizat totul simultan: mai întâi pilotări, măsurare, guvernanță și parteneriat, apoi extindere.
- Separarea dintre aria programului și aria strategică extinsă de impact este o condiție de bază: Bács-Kiskun este un partener justificat profesional, dar nu are același statut juridic de teritoriu.
- Strategia este sustenabilă numai dacă fiecărei afirmații îi sunt atribuite un nivel de fundamentare, un responsabil, o logică a costurilor și un indicator de măsurare.

0.2. Niveluri de fundamentare și utilizarea lor în decizie

Tabelul RO-001. Nivel de certitudine – Marcaj – Ce conține? – La ce poate fi folosit în luarea deciziilor?

Nivel de certitudine	Marcaj	Ce conține?	La ce poate fi folosit în luarea deciziilor?
Date statistice oficiale	[STAT]	Date publice Eurostat, ale programelor UE și ale instituțiilor.	Bază, benchmark, comparație externă.
Date de lucru ale proiectului	[MUNCA]	Cifrele de diagnostic intern din documentația de 50% și din raportul profesional.	Identificarea problemelor și formarea priorităților.
Evaluare pilot realizată de experți	[PILOT]	Evaluări preliminare județene pe scară 1-5, scorări ale hărții problemelor.	Ordinea primelor intervenții și planificarea pilotului.
Valoare-țintă strategică	[ȚINTĂ]	Reperele din 2028 și obiectivele pentru 2030.	Evaluarea performanței și raportarea.

Sursă: elaborare proprie pe baza documentelor de proiect ale strategiei Bartók, a instrucțiunilor de completare și a sistemului de surse citat.

0.3. Pachetul de decizii imediate pentru 2026

Tabelul RO-002. Decizie de aprobat – De ce acum? – Nivel responsabil de decizie – Termen

Decizie de aprobat	De ce acum?	Nivel responsabil de decizie	Termen	Rezultat așteptat
Desemnarea organismului de coordonare a programului și a coordonării profesionale	Fără o instituție-gazdă, programele se dispersează.	Responsabilul de proiect / conducerea consorțiului	2026 T2	Regim unitar de guvernanță, plan anual de lucru.
Aprobarea județelor-pilot și a spațiului strategic extins	Separarea dintre aria juridică a programului și aria strategică face documentul defensabil.	Organism de coordonare	2026 T2	Clarificarea rolurilor județene și a eligibilității.
Aprobarea lansării a trei piloți-fanion	Strategia devine vizibilă doar prin piloți tangibili.	Responsabilul de proiect + orașele partenere	2026 T3	Piloții Bartók-labor, Art-Bus, Lumină și Sunet.
Adoptarea protocolului comun de măsurare și interviu	Sistemul de 56 de indicatori și cele 50 de interviuri pot fi utilizate numai cu o logică unitară a datelor.	Coordonare profesională + responsabil de date	2026 T2	Monitorizare și raportare comparabile.
Adoptarea unui mix hibrid de finanțare	Sustenabilitatea programelor cu o singură sursă este slabă.	Responsabilul de proiect + parteneri financiari	2026 T3	Model bazat pe piloni de finanțare din granturi, autorități locale și companii.

Sursă: elaborare proprie pe baza documentelor de proiect ale strategiei Bartók, a instrucțiunilor de completare și a sistemului de surse citat.

0.4. Fișe de priorități județene pentru factorii de decizie - sinteză pe o singură pagină

Profilurile județene detaliate apar în textul principal și în anexe; tabelul de mai jos reprezintă forma concentrată a logicii decizionale, pentru ca primele trei priorități de intervenție să poată fi identificate rapid pentru fiecare teritoriu.

Tabelul RO-003. Teritoriu – Prima prioritate – A doua prioritate – A treia prioritate

Teritoriu	Prima prioritate	A doua prioritate	A treia prioritate
Csongrád-Csanád	Piloți Art & Science și integrare universitară	Bartók-labor și export metodologic	Coordonare transfrontalieră și economie a datelor
Békés	Îmbunătățirea accesului și acoperire mobilă	Rețea de mentori și retenția talentelor	Economie creativă comunitară și meșteșugărească
Bács-Kiskun*	Conexiuni cu animația și industriile creative	Showcase regional și construire de brand	Module de învățământ superior și parteneriat cu companiile
Arad	Consolidarea conectivității transfrontaliere	Modernizarea medierii culturale	Aderarea la piloții comuni HU-RO
Timiș	Programe cu vizibilitate internațională și orientare spre design	Module comune de inovare Szeged-Timișoara	Ecosistem de startupuri și rezidențe

Sursă: elaborare proprie pe baza documentelor de proiect ale strategiei Bartók, a instrucțiunilor de completare și a sistemului de surse citat.

0.5. Matrice scurtă de decizie pentru programele-fanion

Tabelul RO-004. Program – Grup-țintă principal – Focus 2026-2027 – Nucleu responsabil

Program	Grup-țintă principal	Focus 2026-2027	Nucleu responsabil	Palier de cost	KPI principal 2030
Rețeaua laboratoarelor Bartók	Școli de artă, școli generale și licee	3-4 laboratoare-pilot, pachet metodologic comun	Districte școlare + universități	Mediu	Numărul instituțiilor-pilot și al modulelor
Pașaport al talentului	Elevi și studenți talentați	Elaborarea protocolului de mentorat și tranziție	Școli + învățământ superior	Scăzut-mediu	Ponderea tranzițiilor mentorate
Art-Bus și ateliere mobile	Tineri din localități mici	Rute de acces și activități itinerante	Parteneri culturali județeni	Mediu	Localități și participanți atinși
Platformă digitală transfrontalieră	Instituții, parteneri, elevi	Bază de date de resurse și conținut trilingv	Consorțiu comun	Scăzut-mediu	Numărul utilizatorilor instituționali activi

Pilot Lumină și Sunet	Public științific și cultural	Piloți art & science Szeged-Timișoara	ELI-ALPS + universități	Mediu-ridicat	Numărul proiectelor-pilot realizate
Voucher creativ	IMM-uri și profesioniști creativi	Pachet de sprijin de intermediere cu sume mici	Camere + autorități locale	Mediu	Numărul colaborărilor creative IMM-creativi realizate
Rezidență și incubator	Tineri creatori, debutanți	Piloți de rezidență inițială și spații comunitare	Orașe + parteneri privați	Mediu-ridicat	Ponderea tinerilor creatori care rămân local
Artist-mentor și coaching	Creatori freelanceri și debutanți	Pachet juridic, de business și mentorat de proiect	Organizații profesionale	Scăzut	Reducerea părăsirii traseului profesional

Sursă: elaborare proprie pe baza documentelor de proiect ale strategiei Bartók, a instrucțiunilor de completare și a sistemului de surse citat.

0.6. Model de guvernanță și responsabilitate

Tabelul RO-005. Funcție – Actor principal – Sarcină principală – Punct de raportare

Funcție	Actor principal	Sarcină principală	Punct de raportare
Decizie strategică	Responsabil de proiect / organism de coordonare	Aprobarea priorităților, a pachetului anual de programe și a alocării resurselor	Ședință de conducere semestrială
Coordonare profesională	Lider profesional + grup de lucru	Standarde de conținut, supravegherea profesională a piloților	Raport profesional trimestrial
Implementare teritorială	Instituții partenere județene / urbane	Derularea programelor, parteneriat local, furnizare de date	Raport județean trimestrial
Parteneriat educațional și științific	Universități, școli de artă, institute de cercetare	Dezvoltare metodologică, formare, module art & science	Audit profesional semestrial
Monitorizare și economie a datelor	Instituție desemnată responsabilă de date	Gestionarea celor 56 de indicatori, protocolul de interviuri și date	Raport anual de monitorizare

Comunicare și brand	Unitate comună de comunicare	Vizibilitate trilingvă, coordonarea brandului Bartók și a showcase-ului	Evaluare anuală a comunicării

Sursă: elaborare proprie pe baza documentelor de proiect ale strategiei Bartók, a instrucțiunilor de completare și a sistemului de surse citat.

0.7. Scenarii de finanțare

Tabelul RO-006. Scenariu – Dimensiunea anuală a programului – Surse principale – Ce finanțează?

Scenariu	Dimensiunea anuală a programului	Surse principale	Ce finanțează?	Risc principal
Minim	1-2 programe mai mari și 2 mai mici	Interreg + resurse instituționale proprii	Măsurare, coordonare, 1-2 piloți, baze digitale	Vizibilitate redusă, extindere lentă
Realist	4-6 programe în paralel	Interreg + Erasmus+ / ESF+ + cofinanțare din partea autorităților locale	Piloți, acoperire mobilă, mentorat, platformă digitală	Supraîncărcare a parteneriatului, dacă nu există coordonare puternică
Ambițios	Portofoliu complet de programe-fanion	Interreg + Europa Creativă + CSR/PPP + cofinanțare urbană	Rezidență, incubator, showcase art & science, construire de brand	Necesitate ridicată de coordonare și sustenabilitate

Sursă: elaborare proprie pe baza documentelor de proiect ale strategiei Bartók, a instrucțiunilor de completare și a sistemului de surse citat.

0.8. Principalele riscuri și răspunsuri corective

Tabelul RO-007. Risc – Probabilitate – Impact – Prevenire

Risc	Probabilitate	Impact	Prevenire	Răspuns corectiv
Implementare dispersată, fără responsabil de program	Ridicat	Ridicat	Regim clar de guvernanță și puncte de raportare	Redesemnarea responsabililor, reordonarea piloților
Lipsa capacității profesorilor și mentorilor	Mediu	Ridicat	Micro-certificări, pool extern de experți, stimulente	Extindere pornită cu un cerc mai mic de piloți

Persistența inegalităților de acces în mediul rural	Ridicat	Mediu-ridicat	Art-Bus, modele hibride digitale și locale de parteneriat	Pachet corectiv focalizat pentru localități
Raportare slabă a datelor și amestec al nivelurilor de certitudine	Mediu	Ridicat	Responsabil de date, sistem unitar de marcaje, protocol	Introducerea unui ciclu de curățare a datelor și audit
Lipsă de resurse sau pierderea finanțării	Mediu	Ridicat	Mix hibrid de finanțare, proiectare modulară a programelor	Revenire la scenariul minim
Încetinirea dinamicii parteneriale HU-RO	Mediu	Mediu-ridicat	Calendar comun de decizie și protocol operațional bilingv	Funcționare temporară în două viteze a subprogramelor

Sursă: elaborare proprie pe baza documentelor de proiect ale strategiei Bartók, a instrucțiunilor de completare și a sistemului de surse citat.

0.9. Repere de raportare și monitorizare

Tabelul RO-008. Indicator-cheie – Pas de bază 2026 – Reper 2028 – Stare-țintă 2030

Indicator-cheie	Pas de bază 2026	Reper 2028	Stare-țintă 2030	Responsabil de date
Numărul instituțiilor-pilot	Lista de piloți aprobată	Cel puțin 6 instituții-pilot active	Cel puțin 12 instituții în rețea	Coordonare profesională
Interviuri încheiate și prelucrate	Eșantionarea și protocolul aprobate	50 de interviuri încheiate și codificate	Sistem panel repetabil la fiecare doi ani	Responsabil de date
Acoperire în localități mici	Aria-țintă desemnată	Acoperire mobilă anuală în cel puțin 20 de localități	Acoperire mobilă anuală în cel puțin 40 de localități	Parteneri județeni
Piloți Art & Science	2 planuri-pilot aprobate	Cel puțin 3 piloți realizați	Model care devine pachet anual de programe	Universități + institute de cercetare
Colaborări creativi-IMM	Cadru de voucher stabilit	Cel puțin 15 colaborări	Cel puțin 40 colaborări	Camere / autorități locale

Rata de retenție și mentorat a tinerilor	Lansarea sistemului de pașaport al talentului	Trasee de tranziție mentorate și măsurabile	Tendință de scădere a părăsirii traseului și a migrației	Parteneri educaționali

Sursă: elaborare proprie pe baza documentelor de proiect ale strategiei Bartók, a instrucțiunilor de completare și a sistemului de surse citat.

* Bács-Kiskun apare în document ca arie strategică extinsă de impact, neavând același statut juridic ca teritoriul oficial al programului ROHU.

1. REZUMAT EXECUTIV

Prezenta strategie pornește de la recunoașterea faptului că educația artistică, în regiunea Câmpiei de Sud și în zona de frontieră româno-ungară, nu este o chestiune culturală periferică, ci una de politică de dezvoltare, socială și economică. Documentele de bază încărcate pentru proiect conturează clar cele șase axe principale ale analizei: impact artistic și transmiterea valorilor, integrarea educațională, inovația în medierea artistică, industria creativă și rolul său social, harta problemelor și a resurselor, precum și abordarea art & science. Prezenta rescriere nu doar le reunește, ci le reorganizează de-a lungul unei logici orientate către factorii de decizie, în care din analiză rezultă programe implementabile, iar din programe rezultă rezultate măsurabile. Astfel, strategia completă nu mai este doar o viziune culturală de viitor, ci un cadru instituțional și teritorial de acțiune.

Afirmația centrală a strategiei este că moștenirea lui Béla Bartók reprezintă, în secolul XXI, în primul rând o moștenire metodologică. Gândirea bartókiană este în același timp ancorată în rădăcini și radical deschisă: culegerea tradiției, analiza structurală, reinterpretarea contemporană și comparația internațională fac parte din același mod de funcționare intelectuală. Acest principiu poate fi aplicat direct educației artistice de astăzi. Educația devine contemporană atunci când nu este doar transmitere de cunoștințe, ci și analiză, recreare, colaborare și rezolvare de probleme; când conectează patrimoniul muzical, vizual, teatral și literar la mediul digital, științific și social.

Strategia identifică una dintre cele mai grave provocări desprinse din materialele de proiect disponibile în îngustarea traseului talentului. Potrivit datelor interne de lucru ale proiectului, în regiune aproximativ 25.000 de copii participă la educația artistică de bază, însă rata de trecere către învățământul artistic secundar este de doar 0,5%, iar intrarea în învățământul superior de specialitate se restrânge și mai drastic. Aceasta nu este doar o problemă de înlocuire generațională, ci un semnal sistemic: structura actuală a educației artistice este puternică la intrare, dar slabă la nivelul tranzițiilor. De aceea, răspunsul de politică publică nu poate consta exclusiv în organizare de evenimente sau dezvoltare de infrastructură; este nevoie de o logică integrată a traseului talentului, de orientare profesională, mentorat, soluții de mobilitate și mediere digitală.

A doua constatare-cheie este paradoxul resurselor regiunii. Atât Strategia Bartók originală încărcată, cât și raportul profesional extins de 50% consemnează că în regiune s-a acumulat o capacitate culturală, științifică și instituțională semnificativă, însă aceasta funcționează insular. Szeged este un centru puternic științific și artistic, Timișoara este un nod creativ și cultural cu vizibilitate internațională, Kecskemét dispune de un fundal important în animație și industrie, iar județul Békés poartă valori remarcabile de conservare a tradițiilor și de coeziune comunitară. Problema nu este lipsa capacităților, ci conectivitatea redusă: există puține cooperări orizontale,

fluxul de informații este fragmentat, propagarea inovațiilor pedagogice este ocazională, iar în special localitățile mai mici se conectează cu dificultate la nucleele urbane.

Prin urmare, strategia se bazează pe principiul „rețea în locul zidurilor". Scopul nu este crearea unor noi turnuri instituționale izolate, ci constituirea unei rețele regionale permeabile, multilingve și policentrice de învățare și mediere. Coloana ei vertebrală este următoarea: traseul talentului artistic și orientarea profesională, mediere artistică digitală și mobilă, platformă transfrontalieră de date și resurse, parteneriate cu industriile creative și construire de brand regional în jurul pilotelor art & science. Din perspectiva factorilor de decizie, acest lucru este esențial deoarece modelul de rețea poate răspunde simultan problemelor educaționale, sociale și economice: îmbunătățește accesul, crește relația cu publicul, reduce migrația și generează noi cooperări între sferele culturale, științifice și corporative.

Fundamentarea științifică a documentului este asigurată de patru straturi. Primul este logica internă a documentelor de bază ale proiectului încărcate și sistemul de angajamente consemnat în ele. Al doilea este contextul oficial statistic și de programare: delimitarea teritoriului programului ROHU, statisticile Eurostat privind educația și cultura, precum și sursele instituționale relevante. Al treilea este cadrul de cercetare primară: un plan empiric bazat pe 50 de interviuri video, 56 de indicatori și preevaluare defalcată pe județe. Al patrulea este benchmarkingul: lecțiile de adaptare desprinse din modele internaționale art & science și de mediere, precum Ars Electronica Futurelab, Science Gallery Network sau ZKM.

Logica teritorială a strategiei separă în mod conștient teritoriul oficial al programului de aria strategică extinsă de impact. Nucleul sudic al teritoriului eligibil al programului ROHU, format din opt județe, este alcătuit din Békés, Csongrád-Csanád, Arad și Timiș. În același timp, atât materialul strategic original, cât și raportul intermediar integrează în mod clar și județul Bács-Kiskun ca parte a ecosistemului creativ și educațional. Prezenta strategie nu tratează această dublă realitate ca pe o eroare, ci ca pe o realitate de dezvoltare care trebuie gestionată: în sens juridic-programatic, Bács-Kiskun nu este un teritoriu ROHU cu drepturi depline, dar în sens funcțional-strategic este un actor-cheie. Lipsa acestei distincții ar genera riscuri de decontare și comunicare; delimitarea clară sporește însă implementabilitatea strategiei.

Per ansamblu, strategia transmite factorilor de decizie mesajul că viitorul regiunii nu presupune alegerea între tradiție și modernitate, ci conectarea conștientă a celor două. Moștenirea intelectuală a lui Béla Bartók arată tocmai că codurile culturale locale pot fi corelate fertil cu cele mai moderne forme de gândire științifică și tehnologică. Regiunea Câmpiei de Sud și a Banatului poate deveni competitivă și coezivă dacă tratează educația artistică drept o infrastructură comună regională de dezvoltare - nu doar ca instituție culturală, ci și ca sistem de dezvoltare a competențelor, construire comunitară, inovare și dezvoltare economică.

Tabelul RO-009. Mesaj decizional pentru conducere / Principalul rezultat al strategiei nu este un nou calendar de evenimente, ci pl

Mesaj decizional pentru conducere / Principalul rezultat al strategiei nu este un nou calendar de evenimente, ci planul unui sistem regional de educație și mediere în care educația artistică devine simultan resursă de identitate, comunitate, inovare și dezvoltare economică.

Sursă: elaborare proprie pe baza documentelor de proiect ale strategiei Bartók, a instrucțiunilor de completare și a sistemului de surse citat.

Tabelul RO-010. Statutul datelor – Semnificație – Modul de utilizare strategică

Statutul datelor	Semnificație	Modul de utilizare strategică
Date statistice oficiale	Eurostat, UE, Interreg, surse oficiale instituționale	Susținere la nivel macro și context comparativ
Date de lucru ale proiectului	Date sau diagnostic intern consemnate în documentele de bază ale proiectului	Baza identificării problemelor locale și a descrierii traseului talentului
Scorare pilot realizată de experți	Evaluare preliminară județeană pe scară 1-5	Desemnarea priorităților teritoriale și harta vizuală a problemelor/resurselor
Valoare-țintă strategică	Punctul final al orizontului de implementare 2026-2030	Monitorizare și evaluarea rezultatelor

Sursă: elaborare proprie pe baza documentelor de proiect ale strategiei Bartók, a instrucțiunilor de completare și a sistemului de surse citat.

2. INTRODUCERE, SISTEM DE OBIECTIVE ȘI CADRU METODOLOGIC

2.1. Menirea strategiei

Prezentul material nu reprezintă doar o reformulare a Strategiei Bartók încărcate, ci o rescriere a acesteia din perspectiva factorilor de decizie. Scopul este ca discursul despre educația artistică și medierea artistică să iasă din registrul descriptiv, festiv sau exclusiv cultural și să se transforme într-un limbaj al politicilor de dezvoltare. În consecință, documentul propune trei moduri de lectură simultan valabile. În primul rând, este un studiu de fundamentare: prezintă situația regiunii, resursele ei, punctele slabe și necesitatea schimbării. În al doilea rând, este un document strategic: stabilește obiective, direcții de intervenție, roluri instituționale și un orizont temporal. În al treilea rând, este un cadru de implementare: conține indicatori, logică de raportare, marcaje de date, direcții de finanțare și aspecte de gestionare a riscurilor.

Această triplă menire este deosebit de importantă în proiectele în care dezvoltările culturale și educaționale se desfășoară pe mai multe niveluri organizaționale. Pentru programare, factorii de decizie au nevoie de alt tip de informație decât instituțiile culturale care își reproiectează activitatea de mediere și, la rândul lor, actorii pedagogici au nevoie de altceva pentru munca metodologică de zi cu zi. De aceea, strategia este construită în mod conștient pe straturi: aceeași problemă este interpretată simultan din perspectivă teritorială, educațională, culturală, socială și economică.

2.2. Întrebări de pornire

Prezenta rescriere caută răspuns la șase întrebări fundamentale. În primul rând: cum poate fi tradusă moștenirea lui Béla Bartók în limbajul educației și medierii artistice din secolul XXI, fără a o transforma într-un decor muzeal? În al doilea rând: cum poate fi creată permeabilitatea între educația artistică de bază, învățământul secundar, învățământul superior și piața muncii creative? În al treilea rând: de ce tipuri de inovație este nevoie pentru ca medierea artistică să nu fie puternică doar în marile centre culturale urbane, ci să ajungă și la localitățile mai mici? În al patrulea rând: ce factori împiedică cel mai mult retenția talentelor în prezent? În al cincilea rând: ce resurse teritoriale există deja și pot constitui baza nu pentru noi instituții, ci pentru noi cooperări? În al șaselea rând: cum poate fi transformat tot acest ansamblu în programe măsurabile, transparente și finanțabile?

Punctul forte comun al documentației de 50% încărcate și al raportului extins este că tratează aceste întrebări nu ca teme izolate, ci ca un lanț coerent de probleme. Strategia completă prezentă face explicită această interdependență. Ea nu pornește de la ideea că există probleme separate „culturale”, „educaționale” și „economice”, ci de la faptul că ne confruntăm cu simptome diferite ale aceluiași sistem. Abandonul traseului profesional este legat de caracterul depășit al

medierii, acest caracter depășit este legat de lipsa conexiunilor digitale și științifice, iar lipsa conexiunilor afectează direct competitivitatea și capacitatea de retenție a regiunii.

2.3. Principiu metodologic de bază: fundamentare stratificată

Strategia finalizată utilizează o logică unitară de citare în text: sursele statistice, instituționale, de programare și de benchmark sunt codificate în bibliografia din anexa 16.6 prin marcaje [S1]–[S14], iar datele de lucru ale proiectului și evaluările-pilot au statutul de date indicat separat în textul principal și în anexe. Numerotarea, titlurile și sursele tabelelor și figurilor au fost completate unitar în întregul document, în conformitate cu practica științifică acceptată.

La interpretarea afirmațiilor cantitative din textul principal trebuie utilizate și anexele aferente: matricea de 56 de indicatori, cadrul de eșantionare și prelucrare pentru cele 50 de interviuri, profilurile județene și manualul de benchmark internațional.

Una dintre cele mai importante inovații ale strategiei este tratarea conștientă a nivelurilor de fundamentare. În materialele încărcate apar simultan date concrete de lucru ale proiectului, angajamente de perspectivă, idei de dezvoltare și elemente empirice planificate. Într-un document destinat factorilor de decizie acestea nu pot fi amestecate fără control. De aceea, prezentul studiu grupează fiecare afirmație în patru categorii: date statistice oficiale, date de lucru ale proiectului, evaluare-pilot de expert și valoare-țintă strategică. Această clarificare metodologică nu este un detaliu administrativ, ci una dintre condițiile credibilității.

Datele statistice oficiale sunt utilizate acolo unde este necesară comparația la nivelul Uniunii Europene sau al instituțiilor, identificarea tendințelor ori poziționarea regională. Aici intră, de exemplu, ponderea absolvenților de învățământ superior în grupa de vârstă 25-34 de ani în UE, Ungaria și România, ocuparea culturală, ponderea întreprinderilor culturale sau delimitarea oficială a teritoriului programului. În schimb, datele de lucru ale proiectului reprezintă diagnosticele interne ale documentelor încărcate: cum sunt participarea de aproximativ 25.000 de persoane la educația artistică de bază, rata de avansare de 0,5% sau cadrul de cercetare bazat pe 50 de interviuri și 56 de indicatori. Evaluările-pilot de expert se leagă de profilul problemelor și al resurselor defalcat pe județe; scopul lor nu este să înlocuiască măsurarea științifică finală, ci să indice în prealabil prioritățile de intervenție. Valorile-țintă strategice definesc starea-țintă urmărită în timpul implementării.

2.4. Sistemul de surse și logica de prelucrare

Sistemul de surse al documentului este construit pe patru niveluri. Primul nivel este reprezentat de documentele de bază ale proiectului încărcate: Strategia Bartók completă, documentația scurtă de realizare de 50% și raportul profesional extins de 50%. Acestea oferă structura capitolelor, elementele de conținut asumate și primul strat al diagnosticului local. Al doilea nivel îl constituie contextul statistic și de programare oficial. Datele privind teritoriul programului ROHU, nivelul de educație superioară, ocuparea culturală, întreprinderile culturale

și infrastructurile științifice-culturale relevante provin din surse oficiale. Al treilea nivel este benchmarkingul: cu ajutorul unor modele internaționale testăm în ce măsură propunerile locale rezistă probei funcționalității. Al patrulea nivel este cadrul cercetării primare: interviurile, matricea de măsurare și cadrul privind calitatea datelor și GDPR.

Logica de prelucrare a fost aceea de a păstra din strategia originală încărcată viziunea și câmpul simbolic bartókian, iar din documentația intermediară - conținutul minim obligatoriu și structura realizării proporționale. Din raportul extins sunt preluate elementele-cheie din perspectiva utilității pentru factorii de decizie: sistemul de indicatori, profilul pilot județean, logica benchmarkului și calendarizarea. Pe această bază, prezentul document distinge între capitole axate pe valori, capitole de analiză a situației și capitole orientate spre construcția de programe, astfel încât textul să nu fie doar un eseu cultural frumos formulat, ci o strategie aplicabilă.

Tabelul RO-011. Bloc de surse – Exemple – Utilizare

Bloc de surse	Exemple	Utilizare
Bază de proiect	Strategia Bartók completă; documentație de realizare 50%; raport profesional 50%	Structura capitolelor, angajamente, diagnostic intern, logica proiectului
Statistică oficială	Date culturale și educaționale Eurostat, UE	Context comparativ, fundamentare, identificare de tendințe
Sursă de programare și teritorială	Programul Interreg VI-A ROHU	Arie eligibilă, cadru de finanțare și cooperare
Sursă instituțională	ELI-ALPS, SZTE BBMK, UVT FAD	Identificarea bazelor regionale de cunoaștere și a partenerilor de implementare
Benchmark	Ars Electronica, Science Gallery, ZKM, Timișoara 2023	Modele adaptabile și soluții de mediere

Sursă: elaborare proprie pe baza documentelor de proiect ale strategiei Bartók, a instrucțiunilor de completare și a sistemului de surse citat.

În consecință, strategia nu tratează cu aceeași pondere viziunea, diagnosticul și valorile-țintă. Esența disciplinei metodologice constă în a defini statutul și scopul de utilizare al fiecărei afirmații.

3. ANALIZĂ REGIONALĂ ȘI DELIMITARE TERITORIALĂ

3.1. Teritoriul oficial al programului și spațiul strategic extins

Logica teritorială a documentului este unul dintre cele mai importante elemente de clarificare. Teritoriul oficial al programului ROHU este alcătuit din opt județe: patru unități administrative din România și patru din Ungaria. Din perspectiva focalizării sudice, nucleul acestuia este format din Békés, Csongrád-Csanád, Arad și Timiș. Totuși, atât strategia originală încărcată, cât și raportul extins de 50% includ în mod accentuat și Bács-Kiskun drept participant al ecosistemului regional creativ și educațional. Această dublă apartenență este justificată, dar poate fi gestionată doar dacă strategia nu confundă categoriile juridic-programatice cu cele funcțional-strategice.

De aceea, prezentul studiu aplică următoarea distincție. Numim teritoriu oficial al programului acele județe care aparțin ariei eligibile a Programului Interreg VI-A România-Ungaria și care, prin urmare, se integrează direct în cadrul de finanțare și raportare. Numim spațiu strategic extins de impact acele teritorii - în special Bács-Kiskun - care, deși nu fac parte integral din teritoriul programului, sunt indispensabile funcționării strategiei datorită legăturilor culturale, economice, educaționale și de transport. Separarea celor două categorii permite ca logica partenerială și de conținut să fie mai largă, păstrând în același timp claritatea cadrului de decontare și comunicare.

Tabelul RO-012. Lectură teritorială / Strategia este simultan regională și policentrică. Nu se bazează pe un singur oraș, ci pe axa

Lectură teritorială / Strategia este simultan regională și policentrică. Nu se bazează pe un singur oraș, ci pe axa Szeged-Timișoara-Kecskemét-Arad și pe rețeaua de localități mici conectată la aceasta.

Sursă: elaborare proprie pe baza documentelor de proiect ale strategiei Bartók, a instrucțiunilor de completare și a sistemului de surse citat.

3.2. Provocările sociale și educaționale ale regiunii

Regiunea Câmpiei de Sud și a Banatului se caracterizează simultan prin concentrare de cunoaștere și acces inegal. Nucleele urbane mari dispun de instituții culturale, universitare și de cercetare puternice, în timp ce o parte semnificativă a microregiunilor rurale are infrastructură culturală limitată, acces digital mai slab și un orizont de orientare profesională îngustat. Problema nu este, așadar, pur și simplu „rămânerea în urmă a mediului rural”, ci faptul că radiația actuală a centrelor urbane de cunoaștere și mediere nu se integrează suficient de puternic în sistemele județene. Din perspectiva educației artistice, acest lucru este deosebit de grav, deoarece recunoașterea și păstrarea timpurie a talentelor se decid adesea tocmai la nivelul localităților mici.

Potrivit celor mai recente date Eurostat referitoare la 2024, în Uniunea Europeană 44,1% din grupa de vârstă 25-34 de ani avea studii superioare, în timp ce în Ungaria această pondere era

de 32,3%, iar în România de 23,2%. În spațiul strategic sud-alföldian și transfrontalier, acest lucru indică faptul că dezvoltarea capitalului uman nu poate fi evitată: dezvoltarea domeniilor artistice și creative poate produce pe termen lung efecte economice și sociale doar dacă tranzițiile educaționale devin mai stabile și dacă mai mulți tineri ajung la niveluri mai înalte de calificare. În acest context, educația artistică nu este o nișă separată, ci un subsistem specific, dar important, al dezvoltării competențelor, al menținerii pe traseul profesional și al competitivității regionale.

Potrivit imaginii de ansamblu desprinse din documentele de bază ale proiectului, punctele de intrare în regiune sunt încă relativ puternice. Educația artistică de bază există, prestigiul social al culturii nu a dispărut, iar identitatea locală rămâne în multe teritorii legată de tradițiile muzicale, populare, teatrale sau vizuale. Slăbiciunea sistemului apare la nivelul tranzițiilor. Legătura dintre învățământul secundar, învățământul superior și traseul profesional este fragmentată; există puțin mentorat structurat, puțină informație de carieră, puține conexiuni reale cu industria creativă și puține canale de mobilitate transfrontalieră. Consecința este că educația artistică rămâne în multe cazuri o experiență creatoare de valoare, dar nu devine un parcurs de viață durabil.

3.3. Noduri științifice și culturale

Resursa regiunii nu poate fi măsurată exclusiv prin instituții culturale. Szeged este un nod important deoarece orașul reunește baza universitară de cunoaștere, Facultatea de Arte Béla Bartók, infrastructura culturală urbană și institutul de cercetare ELI-ALPS. ELI-ALPS nu este pentru strategie doar o instituție științifică de fundal, ci una dintre cele mai importante dovezi ale logicii art & science: o infrastructură de cercetare la care se pot conecta programe de vizualizare de date, sonificare, educație, expoziții și comunicare socială. Un astfel de tip de resursă instituțională devine strategie numai atunci când actorii culturali și educaționali sunt capabili să intre în dialog cu lumea științifică, iar instituțiile științifice se deschid cooperărilor de mediere și pedagogice.

Timișoara este al doilea nod-cheie. Experiența Capitalelor Europene ale Culturii, prezența instituțiilor de design și artă și vizibilitatea internațională fac ca orașul să poată juca un rol major în construirea brandului regiunii și în poziționarea ei internațională. Totodată, una dintre lecțiile strategiei este că un sezon cultural sau un proiect de succes nu înseamnă automat o iradiere regională. Condiția sustenabilității este ca, pe lângă capitalizarea evenimentului, să se producă și o moștenire metodologică, educațională și de rețea. De aceea, cunoașterea și vizibilitatea timișoreană pot fi valorificate strategic doar dacă sunt conectate la partenerii din Ungaria și sunt traduse și către localitățile mai mici.

Kecskemét și Bács-Kiskun sunt importante pentru strategie deoarece aici profilul economiei creative și culturale se conectează puternic la mediul industrial. Animația, designul și cultura vizuală, precum și tradiția festivalieră și instituțională a orașului reprezintă un tip de cunoaștere și de experiență de relație cu publicul din care întreaga regiune poate învăța. În schimb, județul Békés contribuie la imaginea regională mai puțin prin densitate instituțională concentrată și mai

mult prin profunzime socială și de conservare a tradițiilor, precum și prin caracterul strategic al accesului la localitățile mici. Aradul este, la rândul său, esențial datorită rolului său de mediere bilingvă și transfrontalieră: aici cooperările culturale și educaționale au simultan semnificație regională și diplomatică.

Tabelul RO-013. Unitate teritorială – Rol strategic – Argumentul principal al dezvoltării

Unitate teritorială	Rol strategic	Argumentul principal al dezvoltării
Csongrád-Csanád	nucleu metodologic și art & science	concentrare universitară, artistică și de cercetare
Békés	spațiu prioritar pentru acces și retenția talentelor	rețea de localități mici, resurse de păstrare a tradițiilor
Arad	spațiu de mediere și parteneriat transfrontalier	bilingvism, potențial de conectare
Timiș	centru de vizibilitate internațională și design	moștenirea Capitalei Europene a Culturii, mediu universitar și creativ
Bács-Kiskun	teritoriu partener extins al economiei creative	animație, cultură vizuală, conexiuni industriale

Sursă: elaborare proprie pe baza documentelor de proiect ale strategiei Bartók, a instrucțiunilor de completare și a sistemului de surse citat.

4. MOȘTENIREA LUI BÉLA BARTÓK: IMPACT ARTISTIC ȘI TRANSMITEREA VALORILOR

4.1. Modelul bartókian ca limbaj strategic

Moștenirea lui Béla Bartók nu este în această strategie o simplă utilizare iconică a numelui, ci un program metodologic. Modelul bartókian are trei elemente de bază. Primul este fidelitatea față de sursă: explorarea serioasă, empirică și respectuoasă a materialului cultural local. Al doilea este sistematizarea: analiza structurală, compararea și reorganizarea materialului colectat în noi contexte. Al treilea este recrearea: moștenirea nu este arhivată, ci devine din nou utilizabilă într-o formă contemporană. Tocmai această triplă logică are relevanță pentru educația artistică a secolului XXI. Elevul nu trebuie abordat doar dinspre „opere” sau „tradiții”, ci dinspre situații de creație și interpretare în care el însuși devine colector de date, analist și recreator.

Strategia originală încărcată observă corect că moștenirea lui Bartók este deosebit de potrivită ca metaforă a politicilor de dezvoltare, deoarece este simultan locală și internațională. Bartók a pornit din materialul local, dar nu a rămas local; a devenit una dintre figurile definitorii ale modernismului internațional tocmai pentru că a folosit rădăcinile nu ca decor folcloric, ci ca materie primă structurală. Acesta poate fi și principiul de bază al strategiei educaționale și culturale actuale a regiunii. Nu trebuie importate mecanic tendințe externe, ci trebuie transpuse codurile culturale proprii în situații de învățare, tehnologice și comunitare care să fie competitive, contemporane și transferabile.

4.2. Impactul lui Bartók asupra artelor conexe

Impactul muzical este cel mai evident, dar din perspectiva strategiei nu este singura dimensiune importantă. Gândirea ritmică și formală a lui Bartók a făcut posibilă reinterpretarea structurii mișcării, a asimetriei și a gestionării energiei în arta dansului. Transpunerea surselor de muzică populară în limbaj coregrafic contemporan reprezintă și astăzi, în regiunea Câmpiei de Sud și în zona de frontieră, un potențial care poate servi simultan educația artistică, participarea comunitară și construcția identității. Pentru tinerii care trăiesc aici, conectarea dansului și a muzicii poate fi nu doar un program cultural, ci și unul dintre cele mai puternice puncte de intrare în învățarea legată de corp, colaborare și experiența comunitară.

Privită dinspre artele vizuale și design, moștenirea bartókiană oferă un alt tip de învățătură. Economia formală, claritatea structurală a motivelor, tratarea sensibilă a ritmului și proporției sunt toate principii relevante pentru designul grafic actual, designul parametric, vizualizarea datelor sau gândirea arhitecturală. Cultura vizuală a regiunii Câmpiei de Sud și a Banatului - de la ornamentica populară și patrimoniul urban secesionist până la formarea contemporană în design - întâlnește această logică în mai multe puncte. De aceea, strategia nu îl folosește pe

Bartók doar ca referință de istoria artei, ci ca un limbaj comun capabil să conecteze educația vizuală la sfera tehnologică și la economia creativă.

În dimensiunea teatrală și literară, arta lui Bartók deschide către conflictele umane și sociale mai profunde. Castelul prințului Barbă-Albastră, Mandarinul miraculos sau spațiile culturale asociate culegerilor de muzică populară arată că perspectiva bartókiană nu este un folclorism de suprafață, ci investigarea structurilor profunde. De aceea, pedagogia dramatică, scrierea creativă, construcția de povești și teatrul comunitar nu sunt fire secundare, ci terenuri importante pentru reutilizarea educațională contemporană a moștenirii bartókiene. Într-o strategie destinată factorilor de decizie, acest lucru este esențial, deoarece educația artistică nu poate fi înțeleasă exclusiv ca formare instrumentală sau de specialitate; medierea, autocunoașterea, empatia și reflecția socială sunt rezultate la fel de importante.

4.3. Transmiterea valorilor la cumpăna secolelor XX-XXI

Unul dintre cele mai puternice capitole ale strategiei originale încărcate este cel care vorbește despre necesitatea „traducerii digitale”. Esența sa constă în faptul că moștenirea lui Bartók nu trebuie schimbată, ci tradusă în mediul perceptiv și de învățare al generațiilor actuale. În era digitală, dobândirea informației de către tineri este mai rapidă, mai vizuală, mai interactivă și mai rețelizată. Din aceasta însă nu rezultă că conținuturile artistice trebuie simplificate. Dimpotrivă, este nevoie de noi forme de intrare: reprezentarea vizuală a ritmului, experimente sonore interactive, situații comunitare de creație, prelucrări prin vizualizare de date și hărți, precum și platforme digitale în care elevul nu este un receptor pasiv, ci un participant.

Transmiterea valorilor are astăzi trei niveluri. Primul este nivelul educațional: aici scopul este ca moștenirea bartókiană să nu fie doar conținut curricular, ci și model metodologic. Al doilea este nivelul social: pentru comunități, moștenirea bartókiană poate constitui o punte între generații, grupuri sociale și națiuni. Al treilea este nivelul economic: utilizarea contemporană și autentică a codurilor culturale locale poate fi transformată în valoare de brand regional, inspirație pentru industria creativă și resursă turistică. În interpretarea strategiei, transmiterea valorilor nu este, așadar, un program conservator de păstrare a trecutului, ci o formă de investiție în viitor.

4.4. De ce este Bartók potrivit ca axă a unei noi strategii educaționale?

Pentru o strategie destinată factorilor de decizie, poate fi valorificat doar un punct de referință cultural care este simultan credibil, interpretabil în mai multe discipline și fertil din punct de vedere pedagogic. Béla Bartók este, din această perspectivă, o figură excepțională. El se leagă în același timp de spațiul cultural maghiar și românesc, de sistematizarea științifică, de gândirea pedagogică, de modernitate, de deschiderea internațională și de rădăcinile locale. Această complexitate permite ca în strategie Bartók să apară nu doar ca nume-simbol, ci ca integrator: punct comun de referință pentru muzică, vizualitate, învățare comunitară, cercetare și economia creativă.

De aceea, strategia nu propune ca toate programele să fie organizate exclusiv în jurul tematicii Bartók. Mai degrabă, propune ca modul bartókian de operare să devină model. Explorarea resurselor locale, conectarea sferei științifice și artistice, sensibilitatea transfrontalieră, exigența calității internaționale și recrearea interdisciplinară trebuie să devină principiile organizatoare ale noii strategii educaționale a regiunii. În acest sens, Bartók nu este o moștenire închisă, ci o infrastructură metodologică.

5. INTEGRARE EDUCAȚIONALĂ ȘI DEZVOLTAREA TALENTELOR

5.1. Punctele actuale de ruptură ale traseului talentului

Cea mai importantă cifră a documentației este îngustarea traseului talentului 25.000 - 0,5% - 30-40 de persoane. În spatele numerelor se conturează un sistem care încă poate atinge mase mari la intrare, dar le pierde rapid la tranzițiile următoare. Problema nu poate fi interpretată pur și simplu ca fiind „puțini tineri aleg o carieră artistică". În realitate este vorba despre mai mulți factori structurali suprapuși: orientare profesională incompletă, conectare slabă între competențele artistice și cele de piață, permeabilitate redusă între nivelul secundar și cel superior, inegalități teritoriale și acea incertitudine care face ca traseele artistice să pară adesea riscante în ochii familiilor și ai tinerilor.

Strategia nu trage din această situație concluzia că este nevoie de mai multă „publicitate" pentru popularizarea carierelor artistice. Problema este mai profundă: traseul talentului nu este în prezent suficient de vizibil, suficient de sprijinit și suficient de pluridirecțional. O parte dintre tineri ies din educația artistică pentru că nu văd în ea o carieră de viață; alții pentru că nu au în jurul lor mediul, mentorul sau conexiunea instituțională adecvată; iar alții pentru că legătura dintre formarea artistică și lumea contemporană a tehnologiei, designului sau industriei creative este prea slabă. Consolidarea traseului talentului necesită, prin urmare, nu o singură măsură, ci o construcție sistemică pe verticală.

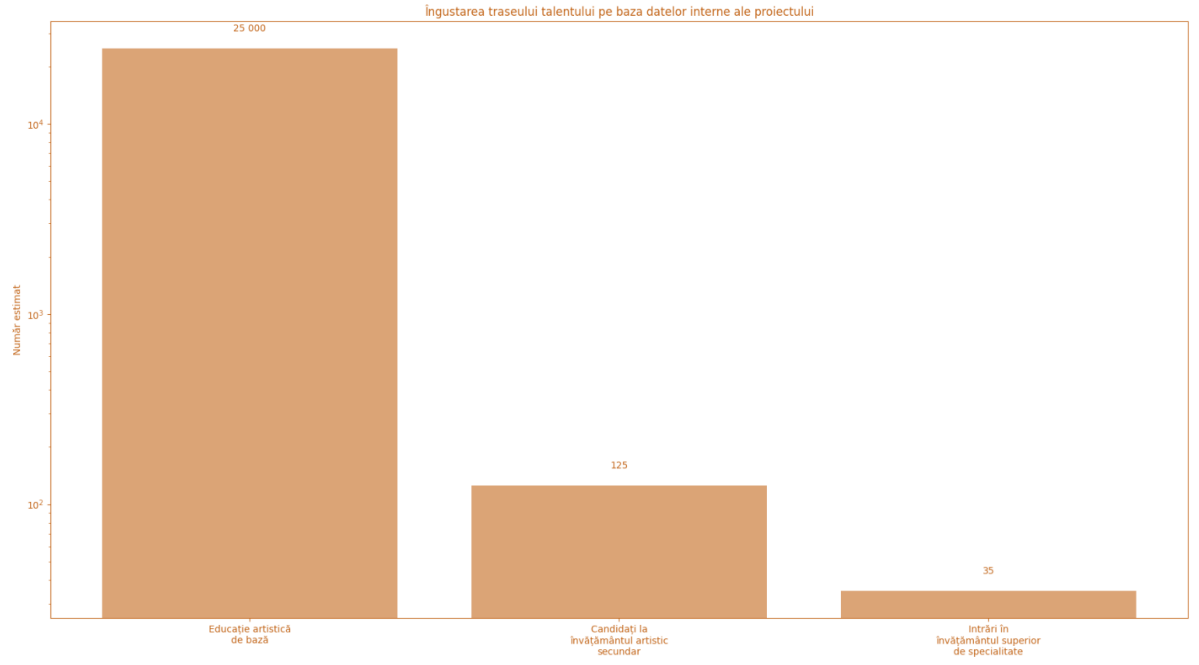

Figura 1. Îngustarea traseului talentului pe baza datelor de lucru ale proiectului. Scara logaritmică ilustrează diferențele de ordin de mărime, nu reprezintă o comunicare statistică finală.

Sursă: elaborare proprie / figură de lucru a proiectului, pe baza logicii metodologice și de date a strategiei Bartók.

5.2. Rolul educației artistice de bază

Educația artistică de bază este cea mai largă infrastructură de dezvoltare din regiune și, în același timp, cea mai subutilizată. Aici se decide dacă pentru copii arta va rămâne o experiență unică, o activitate săptămânală sau o formă de exprimare de sine și de învățare sustenabilă pe termen mai lung. Potrivit strategiei, astăzi este nevoie de schimbare în trei domenii la nivelul instituțiilor de bază. În primul rând: trebuie redusă ponderea învățării reproductive și trebuie oferit mai mult spațiu pentru activitatea creativă, experimentală și bazată pe proiecte. În al doilea rând: pe lângă competențele de bază trebuie introduse elemente digitale, interdisciplinare și de relaționare cu publicul. În al treilea rând: educația artistică de bază trebuie conectată la viața comunității locale, astfel încât copiii să trăiască învățarea nu doar ca activitate de clasă, ci și ca prezență culturală.

Prezenta strategie nu propune ca instituțiile de bază să devină „mici ateliere de industrie creativă". Scopul este mai degrabă ca acele competențe asociate educației artistice să devină vizibile: perseverență, colaborare, simț al ritmului, exprimare de sine, prezentare, rezolvare creativă de probleme, atenție și reflecție. Aceste competențe sunt utile în multe direcții ulterioare ale vieții, de aceea valoarea socială a educației artistice de bază este în sine semnificativă. Totuși, strategia subliniază că pentru cei care doresc să meargă mai departe trebuie asigurat și un sistem de sprijin pentru tranziții.

5.3. Învățământul secundar, învățământul superior și infrastructura de tranziție lipsă

Învățământul artistic secundar și superior funcționează în prezent în regiune izolat în mai multe puncte. Deși există instituții și ateliere profesionale remarcabile, la nivelul întregului sistem lipsește acea infrastructură stabilă de tranziție care ar oferi tinerilor talentați din liceu un traseu clar spre învățământul superior, sfera antreprenorială, medierea culturală sau carierele art & science. De aceea, unul dintre conceptele-cheie ale strategiei este pașaportul talentului: nu ca document administrativ, ci ca un cadru regional comun în care tânărul poate identifica pașii următori, mentorii, oportunitățile de formare și proiect, precum și punctele de mobilitate transfrontalieră.

Rolul învățământului superior este deosebit de important, deoarece aici cunoașterea artistică se poate transforma în conexiuni de cercetare, inovare și business. Facultatea de Arte Béla Bartók a Universității din Szeged, programele de artă și design din Timișoara, precum și centrele de formare creativă care funcționează în aria extinsă de impact ar putea constitui împreună o rețea regională de cunoaștere care să servească simultan formarea, medierea și conectarea economică. Pentru aceasta sunt însă necesare forme duale și bazate pe proiecte, cursuri comune, microcertificări, universități de vară comune și programe în care studentul nu creează doar o

lucrare profesională, ci își construiește și public, relevanță comunitară și puncte de conectare cu piața.

5.4. Modele pedagogice inovatoare

Strategia nu imaginează înnoirea educației artistice doar ca pe o achiziție de instrumente digitale. Inovația are natură pedagogică. Tocmai de aceea, conceptul de „laborator Bartók” din strategia originală încărcată este atât de fertil: nu indică o nouă disciplină, ci o nouă situație de învățare. Esența laboratorului este că elimină separarea artificială dintre domeniile umaniste și reale și creează un spațiu interdisciplinar, bazat pe proiecte, în care elevul poate lucra simultan cu muzică, imagine, mișcare, date, spațiu și cod. În mediul educațional actual, acest lucru este deosebit de important, deoarece competențele creative și cele tehnologice devin din ce în ce mai greu de separat.

Printre modelele pedagogice propuse în strategie se află, prin urmare, într-un loc central, logica STEAM, creația comunitară, munca pe proiecte bazată pe prelucrarea resurselor locale, documentarea digitală, traseul adaptiv de învățare și recunoașterea competențelor prin microcredite. Este deosebit de important sprijinul pentru inovațiile de mică amploare, rapid testabile. Datorită diversității regiunii, nu același model va fi adecvat în toate instituțiile. Sarcina sistemului decizional nu este să prescrie o singură metodă obligatorie, ci să creeze un mediu de sprijin și de împărtășire a cunoașterii în care instituțiile pot experimenta în siguranță, pot învăța unele de la altele și își pot transmite soluțiile de succes la nivel județean sau regional.

5.5. Menținerea pe traseu și siguranța carierei

Succesul strategic al educației artistice nu se decide prin numărul înscrierilor, ci prin faptul câți tineri adulți rămân pe traseu și se conectează la profesii artistice, creative sau de mediere. De aceea, documentele originale introduc pe bună dreptate tema abandonului de carieră, a migrației și a siguranței mijloacelor de trai. Strategia duce această idee mai departe: rămânerea pe un traseu artistic are nu doar condiții materiale, ci și instituționale și culturale. Dacă tânărul profesionist vede modele funcționale doar în capitale sau în centrele din străinătate, regiunea își pierde capitalul uman. Dacă însă întâlnește spații comunitare de creație, sisteme de onorarii legate de proiecte comune, rețele de mentorat, sprijin juridic și antreprenorial, precum și o apreciere locală vizibilă, atunci rămânerea în regiune poate deveni o opțiune realistă.

Strategia conectează, prin urmare, mai multe intervenții: programe de rezidență și incubare, sistem de mentorat artistic, coaching antreprenorial și de construcție a carierei, platformă digitală de resurse, bază de date pentru cooperări transfrontaliere și implicarea partenerilor din industria creativă. Astfel, chestiunea menținerii pe traseu nu este redusă la o simplă politică de burse. Scopul este mai degrabă crearea unei ecologii profesionale locale în care tânărul creator

și mediator să nu funcționeze ca un supraviețuitor solitar, ci în cadrul unor relații regulate, spații comune, oportunități de învățare și feedback comunitar.

Tabelul RO-014. Miză de politică educaționalăÎn educația artistică, punctul cel mai slab nu este intrarea, ci infrastructura de tra

Miză de politică educațională
În educația artistică, punctul cel mai slab nu este intrarea, ci infrastructura de tranziție. De aceea, focalizarea principală a strategiei este vizibilizarea traseului talentului și construirea punților dintre învățământul secundar, superior și piața muncii.

Sursă: elaborare proprie pe baza documentelor de proiect ale strategiei Bartók, a instrucțiunilor de completare și a sistemului de surse citat.

6. INOVAȚII ÎN MEDIEREA ARTISTICĂ

6.1. De ce nu este suficientă medierea tradițională?

Una dintre cele mai importante constatări este că formele instituționale tradiționale ale medierii artistice nu mai sunt capabile, prin ele însele, să asigure o acoperire largă și durabilă. Prezența în săli de concert, muzee, expoziții și la ore rămâne definitorie, dar nu mai este suficientă. Participarea culturală în rândul generațiilor tinere este organizată mult mai degrabă pe mai multe platforme, în cicluri mai scurte de atenție, prin experiențe comunitare, pe suprafețe digitale și în spații hibride. Dacă medierea artistică rămâne închisă exclusiv în instituțiile fizice clasice, tocmai acele categorii de public din regiune cărora strategia dorește să li se adreseze pe termen lung vor rămâne excluse în cea mai mare măsură: tinerii, locuitorii așezărilor mici, cei aflați înaintea alegerii carierei și grupurile interesate de interdisciplinaritate.

Din acest motiv, prezenta strategie tratează medierea artistică drept un ax de dezvoltare de sine stătător. Nu o consideră un produs secundar al educației și nici o formă de marketing cultural, ci mediul prin care se construiește ancorarea socială a educației artistice. Calitatea medierii influențează direct dacă un copil sau un tânăr va alege ulterior formarea artistică, dacă comunitatea locală va considera infrastructura culturală drept propria sa cauză și dacă actorii industriei creative vor vedea puncte de conectare cu sfera culturală.

6.2. Forme digitale, mobile și bazate pe experiență

Modelele prezentate în acest capitol sunt interpretate în raport cu cerințele apelului privind inovațiile în medierea artistică: metode digitale, experiențiale și interdisciplinare, practici pedagogice și de mediere artistică inovatoare, precum și direcții de actualizare și modernizare a educației. Programele asociate – în special laboratorul Bartók, Art-Bus, platforma digitală și pilotul Lumină și Sunet – funcționează ca elemente ale unui sistem coerent de mediere.

Strategia propune trei direcții de inovare. Prima este medierea digitală: crearea unor biblioteci didactice multilingve, conținuturi explicative de format scurt, ateliere online, interfețe interactive, prezentări bazate pe VR/AR și arhive de proiecte. Principalul avantaj al medierii digitale nu este doar scalabilitatea, ci și faptul că cunoașterea poate fi reorganizată în timp și spațiu. Un pilot din Szeged sau Timișoara nu rămâne un episod local, ci se transformă într-un model metodologic accesibil și altor instituții. A doua direcție este medierea mobilă: logica Art-Busului, a galeriilor pop-up, a atelierelor itinerante și a rețelei mobile de mentori, potrivită în special pentru reducerea inegalităților de acces. A treia direcție este medierea bazată pe experiență: forme în care participarea nu este observare pasivă, ci creație, experiment, muncă în comun sau experiență senzorială.

Aceste trei direcții nu se înlocuiesc una pe alta, ci se cumulează. Un model bun de mediere este, potrivit strategiei, hibrid: are un eveniment fizic, o continuare digitală și este capabil să apară

și în afara locațiilor centrale urbane. Pentru factorii de decizie, de aici rezultă că finanțarea infrastructurii de mediere nu poate fi redusă la întreținerea clădirilor sau la achiziția de echipamente. Logica de rețea și cea mobilă sunt cel puțin la fel de importante: cine ajunge unde, în ce limbă, în ce formă, pentru cât timp și în ce mod se menține ulterior accesul.

6.3. Benchmarkuri și lecții de adaptare

Benchmarkurile internaționale nu sunt referințe decorative, ci teste de fezabilitate. Ars Electronica Futurelab este relevant deoarece arată cum pot fi conectate arta, tehnologia și viziunile sociale de viitor sub forma unui laborator de cercetare-dezvoltare. Science Gallery Network este importantă pentru că demonstrează clar că medierea art-science orientată către grupa de vârstă 15-30 de ani poate îndeplini simultan funcții educaționale, comunitare și de inovare. ZKM este instructiv deoarece organizează medierea instituțională, cercetarea, arhiva, tehnologia și discursul public într-un singur sistem. Iar Timișoara 2023 dovedește, din perspectivă regională, că vizibilitatea culturală și construcția brandului urban se mențin doar dacă, după încheierea sezonului, se construiește și sustenabilitate metodologică și instituțională.

Din punct de vedere al adaptării, strategia extrage patru lecții. Una: medierea trebuie să fie interdisciplinară, nu doar pe specialități. Două: trebuie să aibă focus pe tineri, dar fără infantilizare. Trei: trebuie să se bazeze pe parteneriate instituționale locale, nu exclusiv pe importuri externe bazate pe evenimente. Patru: trebuie să dispună de un pachet metodologic documentabil, replicabil și măsurabil. Pe această bază, în regiune nu pare realist obiectivul unei singure „mari instituții noi”, ci mai degrabă o rețea de formate de mediere mai mici, coordonate.

6.4. Arhitectura de mediere propusă pentru regiune

Strategia propune o arhitectură de mediere multistratificată. Programele-fanion urbane - cu centrele lor din Szeged, Timișoara, Kecskemét și Arad - asigură vizibilitate ridicată, relații ample cu publicul și poziționare internațională. Programele de acces la nivel județean și în localitățile mici - Art-Bus, ateliere pop-up, spații comunitare, weekenduri creative itinerante - reduc inegalitățile de acces. Stratul digital le conectează pe toate, arhivează cunoașterea și permite urmărirea ulterioară.

Sistemul poate funcționa bine numai dacă are responsabili de program clar definiți. Programele-fanion urbane sunt conduse de mari instituții și parteneri de învățământ superior; stratul mobil și comunitar - de instituții județene, organizații civile și rețele pedagogice; iar platforma digitală - de un consorțiu regional comun. Această împărțire este justificată deoarece medierea nu este competența unui singur actor. În acest punct, strategia recomandă explicit instituționalizarea cooperării: sub forma unei licențe metodologice, a dezvoltării comune de conținut, a unui calendar comun, a unei platforme comune de date și a unui cadru comun de evaluare.

7. INDUSTRIA CREATIVĂ, ROLUL SOCIAL ȘI RELEVANȚA ECONOMICĂ

7.1. De ce este educația artistică o chestiune economică?

Pentru justificarea strategică a educației artistice nu este suficientă invocarea valorilor culturale. În mediul decizional trebuie arătat și modul în care competențele creative, participarea culturală și legăturile cu industriile creative contribuie la diversificarea economică a regiunii, la capacitatea ei de retenție și la valoarea sa de brand. Datele Comisiei Europene și ale Eurostat privind sectoarele culturale și creative indică limpede că domeniul nu este marginal: sfera culturală și creativă generează un număr semnificativ de întreprinderi, locuri de muncă, valoare adăugată și oportunități de inovare. Educația artistică este baza timpurie de dezvoltare a competențelor și de formare a viitorului capital uman al acestui ecosistem.

Prin urmare, strategia nu separă educația artistică de economia creativă, dar nici nu le confundă. Scopul principal al educației artistice rămâne transmiterea valorilor, dezvoltarea competențelor, asigurarea experienței creative și comunitare. Totodată, o parte dintre tinerii care ies din sistem ajung direct în industria creativă, în management cultural, în economia experienței, în design, în dezvoltarea de conținut digital, în inovarea educațională sau în turism. Dacă regiunea construiește conștient pe această relație, atunci educația artistică nu va rămâne doar o chestiune de identitate și de comunitate, ci va deveni și parte a tranziției către o economie bazată pe cunoaștere.

7.2. Context economic european și regional

Potrivit datelor publicate de Eurostat în 2025, în anul 2022 în Uniunea Europeană funcționau 2,03 milioane de întreprinderi culturale, reprezentând 6,3% din totalul întreprinderilor economiei de afaceri și generând 199 de miliarde de euro valoare adăugată. Conform comunicărilor Eurostat privind ocuparea culturală, sectorul cultural a angajat 7,7 milioane de persoane în UE în 2022, ceea ce înseamnă 3,8% din ocuparea totală, iar până în 2024 diferența de gen în ocuparea culturală s-a redus la cel mai scăzut nivel al deceniului. Aceste date demonstrează două lucruri. Pe de o parte, că sectorul cultural și creativ este o realitate economică de sine stătătoare. Pe de altă parte, că sectorul este deosebit de potrivit pentru absorbția competențelor care se dezvoltă în educația artistică: creativitate, interpretare, sensibilitate estetică, comunicare, adaptabilitate și cooperare.

În regiunea Câmpiei de Sud și a Banatului, dezvoltarea economiei creative are un teren specific. La Szeged, mediul științific și universitar, la Kecskemét, conexiunile cu animația și industria, la Timișoara, designul și vizibilitatea internațională, la Békés, tradiția meșteșugărească și comunitară, iar la Arad, rolul de mediere transfrontalieră creează baza dezvoltării diferitelor subramuri ale industriei creative. Strategia nu afirmă că regiunea va deveni pe termen scurt o

mare metropolă a industriilor creative. Ea afirmă că poate construi, în mai multe domenii coordonate, specializări bazate pe resursele locale.

Tabelul RO-015. Indicator – Cea mai recentă valoare disponibilă – Lectură strategică

Indicator	Cea mai recentă valoare disponibilă	Lectură strategică
Ponderea persoanelor de 25–34 de ani cu studii superioare în UE (2024)	44,1%	arată importanța capitalului uman și a tranzițiilor educaționale
Ponderea persoanelor de 25–34 de ani cu studii superioare în Ungaria (2024)	32,3%	presiune de recuperare și retenție
Ponderea persoanelor de 25–34 de ani cu studii superioare în România (2024)	23,2%	consolidează relevanța dezvoltărilor regionale comune
Numărul întreprinderilor culturale din UE (2022)	2,03 millio	arată dimensiunea antreprenorială a sectorului
Ponderea întreprinderilor culturale în economia de afaceri a UE (2022)	6,3%	nu este un domeniu marginal, ci unul economic structural
Valoarea adăugată culturală a UE (2022)	199 miliarde euro	greutate economică și creare de valoare măsurabilă
Ocuparea forței de muncă în cultură în UE (2022)	7,7 milioane persoane	importanța pe piața muncii a competențelor creative

Sursă: elaborare proprie pe baza documentelor de proiect ale strategiei Bartók, a instrucțiunilor de completare și a sistemului de surse citat.

7.3. Coeziune socială, participare și absorbție culturală

Strategia descrie prin noțiunea de „absorbție artistică” sau absorbție culturală fenomenul prin care o comunitate este capabilă să primească și să își asume inovațiile artistice. Acest concept este deosebit de util din perspectiva decizională, deoarece depășește simplul număr de vizitatori. El măsoară nu doar câți oameni participă la un program, ci și în ce măsură există în comunitate capacitatea de interpretare, disponibilitatea pentru participare și încrederea culturală. Tocmai aici se află randamentul social pe termen lung al educației artistice: ea nu formează doar noi specialiști, ci creează și comunități mai active cultural, mai cooperante și mai reflexive.

De aceea, strategia tratează participarea culturală nu ca pe un indicator de marketing, ci ca pe un factor de reziliență socială. Educația artistică și medierea pot contribui la coeziunea locală, la conectarea între generații, la înțelegerea reciprocă a identităților minoritare și transfrontaliere, la încrederea de sine a tinerilor și la trăirea prezenței comunitare. Acest lucru este deosebit de important în regiunile de frontieră, unde proiectele culturale comune generează capital de

încredere. Impactul social nu este, așadar, un abstract „sentiment bun”, ci una dintre condițiile prealabile ale capacităților economice și de cooperare ulterioare.

7.4. Conectarea economiei creative și a sectorului IMM

Unul dintre cele mai practice elemente ale strategiei este ideea voucherului creativ și a cooperării creative de parteneriat. Esența este ca IMM-urile și instituțiile din regiune să nu comande servicii de design, comunicare sau conținuturi bazate pe experiență de la furnizori externi, îndepărtați sau ad-hoc, ci să lucreze cu specialiști creativi locali, studenți, rezidenți și ateliere. Această soluție întărește simultan economia locală, reduce riscul abandonului de carieră și creează situații reale de comandă pentru formarea artistică și profesiile creative.

Conectarea economică creativă are însă condiții de calitate. Ea funcționează doar dacă în formarea artistică apar competențe de bază de management de proiect, comunicare, drepturi de autor, antreprenoriat și relații cu clienții. În același timp, și pe partea antreprenorială este necesară o schimbare de perspectivă: serviciul cultural și creativ nu este un lux, ci o investiție în competitivitate. Din acest punct de vedere, strategia nu propune doar un pachet de sprijin, ci o intervenție de dezvoltare a cererii și ofertei.

8. HARTA PROBLEMELOR ȘI A RESURSELOR

8.1. Logica cartografierii

Hărțile problemelor și resurselor se bazează pe trei niveluri de date: 56 de indicatori, un cadru de cercetare primară cu 50 de interviuri planificate și o preevaluare-pilot de experți la nivel județean pe o scară de la 1 la 5. Indicatorii obiectivi acoperă dimensiuni măsurabile precum accesul, baza educațională, infrastructura culturală, economia creativă, finanțarea și inovarea; indicatorii subiectivi fac vizibile experiențele instituționale, calitatea cooperării, riscurile de retenție a talentelor și capacitatea de mediere artistică.

Indicatorii au fost selectați astfel încât punctele forte și lacunele județene să nu apară doar descriptiv, ci într-o logică de dezvoltare comparabilă. Câmpurile de date, blocurile de interviu, criteriile de codare și prioritățile județene sunt detaliate în anexele 16.1, 16.2 și 16.3.

Harta problemelor și a resurselor este partea centrală a strategiei, deoarece aici textul se transformă într-un diagnostic teritorial. Scopul nu este doar să enumerăm ce instituții sau lipsuri există în fiecare județ, ci să identificăm logica spațială a intervențiilor de dezvoltare. Strategia actuală evidențiază toate acestea prin preevaluare județeană și printr-o logică de tip heatmap. Pornind de aici, aplică două perspective interconectate: potențialul de resurse și presiunea problemelor. Prima arată unde se concentrează capacitățile de cunoaștere, instituționale, relaționale și de piață; a doua arată unde este cea mai puternică presiunea generată de acces, finanțare, retenție și lipsa specialiștilor.

În cadrul cartografierii folosim atât indicatori obiectivi, cât și subiectivi. Pot fi considerați obiectivi factorii care indică densitatea instituțională, accesibilitatea, conectarea la teritoriul programului, proximitatea față de învățământul superior și cercetare, precum și cererea din industria creativă. Sunt considerați subiectivi scorurile experților din pilot, senzația de lipsă de mediere semnalată de actorii locali, percepția abandonului de carieră, forța viziunii de viitor sau nivelul încrederii artistice. Conectarea celor două dimensiuni este necesară deoarece, în funcționarea sistemelor culturale, barierele percepute sunt adesea la fel de importante ca simplele fapte de infrastructură.

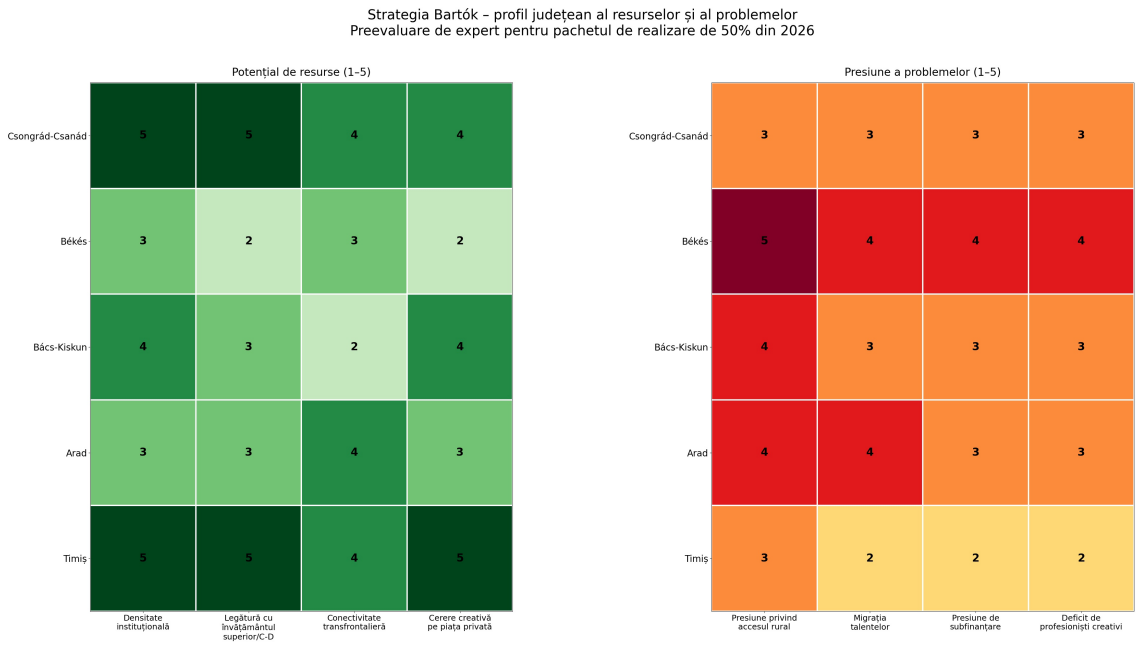

Figura 2. Profil județean de resurse și probleme pe baza preevaluării experților din raportul profesional extins de 50%.

Sursă: elaborare proprie / figură de lucru a proiectului, pe baza logicii metodologice și de date a strategiei Bartók.

8.2. Profiluri județene - lectură sintetică

Csongrád-Csanád

În cazul Csongrád-Csanád, punctul de plecare al interpretării strategice este faptul că, prin Szeged, județul dispune de o rețea instituțională densă, o prezență puternică a învățământului superior, Facultatea de Arte Béla Bartók, ELI-ALPS și un mediu universitar de cercetare, ceea ce generează un potențial art & science excepțional. Totodată, slăbiciunea sistemului actual este că și aici se vede ruptura dintre capacitățile urbane mari și accesul către localitățile mai mici; o parte semnificativă a medierii culturale este centrată pe evenimente, iar iradierea metodologică către întregul județ este mai puțin sistematică. Prin urmare, prioritatea strategică principală a județului este: consolidarea rolului de centru județean de competențe și hub de mentorat; Szeged trebuie să devină nodul de transfer metodologic și digital.

Lectura decizională a profilului județean este că nu în fiecare teritoriu este necesară aceeași intervenție. Acolo unde concentrarea instituțională și de cunoaștere este ridicată, sarcina constă în iradiere, rețelizare și scalarea regională a pilotelor. Acolo unde presiunea problemelor este mai puternică, instrumentele de acces și mentorat primesc prioritate. Strategia urmărește prin această abordare diferențiată să evite eroarea frecventă de a aplica aceeași formulă de dezvoltare culturală tuturor teritoriilor regiunii.

Békés

În cazul județului Békés, punctul de plecare al interpretării strategice este bogăția tradițiilor populare meșteșugărești, muzicale și comunitare, identitatea locală puternică și rețeaua extinsă de localități mici pe care pot fi construite programe mobile inovatoare. Totodată, slăbiciunea sistemului actual este că aici inegalitatea de acces și migrația talentelor sunt cele mai puternice. Echipamentele, medierea artistică contemporană și conexiunile cu industriile creative sunt în multe locuri dispersate sau insuficiente. Prin urmare, prioritatea strategică principală a județului este: o rețea mobilă de mentori și ateliere, puncte de talent în localități mici, precum și reinterpretarea prin design și turism a cunoașterii meșteșugărești locale.

Lectura decizională a profilului județean este că nu în fiecare teritoriu este necesară aceeași intervenție. Acolo unde concentrarea instituțională și de cunoaștere este ridicată, sarcina constă în iradiere, rețelizare și scalarea regională a pilotelor. Acolo unde presiunea problemelor este mai puternică, instrumentele de acces și mentorat primesc prioritate. Strategia urmărește prin această abordare diferențiată să evite eroarea frecventă de a aplica aceeași formulă de dezvoltare culturală tuturor teritoriilor regiunii.

Bács-Kiskun

În cazul județului Bács-Kiskun, punctul de plecare al interpretării strategice este fundalul său în animație, muzică și industrie din Kecskemét, moștenirea festivalieră și instituțională, precum și pozițiile urbane care pot fi construite pe turism cultural și pe industriile creative. Totodată, slăbiciunea sistemului actual este că județul se află în afara teritoriului oficial al programului ROHU, astfel încât rolul său este strategic, dar nu programatic-juridic. Din cauza structurii sale teritoriale interne, capacitățile sunt distribuite inegal. Prin urmare, prioritatea strategică principală a județului este: să fie tratat ca teritoriu partener strategic extins; poate constitui un spațiu pentru piloți, know-how și conectări cu industriile creative.

Lectura decizională a profilului județean este că nu în fiecare teritoriu este necesară aceeași intervenție. Acolo unde concentrarea instituțională și de cunoaștere este ridicată, sarcina constă în iradiere, rețelizare și scalarea regională a pilotelor. Acolo unde presiunea problemelor este mai puternică, instrumentele de acces și mentorat primesc prioritate. Strategia urmărește prin această abordare diferențiată să evite eroarea frecventă de a aplica aceeași formulă de dezvoltare culturală tuturor teritoriilor regiunii.

Arad

În cazul Aradului, punctul de plecare al interpretării strategice este poziția sa de frontieră, bunul potențial de conectare la Szeged și Timișoara, prezența instituțiilor artistice și educaționale și mediul cultural multilingv. Totodată, slăbiciunea sistemului actual este că, în anumite zone ale județului, accesibilitatea și densitatea instituțională sunt mai reduse; este necesară dezvoltarea infrastructurii de mediere digitală și contemporană. Prin urmare, prioritatea strategică principală

a județului este: rol de mediere bidirecțională între sistemul maghiar și cel românesc; programe mobile și bilingve, sistem comun de date transfrontaliere și trasee comune de formare.

Lectura decizională a profilului județean este că nu în fiecare teritoriu este necesară aceeași intervenție. Acolo unde concentrarea instituțională și de cunoaștere este ridicată, sarcina constă în iradiere, rețelizare și scalarea regională a pilotelor. Acolo unde presiunea problemelor este mai puternică, instrumentele de acces și mentorat primesc prioritate. Strategia urmărește prin această abordare diferențiată să evite eroarea frecventă de a aplica aceeași formulă de dezvoltare culturală tuturor teritoriilor regiunii.

Timiș

În cazul județului Timiș, punctul de plecare al interpretării strategice este atractivitatea culturală și tehnologică a Timișoarei, capacitățile universitare și de design, moștenirea European Capital of Culture, vizibilitatea internațională și cererea creativă puternică. Totodată, slăbiciunea sistemului actual este că, din cauza caracterului metropolitan, inegalitățile interne ale județului sunt și aici prezente; succesul cultural nu ajunge automat în localitățile mai mici. Prin urmare, prioritatea strategică principală a județului este: poarta internațională și copolul de inovare al regiunii; transferul structurat al experiențelor către spațiile periferice.

Lectura decizională a profilului județean este că nu în fiecare teritoriu este necesară aceeași intervenție. Acolo unde concentrarea instituțională și de cunoaștere este ridicată, sarcina constă în iradiere, rețelizare și scalarea regională a pilotelor. Acolo unde presiunea problemelor este mai puternică, instrumentele de acces și mentorat primesc prioritate. Strategia urmărește prin această abordare diferențiată să evite eroarea frecventă de a aplica aceeași formulă de dezvoltare culturală tuturor teritoriilor regiunii.

8.3. Cele trei bariere principale ale regiunii

În strategie se conturează trei bariere principale, interconectate. Prima este efectul de insulă: între actorii puternici ai regiunii există puțină cooperare orizontală regulată, schimbul de date și cunoaștere este fragmentat, iar răspândirea bunelor practici este lentă. A doua este pierderea talentelor și a specialiștilor: pentru tineri există puține trasee locale de carieră vizibile, iar pentru profesioniștii aflați la început lipsesc spațiile comunitare de creație, proiectele mentorate și tranzițiile spre piață. A treia este asimetria teritorială și tehnologică: între nucleele urbane și localitățile mai mici există un decalaj semnificativ de acces.

Din perspectiva strategiei, aceste trei bariere sunt esențiale deoarece fiecare influențează mai multe capitole. Efectul de insulă nu este doar o problemă culturală, ci și una educațională și economică. Pierderea talentelor apare simultan ca problemă de menținere pe traseu, de identitate și de politică de dezvoltare. Iar asimetria teritorial-tehnologică influențează direct gradul de acoperire socială al inovațiilor în medierea artistică. Harta problemelor și a resurselor nu este, astfel, un capitol de sine stătător, ci coloana vertebrală teritorială a întregii strategii.

Tabelul RO-016. Dimensiune – Csongrád-Csanád – Békés – Bács-Kiskun

Dimensiune	Csongrád-Csanád	Békés	Bács-Kiskun	Arad	Timiș
Densitate instituțională	5	3	4	3	5
Legătură cu învățământul superior/C-D	5	2	3	3	5
Conectivitate transfrontalieră	4	3	2	4	4
Cerere creativă pe piața privată	4	2	4	3	5
Presiune privind accesul rural	3	5	4	4	3
Migrația talentelor	3	4	3	4	2
Presiune de subfinanțare	3	4	3	3	2
Deficit de profesioniști creativi	3	4	3	3	2

Sursă: elaborare proprie pe baza documentelor de proiect ale strategiei Bartók, a instrucțiunilor de completare și a sistemului de surse citat.

8.4. Concluzii pentru dezvoltarea talentelor și intervențiile de dezvoltare

Pe termen scurt, strategia se concentrează pe vizibilizarea traseului talentului, identificarea mentorilor, desemnarea instituțiilor-pilot și lansarea unui protocol unitar de colectare a datelor. Pe termen mediu, obiectivul este stabilizarea Pașaportului Talentului, a Art-Bus, a laboratoarelor Bartók și a modulelor comune de formare, precum și consolidarea tranzițiilor dintre nivelul secundar, învățământul superior și economia creativă. Pe termen lung, dezvoltarea talentelor este considerată eficientă dacă retenția în regiune se îmbunătățește măsurabil, mobilitatea transfrontalieră crește și se formează o rețea de mentorat durabilă, policentrică.

Detalierea operațională a acestor pași se regăsește în anexele 16.5, 16.7, 16.8 și 16.10, care trebuie utilizate ca instrumente de lucru pentru raportare și pregătirea deciziilor.

Lectura împreună a profilurilor județene oferă patru principii de intervenție. Primul: centrele cu resurse ridicate nu trebuie dezvoltate doar pentru ele însele, ci trebuie puse în rol de furnizori regionali de servicii și de cunoaștere. Al doilea: trebuie creată infrastructură mobilă orientată spre teritoriile caracterizate de presiune a problemelor, în special către localitățile mici. Al treilea: la fiecare nivel al traseului talentului este nevoie de o funcție de tip „om-punte” - mentor, coordonator, mediator, inovator pedagogic, producător creativ - deoarece cea mai mare slăbiciune a sistemului este lipsa permeabilității. Al patrulea: cooperarea transfrontalieră va deveni reală doar dacă se materializează nu doar în evenimente, ci și într-o bază de date comună, într-o metodologie comună și într-o planificare comună a programelor.

În consecință, strategia nu recomandă doar proiecte noi, ci și o distribuție teritorială a rolurilor. Szeged și Timișoara sunt în primul rând noduri de pilot și de cunoaștere, Békés și spațiile mai

mici din Arad sunt în primul rând teritorii prioritare pentru acces și mentorat, iar Kecskemét/Bács-Kiskun este o arie parteneră pentru economia creativă și inovația vizuală. Un astfel de mod de gândire diferențiat permite ca strategia să fie simultan realistă și ambițioasă.

9. ART & SCIENCE: VIZIUNEA DE INOVARE A REGIUNII

9.1. Ce înseamnă art & science în limbajul strategiei?

Prezenta strategie nu folosește noțiunea de art & science ca element vizual sau ca buzzword de finanțare, ci ca pe o intersecție de dezvoltare în care arta, știința, tehnologia și comunicarea socială găsesc un nou limbaj de cooperare. Această abordare este deosebit de relevantă pentru regiunea Câmpiei de Sud și pentru zona de frontieră, deoarece regiunea dispune simultan de moștenire artistică, baze științifice puternice și centre urbane capabile să găzduiască colaborări experimentale. Strategia originală încărcată identifică în mod corect, în capitolul art & science, că viitorul de inovare al regiunii depinde de capacitatea noastră de a înțelege cultura nu ca ilustrație, ci ca domeniu partener al gândirii științifice.

Din perspectiva strategiei, art & science înseamnă trei întrebări practice. În primul rând: cum devine conținutul științific inteligibil social și perceptibil senzorial? În al doilea rând: cum pot fi construite situații de învățare în care competențele artistice și cele științifice să se dezvolte nu una după alta, ci împreună? În al treilea rând: de ce ecosistem regional este nevoie pentru ca astfel de proiecte să nu rămână demonstrații punctuale, ci să devină baza unor noi legături de formare, mediere și economie? Prezenta strategie propune răspunsuri programabile la toate cele trei întrebări.

9.2. Szeged ca laborator art & science

Szeged este centrul natural al dimensiunii art & science a strategiei. Potrivit prezentării oficiale a institutului de cercetare ELI-ALPS, misiunea acestuia este de a furniza surse de lumină ultrarapide, larg accesibile comunității științifice internaționale, și de a deschide domenii de cercetare relevante pentru biomedicină, chimie, știința materialelor, energie și aplicații industriale. O asemenea infrastructură reprezintă deja o poziție regională puternică, însă esența strategiei este că această poziție trebuie făcută „lizibilă” și din punct de vedere social și pedagogic. Datele din fizica laserilor, lumina, timpul, sunetul, ritmul și vizualitatea sunt toate puncte de conexiune conceptuale și senzoriale pe care pot fi construite colaborări artistice și educaționale.

De aceea, strategia propune pentru Szeged piloți de sonificare, vizualizare de date, expoziții, performanțe și educație. Scopul nu este transformarea institutului de cercetare într-un centru cultural, ci formarea unui mediu de traducere regulat între lumea științifică și cea artistică. Acest mediu de traducere poate lua forma unor cursuri comune, programe de laborator pentru liceeni, universități de vară, programe de rezidență, expoziții, prezentări comunitare sau dezvoltare de materiale didactice. Beneficiul pentru factorii de decizie este tangibil: brandul științific al orașului capătă profunzime socială și educațională, iar educația artistică câștigă un punct de legătură contemporan și real, care depășește rutina instituțională.

9.3. Timișoara, Szeged și limbajul comun al inovării

Dezvoltările art & science pot rămâne vii pe termen lung doar dacă mai multe culturi instituționale cooperează în ele. Din acest punct de vedere, Timișoara este actor-cheie prin design, gândire vizuală, vizibilitate culturală și construire de relații internaționale. Profilul artistic și de design al West University of Timișoara, centrele sale de cercetare și activitatea sa internațională permit regiunii să gândească nu exclusiv în proiecte de comunicare științifică, ci în dezvoltări comune reale. Cele două centre - Szeged și Timișoara - sunt împreună deosebit de puternice, deoarece unul vine mai ales dinspre infrastructura științifică, iar celălalt dinspre design și vizibilitate culturală.

Strategia tratează această dualitate nu ca pe o competiție, ci ca pe o complementaritate funcțională. Una dintre principalele propuneri este, prin urmare, crearea unui coridor-pilot art & science Szeged-Timișoara, care să includă cursuri comune, expoziții, universități de vară, ateliere pentru tineret și conținuturi digitale multilingve. Logica de rețea este și aici esențială: cele două noduri urbane nu trebuie să concureze între ele pentru resurse, ci să creeze împreună valoare regională, la care să se poată conecta și Aradul, Békés și - ca teritoriu partener strategic - Bács-Kiskun.

9.4. Art & science ca nou limbaj de mediere și economic

Art & science este deosebit de valoros pentru regiune deoarece nu reprezintă doar o inovație educațională sau culturală, ci și un limbaj economic și social. Un proiect art & science bine conceput poate fi simultan spectaculos, inteligibil, bazat pe cercetare, capabil să implice tinerii, să dezvolte comunități și să atragă atenție internațională. Tocmai această complexitate îl face potrivit să funcționeze și ca nou element de brand al teritoriului. Dacă regiunea reușește să ordoneze în același limbaj programatic moștenirea bartókiană, infrastructura științifică și medierea artistică contemporană, atunci poate construi o poziție care nu este nici pur culturală, nici pur tehnologică.

În practica decizională, acest lucru înseamnă că proiectele art & science nu trebuie finanțate ca experimente excepționale, ci ca piloți strategici. Ele sunt deosebit de potrivite în domeniile în care regiunea vrea simultan să atragă talente, să conecteze instituții științifice și culturale și să își întărească vizibilitatea internațională. De aceea, strategia propune în capitolele următoare programe concrete pe această logică: laboratoare Bartók, piloți pe tema luminii și sunetului, bibliotecă digitală de cunoaștere, ateliere mobile art & science și evenimente comune de showcase transfrontalier.

10. ANALIZĂ SWOT REGIONALĂ ȘI DIRECȚII STRATEGICE

Scopul analizei SWOT în acest document nu este să bifeze formal o cerință contractuală, ci să ofere o imagine a regiunii care poate fi tradusă în decizii de dezvoltare. Atât strategia originală încărcată, cât și raportul intermediar extins indică faptul că punctele forte și slabe ale regiunii sunt interconectate. Concentrarea cunoașterii este un avantaj, dar numai dacă se rețelizează. Identitatea culturală este puternică, dar devine o forță de dezvoltare doar dacă primește o traducere contemporană. Situația de frontieră este o oportunitate, dar numai dacă se instituționalizează. SWOT-ul de mai jos nu este, așadar, un inventar, ci un instrument de generare a priorităților.

Tabelul RO-017. Puncte forte – Puncte slabe

Puncte forte	Puncte slabe
Bază științifică și de învățământ superior puternică (SZTE, ELI-ALPS, UVT, formări artistice regionale)	Cooperarea dintre sfera umană, artistică și științifică este slabă la nivel de sistem
Moștenire culturală bogată și identitate multilingvă, transfrontalieră	Tranzițiile traseului talentului sunt înguste; presiunea abandonului de traseu și a migrației este ridicată
Szeged și Timișoara sunt noduri interpretabile și la nivel internațional	Accesul localităților mai mici și posibilitățile lor de mediere digitală sunt limitate
Sunt prezente resurse vizuale, muzicale, de design și meșteșugărești legate de economia creativă	Programele sunt adesea dependente de proiecte; există puține modele stabile și sustenabile de funcționare
Oportunități	**Riscuri**
Cooperările STEAM și art & science pot fi clusterizate	Epuizarea capacităților umane poate perpetua poziția periferică
Formele digitale și mobile de mediere pot ajunge la noi publicuri și localități	Inegalitățile tehnologice și teritoriale se pot adânci în continuare
Brandul Bartók poate fi utilizat ca marcă regională de calitate și element de brand turistic	Confundarea ariei programului cu aria strategică de impact poate genera riscuri de finanțare și comunicare
Sunt disponibile modele dovedite, care pot fi preluate rapid din benchmarkuri internaționale	Dacă infrastructura de mediere nu este construită, dezvoltările se vor restrânge la nucleele marilor orașe

Sursă: elaborare proprie pe baza documentelor de proiect ale strategiei Bartók, a instrucțiunilor de completare și a sistemului de surse citat.

10.1. Focusuri care decurg din SWOT

Pe baza SWOT-ului, strategia stabilește patru focusuri. Primul: construirea unei rețele la scară regională pornind din nodurile cu resurse ridicate. Al doilea: tratarea punctelor de ruptură legate de acces și retenția talentelor. Al treilea: dezvoltarea comună a inovației în mediere și a

programelor art & science. Al patrulea: construirea unui brand Bartók care întărește identitatea și vizibilitatea regiunii și, în același timp, produce rezultate educaționale și economice concrete.

Aceste patru focusuri permit împreună ca strategia să nu cadă în două extreme. Pe de o parte, să nu devină o viziune culturală prea generală, fără greutate de implementare. Pe de altă parte, să nu se reducă la microintervenții instituționale. Focusurile indică simultan o direcție de conținut, teritorială și de guvernanță.

11. SISTEMUL DE OBIECTIVE STRATEGICE 2026-2030

Orizontul temporal al strategiei este cuprins între 2026 și 2030, însă o parte dintre efectele dorite se maturizează într-un interval mai lung. De aceea, sistemul de obiective este construit pe patru niveluri: obiective de output, obiective de rezultat, obiective sistemice și obiective de impact pe termen lung. Obiectivele de output pot fi măsurate pe termen scurt: câte programe, piloți, cooperări, conținuturi digitale sau evenimente mobile sunt create. Obiectivele de rezultat se referă deja la schimbarea de comportament a participanților și instituțiilor: se îmbunătățește vizibilitatea traseului talentului, crește acoperirea medierii, devin mai stabile parteneriatele? Obiectivele sistemice arată dacă din programele separate se formează un mod regional de funcționare. Iar obiectivele de impact pe termen lung indică retenția, conectarea la economia creativă și vizibilitatea internațională.

Tabelul RO-018. Nivel-țintă – Focus 2026–2030 – Exemple de indicatori

Nivel-țintă	Focus 2026–2030	Exemple de indicatori
Obiectiv de rezultat	crearea de programe, piloți, platforme și cooperări	numărul laboratoarelor Bartók; zile de program mobil; materiale didactice digitale
Obiectiv de rezultat intermediar	acces mai bun, orientare profesională mai puternică și participare mai mare	ponderea participanților tineri; numărul talentelor mentorate; activitatea instituțiilor partenere
Obiectiv la nivel de sistem	instituționalizarea funcționării în rețea	utilizarea platformei comune de date; programe transfrontaliere; module comune de formare
Obiectiv de impact	capacitate de retenție, conectare la economia creativă, brand regional	indicatori proxy de menținere pe traseu; proiecte creative de parteneriat; indicatori de vizibilitate internațională

Sursă: elaborare proprie pe baza documentelor de proiect ale strategiei Bartók, a instrucțiunilor de completare și a sistemului de surse citat.

11.1. Patru obiective strategice generale

- C1 - Educație artistică accesibilă: accesul la educația și medierea artistică trebuie să reducă inegalitățile teritoriale, în special în cazul localităților mici și al zonelor periferice.
- C2 - Traseu al talentului permeabil: traseul artistic nu trebuie să fie alcătuit din etape instituționale izolate, ci din tranziții mentorate și susținute prin informație.
- C3 - Reînnoire interdisciplinară și digitală: medierea și educația artistică trebuie să se conecteze la logica STEAM și art & science, precum și la mediul digital.

- C4 - Forță regională de retenție și de brand: capacitățile culturale și creative ale regiunii trebuie să devină factori care întăresc coeziunea socială și atractivitatea economică a teritoriului.

Din sistemul de obiective decurg programele și indicatorii capitolelor următoare. Logica strategiei este: obiectiv - intervenție - responsabil - finanțare - indicator.

12. PORTOFOLIU DE INTERVENȚII ȘI LOGICA PROGRAMELOR

P1. Rețeaua laboratoarelor Bartók

Tipul programului: laboratoare-pilot școlare și comunitare. Esența programului este crearea unui spațiu comun pentru muzică, vizualitate, mișcare, date și instrumente digitale. Din perspectiva strategiei, acest program nu stă singur, ci este conectat la mai multe alte intervenții. De exemplu, fără pașaportul talentului și fără platforma digitală, laboratoarele Bartók ar deveni ușor episoade locale; voucherul creativ fără programe de rezidență și mentorat nu ar întări neapărat rămânerea pe traseu; iar programul-fanion art & science, fără stratul de mediere mobilă, s-ar restrânge la nucleele urbane mari. Portofoliul este, prin urmare, alcătuit în mod conștient din elemente care se construiesc reciproc.

Responsabilii și actorii principali ai programului: inspectorate școlare, școli de artă, SZTE, UVT. Conform logicii de implementare, fiecărui program trebuie să îi corespundă o instituție-gazdă clară, cel puțin doi parteneri de cooperare și indicatori de output și de rezultat definiți în prealabil. Finanțarea poate fi concepută în structură mixtă: fonduri europene de program, cofinanțare din partea administrațiilor locale, contribuție proprie universitară, parteneriat corporativ și - în cazul anumitor programe - mecenat privat. Programul poate fi considerat de succes dacă nu se îndeplinește doar ca eveniment, ci creează o nouă rutină de funcționare.

P2. Pașaportul talentului și orientarea profesională

Tipul programului: sistem mentorat de tranziție. Esența programului este crearea de punți informaționale și de mentorat între nivelul de bază, cel secundar, cel superior și piața muncii. Din perspectiva strategiei, acest program nu stă singur, ci este conectat la mai multe alte intervenții. De exemplu, fără pașaportul talentului și fără platforma digitală, laboratoarele Bartók ar deveni ușor episoade locale; voucherul creativ fără programe de rezidență și mentorat nu ar întări neapărat rămânerea pe traseu; iar programul-fanion art & science, fără stratul de mediere mobilă, s-ar restrânge la nucleele urbane mari. Portofoliul este, prin urmare, alcătuit în mod conștient din elemente care se construiesc reciproc.

Responsabilii și actorii principali ai programului: școli, învățământ superior, autorități de coordonare. Conform logicii de implementare, fiecărui program trebuie să îi corespundă o instituție-gazdă clară, cel puțin doi parteneri de cooperare și indicatori de output și de rezultat definiți în prealabil. Finanțarea poate fi concepută în structură mixtă: fonduri europene de program, cofinanțare din partea administrațiilor locale, contribuție proprie universitară, parteneriat corporativ și - în cazul anumitor programe - mecenat privat. Programul poate fi considerat de succes dacă nu se îndeplinește doar ca eveniment, ci creează o nouă rutină de funcționare.

P3. Art-Bus și ateliere mobile

Tipul programului: acces pentru localități mici. Esența programului este ducerea programelor digitale și bazate pe experiență către zonele cu deficit de acces. Din perspectiva strategiei, acest program nu stă singur, ci este conectat la mai multe alte intervenții. De exemplu, fără pașaportul talentului și fără platforma digitală, laboratoarele Bartók ar deveni ușor episoade locale; voucherul creativ fără programe de rezidență și mentorat nu ar întări neapărat rămânerea pe traseu; iar programul-fanion art & science, fără stratul de mediere mobilă, s-ar restrânge la nucleele urbane mari. Portofoliul este, prin urmare, alcătuit în mod conștient din elemente care se construiesc reciproc.

Responsabilii și actorii principali ai programului: instituții județene, parteneri civici. Conform logicii de implementare, fiecărui program trebuie să îi corespundă o instituție-gazdă clară, cel puțin doi parteneri de cooperare și indicatori de output și de rezultat definiți în prealabil. Finanțarea poate fi concepută în structură mixtă: fonduri europene de program, cofinanțare din partea administrațiilor locale, contribuție proprie universitară, parteneriat corporativ și - în cazul anumitor programe - mecenat privat. Programul poate fi considerat de succes dacă nu se îndeplinește doar ca eveniment, ci creează o nouă rutină de funcționare.

P4. Platformă digitală transfrontalieră

Tipul programului: spațiu comun de date și cunoaștere. Esența programului este crearea de conținuturi trilingve, bază de date de resurse, platformă de găsire a partenerilor și arhivă. Din perspectiva strategiei, acest program nu stă singur, ci este conectat la mai multe alte intervenții. De exemplu, fără pașaportul talentului și fără platforma digitală, laboratoarele Bartók ar deveni ușor episoade locale; voucherul creativ fără programe de rezidență și mentorat nu ar întări neapărat rămânerea pe traseu; iar programul-fanion art & science, fără stratul de mediere mobilă, s-ar restrânge la nucleele urbane mari. Portofoliul este, prin urmare, alcătuit în mod conștient din elemente care se construiesc reciproc.

Responsabilii și actorii principali ai programului: consorțiu comun. Conform logicii de implementare, fiecărui program trebuie să îi corespundă o instituție-gazdă clară, cel puțin doi parteneri de cooperare și indicatori de output și de rezultat definiți în prealabil. Finanțarea poate fi concepută în structură mixtă: fonduri europene de program, cofinanțare din partea administrațiilor locale, contribuție proprie universitară, parteneriat corporativ și - în cazul anumitor programe - mecenat privat. Programul poate fi considerat de succes dacă nu se îndeplinește doar ca eveniment, ci creează o nouă rutină de funcționare.

P5. Pilot art & science Lumină și Sunet

Tipul programului: program-fanion Szeged-Timișoara. Esența programului este conectarea datelor științifice, a sunetului, a luminii, a vizualizării și a muncii cu publicul. Din perspectiva

strategiei, acest program nu stă singur, ci este conectat la mai multe alte intervenții. De exemplu, fără pașaportul talentului și fără platforma digitală, laboratoarele Bartók ar deveni ușor episoade locale; voucherul creativ fără programe de rezidență și mentorat nu ar întări neapărat rămânerea pe traseu; iar programul-fanion art & science, fără stratul de mediere mobilă, s-ar restrânge la nucleele urbane mari. Portofoliul este, prin urmare, alcătuit în mod conștient din elemente care se construiesc reciproc.

Responsabilii și actorii principali ai programului: ELI-ALPS, SZTE, UVT, parteneri culturali. Conform logicii de implementare, fiecărui program trebuie să îi corespundă o instituție-gazdă clară, cel puțin doi parteneri de cooperare și indicatori de output și de rezultat definiți în prealabil. Finanțarea poate fi concepută în structură mixtă: fonduri europene de program, cofinanțare din partea administrațiilor locale, contribuție proprie universitară, parteneriat corporativ și - în cazul anumitor programe - mecenat privat. Programul poate fi considerat de succes dacă nu se îndeplinește doar ca eveniment, ci creează o nouă rutină de funcționare.

P6. Program de voucher creativ

Tipul programului: conexiune între IMM-uri și sfera creativă. Esența programului este implicarea specialiștilor creativi locali și a studenților în dezvoltările corporative și instituționale. Din perspectiva strategiei, acest program nu stă singur, ci este conectat la mai multe alte intervenții. De exemplu, fără pașaportul talentului și fără platforma digitală, laboratoarele Bartók ar deveni ușor episoade locale; voucherul creativ fără programe de rezidență și mentorat nu ar întări neapărat rămânerea pe traseu; iar programul-fanion art & science, fără stratul de mediere mobilă, s-ar restrânge la nucleele urbane mari. Portofoliul este, prin urmare, alcătuit în mod conștient din elemente care se construiesc reciproc.

Responsabilii și actorii principali ai programului: camere de comerț, administrații locale. Conform logicii de implementare, fiecărui program trebuie să îi corespundă o instituție-gazdă clară, cel puțin doi parteneri de cooperare și indicatori de output și de rezultat definiți în prealabil. Finanțarea poate fi concepută în structură mixtă: fonduri europene de program, cofinanțare din partea administrațiilor locale, contribuție proprie universitară, parteneriat corporativ și - în cazul anumitor programe - mecenat privat. Programul poate fi considerat de succes dacă nu se îndeplinește doar ca eveniment, ci creează o nouă rutină de funcționare.

P7. Program de rezidență și incubator

Tipul programului: menținere pe traseu și retenție locală. Esența programului este crearea de spații comunitare de creație, proiecte mentorate și sprijin de început. Din perspectiva strategiei, acest program nu stă singur, ci este conectat la mai multe alte intervenții. De exemplu, fără pașaportul talentului și fără platforma digitală, laboratoarele Bartók ar deveni ușor episoade locale; voucherul creativ fără programe de rezidență și mentorat nu ar întări neapărat rămânerea pe traseu; iar programul-fanion art & science, fără stratul de mediere mobilă, s-ar restrânge la

nucleele urbane mari. Portofoliul este, prin urmare, alcătuit în mod conștient din elemente care se construiesc reciproc.

Responsabilii și actorii principali ai programului: orașe, parteneri privați. Conform logicii de implementare, fiecărui program trebuie să îi corespundă o instituție-gazdă clară, cel puțin doi parteneri de cooperare și indicatori de output și de rezultat definiți în prealabil. Finanțarea poate fi concepută în structură mixtă: fonduri europene de program, cofinanțare din partea administrațiilor locale, contribuție proprie universitară, parteneriat corporativ și - în cazul anumitor programe - mecenat privat. Programul poate fi considerat de succes dacă nu se îndeplinește doar ca eveniment, ci creează o nouă rutină de funcționare.

P8. Mentor artistic și coaching juridic/de business

Tipul programului: siguranța traseului profesional. Esența programului este sprijinirea creatorilor independenți și aflați la început de drum prin cunoștințe de antreprenoriat, drepturi de autor și management de proiect. Din perspectiva strategiei, acest program nu stă singur, ci este conectat la mai multe alte intervenții. De exemplu, fără pașaportul talentului și fără platforma digitală, laboratoarele Bartók ar deveni ușor episoade locale; voucherul creativ fără programe de rezidență și mentorat nu ar întări neapărat rămânerea pe traseu; iar programul-fanion art & science, fără stratul de mediere mobilă, s-ar restrânge la nucleele urbane mari. Portofoliul este, prin urmare, alcătuit în mod conștient din elemente care se construiesc reciproc.

Responsabilii și actorii principali ai programului: camere de comerț, organizații civile și profesionale. Conform logicii de implementare, fiecărui program trebuie să îi corespundă o instituție-gazdă clară, cel puțin doi parteneri de cooperare și indicatori de output și de rezultat definiți în prealabil. Finanțarea poate fi concepută în structură mixtă: fonduri europene de program, cofinanțare din partea administrațiilor locale, contribuție proprie universitară, parteneriat corporativ și - în cazul anumitor programe - mecenat privat. Programul poate fi considerat de succes dacă nu se îndeplinește doar ca eveniment, ci creează o nouă rutină de funcționare.

P9. Module comune de formare și microcertificări

Tipul programului: cooperare în învățământul superior. Esența programului este organizarea unor cursuri scurte, multiinstituționale și interdisciplinare. Din perspectiva strategiei, acest program nu stă singur, ci este conectat la mai multe alte intervenții. De exemplu, fără pașaportul talentului și fără platforma digitală, laboratoarele Bartók ar deveni ușor episoade locale; voucherul creativ fără programe de rezidență și mentorat nu ar întări neapărat rămânerea pe traseu; iar programul-fanion art & science, fără stratul de mediere mobilă, s-ar restrânge la nucleele urbane mari. Portofoliul este, prin urmare, alcătuit în mod conștient din elemente care se construiesc reciproc.

Responsabilii și actorii principali ai programului: universități. Conform logicii de implementare, fiecărui program trebuie să îi corespundă o instituție-gazdă clară, cel puțin doi parteneri de cooperare și indicatori de output și de rezultat definiți în prealabil. Finanțarea poate fi concepută în structură mixtă: fonduri europene de program, cofinanțare din partea administrațiilor locale, contribuție proprie universitară, parteneriat corporativ și - în cazul anumitor programe - mecenat privat. Programul poate fi considerat de succes dacă nu se îndeplinește doar ca eveniment, ci creează o nouă rutină de funcționare.

P10. Brand regional Bartók și traseu de showcase

Tipul programului: vizibilitate și identitate. Esența programului este o serie anuală comună de programe branduite și un traseu între orașele-cheie. Din perspectiva strategiei, acest program nu stă singur, ci este conectat la mai multe alte intervenții. De exemplu, fără pașaportul talentului și fără platforma digitală, laboratoarele Bartók ar deveni ușor episoade locale; voucherul creativ fără programe de rezidență și mentorat nu ar întări neapărat rămânerea pe traseu; iar programul-fanion art & science, fără stratul de mediere mobilă, s-ar restrânge la nucleele urbane mari. Portofoliul este, prin urmare, alcătuit în mod conștient din elemente care se construiesc reciproc.

Responsabilii și actorii principali ai programului: parteneri turistici și culturali. Conform logicii de implementare, fiecărui program trebuie să îi corespundă o instituție-gazdă clară, cel puțin doi parteneri de cooperare și indicatori de output și de rezultat definiți în prealabil. Finanțarea poate fi concepută în structură mixtă: fonduri europene de program, cofinanțare din partea administrațiilor locale, contribuție proprie universitară, parteneriat corporativ și - în cazul anumitor programe - mecenat privat. Programul poate fi considerat de succes dacă nu se îndeplinește doar ca eveniment, ci creează o nouă rutină de funcționare.

12.1. Matricea relațiilor dintre programe

Tabelul RO-019. Program – Acces – Traseul talentului – Art & Science

Program	Acces	Traseul talentului	Art & Science	Conexiune economică	Brand/vizibilitate
P1 Laboratoarele Bartók	mediu	puternic	puternic	mediu	mediu
P2 Traseul talentuluilevél	mediu	puternic	mediu	mediu	slab
P3 Art-Bus	puternic	mediu	mediu	slab	mediu
P4 Platforma digitală	puternic	puternic	mediu	mediu	mediu
P5 Pilot Lumină și Sunet	mediu	mediu	puternic	mediu	puternic
P6 Voucher creativ	slab	mediu	slab	puternic	slab
P7 Rezidență/incubator	slab	puternic	mediu	puternic	mediu
P8 Mentor/coaching	slab	puternic	slab	puternic	slab
P9 Module comune	slab	puternic	puternic	mediu	slab
P10 Brandul Bartók	mediu	slab	mediu	mediu	puternic

Sursă: elaborare proprie pe baza documentelor de proiect ale strategiei Bartók, a instrucțiunilor de completare și a sistemului de surse citat.

13. CADRUL DE GUVERNANȚĂ, PARTENERIAT ȘI FINANȚARE

Unul dintre cele mai mari riscuri ale implementării strategiei este ca programele să nu aibă un responsabil clar și actorii să coopereze doar pe baza bunei intenții informale. Experiența cooperărilor culturale și educaționale regionale arată că entuziasmul de proiect nu este suficient, în sine, pentru funcționare durabilă. De aceea, prezenta strategie propune un model de guvernanță pe trei niveluri. Primul nivel este cel al organismului strategic: aici se regăsesc principalii parteneri instituționali, partea de finanțare și programare, precum și reprezentanții orașelor-cheie. Al doilea nivel este cel al responsabililor de program: fiecare intervenție majoră are un responsabil desemnat. Al treilea nivel este cel al rețelei metodologice: comunitatea pedagogilor, curatorilor, artiștilor, cercetătorilor, experților digitali și mediatorilor care sprijină implementarea cotidiană de conținut a programelor.

Cadrul de parteneriat are, la rândul său, mai multe tipuri. Există parteneri instituționali stabili - universități, institute de cercetare, instituții artistice și culturale, administrații locale. Există parteneri de program flexibili - organizații civile, colective artistice, festivaluri, rețele școlare, asociații profesionale. Și există parteneri de pe partea cererii - camere de comerț, IMM-uri, companii tehnologice, actori din turism și city marketing. Una dintre afirmațiile esențiale ale strategiei este că dezvoltarea educației artistice poate depăși închiderea instituțională doar dacă implică sistemic și partenerii de pe partea cererii.

13.1. Mix de finanțare

Finanțarea nu poate fi construită pe o singură sursă. Documentele încărcate fac în mai multe locuri referire la combinarea Interreg, Erasmus+, FSE+, Europa Creativă, GINOP Plusz, NKA și a resurselor administrațiilor locale. Prezenta strategie detaliază mai departe această logică. Pentru elementele de infrastructură și de construire a rețelei sunt necesare fonduri europene și fonduri publice. Pentru piloții rapizi și prototipuri pot fi adecvate fonduri mai mici și flexibile, resurse instituționale proprii sau sprijin țintit din partea companiilor. Elementele de tip voucher creativ și coaching pot funcționa parțial și după o logică de piață. În cazul rezidențelor și al spațiilor comunitare de creație este justificată combinarea surselor publice și private.

Principiul financiar de bază al strategiei este că fiecare program major trebuie să stea pe cel puțin două picioare. Dacă o inițiativă trăiește exclusiv din fonduri de proiect, riscul de întrerupere ciclică este mare. Dacă însă, pe durata perioadei de proiect, se construiește alături de ea și o logică de sustenabilitate instituțională, locală, comunitară sau parțial de piață, atunci rezultatele pot fi continuate. Diversificarea finanțării nu este, așadar, doar o tehnică financiară, ci una dintre condițiile sustenabilității.

14. MONITORIZARE, SISTEM DE INDICATORI ȘI LOGICA RAPORTĂRII

14.1. De ce este măsurarea o chestiune-cheie?

Una dintre cele mai mari valori adăugate ale raportului profesional extins de 50% încărcat este că traduce strategia în 56 de indicatori, 50 de interviuri, profiluri pilot județene și o logică de raportare. Prezenta strategie completă duce această direcție mai departe. Măsurarea nu reprezintă o povară administrativă cu scop de control, ci mecanismul de învățare al dezvoltărilor. Fără măsurare nu poate fi decis dacă un program a fost doar spectaculos sau dacă a îmbunătățit cu adevărat accesul, a întărit orientarea profesională, a creat noi parteneriate și a fost capabil să genereze rutine regionale pe termen lung.

Prin urmare, sistemul de monitorizare nu este doar un tabel de numărare. El are trei funcții. În primul rând: oferă feedback responsabililor de program cu privire la ceea ce funcționează și unde este nevoie de corecții. În al doilea rând: oferă un cadru de raportare către finanțatori și factorii de decizie. În al treilea rând: construiește o bază regională de cunoaștere, deoarece face comparabile rezultatele, metodele și lecțiile învățate. De aceea, indicatorii includ nu doar indicatori de output, ci și indicatori de acces, retenție, parteneriat și vizibilitate.

14.2. Structura sistemului celor 56 de indicatori

Sistemul de măsurare este organizat în opt blocuri: demografie și accesibilitate; bază educațională; infrastructură culturală; economie creativă; participare socială; finanțare; inovare și art & science; risc și forță de retenție. Scopul acestor blocuri este ca strategia să nu fie măsurabilă dintr-o singură perspectivă. Un program regional de educație artistică poate avea succes în privința numărului de participanți, dar să fie slab la retenție; poate avea o prezență digitală spectaculoasă, dar o ancorare partenerială slabă. Logica pe mai multe blocuri elimină tocmai această deformare.

Este deosebit de important că o parte dintre indicatori pot fi măsurați anual, alții la doi ani, iar alții doar la finalul ciclului de program. Nu toate obiectivele necesită același ritm de colectare a datelor. Strategia propune ca indicatorii de output ușor accesibili să fie actualizați anual, iar indicatorii calitativi mai profunzi - de exemplu proxy-uri de menținere pe traseu, calitatea cooperării sau indicele de absorbție culturală - să fie verificați prin cercetări țintite și interviuri.

14.3. Calendarizare

Implementarea strategiei poate fi împărțită în trei etape principale. Prima etapă, în 2026, este cea de fundamentare: structură de date, cadru de parteneriat, pregătirea pilotelor, crearea bazei

de cunoaștere și a fundamentului comun de comunicare. A doua etapă, 2027-2028, este perioada de pilotare și integrare: testarea, evaluarea și ajustarea laboratoarelor, a Art-Busului, a modulelor comune și a proiectelor-fanion art & science. A treia etapă, 2029-2030, este perioada de extindere și monitorizare: scalarea modelelor funcționale, construirea cadrelor de sustenabilitate și stabilizarea brandului regional.

Cel mai important principiu al calendarizării este că programele cu vizibilitate mai mare nu trebuie să preceadă fundamentarea metodologică. Strategia subliniază în repetate rânduri: proiectele spectaculoase, de succes din punct de vedere comunicațional, produc rezultate reale doar dacă în spatele lor există date, parteneriat, feedback și un cadru de învățare. De aceea, logica raportării nu verifică doar dacă a avut loc un program, ci și dacă din acesta a rezultat cunoaștere transferabilă.

Figura 3. Calendarul implementării și logica raportării 2026-2030.

Sursă: elaborare proprie / figură de lucru a proiectului, pe baza logicii metodologice și de date a strategiei Bartók.

15. CONCLUZII FINALE

Concluzia fundamentală a prezentei strategii complete în limba maghiară este că, pentru regiunea Câmpiei de Sud și zona de frontieră, dezvoltarea educației artistice nu este un program cultural „soft”, suplimentar, ci una dintre cele mai viabile intersecții ale capitalului uman, coeziunii comunitare, conectării la economia creativă și poziționării internaționale. Strategia nu afirmă că toate problemele regiunii pot fi rezolvate prin cultură. Ea afirmă că legarea culturii, educației, științei și industriei creative reprezintă un multiplicator care întărește și alte domenii de dezvoltare.

Cel mai important mesaj pentru factorii de decizie este că resursele sunt deja prezente în regiune. Nu trebuie construit de la zero. Sunt prezente bazele universitare și științifice, formările artistice, tradițiile culturale, moștenirea meșteșugărească și vizuală, vizibilitatea urbană, precum și posibilitatea reală a cooperării transfrontaliere. Lipsa se află în conexiuni, în tranziții, în infrastructura de mediere și în modelele de funcționare sustenabile. De aceea, strategia este un document al conectării.

Dacă regiunea este capabilă să trateze educația artistică drept un sistem de rețea, moștenirea Bartók drept inspirație metodologică, iar art & science drept limbaj de inovare orientat spre viitor, atunci în anii următori pot apărea nu doar programe mai bune, ci și o imagine regională de sine mai puternică. Acest studiu este documentul de lucru și cadrul de implementare al acestei imagini de sine.

16. ANEXE

Prezenta secțiune de anexe servește utilizabilității operaționale a strategiei. Nu este doar un material de fundal suplimentar, ci o sinteză a infrastructurii de date, metodologice și de intervenție necesare pentru activitatea factorilor de decizie, a responsabililor de programe, a autorităților tutelare și a executorilor profesioniști. Anexele trebuie interpretate împreună cu afirmațiile din textul principal; în mai multe locuri ele conțin date de lucru, preevaluări de expert și planuri de cercetare primară. Documentul le marchează întotdeauna clar.

Tabelul RO-020. Gestionarea surselor în anexeReferințele [S1]-[S14] indică sursele de bază ale proiectului, statistice, de programa

Gestionarea surselor în anexe Referințele [S1]-[S14] indică sursele de bază ale proiectului, statistice, de programare și de benchmark utilizate. Acolo unde apare o evaluare pilot județeană sau instituțională, textul o marchează separat ca preevaluare de expert sau ca dată de lucru.

Sursă: elaborare proprie pe baza documentelor de proiect ale strategiei Bartók, a instrucțiunilor de completare și a sistemului de surse citat.

16.1. Anexă - Matricea de măsurare cu 56 de indicatori

Cea mai importantă condiție a implementabilității strategiei este asocierea afirmațiilor de dezvoltare cu indicatori măsurabili. Pe baza raportului extins de 50%, monitorizarea se sprijină pe un sistem alcătuit din opt blocuri și 56 de indicatori. Această matrice este potrivită simultan pentru evaluarea stării inițiale, pentru monitorizarea anuală și pentru evaluarea de la finalul ciclului. Blocurile sunt următoarele: demografie și accesibilitate; bază educațională; infrastructură culturală; economie creativă; participare socială; finanțare; inovare și art & science; risc și forță de retenție. [S2] [S3]

Indicatorii nu sunt în mod intenționat exclusiv cifre statistice „dure”. Scopul strategiei nu este doar măsurarea capacităților instituționale sau a datelor bugetare, ci și a accesului, a funcționării în rețea, a schimbării de atitudine, a menținerii pe traseu și a funcționării reale a inovațiilor în mediere. De aceea, între indicatori apar atât elemente obiective, cât și semi-obiective și elemente măsurabile prin colectare primară de date. [S2] [S3]

A. Demografie și accesibilitate

Tabelul RO-021. Cod – Indicator – De ce este important? – Sursă principală de date

Cod	Indicator	De ce este important?	Sursă principală de date	Ciclu de măsurare
A1	populația de 6–18 ani pe județe	Populația-țintă potențială a educației artistice; punct de	statistică oficială / date județene	anual

		plecare pentru ratele de acoperire.		
A2	proporția elevilor din localități mici în sistemul AMI	Măsoară în ce măsură sistemul ajunge la copiii din zonele periferice.	raportare de date din partea autorităților tutelare și a instituțiilor	anual
A3	Distanța medie de deplasare până la cel mai apropiat punct de formare artistică	Unul dintre cei mai importanți indicatori teritoriali ai inegalităților de acces.	GIS / hartă instituțională / estimare de expert	o dată la doi ani
A4	Accesibilitate digitală în instituțiile-țintă	Arată dacă există bază tehnică pentru mediere online sau hibridă.	chestionar instituțional	anual
A5	proporția instituțiilor care au acces la conținut trilingv	Indicator direct al accesului transfrontalier și multilingv.	monitorizarea proiectului / registru instituțional	anual
A6	numărul localităților atinse de Art-Bus sau de programe mobile	Măsoară în mod specific impactul strategiei de acces mobil.	date de program / monitorizarea proiectului	semestrial
A7	rata de includere a grupurilor-țintă defavorizate	Arată nivelul real al incluziunii sociale, nu doar efectivul total.	date de program / rapoarte ale partenerilor	anual

Sursă: elaborare proprie pe baza documentelor de proiect ale strategiei Bartók, a instrucțiunilor de completare și a sistemului de surse citat.

Interpretare la nivel de bloc: în acest grup de indicatori, întrebarea pentru factorii de decizie este dacă starea inițială poate fi identificată și dacă efectul intervențiilor poate fi ulterior re-măsurat. Strategia organizează indicatorii pe blocuri tocmai pentru că aceștia pot fi utilizați la niveluri diferite de decizie: o parte dintre ei sprijină conducerea instituțională, alții pe responsabilul de program și alții decizia politică regională. [S2] [S3]

B. Bază educațională

Tabelul RO-022. Cod – Indicator – De ce este important? – Sursă principală de date

Cod	Indicator	De ce este important?	Sursă principală de date	Ciclu de măsurare
B1	numărul copiilor care participă la educația artistică de bază	Baza pedagogiei artistice a regiunii; de aici pornește data de lucru privind cei 25.000. [S1] [S2]	date de lucru ale proiectului / date instituționale	anual

B2	Ponderea celor care continuă spre învățământul artistic secundar	Primul punct critic de ruptură al traseului talentului.	date de lucru ale proiectului / urmărire instituțională	anual
B3	numărul celor care intră în învățământul superior de specialitate	Indică al doilea blocaj major al lanțului educațional vertical.	date de lucru ale proiectului / date din învățământul superior	anual
B4	numărul instituțiilor care aplică module STEAM	Indicator-cheie al răspândirii modernizării metodologice.	monitorizarea programului / raport pedagogic	anual
B5	numărul programelor pedagogice care utilizează modern tematica Bartók	Urma concretă, la nivel școlar, a conectării dintre tradiție și inovație.	audit curricular și instituțional	o dată la doi ani
B6	Numărul relațiilor de parteneriat active în sectorul educațional	Măsoară dacă sistemul este încă fragmentat pe silozuri sau se află deja în proces de rețelizare.	bază de date a colaborărilor	anual
B7	Competența cadrelor didactice în mediere artistică digitală	Indicator calitativ al pregătirii metodologice a corpului profesoral.	chestionar / date privind formarea continuă	o dată la doi ani

Sursă: elaborare proprie pe baza documentelor de proiect ale strategiei Bartók, a instrucțiunilor de completare și a sistemului de surse citat.

Interpretare la nivel de bloc: în acest grup de indicatori, întrebarea pentru factorii de decizie este dacă starea inițială poate fi identificată și dacă efectul intervențiilor poate fi ulterior re-măsurat. Strategia organizează indicatorii pe blocuri tocmai pentru că aceștia pot fi utilizați la niveluri diferite de decizie: o parte dintre ei sprijină conducerea instituțională, alții pe responsabilul de program și alții decizia politică regională. [S2] [S3]

C. Infrastructură culturală

Tabelul RO-023. Cod – Indicator – De ce este important? – Sursă principală de date

Cod	Indicator	De ce este important?	Sursă principală de date	ciclul de măsurare
C1	Densitatea instituțiilor artistice și culturale	Indicator de capacitate de bază, adecvat comparației între județe.	hartă instituțională / registru	anual
C2	accesibilitatea sălilor de repetiții, studiourilor și makerspace-urilor	Măsoară infrastructura învățării practice creative.	inventar instituțional / audit de expert	anual

C3	proporția instituțiilor dotate cu echipamente digitale	Arată dacă educația experiențială și digitală are o bază tehnică reală.	audit instituțional	anual
C4	numărul punctelor de mediere din localități mici	Indicator al echilibrului teritorial și al descentralizării culturale.	date ale autorității tutelare / date de program	anual
C5	cazuri de utilizare comună transfrontalieră a infrastructurii	Utilizarea comună a atelierelor, laboratoarelor sau studiourilor este unul dintre semnele rețelizării.	date de proiect și parteneriat	anual
C6	indicele de deschidere instituțională	Indicator pilot de expert al accesului educațional și comunitar al instituțiilor culturale.	interviuri / evaluare de experți	bianual
C7	proporția spațiilor interactive, prietenoase cu publicul	Măsoară deplasarea față de modelul clasic de receptare.	audit instituțional / inspecție la fața locului	bianual

Sursă: elaborare proprie pe baza documentelor de proiect ale strategiei Bartók, a instrucțiunilor de completare și a sistemului de surse citat.

Interpretare la nivel de bloc: în acest grup de indicatori, întrebarea pentru factorii de decizie este dacă starea inițială poate fi identificată și dacă efectul intervențiilor poate fi ulterior re-măsurat. Strategia organizează indicatorii pe blocuri tocmai pentru că aceștia pot fi utilizați la niveluri diferite de decizie: o parte dintre ei sprijină conducerea instituțională, alții pe responsabilul de program și alții decizia politică regională. [S2] [S3]

D. Economie creativă

Tabelul RO-024. Cod – Indicator – De ce este important? – Sursă principală de date

Cod	Indicator	De ce este important?	Sursă principală de date	Ciclu de măsurare
D1	numărul întreprinderilor creative și culturale	Arată masa structurală a economiei creative. [S7]	Eurostat / date despre întreprinderi	anual
D2	ponderea ocupării în sectorul creativ	Urmărește relevanța pe piața muncii a sectorului cultural-creativ. [S6]	Eurostat / date despre piața muncii	anual
D3	numărul colaborărilor dintre IMM-uri și sectorul artistic	Indicator direct al integrării economice a artei.	date ale camerei / date de program	anual
D4	numărul programelor de rezidență și incubare	Una dintre infrastructurile-cheie pentru rămânerea în	date de program / date instituționale	anual

		regiune și pentru devenirea antreprenor.		
D5	volumul sprijinului de tip voucher creativ	Măsoară apariția efectivă a stimulării pe partea cererii.	date ale administratorului de fonduri	anual
D6	numărul produselor/serviciilor creative asociate brandului regional	Semn al valorificării economice a brandului Bartók.	monitorizarea programului / date de marketing	anual
D7	Cerere creativă pe piața privată indexe	Indicator pilot de expert privind capacitatea pieței de a absorbi capacitatea creativă locală.	interviu / cameră / evaluare de experți	bianual

Sursă: elaborare proprie pe baza documentelor de proiect ale strategiei Bartók, a instrucțiunilor de completare și a sistemului de surse citat.

Interpretare la nivel de bloc: în acest grup de indicatori, întrebarea pentru factorii de decizie este dacă starea inițială poate fi identificată și dacă efectul intervențiilor poate fi ulterior re-măsurat. Strategia organizează indicatorii pe blocuri tocmai pentru că aceștia pot fi utilizați la niveluri diferite de decizie: o parte dintre ei sprijină conducerea instituțională, alții pe responsabilul de program și alții decizia politică regională. [S2] [S3]

E. Participare socială

Tabelul RO-025. Cod – Indicator – De ce este important? – Sursă principală de date

Cod	Indicator	De ce este important?	Sursă principală de date	Ciclu de măsurare
E1	Ponderea participanților tineri în programele de mediere	Indicator primar al atingerii publicului viitorului.	înregistrarea programului	anual
E2	proporția participanților implicați pentru prima dată	Măsoară dacă sistemul ajunge și la publicuri noi.	înregistrarea programului	anual
E3	numărul partenerilor comunitari și civici	Unul dintre semnele de bază ale ancorării sociale.	registru de parteneriat	anual
E4	frecvența participării culturale în localități mici	Indicatorul de bază al activității culturale teritoriale.	chestionar / sondaj local	o dată la doi ani
E5	indicele atitudinii sociale față de artă	Arată cât de atractiv și legitim este traseul artistic pentru familii.	cercetare primară	bianual

E6	numărul evenimentelor comunitare cu tematică Bartók	Măsoară vizibilitatea patrimoniului și ancorarea sa socială.	raport instituțional	anual
E7	feedback privind bunăstarea mentală și coeziunea comunitară	Indicator calitativ al rolului social-formator al artei.	urmărirea programului / interviu	anual

Sursă: elaborare proprie pe baza documentelor de proiect ale strategiei Bartók, a instrucțiunilor de completare și a sistemului de surse citat.

Interpretare la nivel de bloc: în acest grup de indicatori, întrebarea pentru factorii de decizie este dacă starea inițială poate fi identificată și dacă efectul intervențiilor poate fi ulterior re-măsurat. Strategia organizează indicatorii pe blocuri tocmai pentru că aceștia pot fi utilizați la niveluri diferite de decizie: o parte dintre ei sprijină conducerea instituțională, alții pe responsabilul de program și alții decizia politică regională. [S2] [S3]

F. Finanțare

Tabelul RO-026. Cod – Indicator – De ce este important? – Sursă principală de date

Cod	Indicator	De ce este important?	Sursă principală de date	Ciclu de măsurare
F1	Volumul resurselor publice alocate educației artistice	Condiția de bază a sustenabilității sistemului.	date ale autorității tutelare / date bugetare	anual
F2	Ponderea resurselor dependente de proiect față de cele operaționale	Arată echilibrul dintre stabilitate și vulnerabilitate.	buget instituțional	anual
F3	atragerea de surse pentru programe transfrontaliere	Măsoară manifestarea practică a logicii ROHU.	date de proiect / date privind finanțările	anual
F4	volumul contribuțiilor CSR și de mecenat	Indicatorul activării bazei de resurse non-statale.	autodeclarare a camerei / a instituției	anual
F5	cheltuieli pentru dezvoltarea echipamentelor și infrastructurii	Arată dacă modernizarea primește efectiv resurse.	buget / date de proiect	anual
F6	resurse alocate formării inițiale și continue a cadrelor didactice	Baza financiară a reînnoirii metodologice.	date ale autorității tutelare / date de proiect	anual

F7	indicele de predictibilitate financiară	Indicator al predictibilității, construit pe baza feedbackului experților și instituțiilor.	interviu / autoevaluare financiară	bianual

Sursă: elaborare proprie pe baza documentelor de proiect ale strategiei Bartók, a instrucțiunilor de completare și a sistemului de surse citat.

Interpretare la nivel de bloc: în acest grup de indicatori, întrebarea pentru factorii de decizie este dacă starea inițială poate fi identificată și dacă efectul intervențiilor poate fi ulterior re-măsurat. Strategia organizează indicatorii pe blocuri tocmai pentru că aceștia pot fi utilizați la niveluri diferite de decizie: o parte dintre ei sprijină conducerea instituțională, alții pe responsabilul de program și alții decizia politică regională. [S2] [S3]

G. Inovare și Art & Science

Tabelul RO-027. Cod – Indicator – De ce este important? – Sursă principală de date

Cod	Indicator	De ce este important?	Sursă principală de date	Ciclu de măsurare
G1	numărul proiectelor-pilot Art & Science	Manifestarea concretă a intersecției dintre știință și artă.	projektmonitoring	anual
G2	Cooperări educaționale legate de ELI-ALPS sau de un centru universitar de cercetare	Indicator al conectării bazei științifice regionale cu sfera culturală. [S8] [S9] [S10]	date de colaborare	anual
G3	numărul conținuturilor de vizualizare de date, sonore sau de interpretare digitală	Unul dintre indicatorii de calitate ai medierii artistice contemporane.	date de program / platformă digitală	anual
G4	numărul elevilor care au acces la laboratoare de inovare	Măsoară atingerea capacității educaționale orientate spre viitor.	înregistrarea programului	anual
G5	numărul dezvoltărilor comune HU–RO în domeniul art & science	Rezultatul concret al inovării transfrontaliere.	date de proiect	anual
G6	puncte de vizibilitate internațională (festival, expoziție, publicație)	Indicator al poziționării internaționale a regiunii.	date de comunicare și de proiect	anual
G7	Indice de competențe și	Poate fi măsurat prin cercetare primară în ce măsură participanții	chestionar	o dată la doi ani

	atitudini pentru inovare	consideră relevantă interdisciplinaritatea.		

Sursă: elaborare proprie pe baza documentelor de proiect ale strategiei Bartók, a instrucțiunilor de completare și a sistemului de surse citat.

Interpretare la nivel de bloc: în acest grup de indicatori, întrebarea pentru factorii de decizie este dacă starea inițială poate fi identificată și dacă efectul intervențiilor poate fi ulterior re-măsurat. Strategia organizează indicatorii pe blocuri tocmai pentru că aceștia pot fi utilizați la niveluri diferite de decizie: o parte dintre ei sprijină conducerea instituțională, alții pe responsabilul de program și alții decizia politică regională. [S2] [S3]

H. Risc și forță de retenție

Tabelul RO-028. Cod – Indicator – De ce este important? – Sursă principală de date

Cod	Indicator	De ce este important?	Sursă principală de date	Ciclu de măsurare
H1	Proxy pentru părăsirea traseului după studiile artistice	Un semn pe termen lung al abandonului și al migrației.	urmărire / date proxy	anual
H2	proporția tinerilor absolvenți care rămân în regiune	Indicator central al capacității de retenție. [S3]	urmărire primară / date instituționale	o dată la doi ani
H3	proporția tinerilor mentorizați care rămân pe traseu	Arată impactul efectiv al programelor de mentorat.	urmărirea programului	anual
H4	decalajul de acces în zonele periferice	Indicator al decalajului teritorial dintre serviciile culturale și educaționale.	GIS / evaluare pilot	o dată la doi ani
H5	indicele decalajului tehnologic	Indicator agregat al diferențelor tehnologice dintre urban și rural.	audit instituțional / punctaj de expert	bianual
H6	Densitatea cooperării instituționale	Arată diminuarea «efectului de insulă».	analiza rețelei de parteneriat	anual
H7	Indice de viziune și perspectivă asupra viitorului	Pe baza interviurilor se poate măsura în ce măsură este considerată realistă transformarea regiunii într-un hub creativ.	cercetare primară	o dată la doi ani

Sursă: elaborare proprie pe baza documentelor de proiect ale strategiei Bartók, a instrucțiunilor de completare și a sistemului de surse citat.

Interpretare la nivel de bloc: în acest grup de indicatori, întrebarea pentru factorii de decizie este dacă starea inițială poate fi identificată și dacă efectul intervențiilor poate fi ulterior re-măsurat.

Strategia organizează indicatorii pe blocuri tocmai pentru că aceștia pot fi utilizați la niveluri diferite de decizie: o parte dintre ei sprijină conducerea instituțională, alții pe responsabilul de program și alții decizia politică regională. [S2] [S3]

16.2. Anexă - Matricea de eșantionare, întrebări și prelucrare pentru 50 de interviuri

Unul dintre elementele contractuale și metodologice-cheie ale strategiei complete este prelucrarea a cel puțin 50 de interviuri video reprezentative. De aceea, textul principal tratează această parte nu ca pe o arhivă de interviuri deja închisă, ci ca pe un plan structurat de cercetare primară: clarifică cine trebuie intervievat, cu ce echilibru teritorial, pe ce blocuri de întrebări și în ce logică de analiză. [S1] [S2] [S3]

Scopul interviurilor nu este „să colectăm opinii” despre Bartók. Funcția părții de cercetare primară este mult mai concretă: trebuie să facă vizibile barierele sistemului, modelele locale de funcționare, imaginile diferite ale problemelor la nivel județean, îngustările traseului talentului și punctele reale de conexiune dintre medierea artistică și economia creativă. De aceea, analiza de conținut a interviurilor trebuie să se desfășoare într-o formă codificabilă, comparabilă și interpretabilă teritorial. [S1] [S2] [S3]

Blocuri de întrebări pentru interviu

- Evaluarea situației actuale a artei și a educației artistice în regiune.
- Identificarea competențelor indispensabile și a inovațiilor metodologice necesare în educația artistică a secolului XXI.
- Relevanța actuală a moștenirii lui Béla Bartók: cum poate fi utilizată ca cadru pedagogic și de mediere.
- Impactul economic al industriei creative, explorarea conexiunilor cu ocuparea și antreprenoriatul.
- Cauzele menținerii pe traseul talentului, ale abandonului de carieră și ale migrației.
- Experiențele locale privind accesul cultural și inegalitatea teritorială.
- Posibilitățile de parteneriate Art & Science, mediere digitală, modele mobile și interdisciplinare.
- Bariere decizionale, de tutelă și de finanțare; condițiile prealabile ale implementării.

Matrice de eșantionare a interviurilor I. (interviurile 1-25)

Tabelul RO-029. Cod – Grup-țintă – Județ / teritoriu – Focus prioritar

Cod	Grup-țintă	Județ / teritoriu	Focus prioritar	Statut
INT-01	AMI / educație artistică de bază	Csongrád-Csanád	acces, identificarea talentelor, atingerea localităților mici	planificat / în curs de preluare

INT-02	AMI / educație artistică de bază	Békés	acces, identificarea talentelor, atingerea localităților mici	planificat / în curs de preluare
INT-03	AMI / educație artistică de bază	Arad	acces, identificarea talentelor, atingerea localităților mici	planificat / în curs de preluare
INT-04	AMI / educație artistică de bază	Timiș	acces, identificarea talentelor, atingerea localităților mici	planificat / în curs de preluare
INT-05	AMI / educație artistică de bază	Bács-Kiskun	acces, identificarea talentelor, atingerea localităților mici	planificat / în curs de preluare
INT-06	AMI / educație artistică de bază	Csongrád-Csanád	acces, identificarea talentelor, atingerea localităților mici	planificat / în curs de preluare
INT-07	AMI / educație artistică de bază	Békés	acces, identificarea talentelor, atingerea localităților mici	planificat / în curs de preluare
INT-08	AMI / educație artistică de bază	Arad	acces, identificarea talentelor, atingerea localităților mici	planificat / în curs de preluare
INT-09	AMI / educație artistică de bază	Timiș	acces, identificarea talentelor, atingerea localităților mici	planificat / în curs de preluare
INT-10	AMI / educație artistică de bază	Bács-Kiskun	acces, identificarea talentelor, atingerea localităților mici	planificat / în curs de preluare
INT-11	AMI / educație artistică de bază	Csongrád-Csanád	acces, identificarea talentelor, atingerea localităților mici	planificat / în curs de preluare
INT-12	AMI / educație artistică de bază	Békés	acces, identificarea talentelor, atingerea localităților mici	planificat / în curs de preluare

INT-13	AMI / educație artistică de bază	Arad	acces, identificarea talentelor, atingerea localităților mici	planificat / în curs de preluare
INT-14	AMI / educație artistică de bază	Timiș	acces, identificarea talentelor, atingerea localităților mici	planificat / în curs de preluare
INT-15	AMI / educație artistică de bază	Bács-Kiskun	acces, identificarea talentelor, atingerea localităților mici	planificat / în curs de preluare
INT-16	Conducători ai instituțiilor culturale	Csongrád-Csanád	relația cu publicul, mediere interactivă, mobilitate	planificat / în curs de preluare
INT-17	Conducători ai instituțiilor culturale	Békés	relația cu publicul, mediere interactivă, mobilitate	planificat / în curs de preluare
INT-18	Conducători ai instituțiilor culturale	Arad	relația cu publicul, mediere interactivă, mobilitate	planificat / în curs de preluare
INT-19	Conducători ai instituțiilor culturale	Timiș	relația cu publicul, mediere interactivă, mobilitate	planificat / în curs de preluare
INT-20	Conducători ai instituțiilor culturale	Bács-Kiskun	relația cu publicul, mediere interactivă, mobilitate	planificat / în curs de preluare
INT-21	Conducători ai instituțiilor culturale	Csongrád-Csanád	relația cu publicul, mediere interactivă, mobilitate	planificat / în curs de preluare
INT-22	Conducători ai instituțiilor culturale	Békés	relația cu publicul, mediere interactivă, mobilitate	planificat / în curs de preluare
INT-23	Conducători ai instituțiilor culturale	Arad	relația cu publicul, mediere interactivă, mobilitate	planificat / în curs de preluare

INT-24	Conducători ai instituțiilor culturale	Timiș	relația cu publicul, mediere interactivă, mobilitate	planificat / în curs de preluare
INT-25	Conducători ai instituțiilor culturale	Bács-Kiskun	relația cu publicul, mediere interactivă, mobilitate	planificat / în curs de preluare

Sursă: elaborare proprie pe baza documentelor de proiect ale strategiei Bartók, a instrucțiunilor de completare și a sistemului de surse citat.

Prima jumătate a eșantionului se concentrează intenționat asupra actorilor care văd direct punctele de intrare în educație, accesul cultural și barierele de funcționare de zi cu zi. Din acest cerc pot fi extrase cele mai importante diagnostice de teren privind accesul, abandonul și starea actuală a inovațiilor în mediere. [S1] [S2] [S3]

Matrice de eșantionare a interviurilor II. (interviurile 26-50)

Tabelul RO-030. Cod – Grup-țintă – Județ / teritoriu – Focus prioritar

Cod	Grup-țintă	Județ / teritoriu	Focus prioritar	Statut
INT-26	Învățământ artistic secundar	Csongrád-Csanád	progres, orientare în carieră, competență digitală	planificat / în curs de preluare
INT-27	Învățământ artistic secundar	Békés	progres, orientare în carieră, competență digitală	planificat / în curs de preluare
INT-28	Învățământ artistic secundar	Arad	progres, orientare în carieră, competență digitală	planificat / în curs de preluare
INT-29	Învățământ artistic secundar	Timiș	progres, orientare în carieră, competență digitală	planificat / în curs de preluare
INT-30	Învățământ artistic secundar	Bács-Kiskun	progres, orientare în carieră, competență digitală	planificat / în curs de preluare
INT-31	Învățământ artistic secundar	Csongrád-Csanád	progres, orientare în carieră, competență digitală	planificat / în curs de preluare

INT-32	Învățământ superior / facultăți artistice și științifice	Békés	STEAM, cercetare, parteneriat art & science	planificat / în curs de preluare
INT-33	Învățământ superior / facultăți artistice și științifice	Arad	STEAM, cercetare, parteneriat art & science	planificat / în curs de preluare
INT-34	Învățământ superior / facultăți artistice și științifice	Timiș	STEAM, cercetare, parteneriat art & science	planificat / în curs de preluare
INT-35	Învățământ superior / facultăți artistice și științifice	Bács-Kiskun	STEAM, cercetare, parteneriat art & science	planificat / în curs de preluare
INT-36	Învățământ superior / facultăți artistice și științifice	Csongrád-Csanád	STEAM, cercetare, parteneriat art & science	planificat / în curs de preluare
INT-37	Artiști independenți / comunități	Békés	mijloace de trai, conectare în rețea, rezidențe	planificat / în curs de preluare
INT-38	Artiști independenți / comunități	Arad	mijloace de trai, conectare în rețea, rezidențe	planificat / în curs de preluare
INT-39	Artiști independenți / comunități	Timiș	mijloace de trai, conectare în rețea, rezidențe	planificat / în curs de preluare
INT-40	Artiști independenți / comunități	Bács-Kiskun	mijloace de trai, conectare în rețea, rezidențe	planificat / în curs de preluare
INT-41	Artiști independenți / comunități	Csongrád-Csanád	mijloace de trai, conectare în rețea, rezidențe	planificat / în curs de preluare
INT-42	Actori din industriile creative / tehnologie	Békés	cerere din partea companiilor, design, roluri de punte tehnologică	planificat / în curs de preluare

INT-43	Actori din industriile creative / tehnologie	Arad	cerere din partea companiilor, design, roluri de punte tehnologică	planificat / în curs de preluare
INT-44	Actori din industriile creative / tehnologie	Timiș	cerere din partea companiilor, design, roluri de punte tehnologică	planificat / în curs de preluare
INT-45	Actori din industriile creative / tehnologie	Bács-Kiskun	cerere din partea companiilor, design, roluri de punte tehnologică	planificat / în curs de preluare
INT-46	Administratori / factori de decizie	Csongrád-Csanád	sistem de resurse, reglementare, cooperare instituțională	planificat / în curs de preluare
INT-47	Administratori / factori de decizie	Békés	sistem de resurse, reglementare, cooperare instituțională	planificat / în curs de preluare
INT-48	Administratori / factori de decizie	regional / transfrontalier	sistem de resurse, reglementare, cooperare instituțională	planificat / în curs de preluare
INT-49	Tinere talente / studenți / actori civici	Timiș	motivație, imaginea carierei, factori de retenție	planificat / în curs de preluare
INT-50	Tinere talente / studenți / actori civici	Bács-Kiskun	motivație, imaginea carierei, factori de retenție	planificat / în curs de preluare

Sursă: elaborare proprie pe baza documentelor de proiect ale strategiei Bartók, a instrucțiunilor de completare și a sistemului de surse citat.

A doua jumătate a eșantionului include într-o proporție mai mare actori din industria creativă, știință, zona decizională și tineret. Acest lucru asigură faptul că strategia nu descrie sistemul doar dintr-o perspectivă internă instituțională, ci face inteligibile și aspectele legate de piața muncii, inovare, finanțare și imaginea carierei. [S2] [S3]

Cadru propus pentru codificare și prelucrare

Tabelul RO-031. Cod – Blok – cuvinte-cheie caracteristice

Cod	Blok	cuvinte-cheie caracteristice
K1	acces	distanță, deplasare, barieră lingvistică, lipsă digitală
K2	Traseul talentului	intrare, tranziție, abandon, orientare profesională
K3	metodologie	învățare bazată pe experiență, educație prin proiecte, STEAM, mediere digitală
K4	Economie creativă	piața muncii, IMM-uri, design, cerere din partea companiilor
K5	Art & Science	parteneriat de cercetare, laborator de inovare, experiment interpretativ
K6	transfrontalieritate	Cooperare HU-RO, multilingvism, programe comune
K7	retenție	migrație, părăsirea traseului profesional, mentorat, rezidență
K8	resurse și guvernanță	sustenabilitate, dependență de proiect, limite decizionale

Sursă: elaborare proprie pe baza documentelor de proiect ale strategiei Bartók, a instrucțiunilor de completare și a sistemului de surse citat.

Logica codificării este esențială deoarece interviurile pot fi valorificate strategic doar dacă textele sunt disponibile nu ca o colecție de citate individuale, ci ca material diagnostic comparabil. Matricea de codificare propusă permite identificarea diferențelor județene, a variațiilor de accent între grupurile de actori și a defecțiunilor sistemice recurente. [S2] [S3]

GDPR și cerințe minime de înregistrare

- Pentru fiecare interviu este necesar consimțământ scris, care să consemneze utilizarea în scopul proiectului și perioada de stocare.
- Fișierele de interviu trebuie înregistrate într-un format standardizabil și arhivabil; documentul de bază al proiectului menționează formatele mp4/AVI/WMV. [S1]
- Înregistrarea brută, versiunea editată și extrasul anonim de analiză de conținut trebuie gestionate pe niveluri distincte de tratare a datelor.
- Rezumatelor decizionale publicate ale strategiei trebuie să lucreze în mod anonimizat, cu excepția directorilor de instituții care fac declarații în rol public, acolo unde consimțământul permite acest lucru.
- Durata maximă a interviurilor este de 7 minute, însă pentru profunzimea reală de prelucrare poate fi necesar și un chestionar de fundal sau o scurtă fișă de metadate. [S1]

16.3. Anexă - Profiluri județene și priorități primare de intervenție

Cea mai importantă bază a interpretării teritoriale a strategiei este că regiunea Câmpiei de Sud și zona de frontieră nu sunt omogene. Aceeași măsură națională sau regională răspunde unei probleme complet diferite în Csongrád-Csanád decât în Békés, Arad sau Timiș. De aceea, în

spatele fiecărei intervenții din strategia completă se află profiluri județene care arată simultan punctele forte, deficitele de capacitate și prioritățile primare. [S2] [S3]

Evaluările din profiluri unesc trei straturi: afirmațiile narative rezultate din documentele de bază, preevaluarea de expert și lectura de tip heatmap din raportul extins de 50%, precum și focusurile desemnate pentru cercetarea primară ulterioară. Profilurile județene nu sunt, prin urmare, ierarhii definitive, ci fișe de lucru pentru sprijinirea deciziei. [S2] [S3]

Csongrád-Csanád

Nucleul regional intensiv în cunoaștere. Prin Szeged concentrează simultan resurse științifice, de învățământ superior, culturale și de vizibilitate internațională. Problema fundamentală nu este lipsa de capacități, ci faptul că resursele existente se conectează doar parțial la învățământul public și la accesul microregional. [S3] [S8] [S9]

Rol strategic principal
Lansarea unor programe-fanion regionale, construite pe Szeged: laboratorul Bartók, interpretare art & science conectată la ELI-ALPS, precum și un spațiu digital trilingv al cunoașterii. [S3] [S8] [S9]

- SZTE și Facultatea de Arte Béla Bartók, ca centru de cunoaștere în învățământul superior și pedagogia artei. [S9]
- ELI-ALPS și punctele de legătură Art & Science ale comunicării/vizualizării științifice. [S8]
- Szeged ca centru festivalier și cultural; densitate instituțională ridicată.
- Conexiune instituțională puternică între învățământul superior, cercetare și viața culturală - cel puțin ca potențial.

Lipsuri și riscuri

- Din cauza dominației centrului urban, accesul către localitățile mici este inegal.
- Din capacitățile de învățământ superior și cercetare se canalizează puține programe structurate înapoi spre nivelul de bază și secundar.
- Legăturile cu economia creativă rămân în continuare dependente de persoane, există puține forme standardizate de cooperare.

Matrice de evaluare pilot (1-5)

Tabelul RO-032. Dimensiune – Scor / interpretare

Dimensiune	Scor / interpretare
Densitate instituțională / bază de cunoaștere	S
Legătură cu învățământul superior / C-D	z
Conectivitate transfrontalieră / de rețea	e
Cerere creativă pe piața privată	g
Presiune de acces	A

Migrația talentelor	
Presiune de subfinanțare	n
Deficit de profesioniști creativi	a

Sursă: elaborare proprie pe baza documentelor de proiect ale strategiei Bartók, a instrucțiunilor de completare și a sistemului de surse citat.

Intervenții de primă rundă

- Pornind de la Szeged, lansarea unor programe-fanion regionale: laborator Bartók, interpretare art & science conectată la ELI-ALPS, precum și spațiu digital trilingv de cunoaștere. [S3] [S8] [S9]
- Pentru profilul județean trebuie asociate în fiecare caz: un partener instituțional, un responsabil de indicator și o activitate-pilot pentru 2026-2027.
- Actualizarea profilului poate fi considerată închisă numai dacă scorarea pilot este confirmată și de interviuri primare și date instituționale.

Axa Csongrád-Csanád/Timiș este „zona de inovare cu vizibilitate ridicată” a strategiei; de aici trebuie extinse spre exterior bunele practici.

Békés

Județul Békés este principalul teritoriu de testare pentru acces și retenție în cadrul strategiei. El arată simultan dificultățile periferiei regionale și acele resurse ascunse meșteșugărești, de artă populară și comunitare din care se pot construi etno-design, programe de talent și modele mobile de mediere. [S2] [S3]

Tabelul RO-033. Rol strategic principalProgramul Art-Bus, rețeaua mobilă de mentori și programul local etno-design/makerspace; în B

Rol strategic principal Programul Art-Bus, rețeaua mobilă de mentori și programul local etno-design/makerspace; în Békés, măsura succesului strategiei va fi dacă accesul și menținerea pe traseu se îmbunătățesc în mod real. [S2] [S3]

Sursă: elaborare proprie pe baza documentelor de proiect ale strategiei Bartók, a instrucțiunilor de completare și a sistemului de surse citat.

Resurse

- Moștenire bogată meșteșugărească și vizuală populară, care poate fi transformată în resursă de design contemporan. [S3]
- Bază locală puternică, comunitară și de conservare a tradițiilor, pe care poate fi construit un program de mediere artistică.
- Puncte locale de conectare culturală existente chiar și în condiții de densitate instituțională mai redusă.
- Necesitatea teritorială de mentorat și servicii mobile este clar identificabilă.

Lipsuri și riscuri

- Presiune critică de acces în localitățile mici; acoperirea este fragmentată teritorial.
- Risc ridicat de migrație a talentelor; traseul local de viață este mai puțin vizibil.
- Lipsă de instrumente digitale și tehnologice într-o parte a instituțiilor educaționale și de mediere.

Matrice de evaluare pilot (1-5)

Tabelul RO-034. Dimensiune – Scor / interpretare

Dimensiune	Scor / interpretare
Densitate instituțională / bază de cunoaștere	G
Legătură cu învățământul superior / C-D	a
Conectivitate transfrontalieră / de rețea	z
Cerere creativă pe piața privată	d
Presiune de acces	A
Migrația talentelor	
Presiune de subfinanțare	h
Deficit de profesioniști creativi	o

Sursă: elaborare proprie pe baza documentelor de proiect ale strategiei Bartók, a instrucțiunilor de completare și a sistemului de surse citat.

Intervenții de primă rundă

- Art-Bus, rețea mobilă de mentori și program local de etno-design/makerspace; în Békés, măsura succesului strategiei va fi dacă accesul și menținerea pe traseu se îmbunătățesc cu adevărat. [S2] [S3]
- Pentru profilul județean trebuie asociate în fiecare caz: un partener instituțional, un responsabil de indicator și o activitate-pilot pentru 2026-2027.
- Actualizarea profilului poate fi considerată închisă numai dacă scorarea pilot este confirmată și de interviuri primare și date instituționale.

Bács-Kiskun

Bács-Kiskun este aria extinsă de impact a strategiei, nu un nucleu programatic-juridic. Totuși, din motive economice și culturale, este un actor justificat, deoarece capacitățile industriale și de animație ale Kecskemétului pot îndeplini o funcție de punte care deschide întreaga regiune spre economia creativă. [S2] [S3]

Tabelul RO-035. Rol strategic principalKecskemét trebuie poziționat ca punte pentru economia creativă și comunicarea vizuală: incub

Rol strategic principal Kecskemét trebuie poziționat ca punte pentru economia creativă și comunicarea vizuală:

incubare, animație, design și cooperare cu IMM-urile. În documente trebuie marcat mereu separat că acesta este un spațiu strategic extins, care nu este identic cu aria restrânsă eligibilă a programului. [S2] [S3]

Sursă: elaborare proprie pe baza documentelor de proiect ale strategiei Bartók, a instrucțiunilor de completare și a sistemului de surse citat.

Resurse

- Kecskemét ca nod de inovare industrială și de industrie creativă. [S3]
- Valori de brand conectabile la animație și cultura vizuală (de ex. KAFF / tradiția animației în documentul principal).
- Potențial mai puternic de cerere de piață privată pentru servicii creative și de design.
- Posibilități de conectare gastro-culturală și turistică bazată pe experiență. [S3]

Lipsuri și riscuri

- Implicare sensibilă din punct de vedere juridic și al decontării față de teritoriul programului.
- Legăturile cu învățământul superior și știința necesită o rețelizare mai puternică.
- Legătura dintre educația artistică și inovarea corporativă nu este încă sistematică.

Matrice de evaluare pilot (1-5)

Tabelul RO-036. Dimensiune – Scor / interpretare

Dimensiune	Scor / interpretare
Densitate instituțională / bază de cunoaștere	K
Legătură cu învățământul superior / C-D	e
Conectivitate transfrontalieră / de rețea	c
Cerere creativă pe piața privată	s
Presiune de acces	A
Migrația talentelor	
Presiune de subfinanțare	h
Deficit de profesioniști creativi	i

Sursă: elaborare proprie pe baza documentelor de proiect ale strategiei Bartók, a instrucțiunilor de completare și a sistemului de surse citat.

Intervenții de primă rundă

- Kecskemét trebuie poziționat pe funcția de punte între economia creativă și comunicarea vizuală: incubare, animație, design și cooperare cu IMM-uri. În documente trebuie indicat întotdeauna separat că este un spațiu strategic extins, nu identic cu teritoriul strict eligibil al programului. [S2] [S3]
- Pentru profilul județean trebuie asociate în fiecare caz: un partener instituțional, un responsabil de indicator și o activitate-pilot pentru 2026-2027.

- Actualizarea profilului poate fi considerată închisă numai dacă scorarea pilot este confirmată și de interviuri primare și date instituționale.

Arad

Aradul este un teritoriu intermediar: face parte atât din cooperarea transfrontalieră, cât și din periferia regională. Punctul său forte este conectarea HU-RO, iar slăbiciunea sa este structura fragmentată instituțional și în materie de acces. Pentru strategie, Aradul este un teren de test pentru capitalul de încredere, cooperarea bilingvă și medierea mobilă. [S2] [S3]

Tabelul RO-037. Rol strategic principalÎn Arad, obiectivul principal este creșterea densității parteneriale: bază de date comună, p

Rol strategic principal
În Arad, obiectivul principal este creșterea densității parteneriale: bază de date comună, portofoliu bilingv de programe, mediere mobilă și piloți de parteneriat mentorat. [S2] [S3]

Sursă: elaborare proprie pe baza documentelor de proiect ale strategiei Bartók, a instrucțiunilor de completare și a sistemului de surse citat.

Resurse

- Conectivitate transfrontalieră și potențial de cooperare.
- Instituții culturale și educaționale care pot fi legate pe bază de parteneriat la nodurile de pe partea maghiară.
- Referințe istorice și bartókiene culturale comune, care legitimează cooperarea.
- Programele comune și traseele bilaterale de învățare sunt bine inteligibile în acest teritoriu.

Lipsuri și riscuri

- Fragmentarea rurală a accesului și a instituțiilor reprezintă o provocare serioasă de dezvoltare.
- Fluxul orizontal de informație și legăturile de proiect durabile au densitate redusă.
- Retenția specialiștilor creativi și vizibilitatea traseului profesional sunt limitate.

Matrice de evaluare pilot (1-5)

Tabelul RO-038. Dimensiune – Scor / interpretare

Dimensiune	Scor / interpretare
densitate instituțională / bază de cunoaștere	H
Legătură cu învățământul superior / C-D	a
Conectivitate transfrontalieră / de rețea	t
Cerere creativă pe piața privată	și
Presiune de acces	A
Migrația talentelor	
Presiune de subfinanțare	m
Deficit de profesioniști creativi	e

Sursă: elaborare proprie pe baza documentelor de proiect ale strategiei Bartók, a instrucțiunilor de completare și a sistemului de surse citat.

Intervenții de primă rundă

- În Arad, obiectivul principal este creșterea densității parteneriale: bază de date comună, portofoliu bilingv de programe, mediere mobilă și piloți parteneriali mentorizați. [S2] [S3]
- Pentru profilul județean trebuie asociate în fiecare caz: un partener instituțional, un responsabil de indicator și o activitate-pilot pentru 2026-2027.
- Actualizarea profilului poate fi considerată închisă numai dacă scorarea pilot este confirmată și de interviuri primare și date instituționale.

Timiș

Timiș este celălalt pol major al strategiei, cu vizibilitate internațională. Profilul cultural și tehnologic al Timișoarei, precum și moștenirea Capitalei Europene a Culturii reprezintă o forță de tracțiune regională pe care pot fi construite programe Art & Science de înalt prestigiu și dezvoltare a publicului. [S3] [S10] [S14]

Tabelul RO-039. Rol strategic principalLa Timișoara trebuie organizate piloții cu vizibilitate mare, comparabili cu benchmarkurile

Rol strategic principal La Timișoara trebuie organizate piloții cu vizibilitate mare, comparabili cu benchmarkurile internaționale: festival comun, mediere interactivă, showcase știință-artă și centru al rețelei de parteneri. [S3] [S10] [S14]

Sursă: elaborare proprie pe baza documentelor de proiect ale strategiei Bartók, a instrucțiunilor de completare și a sistemului de surse citat.

Resurse

- Vizibilitatea culturală internațională a Timișoarei și capitalul de experiență din 2023. [S14]
- Ecosistem creativ și tehnologic mai puternic, care poate fi mai deschis către modele interdisciplinare.
- Posibilitatea cooperărilor artistice și de cercetare prin UVT și alte baze universitare. [S10]
- Cerere creativă privată mai ridicată și potențial mai bun de conectare internațională.

Lipsuri și riscuri

- Capacitățile urbane de nivel mai înalt se infiltrează cu dificultate spre nivelul localităților mai mici.
- Pentru funcționarea transfrontalieră este încă nevoie de multă coordonare personală; există puțină cooperare platformizată.
- Integrarea educațională a inovațiilor generate în regiune nu este automată.

Matrice de evaluare pilot (1-5)

Tabelul RO-040. Dimensiune – Scor / interpretare

Dimensiune	Scor / interpretare
Densitate instituțională / bază de cunoaștere	T
Legătură cu învățământul superior / C-D	e
Conectivitate transfrontalieră / de rețea	m
Cerere creativă pe piața privată	e
Presiune de acces	A
Migrația talentelor	
Presiune de subfinanțare	m
Deficit de profesioniști creativi	e

Sursă: elaborare proprie pe baza documentelor de proiect ale strategiei Bartók, a instrucțiunilor de completare și a sistemului de surse citat.

Intervenții de primă rundă

- În Timișoara trebuie organizate piloții de mare vizibilitate, comparabili cu benchmarkuri internaționale: festival comun, mediere interactivă, showcase știință-artă și centru al rețelei de parteneri. [S3] [S10] [S14]
- Pentru profilul județean trebuie asociate în fiecare caz: un partener instituțional, un responsabil de indicator și o activitate-pilot pentru 2026-2027.
- Actualizarea profilului poate fi considerată închisă numai dacă scorarea pilot este confirmată și de interviuri primare și date instituționale.

Grafic comparativ județean Heatmapul agregat de mai jos vizualizează preevaluarea județeană cu caracter pilot. Nu este un tabel statistic oficial, ci imaginea de ansamblu a diagnosticului teritorial rezultat din materiale; prin urmare, interpretarea sa este valabilă doar împreună cu narațiunea profilurilor județene. [S2]

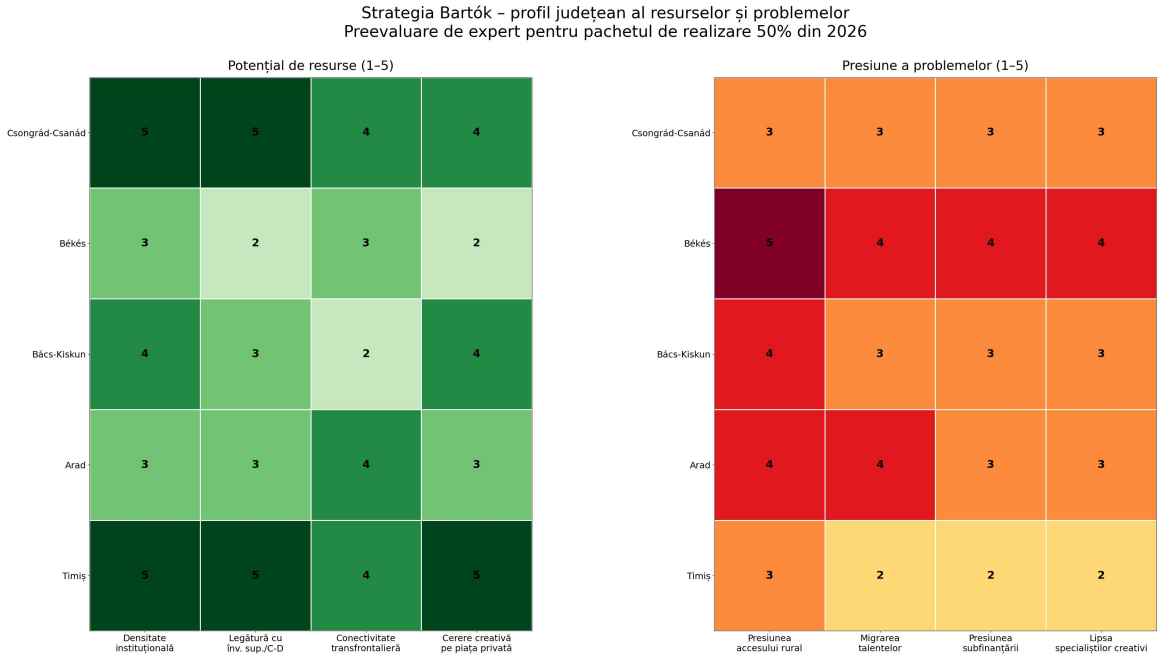

Figura 4. Profil județean de resurse și probleme - preevaluare de expert.

Sursă: elaborare proprie / figură de lucru a proiectului, pe baza logicii metodologice și de date a strategiei Bartók.

16.4. Anexă - Ghid de benchmark internațional și adaptare locală

În această strategie, benchmarkingul nu este o deschidere internațională decorativă, ci o sarcină de adaptare. Au fost selectate modele care au demonstrat fie în conectarea tehnologiei și artei, fie în dezvoltarea publicului, fie în conectarea în rețea a mai multor domenii de cunoaștere. Scopul strategiei nu este copierea mecanică, ci recunoașterea elementelor instituționale și operaționale care pot fi adaptate pentru regiunea Câmpiei de Sud și zona de frontieră. [S11] [S12] [S13] [S14]

Ars Electronica / Futurelab

Artă, tehnologie și experimentare socială într-o singură platformă; dezvoltare de tip laborator, cu forme spectaculoase de mediere. [S11]

De ce este important pentru Strategia Bartók?

Oferă un model pentru logica „laboratorului Bartók” și a spațiilor de interpretare conectate la ELI-ALPS din regiune. Nu trebuie copiat un festival, ci triunghiul cercetare-artă-public. [S8] [S11]

Tabelul RO-041. Axă locală de aplicare – Primul pas recomandat

Axă locală de aplicare	Primul pas recomandat
axa Szeged / Timișoara; pilot comun al ELI-ALPS, universităților și instituțiilor culturale.	În 2026-2027, crearea unui pilot cu responsabil clar, indicatori și evaluare documentată.

Sursă: elaborare proprie pe baza documentelor de proiect ale strategiei Bartók, a instrucțiunilor de completare și a sistemului de surse citat.

Lecție de benchmark: elementul comun al modelelor de succes nu este doar tehnologia sau prestigiul, ci logica programatică clară, relația continuă cu publicul și parteneriatul în rețea. În regiune, de aceea, intervenția „fanion” și cea „mobilă/periferică” trebuie să fie prezente simultan. [S11] [S12] [S13] [S14]

Science Gallery Network

Întrebările științifice apar în forme expoziționale și educaționale prietenoase cu publicul, interactive și adaptate tinerilor. [S12]

De ce este important pentru Strategia Bartók?

Poate fi adaptată direct pentru comunicarea educațională art & science: expoziții, workshopuri, proiecte de elevi, implicare de tip citizen science.

Tabelul RO-042. Axă locală de aplicare – Primul pas recomandat

Axă locală de aplicare	Primul pas recomandat
instituții universitare partenere din Szeged și Timișoara, muzee, noduri de licee.	În 2026-2027, crearea unui pilot cu responsabil clar, indicatori și evaluare documentată.

Sursă: elaborare proprie pe baza documentelor de proiect ale strategiei Bartók, a instrucțiunilor de completare și a sistemului de surse citat.

Lecție de benchmark: elementul comun al modelelor de succes nu este doar tehnologia sau prestigiul, ci logica programatică clară, relația continuă cu publicul și parteneriatul în rețea. În regiune, de aceea, intervenția „fanion” și cea „mobilă/periferică” trebuie să fie prezente simultan. [S11] [S12] [S13] [S14]

ZKM | Karlsruhe

Platformă de media-artă, cultură digitală și cercetare care este simultan instituție, arhivă, laborator și spațiu de dezvoltare a publicului. [S13]

De ce este important pentru Strategia Bartók?

Pentru regiune oferă modelul unui centru cultural digital și al unei baze de cunoaștere; este deosebit de importantă gestionarea mai multor funcții într-un singur cadru instituțional.

Tabelul RO-043. Axă locală de aplicare – Primul pas recomandat

Axă locală de aplicare	Primul pas recomandat
Platformă digitală trilingvă, bază de date comună, depozit de conținut, rezidențe și portofoliu de evenimente.	În 2026-2027, crearea unui pilot cu responsabil clar, indicatori și evaluare documentată.

Sursă: elaborare proprie pe baza documentelor de proiect ale strategiei Bartók, a instrucțiunilor de completare și a sistemului de surse citat.

Lecție de benchmark: elementul comun al modelelor de succes nu este doar tehnologia sau prestigiul, ci logica programatică clară, relația continuă cu publicul și parteneriatul în rețea. În regiune, de aceea, intervenția „fanion” și cea „mobilă/periferică” trebuie să fie prezente simultan. [S11] [S12] [S13] [S14]

Timișoara 2023

Sezonul Capitalei Culturale nu este doar o serie de evenimente, ci și un capital de experiență în cooperare, vizibilitate și construire de parteneriate. [S14]

De ce este important pentru Strategia Bartók?

Este importantă pentru strategie deoarece arată că regiunea este capabilă de o funcționare culturală care atrage atenție internațională, dacă există coordonare și narațiune.

Tabelul RO-044. Axă locală de aplicare – Primul pas recomandat

Axă locală de aplicare	Primul pas recomandat
Timișoara ca locație-pilot de prestigiu înalt; evenimente showcase comune și construire de brand transfrontalieră.	În 2026-2027, crearea unui pilot cu responsabil clar, indicatori și evaluare documentată.

Sursă: elaborare proprie pe baza documentelor de proiect ale strategiei Bartók, a instrucțiunilor de completare și a sistemului de surse citat.

Lecție de benchmark: elementul comun al modelelor de succes nu este doar tehnologia sau prestigiul, ci logica programatică clară, relația continuă cu publicul și parteneriatul în rețea. În regiune, de aceea, intervenția „fanion” și cea „mobilă/periferică” trebuie să fie prezente simultan. [S11] [S12] [S13] [S14]

Logica relației cu publicul la ELI-ALPS

Deși nu este o instituție clasică de mediere artistică, reprezintă un reper-cheie datorită vizibilității științifice, interpretării și vizualizării. [S8]

De ce este important pentru Strategia Bartók?

Componenta de art & science a strategiei va fi credibilă numai dacă instituțiile științifice nu vor fi simple decoruri, ci parteneri activi în mediere.

Tabelul RO-045. Axă locală de aplicare – Primul pas recomandat

Axă locală de aplicare	Primul pas recomandat
Lumină, sunet, date, vizualizare - module educaționale și piloți artistici organizați în jurul acestora.	În 2026-2027, crearea unui pilot cu responsabil clar, indicatori și evaluare documentată.

Sursă: elaborare proprie pe baza documentelor de proiect ale strategiei Bartók, a instrucțiunilor de completare și a sistemului de surse citat.

Lecție de benchmark: elementul comun al modelelor de succes nu este doar tehnologia sau prestigiul, ci logica programatică clară, relația continuă cu publicul și parteneriatul în rețea. În regiune, de aceea, intervenția „fanion” și cea „mobilă/periferică” trebuie să fie prezente simultan. [S11] [S12] [S13] [S14]

Cooperare artistică între SZTE BBMK și UVT

Cele două noduri de învățământ superior reprezintă împreună o capacitate artistică și de cunoaștere pe baza căreia poate fi construită o veritabilă rețea transfrontalieră de ateliere. [S9] [S10]

De ce este important pentru Strategia Bartók?

Aici benchmarkul nu este o instituție externă, ci utilizarea în rețea a propriilor noastre resurse regionale; strategia subliniază acest lucru în mod repetat. [S3]

Tabelul RO-046. Axă locală de aplicare – Primul pas recomandat

Axă locală de aplicare	Primul pas recomandat
Cursuri comune, proiecte studențești, programe de rezidență și mentorat, spațiu de cunoaștere bilingv.	În 2026-2027, crearea unui pilot cu responsabil clar, indicatori și evaluare documentată.

Sursă: elaborare proprie pe baza documentelor de proiect ale strategiei Bartók, a instrucțiunilor de completare și a sistemului de surse citat.

Lecție de benchmark: elementul comun al modelelor de succes nu este doar tehnologia sau prestigiul, ci logica programatică clară, relația continuă cu publicul și parteneriatul în rețea. În regiune, de aceea, intervenția „fanion” și cea „mobilă/periferică” trebuie să fie prezente simultan. [S11] [S12] [S13] [S14]

16.5. Anexă - Foaie de parcurs pentru implementare 2026-2030 și cadru de finanțare

Strategia devine un material real de sprijin pentru decizie numai dacă în spatele sistemului de obiective apare și o logică de implementare etapizată în timp. De aceea, foaia de parcurs nu formulează doar propuneri generale, ci numește acele grupuri de activități fără a căror construcție succesivă sistemul nu va fi sustenabil. Cheia ordinii este: mai întâi date și parteneriat, apoi piloți și dezvoltare de conținut, iar la final clusterizare și instituționalizare. [S2] [S3]

Tabelul RO-047. perioadă – Focus – activități-cheie – sfera responsabilităților

perioadă	Focus	activități-cheie	sfera responsabilităților
2026	structură de date și construire de parteneriate	validarea sistemului de indicatori; finalizarea a 50 de interviuri; precizarea profilurilor județene; crearea rețelei de parteneri	lider de program + parteneri universitari / instituționali
2026–2027	programe-pilot	Pilot Bartók-labor; Art-Bus și program mobil de mentorat; versiune alfa a platformei digitale trilingve	lider de program + instituții locale
2027–2028	integrare art & science	parteneriate ELI-ALPS / universitare; expoziții interactive; proiecte comune HU–RO pentru elevi și studenți	centre de cercetare + parteneri artistici
2028–2029	conectare la economia creativă	sistem de vouchere, incubare, rezidențe, conectare cu camerele și cooperări corporative	camere + administrații locale + instituții
2029–2030	extindere în rețea și sustenabilitate	showcase anual, brand regional, stabilizarea modelului de funcționare, evaluare și pregătirea ciclului următor	nivel consorțial și al autorităților tutelare

Sursă: elaborare proprie pe baza documentelor de proiect ale strategiei Bartók, a instrucțiunilor de completare și a sistemului de surse citat.

Una dintre concluziile esențiale ale calendarizării este că programele spectaculoase produc rezultate pe termen lung numai dacă în spatele lor există o infrastructură durabilă de date și parteneriate. În lipsa acesteia, dezvoltările devin campanii de scurtă durată, dependente de proiect. De aceea, strategia nu prescrie pentru 2026 programe de masă, ci o fundamentare precisă. [S2] [S3]

Logica finanțării

Tabelul RO-048. Sursăcsatorna – Pentru ce este recomandat să fie folosit? – Observație

Sursăcsatorna	Pentru ce este recomandat să fie folosit?	Observație
Interreg VI-A ROHU	cooperare transfrontalieră, piloți comuni, rețea de parteneri, platformă multilingvă	poate fi utilizat numai conform ariei oficiale a programului și regulilor acesteia. [S4]
ESF+ / resurse pentru educație și dezvoltarea competențelor	formarea cadrelor didactice, mentorat, incluziune, dezvoltarea competențelor	deosebit de potrivit pentru dezvoltarea metodologică și a capacităților umane.
Europa Creativă / NKA / fonduri culturale	mediere artistică, dezvoltarea publicului, programe mobile, vizibilitate	sursă complementară bună pentru programele cu vizibilitate ridicată și caracter experimental.
buget al administrației locale și al autorităților tutelare	stabilitate operațională, utilizarea spațiului, coordonare locală	instrument indispensabil pentru reducerea dependenței de proiect.
surse CSR și de mecenat	rezidențe, cooperări corporații-creativi, echipamente	unul dintre cei mai importanți catalizatori ai integrării în economia creativă.

Sursă: elaborare proprie pe baza documentelor de proiect ale strategiei Bartók, a instrucțiunilor de completare și a sistemului de surse citat.

Riscuri de implementare și răspunsuri de gestionare

Tabelul RO-049. Risc – Consecință – Răspuns recomandat

Risc	Consecință	Răspuns recomandat
amestecarea ariei programului cu spațiul strategic extins	risc de raportare și de comunicare	documentul etichetează peste tot separat cele două logici teritoriale. [S2]
extinderea prea rapidă a pilotelor fără fundamentare	programe de scurtă durată, care nu pot fi extinse	prioritate pentru fundamentarea pe date și parteneriate în 2026.
rivalitate instituțională / efect de insulă	densitate redusă a colaborării	platformă comună, indicatori comuni, repartizare vizibilă a responsabilităților.
excluderea periferiilor	strategia se restrânge la centre	aplicarea obligatorie a programelor mobile și a indicatorilor de acces.
deficit de capacitate tehnologică	calitatea medierii digitale rămâne slabă	corelarea dezvoltării echipamentelor cu formarea cadrelor didactice.

Sursă: elaborare proprie pe baza documentelor de proiect ale strategiei Bartók, a instrucțiunilor de completare și a sistemului de surse citat.

Figura 5. Calendarul implementării și logica raportării, 2026-2030.

Sursă: elaborare proprie / figură de lucru a proiectului, pe baza logicii metodologice și de date a strategiei Bartók.

16.6. Anexă - Calitatea datelor, asigurarea calității, glosar și bibliografie

Soliditatea strategiei depinde de faptul că datele și afirmațiile din document operează la niveluri diferite de certitudine, iar aceste niveluri trebuie tratate transparent. De aceea, prezentul material distinge trei statute ale datelor: date statistice oficiale; date de lucru ale proiectului; evaluări pilot sau pre-scorări realizate de experți. Aceste trei statute ale datelor nu trebuie amestecate. [S2] [S3]

Tabelul RO-050. Statutul datelor – Exemplu – La ce poate fi utilizat?

Statutul datelor	Exemplu	La ce poate fi utilizat?
Date statistice oficiale	Eurostat, document de program, registru instituțional	comparație, macrocontext, tendință
Date de lucru ale proiectului	documentație 50%, sinteze interne, material profesional pregătitor	diagnostic de situație, ipoteză de plecare, afirmație de verificat
scorare pilot realizată de experți	profiluri județene, preevaluarea presiunii problemelor și a potențialului de resurse	stabilirea priorităților, selectarea pilotelor, focus teritorial
date de cercetare primară	interviu, chestionar, urmărire	obstacole subiective, atitudini, imagini ale carierei, experiență instituțională

Sursă: elaborare proprie pe baza documentelor de proiect ale strategiei Bartók, a instrucțiunilor de completare și a sistemului de surse citat.

Standarde minime de asigurare a calității

- La fiecare tabel și figură trebuie indicat separat dacă aceasta conține date statistice oficiale, date de lucru sau evaluări pilot realizate de experți.

- În etapa de traducere a documentului final trilingv, concordanța conceptuală trebuie asigurată printr-un glosar terminologic.
- Profilurile județene pot fi considerate finale numai dacă a fost realizată coroborarea a cel puțin trei straturi diferite de surse (statistică, interviu, date instituționale sau audit de teren).
- Aria strategică extinsă de impact trebuie diferențiată vizual, în fiecare raport și element grafic, de aria restrânsă a programului.
- Anexele strategiei finale trebuie arhivate astfel încât indicatorii, interviurile și documentele de parteneriat să poată fi regăsite și în ciclurile ulterioare.

Glosar scurt

Tabelul RO-051. Termen – definiție de lucru

Termen	definiție de lucru
modelul Bartók	Perspectivă pedagogică și de inovare bazată pe cunoașterea profundă a tradiției, sistematizare științifică și recreare contemporană.
mediere artistică	Orice practică educațională, comunitară, digitală sau instituțională care sprijină accesul la conținuturile artistice, interpretarea lor și utilizarea participativă.
Art & Science	Practică comună de dezvoltare, educație și interpretare care se formează la intersecția artei, științei și tehnologiei.
Traseul talentului	Traseu de viață susținut conștient, de la educația artistică de bază, prin învățământul secundar și superior, până la menținerea pe traseul profesional.
Sziget-effektus	Deficiență de sistem care rezultă din conectivitatea orizontală redusă dintre instituții, programe și actori.
spațiu strategic extins de impact	Extindere teritorială justificată din punctul de vedere al dezvoltării, dar care, în sens juridic de program, nu coincide neapărat cu aria eligibilă pentru finanțare.

Sursă: elaborare proprie pe baza documentelor de proiect ale strategiei Bartók, a instrucțiunilor de completare și a sistemului de surse citat.

Lista de mai jos conține principalele surse utilizate pentru rescrierea în limba maghiară a strategiei. În documentul final trilingv, această listă trebuie reorganizată într-un sistem unitar de referințe, de preferință grupat pe instituții și tipuri de documente.

Bibliografie

S1. Document de bază al proiectului: BARTÓK STRATEGY - documentație de realizare 50% (varianta de 8 pagini), PDF încărcat.
S2. Document de bază al proiectului: ART&SCIENCE - raport profesional 50% al Strategiei Bartók (variantă extinsă de 31 de pagini), PDF încărcat.
S3. Document de bază al proiectului: Strategia Bartók și studiul de fundamentare - document trilingv complet; prezenta rescriere se bazează pe partea în limba maghiară, PDF încărcat.
S4. Sursă oficială de program: Interreg VI-A Romania-Hungary Programme - Discover the ROHU Programme / programme summary / programme area.
S5. Statistică oficială: Eurostat - tertiary education attainment of the 25-34 population (date pentru 2024, respectiv defalcări publicate pentru 2023).
S6. Statistică oficială: Eurostat - metodologia privind ocuparea culturală și știrile din 2024 privind ocuparea în sectorul cultural.
S7. Statistică oficială: Eurostat - cultural enterprises in the EU (date din 2022 privind întreprinderile și valoarea adăugată, publicate în 2025).
S8. Sursă instituțională: ELI-ALPS Research Institute - misiune, infrastructură de cercetare și domenii de aplicare.
S9. Sursă instituțională: Universitatea din Szeged, Facultatea de Arte Béla Bartók - profil educațional și de dezvoltare a talentelor.
S10. Sursă instituțională: West University of Timișoara / Faculty of Arts and Design - profil educațional, de cercetare și design.
S11. Benchmark: Ars Electronica Futurelab - model de laborator pentru artă, tehnologie și inovare socială.
S12. Benchmark: Science Gallery Network - model de rețea art-science cu focus pe tineri.
S13. Benchmark: ZKM | Center for Art and Media Karlsruhe - model integrat de cercetare, colecții, media art și mediere.
S14. Benchmark: Timișoara 2023 European Capital of Culture - lecții privind dezvoltarea culturală și sustenabilitatea.

Observație finală privind definitivarea trilingvă

Prezenta strategie în limba maghiară a fost realizată astfel încât, prin structură, logică a datelor și sistem de anexe, să poată servi drept bază pentru versiunile ulterioare în engleză și română. Totuși, traducerea nu poate fi o simplă conversie lingvistică: în documentul final trilingv este necesară o armonizare terminologică distinctă pentru noțiunile din guvernanța educației, managementul cultural, inovare și finanțări. [S3]

16.7. Anexă - Carduri județene de acțiune 2026-2030

Scopul cardurilor de acțiune este ca din profilurile județene să rezulte direct o logică de implementare. Pentru fiecare județ trebuie indicate focalizarea anuală, punctul critic de decizie, partenerii principali și indicatorul care exprimă cel mai bine progresul local. Aceste carduri sprijină munca practică de management de program.

Csongrád-Csanád - card anual de acțiune

În cazul județului Csongrád-Csanád, succesul dezvoltărilor locale nu depinde în sine de numărul programelor, ci de faptul dacă ordinea intervențiilor este construită conform propriei imagini a problemelor și logicii resurselor județului. Cardul de acțiune de mai jos prezintă focalizarea județeană a implementării pentru perioada 2026-2030.

Tabelul RO-052. An – Sarcină prioritară județeană

An	Sarcină prioritară județeană
2026	pregătirea pilotului Bartók-labor, harta partenerilor, identificarea punctelor de conectare ELI-ALPS
2027	lansarea primelor programe școlare și pentru public de tip art & science, precum și a modulelor universitare
2028	conectarea platformei digitale cu rețeaua de laboratoare, proiecte HU–RO pentru elevi și studenți
2029	showcase cu vizibilitate ridicată, aprofundarea legăturilor cu economia creativă
2030	evaluare, extindere, consolidarea rolului de centru regional de cunoaștere

Sursă: elaborare proprie pe baza documentelor de proiect ale strategiei Bartók, a instrucțiunilor de completare și a sistemului de surse citat.

Tabelul RO-053. Cercul partenerilor-cheie – Focus de măsurare – Întrebare pentru factorii de decizie

Cercul partenerilor-cheie	Focus de măsurare	Întrebare pentru factorii de decizie
Sectorul educațional, instituțiile culturale, baza științifică, partenerii economici, actorii civici și comunitari ...	Lansarea unor programe-fanion regionale, construite pe Szeged: laboratorul Bartók, interpretare art & science conectată la ELI-ALPS, precum și un spațiu digital trilingv al cunoașterii...	Care intervenție aduce cea mai mare îmbunătățire în acces, retenție sau vizibilitate?

Sursă: elaborare proprie pe baza documentelor de proiect ale strategiei Bartók, a instrucțiunilor de completare și a sistemului de surse citat.

Utilizarea cardului de acțiune: la sfârșitul fiecărui an trebuie elaborat un scurt raport județean de statut, de 2-3 pagini, care compară focalizarea planificată cu implementarea efectivă și precizează separat ce rămâne neschimbat, ce se modifică și ce este eliminat în anul următor.

- Output anual obligatoriu: fișă județeană de statut, actualizarea indicatorilor, actualizarea listei de parteneri, evaluarea riscurilor.
- Decizie anuală obligatorie: identificarea unui element de program de consolidat, a unuia de modificat și a unuia de eliminat.

Békés - card anual de acțiune

În cazul județului Békés, succesul dezvoltărilor locale nu depinde în sine de numărul programelor, ci de faptul dacă ordinea intervențiilor este construită conform propriei imagini a problemelor și logicii resurselor județului. Cardul de acțiune de mai jos prezintă focalizarea județeană a implementării pentru perioada 2026-2030.

Tabelul RO-054. An – Sarcină prioritară județeană

An	Sarcină prioritară județeană
2026	audit de acces, planificarea rutelor Art-Bus, desemnarea țintelor rețelei de mentori
2027	lansarea programelor mobile, piloți de etno-design și makerspace
2028	extinderea programelor de orientare profesională și a traseelor talentului mentorate
2029	stabilizarea microproiectelor creative locale și a medierii comunitare
2030	remezurarea decalajului de acces teritorial, permanentizarea programelor validate

Cercul partenerilor-cheie	Focus de măsurare	Întrebare pentru factorii de decizie
Sectorul educațional, instituțiile culturale, baza științifică, partenerii economici, actorii civici și comunitari ...	Art-Bus, rețeaua mobilă de mentori și programul local etno-design/makerspace; în Békés, măsura succesului strategiei va fi...	Care intervenție aduce cea mai mare îmbunătățire în acces, retenție sau vizibilitate?

Sursă: elaborare proprie pe baza documentelor de proiect ale strategiei Bartók, a instrucțiunilor de completare și a sistemului de surse citat.

Utilizarea cardului de acțiune: la sfârșitul fiecărui an trebuie elaborat un scurt raport județean de statut, de 2-3 pagini, care compară focalizarea planificată cu implementarea efectivă și precizează separat ce rămâne neschimbat, ce se modifică și ce este eliminat în anul următor.

- Output anual obligatoriu: fișă județeană de statut, actualizarea indicatorilor, actualizarea listei de parteneri, evaluarea riscurilor.

- Decizie anuală obligatorie: identificarea unui element de program de consolidat, a unuia de modificat și a unuia de eliminat.

Bács-Kiskun - card anual de acțiune

În cazul județului Bács-Kiskun, succesul dezvoltărilor locale nu depinde în sine de numărul programelor, ci de faptul dacă ordinea intervențiilor este construită conform propriei imagini a problemelor și logicii resurselor județului. Cardul de acțiune de mai jos prezintă focalizarea județeană a implementării pentru perioada 2026-2030.

Tabelul RO-055. An – Sarcină prioritară județeană

An	Sarcină prioritară județeană	
2026	cartografierea partenerilor din economia creativă și animație, inițierea relațiilor cu sectorul privat	
2027	pilot de voucher creativ, colaborări design–IMM	
2028	extinderea programelor de comunicare vizuală și incubare	
2029	dezvoltarea de showcase-uri și modele de valorificare asociate brandului	
2030	revizuirea și stabilizarea statutului ariei strategice extinse	
Cercul partenerilor-cheie	Focus de măsurare	Întrebare pentru factorii de decizie
Sectorul educațional, instituțiile culturale, baza științifică, partenerii economici, actorii civici și comunitari ...	Kecskemét trebuie poziționat ca punte pentru economia creativă și comunicarea vizuală: incubare, animație, ...	Care intervenție aduce cea mai mare îmbunătățire în acces, retenție sau vizibilitate?

Sursă: elaborare proprie pe baza documentelor de proiect ale strategiei Bartók, a instrucțiunilor de completare și a sistemului de surse citat.

Utilizarea cardului de acțiune: la sfârșitul fiecărui an trebuie elaborat un scurt raport județean de statut, de 2-3 pagini, care compară focalizarea planificată cu implementarea efectivă și precizează separat ce rămâne neschimbat, ce se modifică și ce este eliminat în anul următor.

- Output anual obligatoriu: fișă județeană de statut, actualizarea indicatorilor, actualizarea listei de parteneri, evaluarea riscurilor.
- Decizie anuală obligatorie: identificarea unui element de program de consolidat, a unuia de modificat și a unuia de eliminat.

Arad - card anual de acțiune

În cazul județului Arad, succesul dezvoltărilor locale nu depinde în sine de numărul programelor, ci de faptul dacă ordinea intervențiilor este construită conform propriei imagini a problemelor și logicii resurselor județului. Cardul de acțiune de mai jos prezintă focalizarea județeană a implementării pentru perioada 2026-2030.

Tabelul RO-056. An – Sarcină prioritară județeană

An	Sarcină prioritară județeană
2026	cartografierea densității parteneriale, elaborarea unui protocol bilingv de cooperare
2027	lansarea de piloți comuni HU–RO, a medierii mobile și a programului de mentorat
2028	creșterea cooperărilor platformizate și a utilizării bazelor de date
2029	consolidarea acoperirii periferice, programe comune de formare / schimb
2030	evaluarea capitalului de încredere, a densității cooperării și a efectelor asupra traseelor profesionale

Cercul partenerilor-cheie	Focus de măsurare	Întrebare pentru factorii de decizie
Sectorul educațional, instituțiile culturale, baza științifică, partenerii economici, actorii civici și comunitari ...	În Arad, obiectivul principal este creșterea densității parteneriale: bază de date comună, portofoliu bilingv de programe, mediere mobilă...	Care intervenție aduce cea mai mare îmbunătățire în acces, retenție sau vizibilitate?

Sursă: elaborare proprie pe baza documentelor de proiect ale strategiei Bartók, a instrucțiunilor de completare și a sistemului de surse citat.

Utilizarea cardului de acțiune: la sfârșitul fiecărui an trebuie elaborat un scurt raport județean de statut, de 2-3 pagini, care compară focalizarea planificată cu implementarea efectivă și precizează separat ce rămâne neschimbat, ce se modifică și ce este eliminat în anul următor.

- Output anual obligatoriu: fișă județeană de statut, actualizarea indicatorilor, actualizarea listei de parteneri, evaluarea riscurilor.
- Decizie anuală obligatorie: identificarea unui element de program de consolidat, a unuia de modificat și a unuia de eliminat.

Timiș - card anual de acțiune

În cazul județului Timiș, succesul dezvoltărilor locale nu depinde în sine de numărul programelor, ci de faptul dacă ordinea intervențiilor este construită conform propriei imagini a problemelor și logicii resurselor județului. Cardul de acțiune de mai jos prezintă focalizarea județeană a implementării pentru perioada 2026-2030.

Tabelul RO-057. An – Sarcină prioritară județeană

An	Sarcină prioritară județeană
2026	desemnarea pilotelor cu vizibilitate internațională, mobilizarea UVT și a partenerilor culturali
2027	showcase interactiv art & science și programe comune pentru public

2028	integrarea capacității de brand a Timișoarei în rețeaua regională de parteneri
2029	apariții comune de tip festival sau bienală, cu prestigiu înalt
2030	reevaluarea poziționării internaționale, a brandului și a rolului de centru de cunoaștere

Cercul partenerilor-cheie	Focus de măsurare	Întrebare pentru factorii de decizie
Sectorul educațional, instituțiile culturale, baza științifică, partenerii economici, actorii civici și comunitari ...	La Timișoara trebuie organizate piloții cu vizibilitate mare, comparabili cu benchmarkurile internaționale: festival comun, ...	Care intervenție aduce cea mai mare îmbunătățire în acces, retenție sau vizibilitate?

Sursă: elaborare proprie pe baza documentelor de proiect ale strategiei Bartók, a instrucțiunilor de completare și a sistemului de surse citat.

Utilizarea cardului de acțiune: la sfârșitul fiecărui an trebuie elaborat un scurt raport județean de statut, de 2-3 pagini, care compară focalizarea planificată cu implementarea efectivă și precizează separat ce rămâne neschimbat, ce se modifică și ce este eliminat în anul următor.

- Output anual obligatoriu: fișă județeană de statut, actualizarea indicatorilor, actualizarea listei de parteneri, evaluarea riscurilor.
- Decizie anuală obligatorie: identificarea unui element de program de consolidat, a unuia de modificat și a unuia de eliminat.

16.8. Anexă - Fișe de intervenție (12 programe-fanion)

Fișele de intervenție traduc cele mai importante programe ale strategiei într-un limbaj operațional de proiect. O strategie pentru factorii de decizie este utilizabilă numai dacă intervențiile din ea nu sunt doar titluri sonore, ci nuclee de program cu grup-țintă, rezultat, cerință minimă de resurse și indicator.

I1 - Rețeaua laboratoarelor Bartók

Scop și justificare: conectarea logicii STEAM și a moștenirii Bartók în spații școlare și culturale.

Grup-țintă principal: elevi din învățământul primar și secundar, cadre didactice.

Focus teritorial recomandat: locații-pilot în Szeged, Timișoara, Kecskemét și Békéscsaba.

Tabelul RO-058. Rezultat direct așteptat – Condiție minimă – KPI-uri primare

Rezultat direct așteptat	Condiție minimă	KPI-uri primare
program-pilot, acord de parteneriat, protocol de comunicare și colectare a datelor	instituție responsabilă desemnată, buget, declarație de intenție a partenerilor, plan de măsurare	numărul laboratoarelor-pilot; elevi implicați; materiale didactice create; demo-proiecte art & science

Risc principal	Răspuns de gestionare	Declanșator decizional
deficit de capacitate / participare scăzută / blocaj de parteneriat	dimensiune mai mică a pilotului, mentorat mai puternic, comunicare comună, revizuirea lunară a indicatorilor	dacă în 6 luni nu există output măsurabil, programul trebuie modificat sau repoziționat

Sursă: elaborare proprie pe baza documentelor de proiect ale strategiei Bartók, a instrucțiunilor de completare și a sistemului de surse citat.

Interpretare operațională: acest element de program nu este o dezvoltare izolată, ci unul dintre modulele întregului sistem. El poate fi considerat reușit dacă se conectează cel puțin cu un alt element de program - de exemplu cu spațiul digital de cunoaștere, rețeaua de mentori sau conexiunile cu economia creativă.

- Document minim: scurtă descriere de proiect, listă de parteneri, definirea grupului-țintă, fișă de gestionare a datelor și monitorizare.
- Evaluare minimă: statut la jumătatea perioadei, evaluare finală, sinteză a lecțiilor pentru runda următoare.

I2 - Art-Bus și laborator artistic mobil

Scop și justificare: reducerea decalajului de acces al localităților mici printr-un program mobil, experiențial și susținut tehnologic.

Grup-țintă principal: elevi din localități mici, comunități dezavantajate.

Focus teritorial recomandat: zone periferice din Békés și Arad.

Tabelul RO-059. Rezultat direct așteptat – Condiție minimă – KPI-uri primare

Rezultat direct așteptat	Condiție minimă	KPI-uri primare
program-pilot, acord de parteneriat, protocol de comunicare și colectare a datelor	instituție responsabilă desemnată, buget, declarație de intenție a partenerilor, plan de măsurare	numărul laboratoarelor-pilot; elevi implicați; materiale didactice create; demo-proiecte art & science
Risc principal	**Răspuns de gestionare**	**Declanșator decizional**
deficit de capacitate / participare scăzută / blocaj de parteneriat	dimensiune mai mică a pilotului, mentorat mai puternic, comunicare comună, revizuirea lunară a indicatorilor	dacă în 6 luni nu există output măsurabil, programul trebuie modificat sau repoziționat

Sursă: elaborare proprie pe baza documentelor de proiect ale strategiei Bartók, a instrucțiunilor de completare și a sistemului de surse citat.

Interpretare operațională: acest element de program nu este o dezvoltare izolată, ci unul dintre modulele întregului sistem. El poate fi considerat reușit dacă se conectează cel puțin cu un alt element de program - de exemplu cu spațiul digital de cunoaștere, rețeaua de mentori sau conexiunile cu economia creativă.

- Document minim: scurtă descriere de proiect, listă de parteneri, definirea grupului-țintă, fișă de gestionare a datelor și monitorizare.
- Evaluare minimă: statut la jumătatea perioadei, evaluare finală, sinteză a lecțiilor pentru runda următoare.

I3 - Rețea regională de mentori

Scop și justificare: menținerea talentelor pe traseu, orientare profesională și mediere de specialitate.

Grup-țintă principal: talente tinere, studenți, debutanți.

Focus teritorial recomandat: întreaga regiune, cu noduri județene.

Tabelul RO-060. Rezultat direct așteptat – Condiție minimă – KPI-uri primare

Rezultat direct așteptat	Condiție minimă	KPI-uri primare
program-pilot, acord de parteneriat, protocol de comunicare și colectare a datelor	instituție responsabilă desemnată, buget, declarație de intenție a partenerilor, plan de măsurare	perechi mentor–mentorat; proxy de menținere pe traseu; rată de continuare a studiilor
Risc principal	**Răspuns de gestionare**	**Declanșator decizional**
deficit de capacitate / participare scăzută / blocaj de parteneriat	dimensiune mai mică a pilotului, mentorat mai puternic, comunicare comună, revizuirea lunară a indicatorilor	dacă în 6 luni nu există output măsurabil, programul trebuie modificat sau repoziționat

Sursă: elaborare proprie pe baza documentelor de proiect ale strategiei Bartók, a instrucțiunilor de completare și a sistemului de surse citat.

Interpretare operațională: acest element de program nu este o dezvoltare izolată, ci unul dintre modulele întregului sistem. El poate fi considerat reușit dacă se conectează cel puțin cu un alt element de program - de exemplu cu spațiul digital de cunoaștere, rețeaua de mentori sau conexiunile cu economia creativă.

- Document minim: scurtă descriere de proiect, listă de parteneri, definirea grupului-țintă, fișă de gestionare a datelor și monitorizare.
- Evaluare minimă: statut la jumătatea perioadei, evaluare finală, sinteză a lecțiilor pentru runda următoare.

I4 - Sistemul «pașaport al talentului

Scop și justificare: crearea unei permeabilități verticale între învățământul de bază, secundar, superior și economia creativă.

Grup-țintă principal: elevi aflați pe traseul studiilor artistice.

Focus teritorial recomandat: instituții partenere HU-RO.

Tabelul RO-061. Rezultat direct așteptat – Condiție minimă – KPI-uri primare

Rezultat direct așteptat	Condiție minimă	KPI-uri primare
program-pilot, acord de parteneriat, protocol de comunicare și colectare a datelor	instituție responsabilă desemnată, buget, declarație de intenție a partenerilor, plan de măsurare	trasee ale talentului înregistrate; tranziții interinstituționale; beneficiari de burse
Risc principal	**Răspuns de gestionare**	**Declanșator decizional**
deficit de capacitate / participare scăzută / blocaj de parteneriat	dimensiune mai mică a pilotului, mentorat mai puternic, comunicare comună, revizuirea lunară a indicatorilor	dacă în 6 luni nu există output măsurabil, programul trebuie modificat sau repoziționat

Sursă: elaborare proprie pe baza documentelor de proiect ale strategiei Bartók, a instrucțiunilor de completare și a sistemului de surse citat.

Interpretare operațională: acest element de program nu este o dezvoltare izolată, ci unul dintre modulele întregului sistem. El poate fi considerat reușit dacă se conectează cel puțin cu un alt element de program - de exemplu cu spațiul digital de cunoaștere, rețeaua de mentori sau conexiunile cu economia creativă.

- Document minim: scurtă descriere de proiect, listă de parteneri, definirea grupului-țintă, fișă de gestionare a datelor și monitorizare.
- Evaluare minimă: statut la jumătatea perioadei, evaluare finală, sinteză a lecțiilor pentru runda următoare.

I5 - Spațiu digital trilingv de cunoaștere

Scop și justificare: platformă digitală HU-RO-EN cu cursuri, videoclipuri, materiale didactice și bază de date de parteneri.

Grup-țintă principal: cadre didactice, elevi, instituții, public.

Focus teritorial recomandat: online, cu acoperire regională.

Tabelul RO-062. Rezultat direct așteptat – Condiție minimă – KPI-uri primare

Rezultat direct așteptat	Condiție minimă	KPI-uri primare
program-pilot, acord de parteneriat, protocol de comunicare și colectare a datelor	instituție responsabilă desemnată, buget, declarație de intenție a partenerilor, plan de măsurare	utilizatori activi; conținuturi încărcate; proiecte comune HU–RO
Risc principal	**Răspuns de gestionare**	**Declanșator decizional**
deficit de capacitate / participare scăzută / blocaj de parteneriat	dimensiune mai mică a pilotului, mentorat mai puternic, comunicare comună, revizuirea lunară a indicatorilor	dacă în 6 luni nu există output măsurabil, programul trebuie modificat sau repoziționat

Sursă: elaborare proprie pe baza documentelor de proiect ale strategiei Bartók, a instrucțiunilor de completare și a sistemului de surse citat.

Interpretare operațională: acest element de program nu este o dezvoltare izolată, ci unul dintre modulele întregului sistem. El poate fi considerat reușit dacă se conectează cel puțin cu un alt element de program - de exemplu cu spațiul digital de cunoaștere, rețeaua de mentori sau conexiunile cu economia creativă.

- Document minim: scurtă descriere de proiect, listă de parteneri, definirea grupului-țintă, fișă de gestionare a datelor și monitorizare.
- Evaluare minimă: statut la jumătatea perioadei, evaluare finală, sinteză a lecțiilor pentru runda următoare.

I6 - Bază de date transfrontalieră și depozit de resurse

Scop și justificare: sistem interogabil al capacităților instituționale, profesionale și de echipamente.

Grup-țintă principal: conducători de instituții, artiști, manageri de proiect.

Focus teritorial recomandat: axa Szeged-Arad-Timișoara-Kecskemét.

Tabelul RO-063. Rezultat direct așteptat – Condiție minimă – KPI-uri primare

Rezultat direct așteptat	Condiție minimă	KPI-uri primare
program-pilot, acord de parteneriat, protocol de comunicare și colectare a datelor	instituție responsabilă desemnată, buget, declarație de intenție a partenerilor, plan de măsurare	parteneri înregistrați; cooperări realizate; utilizare comună a infrastructurii
Risc principal	**Răspuns de gestionare**	**Declanșator decizional**
deficit de capacitate / participare scăzută / blocaj de parteneriat	dimensiune mai mică a pilotului, mentorat mai puternic, comunicare comună, revizuirea lunară a indicatorilor	dacă în 6 luni nu există output măsurabil, programul trebuie modificat sau repoziționat

Sursă: elaborare proprie pe baza documentelor de proiect ale strategiei Bartók, a instrucțiunilor de completare și a sistemului de surse citat.

Interpretare operațională: acest element de program nu este o dezvoltare izolată, ci unul dintre modulele întregului sistem. El poate fi considerat reușit dacă se conectează cel puțin cu un alt element de program - de exemplu cu spațiul digital de cunoaștere, rețeaua de mentori sau conexiunile cu economia creativă.

- Document minim: scurtă descriere de proiect, listă de parteneri, definirea grupului-țintă, fișă de gestionare a datelor și monitorizare.
- Evaluare minimă: statut la jumătatea perioadei, evaluare finală, sinteză a lecțiilor pentru runda următoare.

I7 - Program Creative Voucher

Scop și justificare: conectarea IMM-urilor cu actorii creativi prin stimularea cererii.

Grup-țintă principal: IMM-uri, antreprenori creativi, designeri.

Focus teritorial recomandat: Bács-Kiskun, Csongrád-Csanád, Timiș.

Tabelul RO-064. Rezultat direct așteptat – Condiție minimă – KPI-uri primare

Rezultat direct așteptat	Condiție minimă	KPI-uri primare
program-pilot, acord de parteneriat, protocol de comunicare și colectare a datelor	instituție responsabilă desemnată, buget, declarație de intenție a partenerilor, plan de măsurare	vouchere emise; colaborări cu companii; comenzi repetate
Risc principal	**Răspuns de gestionare**	**Declanșator decizional**
deficit de capacitate / participare scăzută / blocaj de parteneriat	dimensiune mai mică a pilotului, mentorat mai puternic, comunicare comună, revizuirea lunară a indicatorilor	dacă în 6 luni nu există output măsurabil, programul trebuie modificat sau repoziționat

Sursă: elaborare proprie pe baza documentelor de proiect ale strategiei Bartók, a instrucțiunilor de completare și a sistemului de surse citat.

Interpretare operațională: acest element de program nu este o dezvoltare izolată, ci unul dintre modulele întregului sistem. El poate fi considerat reușit dacă se conectează cel puțin cu un alt element de program - de exemplu cu spațiul digital de cunoaștere, rețeaua de mentori sau conexiunile cu economia creativă.

- Document minim: scurtă descriere de proiect, listă de parteneri, definirea grupului-țintă, fișă de gestionare a datelor și monitorizare.
- Evaluare minimă: statut la jumătatea perioadei, evaluare finală, sinteză a lecțiilor pentru runda următoare.

I8 - Rețea de rezidențe și incubare

Scop și justificare: menținerea la nivel local a creatorilor debutanți și a echipelor interdisciplinare.

Grup-țintă principal: artiști, studenți, echipe art & tech.

Focus teritorial recomandat: Szeged, Timișoara, Kecskemét, Békés.

Tabelul RO-065. Rezultat direct așteptat – Condiție minimă – KPI-uri primare

Rezultat direct așteptat	Condiție minimă	KPI-uri primare
program-pilot, acord de parteneriat, protocol de comunicare și colectare a datelor	instituție responsabilă desemnată, buget, declarație de intenție a partenerilor, plan de măsurare	numărul rezidenților; proiecte realizate; rată de rămânere în regiune
Risc principal	**Răspuns de gestionare**	**Declanșator decizional**

deficit de capacitate / participare scăzută / blocaj de parteneriat	dimensiune mai mică a pilotului, mentorat mai puternic, comunicare comună, revizuirea lunară a indicatorilor	dacă în 6 luni nu există output măsurabil, programul trebuie modificat sau repoziționat

Sursă: elaborare proprie pe baza documentelor de proiect ale strategiei Bartók, a instrucțiunilor de completare și a sistemului de surse citat.

Interpretare operațională: acest element de program nu este o dezvoltare izolată, ci unul dintre modulele întregului sistem. El poate fi considerat reușit dacă se conectează cel puțin cu un alt element de program - de exemplu cu spațiul digital de cunoaștere, rețeaua de mentori sau conexiunile cu economia creativă.

- Document minim: scurtă descriere de proiect, listă de parteneri, definirea grupului-țintă, fișă de gestionare a datelor și monitorizare.
- Evaluare minimă: statut la jumătatea perioadei, evaluare finală, sinteză a lecțiilor pentru runda următoare.

I9 - Modul de formare profesională Art & Tech

Scop și justificare: dezvoltarea competențelor de curator digital, inginer de sunet, tehnolog creativ și interpretare vizuală.

Grup-țintă principal: elevi și studenți din învățământul secundar și superior.

Focus teritorial recomandat: noduri universitare și de formare profesională.

Tabelul RO-066. Rezultat direct așteptat – Condiție minimă – KPI-uri primare

Rezultat direct așteptat	Condiție minimă	KPI-uri primare
program-pilot, acord de parteneriat, protocol de comunicare și colectare a datelor	instituție responsabilă desemnată, buget, declarație de intenție a partenerilor, plan de măsurare	module lansate; participanți absolvenți; stagii profesionale la parteneri
Risc principal	**Răspuns de gestionare**	**Declanșator decizional**
deficit de capacitate / participare scăzută / blocaj de parteneriat	dimensiune mai mică a pilotului, mentorat mai puternic, comunicare comună, revizuirea lunară a indicatorilor	dacă în 6 luni nu există output măsurabil, programul trebuie modificat sau repoziționat

Sursă: elaborare proprie pe baza documentelor de proiect ale strategiei Bartók, a instrucțiunilor de completare și a sistemului de surse citat.

Interpretare operațională: acest element de program nu este o dezvoltare izolată, ci unul dintre modulele întregului sistem. El poate fi considerat reușit dacă se conectează cel puțin cu un alt element de program - de exemplu cu spațiul digital de cunoaștere, rețeaua de mentori sau conexiunile cu economia creativă.

- Document minim: scurtă descriere de proiect, listă de parteneri, definirea grupului-țintă, fișă de gestionare a datelor și monitorizare.
- Evaluare minimă: statut la jumătatea perioadei, evaluare finală, sinteză a lecțiilor pentru runda următoare.

I10 - Show-case / festival Lumină și Sunet

Scop și justificare: eveniment regional de brand cu mare vizibilitate, bazat pe știință și artă.

Grup-țintă principal: public larg, factori de decizie, parteneri internaționali.

Focus teritorial recomandat: axa Szeged-Timișoara.

Tabelul RO-067. Rezultat direct așteptat – Condiție minimă – KPI-uri primare

Rezultat direct așteptat	Condiție minimă	KPI-uri primare
program-pilot, acord de parteneriat, protocol de comunicare și colectare a datelor	instituție responsabilă desemnată, buget, declarație de intenție a partenerilor, plan de măsurare	număr de vizitatori; apariții în presă internațională / în rândul partenerilor; noi cooperări
Risc principal	**Răspuns de gestionare**	**Declanșator decizional**
deficit de capacitate / participare scăzută / blocaj de parteneriat	dimensiune mai mică a pilotului, mentorat mai puternic, comunicare comună, revizuirea lunară a indicatorilor	dacă în 6 luni nu există output măsurabil, programul trebuie modificat sau repoziționat

Sursă: elaborare proprie pe baza documentelor de proiect ale strategiei Bartók, a instrucțiunilor de completare și a sistemului de surse citat.

Interpretare operațională: acest element de program nu este o dezvoltare izolată, ci unul dintre modulele întregului sistem. El poate fi considerat reușit dacă se conectează cel puțin cu un alt element de program - de exemplu cu spațiul digital de cunoaștere, rețeaua de mentori sau conexiunile cu economia creativă.

- Document minim: scurtă descriere de proiect, listă de parteneri, definirea grupului-țintă, fișă de gestionare a datelor și monitorizare.
- Evaluare minimă: statut la jumătatea perioadei, evaluare finală, sinteză a lecțiilor pentru runda următoare.

I11 - Galerii pop-up interactive și programe comunitare

Scop și justificare: atingerea unor noi publicuri prin formate ușor de deplasat și bazate pe experiență.

Grup-țintă principal: tineri, familii, public atras pentru prima dată.

Focus teritorial recomandat: întreaga regiune, în special localitățile mici.

Tabelul RO-068. Rezultat direct așteptat – Condiție minimă – KPI-uri primare

Rezultat direct așteptat	Condiție minimă	KPI-uri primare
program-pilot, acord de parteneriat, protocol de comunicare și colectare a datelor	instituție responsabilă desemnată, buget, declarație de intenție a partenerilor, plan de măsurare	ponderea publicurilor noi; indice de feedback; relații locale de parteneriat
Risc principal	**Răspuns de gestionare**	**Declanșator decizional**
deficit de capacitate / participare scăzută / blocaj de parteneriat	dimensiune mai mică a pilotului, mentorat mai puternic, comunicare comună, revizuirea lunară a indicatorilor	dacă în 6 luni nu există output măsurabil, programul trebuie modificat sau repoziționat

Sursă: elaborare proprie pe baza documentelor de proiect ale strategiei Bartók, a instrucțiunilor de completare și a sistemului de surse citat.

Interpretare operațională: acest element de program nu este o dezvoltare izolată, ci unul dintre modulele întregului sistem. El poate fi considerat reușit dacă se conectează cel puțin cu un alt element de program - de exemplu cu spațiul digital de cunoaștere, rețeaua de mentori sau conexiunile cu economia creativă.

- Document minim: scurtă descriere de proiect, listă de parteneri, definirea grupului-țintă, fișă de gestionare a datelor și monitorizare.
- Evaluare minimă: statut la jumătatea perioadei, evaluare finală, sinteză a lecțiilor pentru runda următoare.

I12 - Dashboard de monitorizare și sistem de sprijin pentru decizie

Scop și justificare: urmărirea continuă și interpretarea decizională a strategiei.

Grup-țintă principal: responsabili de program, autorități tutelare, factori de decizie.

Focus teritorial recomandat: nivel regional.

Tabelul RO-069. Rezultat direct așteptat – Condiție minimă – KPI-uri primare

Rezultat direct așteptat	Condiție minimă	KPI-uri primare
program-pilot, acord de parteneriat, protocol de comunicare și colectare a datelor	instituție responsabilă desemnată, buget, declarație de intenție a partenerilor, plan de măsurare	proporția indicatorilor încărcați; rapoarte trimestriale; timp de reacție decizională
Risc principal	**Răspuns de gestionare**	**Declanșator decizional**
deficit de capacitate / participare scăzută / blocaj de parteneriat	dimensiune mai mică a pilotului, mentorat mai puternic, comunicare comună, revizuirea lunară a indicatorilor	dacă în 6 luni nu există output măsurabil, programul trebuie modificat sau repoziționat

Sursă: elaborare proprie pe baza documentelor de proiect ale strategiei Bartók, a instrucțiunilor de completare și a sistemului de surse citat.

Interpretare operațională: acest element de program nu este o dezvoltare izolată, ci unul dintre modulele întregului sistem. El poate fi considerat reușit dacă se conectează cel puțin cu un alt element de program - de exemplu cu spațiul digital de cunoaștere, rețeaua de mentori sau conexiunile cu economia creativă.

- Document minim: scurtă descriere de proiect, listă de parteneri, definirea grupului-țintă, fișă de gestionare a datelor și monitorizare.
- Evaluare minimă: statut la jumătatea perioadei, evaluare finală, sinteză a lecțiilor pentru runda următoare.

16.9. Anexă - Inventar de parteneri și instituții

Una dintre concluziile centrale ale strategiei este «efectul de insulă»: instituțiile, bazele de cunoaștere și programele existente nu formează adesea o rețea, chiar dacă sunt fizic apropiate sau urmăresc scopuri similare. Inventarul de parteneri servește tocmai tratării acestei probleme.

Tipuri de parteneri și rolul lor strategic

Tabelul RO-070. Partner – actori tipici – funcție strategică

Partner	actori tipici	funcție strategică
sector educațional	școli de artă, licee vocaționale de artă, facultăți universitare, furnizori de servicii pedagogice	date, mediere, acces, legitimitate profesională
Instituții culturale	muzee, teatre, festivaluri, spații de concert, case comunitare	date, mediere, acces, legitimitate profesională
bază științifică	ELI-ALPS, grupuri universitare de cercetare, parteneri de comunicare științifică	date, mediere, acces, legitimitate profesională
parteneri economici	camere, IMM-uri, companii de design și tehnologie, actori CSR	date, mediere, acces, legitimitate profesională
parteneri civici și comunitari	asociații locale, organizații de tineret, grupuri comunitare de creație	date, mediere, acces, legitimitate profesională

Sursă: elaborare proprie pe baza documentelor de proiect ale strategiei Bartók, a instrucțiunilor de completare și a sistemului de surse citat.

Csongrád-Csanád - inventar de parteneri

Tabelul RO-071. Nivel de parteneriat – Tipuri de exemple – De ce este important?

Nivel de parteneriat	Tipuri de exemple	De ce este important?
Noduri educaționale	școli de artă județene, licee vocaționale, conexiuni cu învățământul superior	puncte de intrare, traseul talentului, inovație metodologică

Noduri culturale	muzeu, teatru, festival, spații comunitare	dezvoltarea publicului, mediere bazată pe experiență
Parteneri economici / tehnologici	camere, IMM-uri, actori din design și IT	voucher, practică profesională, cerere creativă
Parteneri civici / comunitari	asociații locale, grupuri de tineret, cercuri comunitare de creație	incluziune, primul contact, construire de încredere

Sursă: elaborare proprie pe baza documentelor de proiect ale strategiei Bartók, a instrucțiunilor de completare și a sistemului de surse citat.

Utilizarea inventarului: managementul județean trebuie să numească în fiecare grup de parteneri cel puțin o «instituție-ancoră» la care să poată fi reconectate planificarea programelor și colectarea datelor. Astfel devin măsurabile densitatea cooperării și diminuarea efectului de insulă.

- Minimum: nume, rol, acoperire teritorială, persoană de contact, statutul datelor, nivelul cooperării.
- Actualizare anuală: separarea noilor intrări, ieșiri, parteneri activi și inactivi.

Békés - inventar de parteneri

Tabelul RO-072. Nivel de parteneriat – Tipuri de exemple – De ce este important?

Nivel de parteneriat	Tipuri de exemple	De ce este important?
Noduri educaționale	școli de artă județene, licee vocaționale, conexiuni cu învățământul superior	puncte de intrare, traseul talentului, inovație metodologică
Noduri culturale	muzeu, teatru, festival, spații comunitare	dezvoltarea publicului, mediere bazată pe experiență
Parteneri economici / tehnologici	camere, IMM-uri, actori din design și IT	voucher, practică profesională, cerere creativă
Parteneri civici / comunitari	asociații locale, grupuri de tineret, cercuri comunitare de creație	incluziune, primul contact, construire de încredere

Sursă: elaborare proprie pe baza documentelor de proiect ale strategiei Bartók, a instrucțiunilor de completare și a sistemului de surse citat.

Utilizarea inventarului: managementul județean trebuie să numească în fiecare grup de parteneri cel puțin o «instituție-ancoră» la care să poată fi reconectate planificarea programelor și colectarea datelor. Astfel devin măsurabile densitatea cooperării și diminuarea efectului de insulă.

- Minimum: nume, rol, acoperire teritorială, persoană de contact, statutul datelor, nivelul cooperării.
- Actualizare anuală: separarea noilor intrări, ieșiri, parteneri activi și inactivi.

Bács-Kiskun - inventar de parteneri

Tabelul RO-073. Nivel de parteneriat – Tipuri de exemple – De ce este important?

Nivel de parteneriat	Tipuri de exemple	De ce este important?
Noduri educaționale	școli de artă județene, licee vocaționale, conexiuni cu învățământul superior	puncte de intrare, traseul talentului, inovație metodologică
Noduri culturale	muzeu, teatru, festival, spații comunitare	dezvoltarea publicului, mediere bazată pe experiență
Parteneri economici / tehnologici	camere, IMM-uri, actori din design și IT	voucher, practică profesională, cerere creativă
Parteneri civici / comunitari	asociații locale, grupuri de tineret, cercuri comunitare de creație	incluziune, primul contact, construire de încredere

Sursă: elaborare proprie pe baza documentelor de proiect ale strategiei Bartók, a instrucțiunilor de completare și a sistemului de surse citat.

Utilizarea inventarului: managementul județean trebuie să numească în fiecare grup de parteneri cel puțin o «instituție-ancoră» la care să poată fi reconectate planificarea programelor și colectarea datelor. Astfel devin măsurabile densitatea cooperării și diminuarea efectului de insulă.

- Minimum: nume, rol, acoperire teritorială, persoană de contact, statutul datelor, nivelul cooperării.
- Actualizare anuală: separarea noilor intrări, ieșiri, parteneri activi și inactivi.

Arad - inventar de parteneri

Tabelul RO-074. Nivel de parteneriat – tipuri de exemple – De ce este important?

Nivel de parteneriat	tipuri de exemple	De ce este important?
Noduri educaționale	școli de artă județene, licee vocaționale, conexiuni cu învățământul superior	puncte de intrare, traseul talentului, inovație metodologică
Noduri culturale	muzeu, teatru, festival, spații comunitare	dezvoltarea publicului, mediere bazată pe experiență
Parteneri economici / tehnologici	camere, IMM-uri, actori din design și IT	voucher, practică profesională, cerere creativă
Parteneri civici / comunitari	asociații locale, grupuri de tineret, cercuri comunitare de creație	incluziune, primul contact, construire de încredere

Sursă: elaborare proprie pe baza documentelor de proiect ale strategiei Bartók, a instrucțiunilor de completare și a sistemului de surse citat.

Utilizarea inventarului: managementul județean trebuie să numească în fiecare grup de parteneri cel puțin o «instituție-ancoră» la care să poată fi reconectate planificarea programelor și

colectarea datelor. Astfel devin măsurabile densitatea cooperării și diminuarea efectului de insulă.

- Minimum: nume, rol, acoperire teritorială, persoană de contact, statutul datelor, nivelul cooperării.
- Actualizare anuală: separarea noilor intrări, ieșiri, parteneri activi și inactivi.

Timiș - inventar de parteneri

Tabelul RO-075. Nivel de parteneriat – Tipuri de exemple – De ce este important?

Nivel de parteneriat	Tipuri de exemple	De ce este important?
Noduri educaționale	școli de artă județene, licee vocaționale, conexiuni cu învățământul superior	puncte de intrare, traseul talentului, inovație metodologică
Noduri culturale	muzeu, teatru, festival, spații comunitare	dezvoltarea publicului, mediere bazată pe experiență
Parteneri economici / tehnologici	camere, IMM-uri, actori din design și IT	voucher, practică profesională, cerere creativă
Parteneri civici / comunitari	asociații locale, grupuri de tineret, cercuri comunitare de creație	incluziune, primul contact, construire de încredere

Sursă: elaborare proprie pe baza documentelor de proiect ale strategiei Bartók, a instrucțiunilor de completare și a sistemului de surse citat.

Utilizarea inventarului: managementul județean trebuie să numească în fiecare grup de parteneri cel puțin o «instituție-ancoră» la care să poată fi reconectate planificarea programelor și colectarea datelor. Astfel devin măsurabile densitatea cooperării și diminuarea efectului de insulă.

- Minimum: nume, rol, acoperire teritorială, persoană de contact, statutul datelor, nivelul cooperării.
- Actualizare anuală: separarea noilor intrări, ieșiri, parteneri activi și inactivi.

16.10. Anexă - Carduri privind traseele actorilor și intervențiile

În implementarea strategiei nu este suficient să gândim doar în instituții și programe; trebuie să vedem și cu ce obstacole se confruntă diferitele grupuri de actori și care intervenții generează pentru ei cel mai mare salt. De aceea, cardurile următoare prezintă logica dezvoltării din perspectiva principalelor grupuri vizate.

Conducători ai instituțiilor de învățământ artistic de bază

Problemă de pornire: acces fragmentat, lipsă de echipamente, acces dificil în localitățile mici.

Stare dorită: cadru clar de parteneriat și colectare de date, sprijin digital și mobil.

Tabelul RO-076. Canal principal de intervenție – De ce este acesta esențial? – Focus de măsurare recomandat

Canal principal de intervenție	De ce este acesta esențial?	Focus de măsurare recomandat
Art-Bus, matrice de indicatori, platformă, formare metodologică continuă	Din perspectiva grupului vizat, aceasta oferă cea mai rapidă și mai perceptibilă îmbunătățire la nivel de sistem.	rata de acoperire, numărul participanților aflați la prima intrare, formarea cadrelor didactice

Sursă: elaborare proprie pe baza documentelor de proiect ale strategiei Bartók, a instrucțiunilor de completare și a sistemului de surse citat.

- Utilizare operațională: în planificarea programelor trebuie precizat pentru fiecare intervenție majoră la care card de actor răspunde în primul rând.
- Utilizare în evaluare: raportul anual trebuie să arate dacă, pentru grupul respectiv de actori, lizibilitatea și utilizabilitatea sistemului s-au îmbunătățit.

Cadre didactice

Problemă de pornire: supraîncărcare metodologică, conținut puțin și învechit.

Stare dorită: module Bartók și STEAM utilizabile, bază comună de cunoaștere.

Tabelul RO-077. Canal principal de intervenție – De ce este acesta esențial? – Focus de măsurare recomandat

Canal principal de intervenție	De ce este acesta esențial?	Focus de măsurare recomandat
laboratorul Bartók, spațiu digital trilingv al cunoașterii, rețea de mentori	Din perspectiva grupului vizat, aceasta oferă cea mai rapidă și mai perceptibilă îmbunătățire la nivel de sistem.	numărul profesorilor care utilizează modulul, satisfacție, schimbarea tipului de lecție

Sursă: elaborare proprie pe baza documentelor de proiect ale strategiei Bartók, a instrucțiunilor de completare și a sistemului de surse citat.

- Utilizare operațională: în planificarea programelor trebuie precizat pentru fiecare intervenție majoră la care card de actor răspunde în primul rând.
- Utilizare în evaluare: raportul anual trebuie să arate dacă, pentru grupul respectiv de actori, lizibilitatea și utilizabilitatea sistemului s-au îmbunătățit.

Elevi din învățământul secundar

Problemă de pornire: imagine incertă a carierei, puține trasee creative vizibile.

Stare dorită: traseu al talentului permeabil, proiecte practice, mentori.

Tabelul RO-078. Canal principal de intervenție – De ce este acesta esențial? – Focus de măsurare recomandat

Canal principal de intervenție	De ce este acesta esențial?	Focus de măsurare recomandat
Pașaportul talentului, rezidență, modul art & tech	Din perspectiva grupului vizat, aceasta oferă cea mai rapidă și mai perceptibilă îmbunătățire la nivel de sistem.	rată de progresie, proxy de menținere pe traseu

Sursă: elaborare proprie pe baza documentelor de proiect ale strategiei Bartók, a instrucțiunilor de completare și a sistemului de surse citat.

- Utilizare operațională: în planificarea programelor trebuie precizat pentru fiecare intervenție majoră la care card de actor răspunde în primul rând.
- Utilizare în evaluare: raportul anual trebuie să arate dacă, pentru grupul respectiv de actori, lizibilitatea și utilizabilitatea sistemului s-au îmbunătățit.

Parteneri din învățământul superior și cercetare

Problemă de pornire: capacități izolate, puține proiecte pilot comune.

Stare dorită: rețea regională de ateliere și legătură cercetare-educație-public.

Tabelul RO-079. Canal principal de intervenție – De ce este acesta esențial? – Focus de măsurare recomandat

Canal principal de intervenție	De ce este acesta esențial?	Focus de măsurare recomandat
parteneriat ELI-ALPS, module comune HU–RO, showcase	Din perspectiva grupului vizat, aceasta oferă cea mai rapidă și mai perceptibilă îmbunătățire la nivel de sistem.	numărul proiectelor comune, studenți implicați

Sursă: elaborare proprie pe baza documentelor de proiect ale strategiei Bartók, a instrucțiunilor de completare și a sistemului de surse citat.

- Utilizare operațională: în planificarea programelor trebuie precizat pentru fiecare intervenție majoră la care card de actor răspunde în primul rând.
- Utilizare în evaluare: raportul anual trebuie să arate dacă, pentru grupul respectiv de actori, lizibilitatea și utilizabilitatea sistemului s-au îmbunătățit.

Instituții culturale

Problemă de pornire: formă clasică de mediere, dificultate în atingerea noilor publicuri.

Stare dorită: programe interactive, bazate pe date, care se adresează tinerilor.

Tabelul RO-080. Canal principal de intervenție – De ce este acesta esențial? – Focus de măsurare recomandat

Canal principal de intervenție	De ce este acesta esențial?	Focus de măsurare recomandat

galerii pop-up, adaptări benchmark, platformă digitală	Din perspectiva grupului vizat, aceasta oferă cea mai rapidă și mai perceptibilă îmbunătățire la nivel de sistem.	proporția publicurilor noi, vizitatori recurenți

Sursă: elaborare proprie pe baza documentelor de proiect ale strategiei Bartók, a instrucțiunilor de completare și a sistemului de surse citat.

- Utilizare operațională: în planificarea programelor trebuie precizat pentru fiecare intervenție majoră la care card de actor răspunde în primul rând.
- Utilizare în evaluare: raportul anual trebuie să arate dacă, pentru grupul respectiv de actori, lizibilitatea și utilizabilitatea sistemului s-au îmbunătățit.

Artiști și creatori independenți

Problemă de pornire: nesiguranță de subzistență, puține resurse de rețea.

Stare dorită: mediu local funcțional de rezidență și incubare.

Tabelul RO-081. Canal principal de intervenție – De ce este acesta esențial? – Focus de măsurare recomandat

Canal principal de intervenție	De ce este acesta esențial?	Focus de măsurare recomandat
rețea de rezidențe, bază de date transfrontalieră, program de mentorat	Din perspectiva grupului vizat, aceasta oferă cea mai rapidă și mai perceptibilă îmbunătățire la nivel de sistem.	numărul rezidenților, proiecte noi, rămânere în regiune

Sursă: elaborare proprie pe baza documentelor de proiect ale strategiei Bartók, a instrucțiunilor de completare și a sistemului de surse citat.

- Utilizare operațională: în planificarea programelor trebuie precizat pentru fiecare intervenție majoră la care card de actor răspunde în primul rând.
- Utilizare în evaluare: raportul anual trebuie să arate dacă, pentru grupul respectiv de actori, lizibilitatea și utilizabilitatea sistemului s-au îmbunătățit.

IMM-uri și parteneri economici

Problemă de pornire: puține legături cu sectorul artistic.

Stare dorită: ofertă de business vizibilă și piață a serviciilor creative.

Tabelul RO-082. Canal principal de intervenție – De ce este acesta esențial? – Focus de măsurare recomandat

Canal principal de intervenție	De ce este acesta esențial?	Focus de măsurare recomandat
voucher creativ, parteneriate camerale, piloți de design	Din perspectiva grupului vizat, aceasta oferă cea mai rapidă și mai perceptibilă îmbunătățire la nivel de sistem.	numărul colaborărilor, comenzi repetate

Sursă: elaborare proprie pe baza documentelor de proiect ale strategiei Bartók, a instrucțiunilor de completare și a sistemului de surse citat.

- Utilizare operațională: în planificarea programelor trebuie precizat pentru fiecare intervenție majoră la care card de actor răspunde în primul rând.
- Utilizare în evaluare: raportul anual trebuie să arate dacă, pentru grupul respectiv de actori, lizibilitatea și utilizabilitatea sistemului s-au îmbunătățit.

Factori de decizie și autorități tutelare

Problemă de pornire: este greu de înțeles sistemul cu mulți actori.

Stare dorită: sprijin decizional comparabil, scurt și bazat pe indicatori.

Tabelul RO-083. Canal principal de intervenție – De ce este acesta esențial? – Focus de măsurare recomandat

Canal principal de intervenție	De ce este acesta esențial?	Focus de măsurare recomandat
dashboard de monitorizare, fișe anuale de status, carduri județene de acțiune	Din perspectiva grupului vizat, aceasta oferă cea mai rapidă și mai perceptibilă îmbunătățire la nivel de sistem.	rapoarte trimestriale, timp de reacție decizională

Sursă: elaborare proprie pe baza documentelor de proiect ale strategiei Bartók, a instrucțiunilor de completare și a sistemului de surse citat.

- Utilizare operațională: în planificarea programelor trebuie precizat pentru fiecare intervenție majoră la care card de actor răspunde în primul rând.
- Utilizare în evaluare: raportul anual trebuie să arate dacă, pentru grupul respectiv de actori, lizibilitatea și utilizabilitatea sistemului s-au îmbunătățit.

16.11. Anexă - Șabloane de raportare anuală și porți de decizie

Implementarea poate fi guvernată numai dacă rapoartele anuale nu sunt simple dări de seamă ocazionale, ci materiale unitare de pregătire a deciziilor. Șabloanele de mai jos stabilesc conținutul minim pe care responsabilul de program trebuie să îl prezinte la sfârșitul fiecărui an.

Raport de fundamentare 2026

Tabelul RO-084. Nucleu minim obligatoriu de conținut – întrebare-cheie pentru factorii de decizie – Anexă minimă

Nucleu minim obligatoriu de conținut	întrebare-cheie pentru factorii de decizie	Anexă minimă
rețea de parteneri, stadiul celor 50 de interviuri, validarea sistemului de indicatori, actualizarea profilurilor județene	Sistemul este capabil să producă date și sunt rolurile clare?	tabel de indicatori + fișă scurtă de status județean + sinteză a riscurilor

Ce trebuie evidențiat separat?	Ce declanșează intervenția obligatorie?	Ce poate fi considerat un semn bun?
decalaj de acces, densitate partenerială, indicatori de menținere pe traseu și de public nou	dacă în două rapoarte consecutive nu există îmbunătățire a indicatorilor-cheie, este necesară corectarea programului	dacă rezultatele pot fi măsurate nu doar în centre, ci și în zonele periferice

Sursă: elaborare proprie pe baza documentelor de proiect ale strategiei Bartók, a instrucțiunilor de completare și a sistemului de surse citat.

Principiu de raportare: raportul anual nu poate fi doar un rezumat narativ. Fiecare afirmație trebuie susținută fie prin indicatori, fie prin feedback documentat din interviuri / teren, fie prin date privind costurile și partenerii.

Raport pilot 2027

Tabelul RO-085. Nucleu minim obligatoriu de conținut – Întrebare prioritară pentru factorii de decizie – Anexă minimă

Nucleu minim obligatoriu de conținut	Întrebare prioritară pentru factorii de decizie	Anexă minimă
acoperirea primelor piloți, participare, compoziția grupului-țintă, lecții timpurii	Care programe sunt potrivite pentru extindere și care trebuie reproiectate?	tabel de indicatori + fișă scurtă de status județean + sinteză a riscurilor
Ce trebuie evidențiat separat?	**Ce declanșează intervenția obligatorie?**	**Ce poate fi considerat un semn bun?**
decalaj de acces, densitate partenerială, indicatori de menținere pe traseu și de public nou	dacă în două rapoarte consecutive nu există îmbunătățire a indicatorilor-cheie, este necesară corectarea programului	dacă rezultatele pot fi măsurate nu doar în centre, ci și în zonele periferice

Sursă: elaborare proprie pe baza documentelor de proiect ale strategiei Bartók, a instrucțiunilor de completare și a sistemului de surse citat.

Principiu de raportare: raportul anual nu poate fi doar un rezumat narativ. Fiecare afirmație trebuie susținută fie prin indicatori, fie prin feedback documentat din interviuri / teren, fie prin date privind costurile și partenerii.

Raport de integrare 2028

Tabelul RO-086. Nucleu minim obligatoriu de conținut – Întrebare prioritară pentru factorii de decizie – Anexă minimă

Nucleu minim obligatoriu de conținut	Întrebare prioritară pentru factorii de decizie	Anexă minimă
cooperări HU-RO, proiecte art & science, utilizarea platformei, formări comune	S-a creat o legătură reală de sistem între artă, educație și știință?	tabel de indicatori + fișă scurtă de status județean + sinteză a riscurilor
Ce trebuie evidențiat separat?	**Ce declanșează intervenția obligatorie?**	**Ce poate fi considerat un semn bun?**
decalaj de acces, densitate partenerială, indicatori de menținere pe traseu și de public nou	dacă în două rapoarte consecutive nu există îmbunătățire a indicatorilor-cheie, este necesară corectarea programului	dacă rezultatele pot fi măsurate nu doar în centre, ci și în zonele periferice

Sursă: elaborare proprie pe baza documentelor de proiect ale strategiei Bartók, a instrucțiunilor de completare și a sistemului de surse citat.

Principiu de raportare: raportul anual nu poate fi doar un rezumat narativ. Fiecare afirmație trebuie susținută fie prin indicatori, fie prin feedback documentat din interviuri / teren, fie prin date privind costurile și partenerii.

Raport de extindere 2029

Tabelul RO-087. Nucleu minim obligatoriu de conținut – Întrebare prioritară pentru factorii de decizie – Anexă minimă

Nucleu minim obligatoriu de conținut	Întrebare prioritară pentru factorii de decizie	Anexă minimă
evoluția diferențelor județene, atingerea de noi publicuri, conectarea la economia creativă	Programele au depășit centrele și s-a îmbunătățit accesul?	tabel de indicatori + fișă scurtă de status județean + sinteză a riscurilor
Ce trebuie evidențiat separat?	**Ce declanșează intervenția obligatorie?**	**Ce poate fi considerat un semn bun?**
decalaj de acces, densitate partenerială, indicatori de menținere pe traseu și de public nou	dacă în două rapoarte consecutive nu există îmbunătățire a indicatorilor-cheie, este necesară corectarea programului	dacă rezultatele pot fi măsurate nu doar în centre, ci și în zonele periferice

Sursă: elaborare proprie pe baza documentelor de proiect ale strategiei Bartók, a instrucțiunilor de completare și a sistemului de surse citat.

Principiu de raportare: raportul anual nu poate fi doar un rezumat narativ. Fiecare afirmație trebuie susținută fie prin indicatori, fie prin feedback documentat din interviuri / teren, fie prin date privind costurile și partenerii.

Raport final și de proiectare a viitorului 2030

Tabelul RO-088. Nucleu minim obligatoriu de conținut – Întrebare prioritară pentru factorii de decizie – anexă minimă

Nucleu minim obligatoriu de conținut	Întrebare prioritară pentru factorii de decizie	anexă minimă
sustenabilitate, instituționalizare, mix de resurse, prioritățile ciclului următor	Ce trebuie să rămână constant, ce trebuie transformat și ce obiective noi sunt justificate?	tabel de indicatori + fișă scurtă de status județean + sinteză a riscurilor
Ce trebuie evidențiat separat?	**Ce declanșează intervenția obligatorie?**	**Ce poate fi considerat un semn bun?**
decalaj de acces, densitate partenerială, indicatori de menținere pe traseu și de public nou	dacă în două rapoarte consecutive nu există îmbunătățire a indicatorilor-cheie, este necesară corectarea programului	dacă rezultatele pot fi măsurate nu doar în centre, ci și în zonele periferice

Sursă: elaborare proprie pe baza documentelor de proiect ale strategiei Bartók, a instrucțiunilor de completare și a sistemului de surse citat.

Principiu de raportare: raportul anual nu poate fi doar un rezumat narativ. Fiecare afirmație trebuie susținută fie prin indicatori, fie prin feedback documentat din interviuri / teren, fie prin date privind costurile și partenerii.

16.12. Anexă - Protocol de traducere și comunicare pentru definitivarea trilingvă

Întrucât rezultatul final al apelului este o strategie și un studiu de fundamentare trilingve, versiunea ulterioară în engleză și română a textului profesional în limba maghiară nu poate fi o traducere mot-à-mot. Cele trei versiuni trebuie să transmită același sistem profesional, însă termenii din educație, cultură și politica de dezvoltare trebuie armonizați printr-un glosar comun, pe țări și limbi.

Tabelul RO-089. nivel de comunicare – La ce trebuie acordată atenție? – Soluție recomandată

nivel de comunicare	La ce trebuie acordată atenție?	Soluție recomandată
extras pentru factorii de decizie	limbaj scurt, clar, bazat pe indicatori și orientat spre acțiune	brief executiv separat de 2–4 pagini în fiecare limbă
text principal de specialitate	precizie conceptuală, coerență terminologică	tabel terminologic comun cu echivalențe HU–RO–EN
	claritatea tabelelor, figurilor și a statusurilor datelor	același sistem de coduri și aceeași logică a legendelor/capturilor
comunicare publică	mesaje simple, inteligibile, dar nu simplificatoare	ghid separat de comunicare și șablon vizual

Sursă: elaborare proprie pe baza documentelor de proiect ale strategiei Bartók, a instrucțiunilor de completare și a sistemului de surse citat.

În cursul definitivării trilingve trebuie acordată o atenție deosebită faptului ca distincția dintre aria programului și aria strategică extinsă de impact să apară în toate limbile după aceeași logică; în lipsa acesteia pot apărea neînțelegeri privind responsabilitățile de finanțare și implementare.

16.13. Anexă - Șabloane de fișe pentru cercetare și implementare

Implementarea strategiei și auditabilitatea sa ulterioară sunt mult îmbunătățite dacă programul dispune nu doar de indicatori și rapoarte anuale, ci și de fișe unitare de date. Șabloanele de mai jos nu reprezintă o povară administrativă suplimentară, ci garantează comparabilitatea datelor instituționale și județene și faptul că lecțiile programului nu se pierd până la finalul ciclului.

Fișă de lansare a programului

Destinație: la pornire să fie fixate scopul elementului de program, grupul-țintă, focusul teritorial, partenerii și indicatorii minimi.

Tabelul RO-090. Câmp obligatoriu – De ce este important? – Exemplu / observație

Câmp obligatoriu	De ce este important?	Exemplu / observație
identificator și dată	regăsibilitate și calendarizare	cod, data completării, numărul versiunii
persoană / organizație responsabilă	responsabilitate	persoană de contact instituțională sau responsabil de program
focus teritorial	defalcare pe județ și pe aria programului	Csongrád-Csanád, Békés, Arad, Timiș, Bács-Kiskun
indicatori asociați	compatibilitate cu monitorizarea	A2, B4, G1 etc.
rezultat și lecții învățate	păstrarea cunoașterii și continuarea	ce s-a realizat și ce trebuie modificat

Sursă: elaborare proprie pe baza documentelor de proiect ale strategiei Bartók, a instrucțiunilor de completare și a sistemului de surse citat.

- Recomandare: din fiecare șablon să existe și o versiune scurtă digitală și una imprimabilă.
- Principiu minim: aceleași câmpuri trebuie să apară și în mediile de lucru în maghiară, română și engleză.

Beneficiu strategic: fișele unitare asigură faptul că raportarea, traducerea, evaluarea și reproiectarea ulterioară pentru finanțări nu pornesc de la o nouă colectare de date, ci de la o memorie de proiect bine structurată.

Fișă de cooperare partenerială

Destinație: pentru fiecare partener nou să poată fi înregistrate după aceleași câmpuri rolul, capacitatea și nivelul de conectare.

Tabelul RO-091. Câmp obligatoriu – De ce este important? – Exemplu / observație

Câmp obligatoriu	De ce este important?	Exemplu / observație
identificator și dată	regăsibilitate și calendarizare	cod, data completării, numărul versiunii
persoană / organizație responsabilă	responsabilitate	persoană de contact instituțională sau responsabil de program
focus teritorial	defalcare pe județ și pe aria programului	Csongrád-Csanád, Békés, Arad, Timiș, Bács-Kiskun
indicatori asociați	compatibilitate cu monitorizarea	A2, B4, G1 etc.
rezultat și lecții învățate	păstrarea cunoașterii și continuarea	ce s-a realizat și ce trebuie modificat

Sursă: elaborare proprie pe baza documentelor de proiect ale strategiei Bartók, a instrucțiunilor de completare și a sistemului de surse citat.

- Recomandare: din fiecare șablon să existe și o versiune scurtă digitală și una imprimabilă.
- Principiu minim: aceleași câmpuri trebuie să apară și în mediile de lucru în maghiară, română și engleză.

Beneficiu strategic: fișele unitare asigură faptul că raportarea, traducerea, evaluarea și reproiectarea ulterioară pentru finanțări nu pornesc de la o nouă colectare de date, ci de la o memorie de proiect bine structurată.

Fișă județeană de statut

Destinație: înregistrează anual, pe scurt, starea accesului, retenției și vizibilității în județul respectiv.

Tabelul RO-092. Câmp obligatoriu – De ce este important? – Exemplu / observație

Câmp obligatoriu	De ce este important?	Exemplu / observație
identificator și dată	regăsibilitate și calendarizare	cod, data completării, numărul versiunii
persoană / organizație responsabilă	responsabilitate	persoană de contact instituțională sau responsabil de program
focus teritorial	defalcare pe județ și pe aria programului	Csongrád-Csanád, Békés, Arad, Timiș, Bács-Kiskun
indicatori asociați	compatibilitate cu monitorizarea	A2, B4, G1 etc.

rezultat și lecții învățate	păstrarea cunoașterii și continuarea	ce s-a realizat și ce trebuie modificat

Sursă: elaborare proprie pe baza documentelor de proiect ale strategiei Bartók, a instrucțiunilor de completare și a sistemului de surse citat.

- Recomandare: din fiecare șablon să existe și o versiune scurtă digitală și una imprimabilă.
- Principiu minim: aceleași câmpuri trebuie să apară și în mediile de lucru în maghiară, română și engleză.

Beneficiu strategic: fișele unitare asigură faptul că raportarea, traducerea, evaluarea și reproiectarea ulterioară pentru finanțări nu pornesc de la o nouă colectare de date, ci de la o memorie de proiect bine structurată.

Fișă de autoevaluare instituțională

Destinație: permite instituțiilor participante să își evalueze unitar nivelul metodologic, digital și partenerial de dezvoltare.

Tabelul RO-093. Câmp obligatoriu – De ce este important? – Exemplu / observație

Câmp obligatoriu	De ce este important?	Exemplu / observație
identificator și dată	regăsibilitate și calendarizare	cod, data completării, numărul versiunii
persoană / organizație responsabilă	responsabilitate	persoană de contact instituțională sau responsabil de program
focus teritorial	defalcare pe județ și pe aria programului	Csongrád-Csanád, Békés, Arad, Timiș, Bács-Kiskun
indicatori asociați	compatibilitate cu monitorizarea	A2, B4, G1 etc.
rezultat și lecții învățate	păstrarea cunoașterii și continuarea	ce s-a realizat și ce trebuie modificat

Sursă: elaborare proprie pe baza documentelor de proiect ale strategiei Bartók, a instrucțiunilor de completare și a sistemului de surse citat.

- Recomandare: din fiecare șablon să existe și o versiune scurtă digitală și una imprimabilă.
- Principiu minim: aceleași câmpuri trebuie să apară și în mediile de lucru în maghiară, română și engleză.

Beneficiu strategic: fișele unitare asigură faptul că raportarea, traducerea, evaluarea și reproiectarea ulterioară pentru finanțări nu pornesc de la o nouă colectare de date, ci de la o memorie de proiect bine structurată.

Fișă de formare continuă a cadrelor didactice

Destinație: servește la urmărirea dezvoltărilor metodologice și digitale.

Tabelul RO-094. Câmp obligatoriu – De ce este important? – Exemplu / observație

Câmp obligatoriu	De ce este important?	Exemplu / observație
identificator și dată	regăsibilitate și calendarizare	cod, data completării, numărul versiunii
persoană / organizație responsabilă	responsabilitate	persoană de contact instituțională sau responsabil de program
focus teritorial	defalcare pe județ și pe aria programului	Csongrád-Csanád, Békés, Arad, Timiș, Bács-Kiskun
indicatori asociați	compatibilitate cu monitorizarea	A2, B4, G1 etc.
rezultat și lecții învățate	păstrarea cunoașterii și continuarea	ce s-a realizat și ce trebuie modificat

Sursă: elaborare proprie pe baza documentelor de proiect ale strategiei Bartók, a instrucțiunilor de completare și a sistemului de surse citat.

  - Recomandare: din fiecare șablon să existe și o versiune scurtă digitală și una imprimabilă.
- Principiu minim: aceleași câmpuri trebuie să apară și în mediile de lucru în maghiară, română și engleză.

Beneficiu strategic: fișele unitare asigură faptul că raportarea, traducerea, evaluarea și reproiectarea ulterioară pentru finanțări nu pornesc de la o nouă colectare de date, ci de la o memorie de proiect bine structurată.

Fișă de dezvoltare a publicului Destinație: pentru urmărirea participanților atrași pentru prima dată, a celor reveniți și a structurii pe grupe de vârstă.

Tabelul RO-095. Câmp obligatoriu – De ce este important? – Exemplu / observație

Câmp obligatoriu	De ce este important?	Exemplu / observație
identificator și dată	regăsibilitate și calendarizare	cod, data completării, numărul versiunii
persoană / organizație responsabilă	responsabilitate	persoană de contact instituțională sau responsabil de program
focus teritorial	defalcare pe județ și pe aria programului	Csongrád-Csanád, Békés, Arad, Timiș, Bács-Kiskun
indicatori asociați	compatibilitate cu monitorizarea	A2, B4, G1 etc.
rezultat și lecții învățate	păstrarea cunoașterii și continuarea	ce s-a realizat și ce trebuie modificat

Sursă: elaborare proprie pe baza documentelor de proiect ale strategiei Bartók, a instrucțiunilor de completare și a sistemului de surse citat.

- Recomandare: din fiecare șablon să existe și o versiune scurtă digitală și una imprimabilă.
- Principiu minim: aceleași câmpuri trebuie să apară și în mediile de lucru în maghiară, română și engleză.

Beneficiu strategic: fișele unitare asigură faptul că raportarea, traducerea, evaluarea și reproiectarea ulterioară pentru finanțări nu pornesc de la o nouă colectare de date, ci de la o memorie de proiect bine structurată.

Fișă pilot Art & Science

Destinație: consemnează scopul, cercul de parteneri, rezultatul și lecțiile colaborărilor științifico-artistice.

Tabelul RO-096. Câmp obligatoriu – De ce este important? – Exemplu / observație

Câmp obligatoriu	De ce este important?	Exemplu / observație
identificator și dată	regăsibilitate și calendarizare	cod, data completării, numărul versiunii
persoană / organizație responsabilă	responsabilitate	persoană de contact instituțională sau responsabil de program
focus teritorial	defalcare pe județ și pe aria programului	Csongrád-Csanád, Békés, Arad, Timiș, Bács-Kiskun
indicatori asociați	compatibilitate cu monitorizarea	A2, B4, G1 etc.
rezultat și lecții învățate	păstrarea cunoașterii și continuarea	ce s-a realizat și ce trebuie modificat

Sursă: elaborare proprie pe baza documentelor de proiect ale strategiei Bartók, a instrucțiunilor de completare și a sistemului de surse citat.

- Recomandare: din fiecare șablon să existe și o versiune scurtă digitală și una imprimabilă.
- Principiu minim: aceleași câmpuri trebuie să apară și în mediile de lucru în maghiară, română și engleză.

Beneficiu strategic: fișele unitare asigură faptul că raportarea, traducerea, evaluarea și reproiectarea ulterioară pentru finanțări nu pornesc de la o nouă colectare de date, ci de la o memorie de proiect bine structurată.

Fișă de incident de risc

Destinație: dacă un element de program se blochează, cauza, efectul și corecția pot fi documentate într-un singur loc.

Tabelul RO-097. Câmp obligatoriu – De ce este important? – Exemplu / observație

Câmp obligatoriu	De ce este important?	Exemplu / observație
identificator și dată	regăsibilitate și calendarizare	cod, data completării, numărul versiunii
persoană / organizație responsabilă	responsabilitate	persoană de contact instituțională sau responsabil de program
focus teritorial	defalcare pe județ și pe aria programului	Csongrád-Csanád, Békés, Arad, Timiș, Bács-Kiskun
indicatori asociați	compatibilitate cu monitorizarea	A2, B4, G1 etc.
rezultat și lecții învățate	păstrarea cunoașterii și continuarea	ce s-a realizat și ce trebuie modificat

Sursă: elaborare proprie pe baza documentelor de proiect ale strategiei Bartók, a instrucțiunilor de completare și a sistemului de surse citat.

- Recomandare: din fiecare șablon să existe și o versiune scurtă digitală și una imprimabilă.
- Principiu minim: aceleași câmpuri trebuie să apară și în mediile de lucru în maghiară, română și engleză.

Beneficiu strategic: fișele unitare asigură faptul că raportarea, traducerea, evaluarea și reproiectarea ulterioară pentru finanțări nu pornesc de la o nouă colectare de date, ci de la o memorie de proiect bine structurată.

Șablon de sinteză anuală pentru factorii de decizie

Destinație: oferă nivelului de conducere o imagine de ansamblu scurtă și structurată asupra principalilor indicatori și puncte de decizie.

Tabelul RO-098. Câmp obligatoriu – De ce este important? – Exemplu / observație

Câmp obligatoriu	De ce este important?	Exemplu / observație
identificator și dată	regăsibilitate și calendarizare	cod, data completării, numărul versiunii
persoană / organizație responsabilă	responsabilitate	persoană de contact instituțională sau responsabil de program
focus teritorial	defalcare pe județ și pe aria programului	Csongrád-Csanád, Békés, Arad, Timiș, Bács-Kiskun
indicatori asociați	compatibilitate cu monitorizarea	A2, B4, G1 etc.
rezultat și lecții învățate	păstrarea cunoașterii și continuarea	ce s-a realizat și ce trebuie modificat

Sursă: elaborare proprie pe baza documentelor de proiect ale strategiei Bartók, a instrucțiunilor de completare și a sistemului de surse citat.

- Recomandare: din fiecare șablon să existe și o versiune scurtă digitală și una imprimabilă.
- Principiu minim: aceleași câmpuri trebuie să apară și în mediile de lucru în maghiară, română și engleză.

Beneficiu strategic: fișele unitare asigură faptul că raportarea, traducerea, evaluarea și reproiectarea ulterioară pentru finanțări nu pornesc de la o nouă colectare de date, ci de la o memorie de proiect bine structurată.

Fișă de evaluare finală

Destinație: la finalul ciclului, rezultatele, lipsurile, lecțiile și propunerile de continuare pot fi consemnate într-un format unitar.

Tabelul RO-099. Câmp obligatoriu – De ce este important? – Exemplu / observație

Câmp obligatoriu	De ce este important?	Exemplu / observație
identificator și dată	regăsibilitate și calendarizare	cod, data completării, numărul versiunii
persoană / organizație responsabilă	responsabilitate	persoană de contact instituțională sau responsabil de program
focus teritorial	defalcare pe județ și pe aria programului	Csongrád-Csanád, Békés, Arad, Timiș, Bács-Kiskun
indicatori asociați	compatibilitate cu monitorizarea	A2, B4, G1 etc.
rezultat și lecții învățate	păstrarea cunoașterii și continuarea	ce s-a realizat și ce trebuie modificat

Sursă: elaborare proprie pe baza documentelor de proiect ale strategiei Bartók, a instrucțiunilor de completare și a sistemului de surse citat.

- Recomandare: din fiecare șablon să existe și o versiune scurtă digitală și una imprimabilă.
- Principiu minim: aceleași câmpuri trebuie să apară și în mediile de lucru în maghiară, română și engleză.

Beneficiu strategic: fișele unitare asigură faptul că raportarea, traducerea, evaluarea și reproiectarea ulterioară pentru finanțări nu pornesc de la o nouă colectare de date, ci de la o memorie de proiect bine structurată.

16.14. Anexă - Exemple de fișe-sinteză și de analiză pentru interviuri

Prelucrarea ulterioară a cercetării primare este mult facilitată dacă pentru interviurile video nu există doar transcriere completă, ci și o fișă-sinteză unitară. Exemplele de mai jos arată în ce structură merită consemnată esența de conținut a interviurilor, pentru ca acestea să poată fi regăsite și comparate.

Acces și atingerea localităților mici

Tabelul RO-100. Câmp – Conținut de înregistrat

Câmp	Conținut de înregistrat
Cod interviu	de ex. INT-07
Grup de actori	de ex. director AMI / director de instituție culturală / actor din industriile creative
Județ / teritoriu	contextul teritorial al interviului
Afirmație principală	sinteza concisă a celui mai puternic diagnostic sau a celei mai puternice propuneri
Citat-cheie	extras anonimizat, bine citabil, de max. 1-2 propoziții
Coduri asociate	încadrare conform sistemului de coduri tematice K1-K8
Indicatori vizați	la ce indicatori poate fi asociată experiența relatată
Consecință pentru factorii de decizie	ce decizie de program sau de finanțare poate susține

Sursă: elaborare proprie pe baza documentelor de proiect ale strategiei Bartók, a instrucțiunilor de completare și a sistemului de surse citat.

Principiu de utilizare: fiecare fișă-sinteză să aibă maximum o pagină, pentru a rămâne rapid de parcurs în munca factorilor de decizie și a managementului de program. Transcrierea completă sau materialul video pot fi arhivate separat, însă în analiza strategică fișa-sinteză reprezintă unitatea minimă de lucru.

- Regulă minimă: un interviu - o fișă-sinteză - o afirmație principală clară.
- Avantaj analitic: din fișele-sinteză se poate compune cu ușurință o secțiune transversală pe județe sau pe blocuri tematice.

Identificarea talentelor și sprijin timpuriu

Tabelul RO-101. Câmp – Conținut de înregistrat

Câmp	Conținut de înregistrat
Cod interviu	de ex. INT-07
Grup de actori	de ex. director AMI / director de instituție culturală / actor din industriile creative
Județ / teritoriu	contextul teritorial al interviului
Afirmație principală	sinteza concisă a celui mai puternic diagnostic sau a celei mai puternice propuneri
Citat-cheie	extras anonimizat, bine citabil, de max. 1-2 propoziții
Coduri asociate	încadrare conform sistemului de coduri tematice K1-K8
Indicatori vizați	la ce indicatori poate fi asociată experiența relatată
Consecință pentru factorii de decizie	ce decizie de program sau de finanțare poate susține

Sursă: elaborare proprie pe baza documentelor de proiect ale strategiei Bartók, a instrucțiunilor de completare și a sistemului de surse citat.

Principiu de utilizare: fiecare fișă-sinteză să aibă maximum o pagină, pentru a rămâne rapid de parcurs în munca factorilor de decizie și a managementului de program. Transcrierea completă sau materialul video pot fi arhivate separat, însă în analiza strategică fișa-sinteză reprezintă unitatea minimă de lucru.

- Regulă minimă: un interviu - o fișă-sinteză - o afirmație principală clară.
- Avantaj analitic: din fișele-sinteză se poate compune cu ușurință o secțiune transversală pe județe sau pe blocuri tematice.

Tranziția spre învățământul secundar și abandonul

Tabelul RO-102. Câmp – Conținut de înregistrat

Câmp	Conținut de înregistrat
Cod interviu	de ex. INT-07
Grup de actori	de ex. director AMI / director de instituție culturală / actor din industriile creative
Județ / teritoriu	contextul teritorial al interviului
Afirmație principală	sinteza concisă a celui mai puternic diagnostic sau a celei mai puternice propuneri
Citat-cheie	extras anonimizat, bine citabil, de max. 1-2 propoziții
Coduri asociate	încadrare conform sistemului de coduri tematice K1-K8
Indicatori vizați	la ce indicatori poate fi asociată experiența relatată
Consecință pentru factorii de decizie	ce decizie de program sau de finanțare poate susține

Sursă: elaborare proprie pe baza documentelor de proiect ale strategiei Bartók, a instrucțiunilor de completare și a sistemului de surse citat.

Principiu de utilizare: fiecare fișă-sinteză să aibă maximum o pagină, pentru a rămâne rapid de parcurs în munca factorilor de decizie și a managementului de program. Transcrierea completă sau materialul video pot fi arhivate separat, însă în analiza strategică fișa-sinteză reprezintă unitatea minimă de lucru.

- Regulă minimă: un interviu - o fișă-sinteză - o afirmație principală clară.
- Avantaj analitic: din fișele-sinteză se poate compune cu ușurință o secțiune transversală pe județe sau pe blocuri tematice.

Conectarea la învățământul superior și integrarea în cercetare

Tabelul RO-103. Câmp – Conținut de înregistrat

Câmp	Conținut de înregistrat
Cod interviu	de ex. INT-07
Grup de actori	de ex. director AMI / director de instituție culturală / actor din industriile creative

Județ / teritoriu	contextul teritorial al interviului
Afirmație principală	sinteza concisă a celui mai puternic diagnostic sau a celei mai puternice propuneri
Citat-cheie	extras anonimizat, bine citabil, de max. 1-2 propoziții
Coduri asociate	încadrare conform sistemului de coduri tematice K1-K8
Indicatori vizați	la ce indicatori poate fi asociată experiența relatată
Consecință pentru factorii de decizie	ce decizie de program sau de finanțare poate susține

Sursă: elaborare proprie pe baza documentelor de proiect ale strategiei Bartók, a instrucțiunilor de completare și a sistemului de surse citat.

Principiu de utilizare: fiecare fișă-sinteză să aibă maximum o pagină, pentru a rămâne rapid de parcurs în munca factorilor de decizie și a managementului de program. Transcrierea completă sau materialul video pot fi arhivate separat, însă în analiza strategică fișa-sinteză reprezintă unitatea minimă de lucru.

- Regulă minimă: un interviu - o fișă-sinteză - o afirmație principală clară.
- Avantaj analitic: din fișele-sinteză se poate compune cu ușurință o secțiune transversală pe județe sau pe blocuri tematice.

Inovație în medierea artistică și noi publicuri

Tabelul RO-104. Câmp – Conținut de înregistrat

Câmp	Conținut de înregistrat
Cod interviu	de ex. INT-07
Grup de actori	de ex. director AMI / director de instituție culturală / actor din industriile creative
Județ / teritoriu	contextul teritorial al interviului
Afirmație principală	sinteza concisă a celui mai puternic diagnostic sau a celei mai puternice propuneri
Citat-cheie	extras anonimizat, bine citabil, de max. 1-2 propoziții
Coduri asociate	încadrare conform sistemului de coduri tematice K1-K8
Indicatori vizați	la ce indicatori poate fi asociată experiența relatată
Consecință pentru factorii de decizie	ce decizie de program sau de finanțare poate susține

Sursă: elaborare proprie pe baza documentelor de proiect ale strategiei Bartók, a instrucțiunilor de completare și a sistemului de surse citat.

Principiu de utilizare: fiecare fișă-sinteză să aibă maximum o pagină, pentru a rămâne rapid de parcurs în munca factorilor de decizie și a managementului de program. Transcrierea completă sau materialul video pot fi arhivate separat, însă în analiza strategică fișa-sinteză reprezintă unitatea minimă de lucru.

- Regulă minimă: un interviu - o fișă-sinteză - o afirmație principală clară.

- Avantaj analitic: din fișele-sinteză se poate compune cu ușurință o secțiune transversală pe județe sau pe blocuri tematice.

Infrastructură digitală și diferențe tehnologice

Tabelul RO-105. Câmp – Conținut de înregistrat

Câmp	Conținut de înregistrat
Cod interviu	de ex. INT-07
Grup de actori	de ex. director AMI / director de instituție culturală / actor din industriile creative
Județ / teritoriu	contextul teritorial al interviului
Afirmație principală	sinteza concisă a celui mai puternic diagnostic sau a celei mai puternice propuneri
Citat-cheie	extras anonimizat, bine citabil, de max. 1-2 propoziții
Coduri asociate	încadrare conform sistemului de coduri tematice K1-K8
Indicatori vizați	la ce indicatori poate fi asociată experiența relatată
Consecință pentru factorii de decizie	ce decizie de program sau de finanțare poate susține

Sursă: elaborare proprie pe baza documentelor de proiect ale strategiei Bartók, a instrucțiunilor de completare și a sistemului de surse citat.

Principiu de utilizare: fiecare fișă-sinteză să aibă maximum o pagină, pentru a rămâne rapid de parcurs în munca factorilor de decizie și a managementului de program. Transcrierea completă sau materialul video pot fi arhivate separat, însă în analiza strategică fișa-sinteză reprezintă unitatea minimă de lucru.

- Regulă minimă: un interviu - o fișă-sinteză - o afirmație principală clară.
- Avantaj analitic: din fișele-sinteză se poate compune cu ușurință o secțiune transversală pe județe sau pe blocuri tematice.

Economie creativă și cooperare corporativă

Tabelul RO-106. Câmp – Conținut de înregistrat

Câmp	Conținut de înregistrat
Cod interviu	de ex. INT-07
Grup de actori	de ex. director AMI / director de instituție culturală / actor din industriile creative
Județ / teritoriu	contextul teritorial al interviului
Afirmație principală	sinteza concisă a celui mai puternic diagnostic sau a celei mai puternice propuneri
Citat-cheie	extras anonimizat, bine citabil, de max. 1-2 propoziții
Coduri asociate	încadrare conform sistemului de coduri tematice K1-K8
Indicatori vizați	la ce indicatori poate fi asociată experiența relatată
Consecință pentru factorii de decizie	ce decizie de program sau de finanțare poate susține

Sursă: elaborare proprie pe baza documentelor de proiect ale strategiei Bartók, a instrucțiunilor de completare și a sistemului de surse citat.

Principiu de utilizare: fiecare fișă-sinteză să aibă maximum o pagină, pentru a rămâne rapid de parcurs în munca factorilor de decizie și a managementului de program. Transcrierea completă sau materialul video pot fi arhivate separat, însă în analiza strategică fișa-sinteză reprezintă unitatea minimă de lucru.

- Regulă minimă: un interviu - o fișă-sinteză - o afirmație principală clară.
- Avantaj analitic: din fișele-sinteză se poate compune cu ușurință o secțiune transversală pe județe sau pe blocuri tematice.

Menținerea pe traseu, migrație și mentorat

Tabelul RO-107. Câmp – Conținut de înregistrat

Câmp	Conținut de înregistrat
Cod interviu	de ex. INT-07
Grup de actori	de ex. director AMI / director de instituție culturală / actor din industriile creative
Județ / teritoriu	contextul teritorial al interviului
Afirmație principală	sinteza concisă a celui mai puternic diagnostic sau a celei mai puternice propuneri
Citat-cheie	extras anonimizat, bine citabil, de max. 1-2 propoziții
Coduri asociate	încadrare conform sistemului de coduri tematice K1-K8
Indicatori vizați	la ce indicatori poate fi asociată experiența relatată
Consecință pentru factorii de decizie	ce decizie de program sau de finanțare poate susține

Sursă: elaborare proprie pe baza documentelor de proiect ale strategiei Bartók, a instrucțiunilor de completare și a sistemului de surse citat.

Principiu de utilizare: fiecare fișă-sinteză să aibă maximum o pagină, pentru a rămâne rapid de parcurs în munca factorilor de decizie și a managementului de program. Transcrierea completă sau materialul video pot fi arhivate separat, însă în analiza strategică fișa-sinteză reprezintă unitatea minimă de lucru.

- Regulă minimă: un interviu - o fișă-sinteză - o afirmație principală clară.
- Avantaj analitic: din fișele-sinteză se poate compune cu ușurință o secțiune transversală pe județe sau pe blocuri tematice.

Cooperare HU-RO și multilingvism

Tabelul RO-108. Câmp – Conținut de înregistrat

Câmp	Conținut de înregistrat
Cod interviu	de ex. INT-07
Grup de actori	de ex. director AMI / director de instituție culturală / actor din industriile creative
Județ / teritoriu	contextul teritorial al interviului
Afirmație principală	sinteza concisă a celui mai puternic diagnostic sau a celei mai puternice propuneri
Citat-cheie	extras anonimizat, bine citabil, de max. 1-2 propoziții
Coduri asociate	încadrare conform sistemului de coduri tematice K1-K8
Indicatori vizați	la ce indicatori poate fi asociată experiența relatată
Consecință pentru factorii de decizie	ce decizie de program sau de finanțare poate susține

Sursă: elaborare proprie pe baza documentelor de proiect ale strategiei Bartók, a instrucțiunilor de completare și a sistemului de surse citat.

Principiu de utilizare: fiecare fișă-sinteză să aibă maximum o pagină, pentru a rămâne rapid de parcurs în munca factorilor de decizie și a managementului de program. Transcrierea completă sau materialul video pot fi arhivate separat, însă în analiza strategică fișa-sinteză reprezintă unitatea minimă de lucru.

- Regulă minimă: un interviu - o fișă-sinteză - o afirmație principală clară.
- Avantaj analitic: din fișele-sinteză se poate compune cu ușurință o secțiune transversală pe județe sau pe blocuri tematice.

Obstacole decizionale și de finanțare

Tabelul RO-109. Câmp – Conținut de înregistrat

Câmp	Conținut de înregistrat
Cod interviu	de ex. INT-07
Grup de actori	de ex. director AMI / director de instituție culturală / actor din industriile creative
Județ / teritoriu	contextul teritorial al interviului
Afirmație principală	sinteza concisă a celui mai puternic diagnostic sau a celei mai puternice propuneri
Citat-cheie	extras anonimizat, bine citabil, de max. 1-2 propoziții
Coduri asociate	încadrare conform sistemului de coduri tematice K1-K8
Indicatori vizați	la ce indicatori poate fi asociată experiența relatată
Consecință pentru factorii de decizie	ce decizie de program sau de finanțare poate susține

Sursă: elaborare proprie pe baza documentelor de proiect ale strategiei Bartók, a instrucțiunilor de completare și a sistemului de surse citat.

Principiu de utilizare: fiecare fișă-sinteză să aibă maximum o pagină, pentru a rămâne rapid de parcurs în munca factorilor de decizie și a managementului de program. Transcrierea completă sau materialul video pot fi arhivate separat, însă în analiza strategică fișa-sinteză reprezintă unitatea minimă de lucru.

- Regulă minimă: un interviu - o fișă-sinteză - o afirmație principală clară.
- Avantaj analitic: din fișele-sinteză se poate compune cu ușurință o secțiune transversală pe județe sau pe blocuri tematice.

Bartók szobor, London

Bartók statue, London

Statuia lui Bartok, London

0. DECISION-MAKER QUICK SECTION

This quick section condenses the full strategy for decision-maker reading. Its aim is not to replace the main text, but to identify which decisions need to be taken in 2026, which programmes should enjoy priority, under what responsibility structure implementation should proceed, and under what financing, risk-management and monitoring logic the strategy becomes genuinely executable.

0.1. Five decision-maker statements

The region is not short of resources, but of coordination: institutional and creative capacities are present, but they operate in isolated islands.

The development of arts education is not only a cultural issue, but also a labour-market, retention and regional-competitiveness issue.

In the 2026–2030 cycle, not everything should be implemented at once: first pilots, measurement, governance and partnership, then scaling.

The distinction between the programme area and the extended strategic impact area is a basic precondition: Bács-Kiskun is a professionally justified partner, but not an area with the same legal status.

The strategy is defensible only if every claim is assigned a level of evidence, a responsible actor, a cost logic and a metric.

0.2. Levels of evidence and their use in decision-making

Table EN-001. Level of evidence – Label – What does it contain? – How can it be used in decision-making?

Level of evidence	Label	What does it contain?	How can it be used in decision-making?
Official statistical data	[STAT]	Eurostat, publicly available EU programme and institutional data.	Baseline, benchmark, external comparison.
Project working data	[WORK]	Internal diagnostic figures from the 50% documentation and the professional progress report.	Problem identification and priority setting.
Expert pilot assessment	[PILOT]	Pre-assessments on a 1–5 county scale, scoring of problem maps.	Determining the initial order of interventions and pilot design.
Strategic target value	[TARGET]	2028 milestones and 2030 goals.	Performance assessment and reporting.

Source: own compilation based on the Bartók strategy project documents, the completion instructions and the cited source system.

0.3. Immediate decision package for 2026

Table EN-002. Decision to be adopted – Why now? – Responsible decision level – Deadline

Decision to be adopted	Why now?	Responsible decision level	Deadline	Expected output
Designation of a programme steering body and professional coordination	Without a host institution, programmes will disperse.	Project owner / consortium leadership	2026 Q2	Unified governance structure and annual work plan.
Approval of pilot counties and the extended strategic area	Separating the programme-law area from the strategic area makes the document defensible.	Steering body	2026 Q2	Clarified county roles and eligibility.
Approval for launching three flagship pilots	The strategy becomes visible only through tangible pilots.	Project owner + partner cities	2026 Q3	Bartók Lab, Art-Bus, and Light and Sound pilots.
Adoption of a common measurement and interview protocol	The system of 56 indicators and the 50 interviews can only be used with a unified data logic.	Professional coordination + data owner	2026 Q2	Comparable monitoring and reporting.
Adoption of a hybrid financing mix	Single-source programmes are weak in terms of sustainability.	Project owner + financial partners	2026 Q3	A model built on grant, municipal and corporate pillars.

Source: own compilation based on the Bartók strategy project documents, the completion instructions and the cited source system.

0.4. County decision-maker priority sheets – one-page summary

The detailed county profiles are presented in the main text and annexes; the table below is a condensed version of the decision logic so that the first three intervention focuses can be quickly identified by territory.

Table EN-003. Territory – Top priority – Second priority – Third priority

Territory	Top priority	Second priority	Third priority
Csongrád-Csanád	Art & Science pilots and university integration	Bartók Lab and methodological export	Cross-border coordination and data governance
Békés	Improving access and mobile reach	Mentor network and talent retention	Community-based and craft-oriented creative economy

Bács-Kiskun*	Animation and creative-industry linkages	Regional showcase and brand building	Higher-education and corporate modules
Arad	Strengthening cross-border connectivity	Modernising cultural mediation	Joining joint HU–RO pilots
Timiș	International visibility and design-driven programmes	Joint Szeged–Timișoara innovation modules	Startup and residency ecosystem

Source: own compilation based on the Bartók strategy project documents, the completion instructions and the cited source system.

0.5. Short decision matrix of flagship programmes

Table EN-004. Programme – Main target group – 2026–2027 focus – Responsible core

Programme	Main target group	2026–2027 focus	Responsible core	Cost band	Main KPI 2030
Bartók Lab network	Primary art schools, general schools and secondary schools	3–4 pilot labs, common methodological package	School districts + universities	Medium	Number of pilot institutions and modules
Talent Passport	Talented pupils and students	Development of mentor and transition protocol	Schools + higher education	Low–medium	Rate of mentored transitions
Art-Bus and mobile workshops	Young people in small settlements	Access routes and travelling workshops	County cultural partners	Medium	Number of settlements and participants reached
Cross-border digital platform	Institutions, partners, students	Resource database and trilingual content	Joint consortium	Low–medium	Number of active institutional users
Light and Sound pilot	Scientific and cultural audiences	Szeged–Timișoara art & science pilots	ELI-ALPS + universities	Medium–high	Number of pilot projects implemented
Creative voucher	SMEs and creative professionals	Small-scale intermediary support package	Chambers + municipalities	Medium	Number of creative–SME collaborations created
Residency and incubator	Young artists, early-career practitioners	Starter residency and community-space pilots	Cities + private partners	Medium–high	Share of young artists staying in the region
Artist mentor and coaching	Freelance and emerging artists	Legal, business and project	Professional organisations	Low	Reduction in dropout from the field

		mentoring package			

Source: own compilation based on the Bartók strategy project documents, the completion instructions and the cited source system.

0.6. Governance and responsibility model

Table EN-005. Function – Primary actor – Main task – Reporting point

Function	Primary actor	Main task	Reporting point
Strategic decision	Project owner / steering body	Approval of priorities, annual programme package and resource allocation	Semi-annual leadership meeting
Professional coordination	Professional lead + working group	Content standards, professional supervision of pilots	Quarterly professional report
Territorial implementation	County / city partner institutions	Programme delivery, local partnership, data provision	Quarterly county report
Educational and scientific partnership	Universities, primary art schools, research centres	Methodological development, training, art & science modules	Semi-annual professional audit
Monitoring and data governance	Designated data-owner institution	Management of 56 indicators, interview and data protocol	Annual monitoring report
Communication and brand	Joint communication unit	Trilingual visibility, Bartók brand and showcase coordination	Annual communication assessment

Source: own compilation based on the Bartók strategy project documents, the completion instructions and the cited source system.

0.7. Financing scenarios

Table EN-006. Scenario – Annual programme size – Main sources – What does it finance?

Scenario	Annual programme size	Main sources	What does it finance?	Main risk
Minimum	1–2 larger and 2 smaller programmes	Interreg + own institutional resources	Measurement, coordination, 1–2 pilots, digital basics	Low visibility, slow scaling
Realistic	4–6 programmes in parallel	Interreg + Erasmus+ / ESF+ + municipal co-financing	Pilots, mobile access, mentoring, digital platform	Partnership overload if coordination is weak
Ambitious	Full flagship portfolio	Interreg + Creative Europe + CSR/PPP + city co-financing	Residency, incubator, art &	High coordination and sustainability demand

			science showcase, brand building	

Source: own compilation based on the Bartók strategy project documents, the completion instructions and the cited source system.

0.8. Main risks and corrective responses

Table EN-007. Risk – Probability – Impact – Prevention

Risk	Probability	Impact	Prevention	Corrective response
Diffuse implementation without a programme owner	High	High	Clear governance order and reporting points	Re-designation of responsibilities, re-sequencing of pilots
Lack of teacher and mentor capacity	Medium	High	Micro-credentials, external expert pool, incentives	Scaling launched with a smaller pilot circle
Persistent rural access inequalities	High	Medium–high	Art-Bus, hybrid digital and local partnership models	Focused municipal corrective package
Weak data reporting and mixed evidence levels	Medium	High	Data owner, unified tagging system, protocol	Introduction of a data-cleaning and audit round
Funding shortage or funding loss	Medium	High	Hybrid financing mix, modular programme design	Fallback to the minimum scenario
Slowing HU–RO partnership dynamics	Medium	Medium–high	Joint decision calendar and bilingual operational protocol	Temporary two-speed operation of sub-programmes

Source: own compilation based on the Bartók strategy project documents, the completion instructions and the cited source system.

0.9. Reporting and monitoring milestones

Table EN-008. Key indicator – 2026 baseline step – 2028 milestone – 2030 target state

Key indicator	2026 baseline step	2028 milestone	2030 target state	Data owner
Number of pilot institutions	Pilot list approved	At least 6 active pilot institutions	At least 12 institutions in the network	Professional coordination
Completed interviews and processing	Sampling and protocol approved	50 interviews completed and coded	A panel system repeatable every two years	Data owner

Reach in small settlements	Target areas designated	Annual mobile reach in at least 20 settlements	Annual mobile reach in at least 40 settlements	County partners
Art & Science pilots	2 pilot plans approved	At least 3 pilots implemented	A model becoming an annual programme package	Universities + research centres
Creative–SME collaborations	Voucher framework established	At least 15 collaborations	At least 40 collaborations	Chambers / municipalities
Youth retention and mentoring rate	Talent Passport system launched	Measurable mentored transition pathways	A declining trend in dropout and outmigration	Educational partners

Source: own compilation based on the Bartók strategy project documents, the completion instructions and the cited source system.

* In this document, Bács-Kiskun appears as an extended strategic impact area and does not have the same legal status as the official ROHU programme area.

1. EXECUTIVE SUMMARY

This strategy is based on the recognition that arts education in the Southern Great Plain and the Hungarian–Romanian cross-border area is not a peripheral cultural matter, but a development-policy, social and economic issue. The uploaded project base documents clearly identify the six main axes of the analysis: artistic impact and value transmission, educational integration, innovation in art mediation, the creative industries and their social role, the map of problems and resources, and the art & science approach. The present rewrite does not simply stitch these elements together, but reorganises them along a decision-making logic in which executable programmes follow from analysis and measurable outcomes follow from programmes. The full strategy thus becomes not merely a cultural vision, but an institutional and territorial framework for action.

The strategy's most important claim is that Béla Bartók's legacy in the twenty-first century is, above all, a methodological legacy. Bartókian thinking is at once rooted and radically open: collecting tradition, structural analysis, contemporary reinterpretation and international comparison are all parts of the same intellectual operation. This principle can be directly applied to arts education today. Education becomes contemporary when it is not merely the transfer of knowledge, but analysis, re-creation, collaboration and problem-solving; when it connects musical, visual, theatrical and literary heritage to the digital, scientific and social environment.

The strategy identifies one of the most serious challenges evident from the available project materials in the narrowing of the talent pathway. According to the internal project working data, approximately 25,000 children in the region take part in primary-level arts education, yet the progression rate toward secondary-level arts education is only 0.5%, and entry into specialised higher education narrows even more drastically beyond that. This is not simply a pipeline problem, but a systemic signal: the current structure of arts education is strong at entry points but weak at transitions. The policy response therefore cannot be limited to event organisation or infrastructure development; it requires a coordinated talent-pathway logic, career guidance, mentoring, mobility solutions and digital mediation tools.

The second key finding is the region's resource paradox. Both the original Bartók Strategy and the expanded 50% professional report record that the region has accumulated significant cultural, scientific and institutional capacities, yet these operate in isolated pockets. Szeged is a strong scientific and artistic centre, Timișoara is an internationally visible creative and cultural hub, Kecskemét has a substantial background in animation and industry, while Békés County carries outstanding traditions and community values. The problem is not a lack of capacity, but weak connectedness: there is too little horizontal cooperation, information flows are fragmented, the spread of pedagogical innovation is uneven, and smaller settlements in particular connect only with difficulty to the urban cores.

The strategy therefore builds on the principle of 'network instead of walls'. The goal is not to create more isolated institutional towers, but to establish a permeable, multilingual, polycentric regional learning and mediation network. Its backbone consists of the artistic talent pathway and career guidance, digital and mobile art mediation, a cross-border data and resource platform, creative-industry partnerships, and regional branding organised around art & science pilots. From a decision-making perspective, this is important because the network model can respond simultaneously to educational, social and economic problems: it improves access, increases audience connection, mitigates outmigration, and creates new forms of cooperation between the cultural, scientific and corporate spheres.

The scientific grounding of the document rests on four layers. The first is the internal logic of the uploaded project base documents and the system of commitments recorded in them. The second is the official statistical and programming background: the delimitation of the ROHU programme area, Eurostat educational and cultural statistics, and relevant institutional sources. The third is the primary research framework: an empirical plan based on 50 video interviews, 56 indicators and county-level pre-scoring. The fourth is benchmarking: the adaptation lessons of international art & science and mediation models such as Ars Electronica Futurelab, the Science Gallery Network and ZKM.

The territorial logic of the strategy deliberately separates the official programme area from the extended strategic impact area. The southern core of the ROHU programme's eight-county eligible territory consists of Békés, Csongrád-Csanád, Arad and Timiș. At the same time, both the original strategic material and the mid-term report clearly integrate Bács-Kiskun as part of the creative and educational ecosystem. The present strategy interprets this duality not as an error, but as a development reality that must be managed: in programme-law terms Bács-Kiskun is not a full ROHU territory, but in functional-strategic terms it is a key actor. Failing to distinguish between the two would create accounting and communication risks; a clear delimitation, by contrast, increases the strategy's implementability.

Overall, the strategy conveys to decision-makers that the future of the region is not a choice between tradition and modernity, but the deliberate connection of the two. Béla Bartók's intellectual legacy shows precisely that local cultural codes can be fruitfully connected to the most advanced scientific and technological thinking. The Southern Great Plain and Banat region can become competitive and cohesive if it treats arts education as a shared regional development infrastructure—not merely as a cultural institution, but as a system of skills development, community building, innovation and economic development.

Table EN-009. Executive decision message

Executive decision message
The strategy's most important outcome is not another events calendar, but the plan for a regional educational and mediation system in which arts education functions simultaneously as an identity-building, community, innovation and economic resource.

Source: own compilation based on the Bartók strategy project documents, the completion instructions and the cited source system.

Table EN-010. Data status – Meaning – Mode of strategic use

Data status	Meaning	Mode of strategic use
Official statistical data	Eurostat, EU, Interreg, official institutional sources	Macro-level substantiation and comparative context
Project working data	Internal data or diagnosis recorded in the uploaded project base documents	Basis for local problem identification and describing the talent pathway
Expert pilot scoring	County-level pre-assessment on a 1–5 scale	Designation of territorial priorities and visual problem/resource mapping
Strategic target value	The endpoint of the 2026–2030 implementation horizon	Monitoring and evaluation of results

Source: own compilation based on the Bartók strategy project documents, the completion instructions and the cited source system.

2. INTRODUCTION, OBJECTIVES FRAMEWORK, AND METHODOLOGICAL FRAMEWORK

2.1. The purpose of the strategy

This material is not merely a reformulation of the uploaded Bartók Strategy, but a decision-maker-oriented restructuring of it. The aim is to move the discourse on arts education and art mediation out of a descriptive, celebratory or exclusively cultural register and into the language of development policy. Accordingly, the document offers three valid readings at once. First, as a foundational study: it presents the region's situation, resources, weaknesses and the need for change. Second, as a strategic document: it sets out goals, intervention directions, institutional roles and time horizons. Third, as an implementation framework: it contains indicators, reporting logic, data labels, financing directions and risk-management considerations.

This triple function is particularly important in projects where cultural and educational developments take place across several organisational levels. Decision-makers need different information for programming than cultural institutions need for redesigning mediation work, and pedagogy actors need something else again for day-to-day methodological work. The strategy is therefore deliberately layered: it interprets the same problem simultaneously from territorial, educational, cultural, social and economic perspectives.

2.2. Guiding questions

This rewrite seeks to answer six fundamental questions. First: how can Béla Bartók's legacy be translated into the language of twenty-first-century arts education and mediation without becoming a museum set-piece? Second: how can permeability be created between primary-level arts education, secondary education, higher education and the creative labour market? Third: what types of innovation are needed so that art mediation becomes strong not only in large urban cultural centres, but also reaches smaller settlements? Fourth: which factors most hinder talent retention today? Fifth: what territorial resources are already present that should not serve as the basis for new institutions, but for new forms of cooperation? Sixth: how can all this be turned into programmes that are measurable, transparent and financeable?

A shared strength of the uploaded 50% documentation and the expanded report is that they treat these questions not as isolated topics, but as an interconnected chain of problems. The full strategy makes this connection explicit. It does not start from the assumption that there are separate 'cultural', 'educational' and 'economic' problems, but from the fact that we are facing different symptoms of the same system. Dropout from the pathway is linked to the obsolescence of mediation; that obsolescence is linked to the lack of digital and scientific connections; and this lack of connection directly affects the region's competitiveness and retaining power.

2.3. Methodological principle: layered evidence

The final strategy applies a uniform in-text citation logic: statistical, institutional, programming and benchmark sources are coded as [S1]–[S14] in the reference list in Annex 16.6, while project working data and pilot assessments receive a separate data-status indication in the main text and annexes. The numbering, titles and sources of tables and figures have therefore been completed consistently across the document in line with accepted academic practice.

When interpreting quantitative statements in the main text, the relevant annexes must also be used: the 56-indicator measurement matrix, the sampling and processing framework for 50 interviews, the county profiles and the international benchmark handbook.

One of the strategy's most important innovations is the conscious handling of levels of evidence. The uploaded materials simultaneously contain concrete project working data, long-term commitments, development ideas and planned empirical elements. In a decision-maker document, these cannot be mixed without control. Therefore, the present study arranges every statement into four categories: official statistical data, project working data, expert pilot assessment and strategic target value. This methodological clarification is not an administrative detail, but one of the conditions of credibility.

We use official statistical data where EU or institutional comparison, trend identification or regional positioning is required. This includes, for example, EU, Hungarian and Romanian shares of tertiary attainment among 25–34-year-olds, cultural employment, the share of cultural enterprises, or the official delimitation of the programme area. By contrast, project working data are internal diagnoses contained in the uploaded documents: the roughly 25,000 participants in primary arts education, the 0.5% progression rate, or the research framework built on 50 interviews and 56 indicators. Expert pilot assessments relate to county-level profiles of problems and resources; their purpose is not to substitute for final scientific measurement, but to provide a preliminary designation of intervention priorities. Strategic target values, meanwhile, define the target state to be pursued during implementation.

2.4. Source system and processing logic

The document's source system is built on four levels. The first consists of the uploaded project base documents: the full Bartók Strategy, the short 50% progress documentation, and the expanded 50% professional report. These provide the chapter structure, the committed content elements and the first layer of the local diagnosis. The second level is the official statistical and programming background. Data concerning the ROHU programme area, tertiary attainment, cultural employment, cultural enterprises, and relevant scientific-cultural infrastructures derive from official sources. The third level is benchmarking: international examples are used to test whether local proposals stand up to the criterion of operability. The fourth level is the primary research framework: interviews, the measurement matrix, and the data-quality and GDPR framework.

The processing logic was to preserve the vision and the Bartókian symbolic field from the uploaded original strategy, while drawing from the mid-term documentation the mandatory content minimum and the structure of proportional completion. From the expanded report, we transferred the elements most important for decision-maker usability: the indicator system, the county pilot profiles, the benchmark logic and the timetable. Building on these, the present document distinguishes between value-based chapters, situational-analysis chapters and programme-building chapters, so that the text becomes not merely a well-sounding cultural essay, but an operable strategy.

Table EN-011. Source block – Examples – Use

Source block	Examples	Use
Project base	Full Bartók Strategy; 50% progress documentation; 50% professional report	Chapter structure, commitments, internal diagnosis, project logic
Official statistics	Eurostat, EU cultural and educational data	Comparative context, substantiation, trend identification
Programming and territorial source	Interreg VI-A ROHU programme	Eligible area, financing and cooperation framework
Institutional source	ELI-ALPS, SZTE BBMK, UVT FAD	Identification of regional knowledge bases and implementation partners
Benchmark	Ars Electronica, Science Gallery, ZKM, Timișoara 2023	Adaptable models and mediation solutions

Source: own compilation based on the Bartók strategy project documents, the completion instructions and the cited source system.

Accordingly, the strategy does not treat vision, diagnosis and target numbers with equal weight. The essence of methodological discipline is to define the status and intended use of every statement.

3. REGIONAL OVERVIEW AND TERRITORIAL DELIMITATION

3.1. Official programme area and extended strategic space

The territorial logic of the document is one of its most important clarifying elements. The official ROHU programme area consists of eight counties: four Romanian and four Hungarian administrative units. From the perspective of the southern focus, its core area is formed by Békés, Csongrád-Csanád, Arad and Timiș. At the same time, the uploaded original strategy and the expanded 50% report both prominently include Bács-Kiskun as a participant in the regional creative and educational ecosystem. This duality is justified, but it can only be handled if the strategy does not blur the categories of programme-law status and functional-strategic status.

This study therefore applies the following distinction. Official programme area refers to those counties that belong to the eligible territory of the Interreg VI-A Romania-Hungary Programme and thus fit directly into the financing and reporting framework. Extended strategic impact area refers to those territories—especially Bács-Kiskun—which, although not fully part of the programme area, are indispensable to the strategy's operability because of their cultural, economic, educational and transport connections. Separating these two categories makes it possible for the partnership and content logic to be broader, while the accounting and communication framework remains clear.

Table EN-012. Territorial reading

Territorial reading
The strategy is simultaneously regional and polycentric. It is not built on a single city, but on the Szeged–Timișoara–Kecskemét–Arad axis and the related network of small settlements.

Source: own compilation based on the Bartók strategy project documents, the completion instructions and the cited source system.

3.2. Social and educational challenges of the region

The Southern Great Plain and Banat region are characterised simultaneously by knowledge concentration and unequal access. The large urban cores operate strong cultural, university and research institutions, while a significant share of rural micro-regions have limited cultural infrastructure, weaker digital accessibility and a narrowed horizon of career guidance. The problem is therefore not simply 'rural lag', but the fact that the radiating effect of large urban knowledge and mediation centres is not yet sufficiently integrated into county systems. From the perspective of arts education this is especially serious, because early recognition and retention of talent are often decided precisely at the level of small settlements.

According to Eurostat's latest data for 2024, 44.1% of the EU population aged 25–34 had tertiary attainment, while the corresponding rate was 32.3% in Hungary and 23.2% in Romania. In the Southern Great Plain and cross-border strategic area, this indicates that human-capital development cannot be avoided: the development of artistic and creative fields can only generate

long-term economic and social impact if educational transitions become more stable and more young people reach higher qualification levels. In this context, arts education is not an isolated niche, but a specific yet significant subsystem of competence development, career retention and regional competitiveness.

According to the picture emerging from the project base documents, entry points in the region are still relatively strong. Primary arts education is present, the social prestige of culture has not disappeared, and local identity in many territories remains connected to musical, folk-art, theatrical or visual traditions. The system's weakness appears at transition points. The connection between secondary education, higher education and the professional path is fragmented; there is little structured mentoring, little career information, little real creative-industry linkage and too few cross-border mobility channels. As a consequence, arts education often remains a value-creating experience, but does not become a durable life pathway.

3.3. Scientific and cultural hubs

The region's resource base cannot be measured solely in cultural institutions. Szeged is a key hub because the city combines a university knowledge base, the Béla Bartók Faculty of Arts, urban cultural infrastructure and the ELI-ALPS research institute. ELI-ALPS is not simply a scientific background institution for the strategy, but one of the strongest proofs of the art & science logic: a research infrastructure to which data-visualisation, sonification, educational, exhibition and social-communication programmes can all be connected. This type of institutional resource becomes strategy when cultural and educational actors are able to enter the scientific world, and scientific institutions open themselves to mediation and pedagogical cooperation.

Timișoara is the other key hub. Because of its experience as a European Capital of Culture, the presence of design and arts institutions, and its international visibility, the city can play a prominent role in the region's branding and international positioning. At the same time, one lesson of the strategy is that a successful cultural season or project does not automatically generate regional spillover. Sustainability requires that, alongside event capitalisation, methodological, educational and network legacies are also created. For that reason, Timișoara's knowledge and visibility can only be used strategically if they are connected to Hungarian partners and also translated toward smaller settlements.

Kecskemét and Bács-Kiskun are important for the strategy because the creative-economic and cultural profile here is strongly linked to the industrial environment. Animation, design and visual culture, together with the city's festival and institutional traditions, represent knowledge and audience-relation experience from which the region as a whole can learn. By contrast, Békés County contributes less through concentrated institutional density and more through social and tradition-preserving depth, as well as through its strategic terrain in terms of access to small settlements. Arad, meanwhile, is crucial because of its bilingual, cross-border mediating role: here cultural and educational cooperation is of both regional and diplomatic significance.

Table EN-013. Territorial unit – Strategic role – Main rationale for development

Territorial unit	Strategic role	Main rationale for development
Csongrád-Csanád	Methodological and art & science core area	Concentration of university, artistic and research capacities
Békés	Priority area for access and talent retention	Network of small settlements, tradition-preserving resources
Arad	Cross-border mediation and partnership space	Bilingualism, switching/connectivity potential
Timiș	International visibility and design centre	ECoC legacy, university and creative environment
Bács-Kiskun	Extended creative-economic partner area	Animation, visual culture, industrial linkages

Source: own compilation based on the Bartók strategy project documents, the completion instructions and the cited source system.

4. THE LEGACY OF BÉLA BARTÓK: ARTISTIC IMPACT AND VALUE TRANSMISSION

4.1. The Bartókian model as a strategic language

In this strategy, Béla Bartók's legacy is not an iconic name reference, but a methodological programme. The Bartókian model consists of three basic elements. The first is fidelity to sources: the serious, empirical and respectful exploration of local cultural material. The second is systematisation: the structural analysis of collected material, its comparison and its reorganisation into new relations. The third is re-creation: heritage is not archived, but made usable again in a contemporary form. It is precisely this triad that has relevance for twenty-first-century arts education. The student should be addressed not only through 'works' or 'traditions', but through creative and interpretive situations in which he or she also becomes a collector of data, an analyst and a re-creator.

The uploaded original strategy rightly recognises that Bartók's legacy is especially suitable as a development-policy metaphor because it is both local and international. Bartók started from local material, yet did not remain local; he became a defining figure of international modernism precisely because he used roots not as folkloristic decoration, but as structural raw material. The same can be the basic principle of the region's present-day educational and cultural strategy. External trends should not be imported mechanically; rather, our own cultural code systems should be translated into learning, technological and community situations that are competitive, contemporary and transferable.

4.2. Bartók's impact on the sister arts

The musical impact is the most obvious, but from the strategy's point of view it is far from the only important dimension. Bartók's rhythmic and formal thinking made it possible in dance art to reinterpret movement structure, asymmetry and the handling of energy. Translating folk-music sources into a contemporary choreographic language remains, in the Southern Great Plain and cross-border region, a potential that can simultaneously serve arts education, community participation and identity building. For young people living here, linking dance and music can be not only a cultural programme, but one of the strongest entry points to embodied learning, collaboration and community experience.

Read from the perspective of visual arts and design, the Bartókian legacy offers a different kind of lesson. Formal economy, the structural clarity of motifs, and the sensitive handling of rhythm and proportion are all principles relevant to present-day graphic design, parametric design, data visualisation or architectural thinking. The visual culture of the Southern Great Plain and Banat region—from folk ornament through Secession-era urban heritage to contemporary design education—intersects with this way of thinking at several points. The strategy therefore uses

Bartók not merely as an art-historical reference, but as a common language capable of linking visual education to technological and creative-economic spheres.

In the theatrical and literary dimension, Bartók's art opens toward deeper human and social conflicts. Bluebeard's Castle, The Miraculous Mandarin, and the cultural spaces connected to folk-music collecting all show that the Bartókian perspective is not superficial folklorism, but the examination of deep structures. Drama pedagogy, creative writing, storytelling and community theatre are therefore not side branches, but important terrains for the contemporary educational reuse of Bartók's legacy. In a decision-making strategy this matters because arts education cannot be understood solely as instrumental or discipline-specific training; mediation, self-knowledge, empathy and social reflection are equally important outcomes.

4.3. Value transmission at the turn of the twentieth and twenty-first centuries

One of the strongest chapters of the uploaded original strategy is the one that speaks about the necessity of 'digital translation'. Its essence is that Bartók's legacy should not be changed, but translated into the perceptual and learning environment of today's generations. In the digital age, young people acquire information more quickly, more visually, more interactively and more networkedly. This does not imply, however, that artistic content should be simplified. Rather, it means that new forms of entry are needed: visual representations of rhythm, interactive sound experiments, community creative situations, data-visualisation and map-based processing, and digital interfaces in which the student is not a passive recipient but a participant.

Today, value transmission has three levels. The first is the educational level: here the aim is for the Bartókian legacy to become not only subject matter, but also a methodological pattern. The second is the social level: for communities, the Bartókian legacy can serve as a bridge between generations, social groups and nations. The third is the economic level: the contemporary and authentic use of local cultural codes can be transformed into regional brand value, creative-industry inspiration and a tourism resource. In the strategy's interpretation, therefore, value transmission is not a conservative programme of preserving the past, but a form of investment in the future.

4.4. Why is Bartók suitable as the axis of a new educational strategy?

For a decision-making strategy, only a cultural reference point that is credible, interpretable across multiple disciplines and pedagogically fertile can be useful. In this respect Béla Bartók is an exceptional figure. He is connected simultaneously to the Hungarian and Romanian cultural spheres, to scientific systematisation, to pedagogical thinking, to modernity, to international openness and to local roots. This complexity allows him to appear in the strategy not merely as a namesake, but as an integrator: a common reference point for music, visuality, community learning, research and the creative economy.

The strategy therefore does not propose that every programme should be organised exclusively around Bartók's theme. Rather, it proposes that the Bartókian mode of operation become the model. The exploration of local sources, the linking of scientific and artistic spheres, cross-border sensitivity, international quality ambition and interdisciplinary re-creation should become the organising principles of the region's new educational strategy. In this sense, Bartók is not a closed legacy, but a methodological infrastructure.

5. EDUCATIONAL INTEGRATION AND TALENT DEVELOPMENT

5.1. The current breakpoints of the talent pathway

The most important figure in the documentation is the narrowing of the talent pathway from 25,000 to 0.5% to 30–40 people. Behind these numbers lies a system that is still capable of reaching masses at the point of entry, but loses them quickly at subsequent transitions. The problem cannot be interpreted simply as 'too few young people choosing an artistic career'. In reality, several overlapping structural factors are at work: incomplete career guidance, weak links between artistic and market competences, narrow permeability between secondary and higher education, territorial inequalities, and the uncertainty that often makes artistic careers appear risky in the eyes of families and young people.

The strategy does not conclude from this situation that more 'advertising' is needed to popularise artistic careers. The problem is deeper: the talent pathway is currently not visible enough, not sufficiently supported, and not multi-directional enough. Some young people leave arts education because they do not see a life path in it; others because they lack a suitable environment, mentor or institutional connection around them; and still others because the links between artistic training and the contemporary worlds of technology, design or the creative industries are too weak. Strengthening the talent pathway therefore requires not a single measure, but vertical system building.

Figure 1. Narrowing of the talent pathway based on project working data. The logarithmic scale illustrates differences in order of magnitude and is not a final statistical statement.

5.2. The role of primary arts education

Primary-level arts education is the region's broadest-based yet most underused development infrastructure. It is here that it is decided whether art will be for children a one-off experience, a weekly activity, or a form of self-expression and learning that they can sustain over the longer term. According to the strategy, three shifts are needed today in primary institutions. First, the share of reproductive learning must be reduced and more space must be given to creative, experimental, project-based work. Second, digital, interdisciplinary and audience-connection elements must be added alongside basic skills. Third, primary arts education must be connected to local community life so that children experience learning not only as classroom activity, but as cultural presence.

The present strategy does not propose that primary institutions should become 'small creative-industry workshops'. The goal is rather to make visible the competences connected to arts education: perseverance, cooperation, sense of rhythm, self-expression, presentation, creative problem-solving, attention and reflection. These competences are useful across many later life

paths, so the social value of primary arts education is significant in itself. At the same time, the strategy stresses that anyone wishing to progress further must also be provided with a system that supports transitions.

5.3. Secondary education, higher education, and the missing transition infrastructure

Secondary- and higher-level artistic training currently operate in isolation at several points in the region. Although there are outstanding institutions and professional workshops, the system as a whole lacks the stable transition infrastructure that would offer talented secondary-school students a transparent path toward higher education, entrepreneurship, cultural mediation or art & science careers. One of the strategy's key concepts is therefore the Talent Passport: not as an administrative document, but as a shared regional framework in which young people can identify the next steps, mentors, training and project opportunities, and cross-border mobility points.

The role of higher education is especially important, because this is where artistic knowledge can turn into research, innovation and corporate links. The Béla Bartók Faculty of Arts of the University of Szeged, the artistic and design training in Timișoara, and the creative training centres operating in the extended impact area could together form a regional knowledge network that simultaneously serves training, mediation and economic connection. This, however, requires dual and project-based formats, joint courses, micro-certificates, joint summer universities, and programmes in which the student creates not only a professional work, but also builds audience, community relevance and a market point of connection.

5.4. Innovative pedagogical models

The strategy does not imagine the renewal of arts education merely as the procurement of digital devices. Innovation is pedagogical in nature. This is precisely why the uploaded original strategy's 'Bartók Lab' concept is so fertile: it designates not a new subject, but a new learning situation. The essence of the lab is that it abolishes the artificial separation between the humanities and the sciences and creates a project-based, interdisciplinary space in which the student can work simultaneously with music, image, movement, data, space and code. In today's educational environment this is especially important because creative skills and technological competences can increasingly no longer be separated.

Among the pedagogical models proposed in the strategy, a prominent place is therefore given to STEAM logic, community creation, project work based on the processing of local sources, digital documentation, adaptive learning pathways, and micro-credit recognition of competences. Support for small-scale innovations that can be tested quickly is particularly important. Because of the region's diversity, the same model will not be suitable in every institution. The task of the decision-making system is not to prescribe a single mandatory method, but to create a support

and knowledge-sharing environment in which institutions can experiment safely, learn from one another, and transfer successful solutions at county or regional level.

5.5. Retention in the field and career security

The strategic success of arts education is decided not by the number of enrolments, but by how many people remain in the field in young adulthood or connect to artistic, creative or mediating job roles. The original documents therefore rightly bring in the issues of dropout from the field, outmigration and livelihood security. The strategy takes this further: remaining on an artistic career path has not only financial, but also institutional and cultural preconditions. If a young professional sees functioning models only in the capital or in foreign centres, the region loses its human capital. If, however, they encounter community creative spaces, remuneration systems linked to joint projects, mentor networks, legal and entrepreneurial support, and visible local appreciation, then staying in the region can become a realistic option.

The strategy therefore links several interventions together: residency and incubation programmes, an artist-mentor system, entrepreneurship and career-building coaching, a digital resource platform, a cross-border cooperation database, and the involvement of creative-industry partners. It thus does not reduce the issue of retention in the field to scholarship policy. The goal is rather to create a local professional ecology in which the young artist or mediator does not operate as a solitary survivor, but within regular connections, shared spaces, learning opportunities and community feedback.

Table EN-014. Education policy proposition

Education policy proposition
In arts education, the weakest point is not entry, but transition infrastructure. The strategy's main focus is therefore on making the talent pathway visible and building bridges between secondary education, higher education and the labour market.

Source: own compilation based on the Bartók strategy project documents, the completion instructions and the cited source system.

6. INNOVATIONS IN ART MEDIATION

6.1. Why is traditional mediation no longer enough?

One of the most important recognitions is that the traditional institutional forms of art mediation are no longer capable, on their own, of ensuring broad and lasting reach. Presence in concert halls, museums, exhibitions and classrooms remains decisive, but is no longer sufficient. Cultural participation among younger generations is organised much more through multiple platforms, shorter attention cycles, community experiences, digital interfaces and hybrid spaces. If art mediation remains confined exclusively to classical physical institutions, then those audiences of the region whom the strategy seeks to address in the long term will be excluded in the greatest numbers: young people, inhabitants of smaller settlements, those standing before career choice, and groups with interdisciplinary interests.

The present strategy therefore treats art mediation as an independent development axis. It considers it neither a by-product of education nor a form of cultural marketing, but the medium through which the social embeddedness of arts education is formed. The quality of mediation directly influences whether a child or young person later chooses artistic training, whether the local community regards cultural infrastructure as its own cause, and whether actors in the creative industries see points of connection with the cultural sphere.

6.2. Digital, mobile and experience-based forms

The models presented in this chapter are interpreted according to the call's expectations for art-mediation innovation: digital, experience-based and interdisciplinary educational methods, innovative pedagogical and art-mediation practices, and possible directions for refreshing and modernising education. The related programmes – especially the Bartók Lab, Art-Bus, the digital platform and the Light and Sound pilot – operate as elements of an integrated mediation system rather than as isolated events.

The strategy proposes three directions of innovation. The first is digital mediation: the creation of multilingual learning repositories, short-form explanatory content, online workshops, interactive interfaces, VR/AR-based presentations and project archives. The main advantage of digital mediation is not only scalability, but the fact that knowledge becomes re-organisable in time and space. A pilot in Szeged or Timișoara does not remain a local episode, but can become a methodological pattern accessible to other institutions as well. The second direction is mobile mediation: the logic of the Art-Bus, pop-up galleries, travelling workshops and moving mentor networks, which are particularly suitable for reducing inequalities of access. The third direction is experience-based mediation: forms in which participation is not passive observation, but creation, experimentation, joint work or sensory experience.

These three directions do not replace one another; they accumulate. According to the strategy, a good mediation model is hybrid: it has a physical event, a digital afterlife, and the ability to

appear outside central urban venues. For decision-makers, this means that financing mediation infrastructure cannot be reduced to building maintenance or equipment purchase. Networked and mobile logic is at least as important: who reaches where, in what language, in what form, for how long, and by what means access is sustained afterwards.

6.3. Benchmarks and adaptation lessons

International benchmarks are not decorative references, but feasibility tests. Ars Electronica Futurelab is relevant because it shows how art, technology and social futures can be connected in the form of an R&D laboratory. The Science Gallery Network matters because it clearly demonstrates that art-science mediation focused on the 15–30 age group can simultaneously fulfil educational, community and innovation functions. ZKM is instructive because it organises institutional mediation together with research, archives, technology and public discourse into a single system. Timișoara 2023 proves, from a regional perspective, that cultural visibility and city branding only endure when methodological and institutional sustainability are built after the season.

From the point of view of adaptation, the strategy draws four lessons. One: mediation should be interdisciplinary, not merely discipline-specific. Two: it should be youth-focused, but not infantilised. Three: it should build on local institutional partnerships, not exclusively on event-based external imports. Four: it should have a methodological package that is documentable, replicable and measurable. On this basis, creating a single 'large new institution' does not appear to be a realistic goal for the region; rather, a network of several smaller, coordinated mediation formats does.

Table EN-015. Benchmark – What is its essence? – What is worth adapting?

Benchmark	What is its essence?	What is worth adapting?
Ars Electronica Futurelab	Art–technology–social innovation R&D lab	Pilot art & science labs, prototype logic, compelling social communication
Science Gallery Network	Youth-focused, university-linked art-science mediation	15–30 target group, participatory programme design, network methodology
ZKM Karlsruhe	Integration of research, media art, archive and audience work	Exhibition + research + education in one system
Timișoara 2023	Urban cultural visibility and international positioning	Heritage management, brand building, sustainability planning

Source: own compilation based on the Bartók strategy project documents, the completion instructions and the cited source system.

6.4. Mediation architecture proposed for the region

The strategy proposes a multi-layered mediation architecture. Urban flagship programmes—with centres in Szeged, Timișoara, Kecskemét and Arad—ensure high visibility, strong audience connection and international positioning. County-level and small-settlement outreach programmes—Art-Bus, pop-up workshops, community spaces, travelling creative weekends—reduce inequalities of access. The digital layer then connects these, archives knowledge, and makes follow-up possible.

The system can work well only if it has clear programme owners. Urban flagships should be led by major institutions and higher-education partners; the mobile and community layer by county institutions, civil organisations and pedagogical networks; and the digital platform by a joint regional consortium. This distribution is justified because mediation is not the competence of a single actor. At this point the strategy explicitly recommends institutionalising cooperation: through methodological licences, joint content development, a common calendar, a common data platform and a common evaluation framework.

7. CREATIVE INDUSTRIES, SOCIAL ROLE, AND ECONOMIC RELEVANCE

7.1. Why is arts education an economic issue?

For the strategic justification of arts education, it is not enough to refer to cultural values. In the decision-making environment, it must also be shown how creative skills, cultural participation and creative-industry connections contribute to the region's economic diversification, retaining power and brand value. The European Commission's and Eurostat's data on cultural and creative sectors clearly indicate that the field is not marginal: the cultural and creative sphere generates a significant number of enterprises, jobs, added value and innovation opportunities. Arts education is the early pipeline and competence-development base of this ecosystem.

The strategy therefore does not separate arts education from the creative economy, but neither does it conflate them. The primary aim of arts education remains value transmission, skills development, and the provision of creative and community experience. At the same time, some of the young people leaving the system appear directly in the creative industries, cultural management, the experience economy, design, digital content development, educational innovation or tourism. If the region consciously builds on this relationship, arts education will remain not only a matter of identity and community, but will also become part of the knowledge-based economic transition.

7.2. EU and regional economic background

According to Eurostat data published in 2025, in 2022 there were 2.03 million cultural enterprises operating in the European Union, accounting for 6.3% of all enterprises in the business economy and generating EUR 199 billion in added value. According to Eurostat communications on cultural employment, the cultural sector employed 7.7 million people in the EU in 2022, representing 3.8% of total employment, while by 2024 the gender gap in cultural employment had narrowed to the lowest difference of the decade. These data prove two things. First, that the cultural and creative sector is an economic reality in its own right. Second, that the sector is particularly suitable for absorbing the skills that develop in arts education: creativity, interpretation, aesthetic sense, communication, adaptability and cooperation.

In the Southern Great Plain and Banat region, the development of the creative economy has its own specific terrain. In Szeged, the scientific and university environment; in Kecskemét, animation and industrial linkages; in Timișoara, design and international visibility; in Békés, craft and community traditions; and in Arad, the cross-border mediating role all provide a basis for the development of different creative-industry subsectors. The strategy does not claim that the region will become a major creative-industry metropolis in the short term. It claims that in several coordinated areas it can develop specialisations that build on local resources.

Table EN-016. Indicator – Most recent available value – Strategic reading

Indicator	Most recent available value	Strategic reading
EU tertiary attainment among 25–34-year-olds (2024)	44.1%	Shows the importance of human capital and educational transitions
Hungary tertiary attainment among 25–34-year-olds (2024)	32.3%	Pressure for catching up and retention
Romania tertiary attainment among 25–34-year-olds (2024)	23.2%	Strengthens the relevance of joint regional development
Number of EU cultural enterprises (2022)	2.03 million	Shows the entrepreneurial scale of the sector
Share of EU cultural enterprises in the business economy (2022)	6.3%	Not marginal, but a structural economic field
EU cultural added value (2022)	EUR 199 billion	Economic weight and measurable value creation
EU cultural employment (2022)	7.7 million people	Labour-market importance of creative skills

Source: own compilation based on the Bartók strategy project documents, the completion instructions and the cited source system.

7.3. Social cohesion, participation and cultural absorption

The strategy uses the term ‘art absorption’ or cultural absorption to describe the phenomenon of how capable a community is of receiving artistic innovations and making them its own concern. From a decision-making perspective, this concept is especially useful because it goes beyond visitor numbers. It measures not only how many people attend a programme, but also whether the community possesses interpretive capacity, willingness to participate and cultural self-confidence. The long-term social yield of arts education lies precisely here: it not only trains new professionals, but also creates communities that are more culturally active, more cooperative and more reflective.

The strategy therefore treats cultural participation not as a marketing indicator, but as a factor of social resilience. Arts education and mediation can contribute to municipal cohesion, intergenerational connection, mutual understanding between minority and cross-border identities, young people’s self-confidence and the lived experience of community presence. This is especially important in cross-border regions, where joint cultural projects generate trust capital. Social impact here is therefore not an abstract ‘good feeling’, but one of the preconditions of later economic and cooperative capacities.

7.4. Linking the creative economy and the SME sector

One of the strategy’s most practical elements is the idea of the creative voucher and creative partnership cooperation. Its essence is that the region’s SMEs and institutions should not order

design, communication or experience-based content from external, distant or ad hoc service providers, but work with local creative professionals, students, residents and workshops. This solution simultaneously strengthens the local economy, reduces the risk of leaving the field, and creates real commissioning situations for arts education and the creative professions.

At the same time, linking to the creative economy has quality preconditions. It can only work if basic project-management, communication, copyright, entrepreneurial and client-relation competences appear in arts training. Likewise, a shift in perspective is needed on the business side as well: cultural and creative services are not luxury, but an investment in competitiveness. In this respect, the strategy proposes not a simple support package, but an intervention that develops both demand and supply.

8. PROBLEM AND RESOURCE MAPPING

8.1. The logic of mapping

The problem and resource maps are based on three data layers: 56 indicators, a primary research framework of 50 planned interviews, and a county-level expert pilot pre-assessment on a 1–5 scale. Objective indicators cover measurable dimensions such as access, the educational base, cultural infrastructure, the creative economy, financing and innovation; subjective indicators make institutional experience, the quality of cooperation, talent-retention risks and art-mediation capacity visible.

The indicators were selected so that county strengths and gaps would be presented not only descriptively but within a comparable development logic. Detailed data fields, interview blocks, coding criteria and county priorities are provided in Annexes 16.1, 16.2 and 16.3.

The problem and resource map is a central part of the strategy, because this is where the text turns into a territorial diagnosis. The aim is not merely to list which counties have which institutions or deficiencies, but to identify the spatial logic of development interventions. The present strategy highlights all this through county-level pre-scoring and a heat-map logic. From this starting point, it applies two connected perspectives: resource potential and problem pressure. The former shows where knowledge, institutional, relational and market capacities are concentrated; the latter shows where pressure resulting from access, financing, retention and shortage of professionals is strongest.

In the mapping process we use both objective and subjective indicators. Objective factors include institutional density, accessibility, programme-area connectivity, proximity to higher education and research, and creative-industry demand. Subjective factors include expert pilot scoring, the lack of mediation perceived by local actors, perceptions of dropout, the strength of future vision, or the level of artistic self-confidence. Linking the two dimensions is necessary because in the functioning of cultural systems perceived barriers are often just as important as pure infrastructural facts.

Figure 2. County resource and problem profile based on the expert pre-assessment contained in the expanded 50% professional report.

8.2. County profiles – summary reading

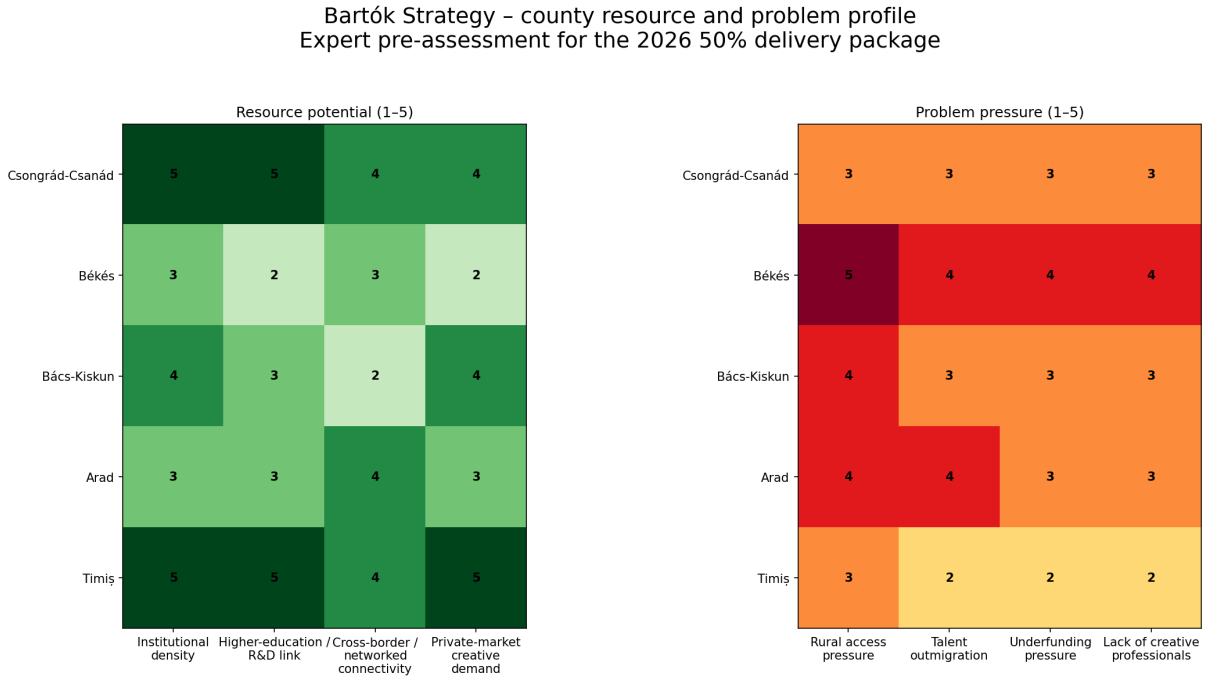

Figure 2. County resource and problem profile based on expert pre-assessment.

Csongrád-Csanád

In the case of Csongrád-Csanád, the starting point of strategic interpretation is the exceptional art & science potential deriving from Szeged's dense institutional network, strong higher-education presence, the Béla Bartók Faculty of Arts, ELI-ALPS and the university research environment. At the same time, the weakness of the current system is that even here a visible break remains between large-city capacities and access to smaller settlements; a significant part of cultural mediation is event-centred, and the methodological radiating effect across the county is less regular. The county's primary strategic priority is therefore to strengthen its role as a county competence centre and mentor hub; Szeged should become the methodological and digital transfer node.

The decision-maker reading of the county profile is that not every territory requires the same intervention. Where institutional and knowledge concentration is high, the task is radiating effect, networking and the regional scaling of pilots. Where problem pressure is stronger, access and mentoring tools take priority. Through this differentiated perspective, the strategy aims to avoid the common mistake of applying the same cultural development formula to all territories of the region.

Békés

In the case of Békés, the starting point of strategic interpretation is its rich folk craft, musical and community traditions, strong local identity, and extensive network of small settlements on which

innovative mobile programmes can be built. At the same time, the weakness of the current system is that inequalities of access and the outmigration of talent are strongest here. Equipment, contemporary art mediation and creative-industry linkages are fragmented or missing in many places. The county's primary strategic priority is therefore a mobile mentor and workshop network, talent points in small settlements, and the design and tourism reinterpretation of local craft knowledge.

The decision-maker reading of the county profile is that not every territory requires the same intervention. Where institutional and knowledge concentration is high, the task is radiating effect, networking and the regional scaling of pilots. Where problem pressure is stronger, access and mentoring tools take priority. Through this differentiated perspective, the strategy aims to avoid the common mistake of applying the same cultural development formula to all territories of the region.

Bács-Kiskun

In the case of Bács-Kiskun, the starting point of strategic interpretation is Kecskemét's animation, music and industrial background, its festival and institutional heritage, and urban positions that can be built on cultural tourism and creative industries. At the same time, the weakness of the current system is that it lies outside the official ROHU programme area, so its role is strategic but not programme-legal. Because of the county's internal spatial structure, capacities are unevenly distributed. The county's primary strategic priority is therefore to treat it as an extended strategic partner area; it can become a terrain for pilots, know-how transfer and creative-industry linkages.

The decision-maker reading of the county profile is that not every territory requires the same intervention. Where institutional and knowledge concentration is high, the task is radiating effect, networking and the regional scaling of pilots. Where problem pressure is stronger, access and mentoring tools take priority. Through this differentiated perspective, the strategy aims to avoid the common mistake of applying the same cultural development formula to all territories of the region.

Arad

In the case of Arad, the starting point of strategic interpretation is its cross-border location, good connection potential to Szeged and Timișoara, the presence of artistic and educational institutions, and a multilingual cultural environment. At the same time, the weakness of the current system is that in certain parts of the county accessibility and institutional density are weaker; the development of digital and contemporary mediation infrastructure is needed. The county's primary strategic priority is therefore a two-way mediating role between the Hungarian and Romanian systems; mobile and bilingual programmes, a shared cross-border data system and shared educational pathways.

The decision-maker reading of the county profile is that not every territory requires the same intervention. Where institutional and knowledge concentration is high, the task is radiating effect, networking and the regional scaling of pilots. Where problem pressure is stronger, access and mentoring tools take priority. Through this differentiated perspective, the strategy aims to avoid the common mistake of applying the same cultural development formula to all territories of the region.

Timiș

In the case of Timiș, the starting point of strategic interpretation is Timișoara's cultural and technological attractiveness, university and design capacities, European Capital of Culture legacy, international visibility, and strong creative demand. At the same time, the weakness of the current system is that due to the metropolis character, internal county inequalities are present here as well; cultural success does not automatically reach smaller settlements. The county's primary strategic priority is therefore to act as the region's international gateway and innovation co-centre, with structured transfer of experience toward peripheral territories.

The decision-maker reading of the county profile is that not every territory requires the same intervention. Where institutional and knowledge concentration is high, the task is radiating effect, networking and the regional scaling of pilots. Where problem pressure is stronger, access and mentoring tools take priority. Through this differentiated perspective, the strategy aims to avoid the common mistake of applying the same cultural development formula to all territories of the region.

8.3. The region's three main barriers

The strategy identifies three interrelated main barriers. The first is the island effect: among the region's strong actors there is too little regular horizontal cooperation, data and knowledge sharing is fragmented, and the spread of good practices is slow. The second is the loss of talent and professionals: for young people there are too few visible local career paths, while for early-career professionals community creative spaces, mentored projects and market transitions are missing. The third is territorial and technological asymmetry: a significant access gap stretches between urban cores and smaller settlements.

From the strategy's perspective, these three barriers are crucial because each affects several chapters. The island effect is not only a cultural problem, but also an educational and economic one. Talent loss appears simultaneously as an issue of career retention, identity and development policy. Territorial-technological asymmetry directly influences how broad a social circle innovations in art mediation can reach. The problem and resource map is thus not an isolated chapter, but the territorial backbone of the whole strategy.

Table EN-017. Dimension – Csongrád-Csanád – Békés – Bács-Kiskun

Dimension	Csongrád-Csanád	Békés	Bács-Kiskun	Arad	Timiș
Institutional density	5	3	4	3	5
Higher education / R&D linkage	5	2	3	3	5
Cross-border connectivity	4	3	2	4	4
Private-market creative demand	4	2	4	3	5
Rural access pressure	3	5	4	4	3
Talent outmigration	3	4	3	4	2
Underfunding pressure	3	4	3	3	2
Shortage of creative professionals	3	4	3	3	2

Source: own compilation based on the Bartók strategy project documents, the completion instructions and the cited source system.

8.4. Talent-development and development-policy conclusions

Compliance supplement – short-, medium- and long-term talent-development logic

In the short term, the strategy focuses on making the talent pathway visible, identifying mentors, selecting pilot institutions and launching a common data-collection protocol. In the medium term, the aim is to stabilise the Talent Passport, Art-Bus, Bartók Labs and joint training modules, while strengthening transition points between secondary education, higher education and the creative economy. In the long term, talent development will be considered successful if retention in the region measurably improves, cross-border mobility increases and a sustainable, polycentric mentoring network emerges.

The operational breakdown of these steps is provided in Annexes 16.5, 16.7, 16.8 and 16.10, which should be used as working annexes for reporting and decision preparation.

Reading the county profiles together yields four principles of intervention. First: centres with high resources should not be developed in isolation, but assigned a regional service and knowledge-sharing role. Second: moving infrastructure must be created toward territories characterised by problem pressure, especially toward small settlements. Third: at every level of the talent pathway some kind of ‘bridge person’ function is needed—a mentor, coordinator, mediator, pedagogical

innovator or creative producer—because the system's greatest weakness is the lack of permeability. Fourth: cross-border cooperation will become real only if it takes shape not only in events, but also in a shared database, shared methodology and shared programme planning.

Consequently, the strategy recommends not merely new projects, but a territorial distribution of roles. Szeged and Timișoara are primarily pilot and knowledge hubs; Békés and the smaller areas of Arad are primarily priority spaces for access and mentoring; Kecskemét/Bács-Kiskun is a partner territory for creative-economic and visual innovation. This type of differentiated thinking is what makes it possible for the strategy to be both realistic and ambitious.

9. ART & SCIENCE: THE REGION'S INNOVATION VISION

9.1. What does art & science mean in the language of the strategy?

The present strategy does not use the concept of art & science as a visual gimmick or a grant buzzword, but as a developmental intersection where art, science, technology and social communication find a new language of cooperation. This approach is especially relevant in the Southern Great Plain and cross-border region, because the region simultaneously possesses artistic heritage, strong scientific bases and urban centres capable of hosting experimental cooperation. In its art & science chapter, the uploaded original strategy rightly identifies that the region's innovation future depends on whether we are able to understand culture not as illustration, but as a partner field of scientific thinking.

From the strategy's point of view, art & science means three practical questions. First: how can scientific content become socially understandable and sensorially experienceable? Second: how can learning situations be built in which artistic and natural-science competences develop not one after the other, but together? Third: what kind of regional ecosystem is required for such projects not to remain one-off demonstrations, but to become the basis of new educational, mediation and economic connections? The present strategy proposes programmable answers to all three questions.

9.2. Szeged as an art & science laboratory

Szeged is the natural centre of the strategy's art & science dimension. According to the official presentation of the ELI-ALPS research institute, the facility's mission is to provide widely accessible ultrafast light sources for the international scientific community and to open research fields relevant to biomedicine, chemistry, materials science, energy and industrial applications. Such an infrastructure is in itself a strong regional position, but the essence of the strategy is that this position must also be made socially and pedagogically 'readable'. Laser-physics data, light, time, sound, rhythm and visuality are all conceptual and sensory points of connection on which artistic and educational cooperation can be built.

The strategy therefore proposes sonification, data-visualisation, exhibition, performative and educational pilots for Szeged. The goal is not to turn the research institute into a cultural centre, but to create a regular translational medium between the scientific and artistic worlds. This translational medium may take the form of joint courses, secondary-school lab programmes, summer universities, residency programmes, exhibitions, community presentations or curriculum development. The decision-maker benefit is tangible: the city's scientific brand gains social and educational depth, while arts education gains a real contemporary point of connection that goes beyond institutional routine.

9.3. Timișoara, Szeged and a common innovation language

Art & science developments will remain alive in the long term only if several institutional cultures cooperate within them. In this respect Timișoara is a key actor of design, visual thinking, cultural visibility and international relationship building. The arts and design profile, research centres and international activity of the West University of Timișoara make it possible for the region to think not only in science-communication projects, but in genuine joint developments. The two centres—Szeged and Timișoara—are especially strong together because one comes more from scientific infrastructure and the other more from design and cultural visibility.

The strategy treats this duality not as competition, but as functional complementarity. One of its main proposals is therefore to establish a Szeged–Timișoara art & science pilot corridor that includes joint courses, exhibitions, summer universities, youth workshops and multilingual digital content. Network logic is key here as well: the two urban hubs should not compete with one another for resources, but create shared regional value to which Arad, Békés and—as a strategic partner area—Bács-Kiskun can also connect.

9.4. Art & science as a new language of mediation and the economy

Art & science is especially valuable for the region because it is not only an educational or cultural innovation, but also an economic and social language. A well-designed art & science project can be spectacular, understandable, research-based, engaging for young people, community-building and capable of attracting international attention all at once. This multi-layered quality makes it suitable to function as a new brand element of the area. If the region can organise the Bartók legacy, scientific infrastructure and contemporary artistic mediation into the same programme language, it can build a position that is neither merely cultural nor merely technological.

In decision-making practice, this means that art & science projects should not be financed as special experiments, but as strategic pilots. They are especially suitable in areas where the region wants simultaneously to address talent, connect scientific and cultural institutions, and strengthen international visibility. For this reason, the strategy proposes concrete programmes in the following chapters built on this logic: Bartók Labs, pilots themed around light and sound, a digital knowledge repository, mobile art & science workshops, and joint cross-border showcase events.

10. REGIONAL SWOT ANALYSIS AND STRATEGIC FOCUS AREAS

The purpose of the SWOT analysis in this document is not to formally tick off a contractual requirement, but to provide a picture of the region that can be translated into development decisions. Both the uploaded original strategy and the expanded mid-term report indicate that the region's strengths and weaknesses are intertwined. Knowledge concentration is an advantage, but only if it is networked. Cultural identity is strong, but only if it receives contemporary translation does it become a development force. The cross-border position is an opportunity, but only if it is institutionalised. The SWOT below is therefore not an inventory, but a tool for generating priorities.

Table EN-018. Strengths – Weaknesses

Strengths	Weaknesses
Strong scientific and higher-education base (University of Szeged, ELI-ALPS, UVT, regional arts training)	Systemic cooperation between the humanities, the arts and science is weak
Rich cultural heritage and multilingual, cross-border identity	Transitions along the talent pathway are narrow; dropout and outmigration pressure are high
Szeged and Timișoara are internationally legible hubs	Access of smaller settlements and digital mediation opportunities are limited
Visual, musical, design and craft resources linked to the creative economy are present	Programmes are often project-dependent; stable, sustainable operating models are scarce

Source: own compilation based on the Bartók strategy project documents, the completion instructions and the cited source system.

Table EN-019. Opportunities – Threats

Opportunities	Threats
STEAM and art & science collaborations can be clustered	The depletion of human capacities may entrench peripheral status
Digital and mobile mediation forms can reach new audiences and settlements	Technological and territorial inequalities may deepen further
The Bartók brand can be used as a regional quality label and tourism brand element	Blurring the programme area and strategic impact area may create financing and communication risks
Proven models that can be quickly adopted are available from international benchmarks	If mediation infrastructure is not built out, developments will narrow to the large urban cores

Source: own compilation based on the Bartók strategy project documents, the completion instructions and the cited source system.

10.1. Focus areas derived from the SWOT

Based on the SWOT, the strategy identifies four focuses. First: network building at regional scale starting from high-resource hubs. Second: addressing breakpoints in access and talent retention.

Third: joint development of mediation innovation and art & science programmes. Fourth: the creation of a Bartók brand that strengthens the region's identity and visibility while also producing concrete educational and economic results.

Together, these four focuses make it possible for the strategy to avoid falling between two extremes. On the one hand, it does not become an overly general cultural vision lacking implementation weight. On the other hand, it does not narrow down to institutional micro-interventions. The focus areas simultaneously designate a content direction, a territorial direction and a governance direction.

11. STRATEGIC OBJECTIVES FRAMEWORK 2026–2030

The strategy's time horizon runs from 2026 to 2030, but some of the desired effects mature over a longer period than this. For this reason, the objective framework is built on four levels: output goals, outcome goals, system-level goals and long-term impact goals. Output goals are measurable in the short term: how many programmes, pilots, partnerships, digital contents or mobile events are created. Outcome goals already address behavioural change among participants and institutions: does the talent pathway become more transparent, does mediation reach increase, do partnerships become more stable? System-level goals show whether regional operation emerges from separate programmes. Long-term impact goals point toward retaining power, creative-economic connection and international visibility.

Table EN-020. Goal level – 2026–2030 focus – Illustrative indicators

Goal level	2026–2030 focus	Illustrative indicators
Output goal	Creation of programmes, pilots, platforms and partnerships	Number of Bartók Labs; mobile programme days; digital learning materials
Outcome goal	Better access, stronger career guidance and greater participation	Share of young participants; number of mentored talents; activity of partner institutions
System-level goal	Institutionalisation of networked operation	Use of common data platform; cross-border programmes; joint training modules
Impact goal	Retaining power, creative-economic connection, regional brand	Career-retention proxy; creative partnership projects; international visibility indicators

Source: own compilation based on the Bartók strategy project documents, the completion instructions and the cited source system.

11.1. Four overarching strategic objectives

C1 – Accessible arts education: access to arts education and mediation should reduce territorial inequalities, especially in the case of small settlements and peripheral areas.

C2 – A permeable talent pathway: the artistic career path should be built not from isolated institutional stages, but from mentored transitions supported by information.

C3 – Interdisciplinary and digital renewal: art mediation and education should connect to STEAM and art & science logic, as well as to the digital environment.

C4 – Regional retaining and brand power: the area's cultural and creative capacities should become factors that strengthen social cohesion and economic attractiveness in the region.

The programmes and indicators of the following chapters follow from this objective framework. The strategy's logic is: objective – intervention – responsible actor – financing – indicator.

12. INTERVENTION PORTFOLIO AND PROGRAMME LOGIC

P1. Bartók Lab network

Programme type: school and community pilot labs. The essence of the programme is a shared space for music, visuality, movement, data and digital tools. From the strategy's point of view, this programme does not stand on its own, but connects to several other interventions. Bartók Labs, for example, could easily become local episodes without the Talent Passport and the digital platform; the creative voucher would not necessarily strengthen retention in the field without residency and mentoring; and the art & science flagship would narrow to the major urban cores without the mobile mediation layer. The portfolio therefore deliberately consists of interlocking elements.

Primary responsible actors and stakeholders: school districts, arts schools, University of Szeged, UVT. According to the implementation logic, every programme must have a clear host institution, at least two cooperating partners, and pre-defined output and outcome indicators. Financing can be imagined in a mixed structure: EU programme resources, municipal co-financing, university own resources, corporate partnership and—for certain programmes—private patronage. A programme can be regarded as successful if it is fulfilled not merely as an event, but creates a new operating routine.

P2. Talent Passport and career guidance

Programme type: mentored transition system. The essence of the programme is information and mentoring bridges between primary, secondary, higher education and the labour market. From the strategy's point of view, this programme does not stand on its own, but connects to several other interventions. Bartók Labs, for example, could easily become local episodes without the Talent Passport and the digital platform; the creative voucher would not necessarily strengthen retention in the field without residency and mentoring; and the art & science flagship would narrow to the major urban cores without the mobile mediation layer. The portfolio therefore deliberately consists of interlocking elements.

Primary responsible actors and stakeholders: schools, higher education institutions, maintainers. According to the implementation logic, every programme must have a clear host institution, at least two cooperating partners, and pre-defined output and outcome indicators. Financing can be imagined in a mixed structure: EU programme resources, municipal co-financing, university own resources, corporate partnership and—for certain programmes—private patronage. A programme can be regarded as successful if it is fulfilled not merely as an event, but creates a new operating routine.

P3. Art-Bus and mobile workshops

Programme type: small-settlement outreach. The essence of the programme is delivery of digital and experience-based programmes to access-deficit areas. From the strategy's point of view, this programme does not stand on its own, but connects to several other interventions. Bartók Labs, for example, could easily become local episodes without the Talent Passport and the digital platform; the creative voucher would not necessarily strengthen retention in the field without residency and mentoring; and the art & science flagship would narrow to the major urban cores without the mobile mediation layer. The portfolio therefore deliberately consists of interlocking elements.

Primary responsible actors and stakeholders: county institutions, civil partners. According to the implementation logic, every programme must have a clear host institution, at least two cooperating partners, and pre-defined output and outcome indicators. Financing can be imagined in a mixed structure: EU programme resources, municipal co-financing, university own resources, corporate partnership and—for certain programmes—private patronage. A programme can be regarded as successful if it is fulfilled not merely as an event, but creates a new operating routine.

P4. Cross-border digital platform

Programme type: shared data and knowledge space. The essence of the programme is trilingual content, resource database, partner search and archive. From the strategy's point of view, this programme does not stand on its own, but connects to several other interventions. Bartók Labs, for example, could easily become local episodes without the Talent Passport and the digital platform; the creative voucher would not necessarily strengthen retention in the field without residency and mentoring; and the art & science flagship would narrow to the major urban cores without the mobile mediation layer. The portfolio therefore deliberately consists of interlocking elements.

Primary responsible actors and stakeholders: joint consortium. According to the implementation logic, every programme must have a clear host institution, at least two cooperating partners, and pre-defined output and outcome indicators. Financing can be imagined in a mixed structure: EU programme resources, municipal co-financing, university own resources, corporate partnership and—for certain programmes—private patronage. A programme can be regarded as successful if it is fulfilled not merely as an event, but creates a new operating routine.

P5. Light and Sound art & science pilot

Programme type: Szeged–Timișoara flagship. The essence of the programme is linking scientific data, sound, light, visualisation and audience work. From the strategy's point of view, this programme does not stand on its own, but connects to several other interventions. Bartók Labs, for example, could easily become local episodes without the Talent Passport and the digital

platform; the creative voucher would not necessarily strengthen retention in the field without residency and mentoring; and the art & science flagship would narrow to the major urban cores without the mobile mediation layer. The portfolio therefore deliberately consists of interlocking elements.

Primary responsible actors and stakeholders: ELI-ALPS, University of Szeged, UVT, cultural partners. According to the implementation logic, every programme must have a clear host institution, at least two cooperating partners, and pre-defined output and outcome indicators. Financing can be imagined in a mixed structure: EU programme resources, municipal co-financing, university own resources, corporate partnership and—for certain programmes—private patronage. A programme can be regarded as successful if it is fulfilled not merely as an event, but creates a new operating routine.

P6. Creative voucher programme

Programme type: SME–creative-sphere linkage. The essence of the programme is involving local creative professionals and students in corporate and institutional development. From the strategy's point of view, this programme does not stand on its own, but connects to several other interventions. Bartók Labs, for example, could easily become local episodes without the Talent Passport and the digital platform; the creative voucher would not necessarily strengthen retention in the field without residency and mentoring; and the art & science flagship would narrow to the major urban cores without the mobile mediation layer. The portfolio therefore deliberately consists of interlocking elements.

Primary responsible actors and stakeholders: chambers, municipalities. According to the implementation logic, every programme must have a clear host institution, at least two cooperating partners, and pre-defined output and outcome indicators. Financing can be imagined in a mixed structure: EU programme resources, municipal co-financing, university own resources, corporate partnership and—for certain programmes—private patronage. A programme can be regarded as successful if it is fulfilled not merely as an event, but creates a new operating routine.

P7. Residency and incubator programme

Programme type: retention in the field and local retention. The essence of the programme is community creative spaces, mentored projects, starter support. From the strategy's point of view, this programme does not stand on its own, but connects to several other interventions. Bartók Labs, for example, could easily become local episodes without the Talent Passport and the digital platform; the creative voucher would not necessarily strengthen retention in the field without residency and mentoring; and the art & science flagship would narrow to the major urban cores without the mobile mediation layer. The portfolio therefore deliberately consists of interlocking elements.

Primary responsible actors and stakeholders: cities, institutions, private partners. According to the implementation logic, every programme must have a clear host institution, at least two cooperating partners, and pre-defined output and outcome indicators. Financing can be imagined in a mixed structure: EU programme resources, municipal co-financing, university own resources, corporate partnership and—for certain programmes—private patronage. A programme can be regarded as successful if it is fulfilled not merely as an event, but creates a new operating routine.

P8. Artist mentor and legal/business coaching

Programme type: career security. The essence of the programme is supporting freelance and emerging creators with entrepreneurial, copyright and project-management knowledge. From the strategy's point of view, this programme does not stand on its own, but connects to several other interventions. Bartók Labs, for example, could easily become local episodes without the Talent Passport and the digital platform; the creative voucher would not necessarily strengthen retention in the field without residency and mentoring; and the art & science flagship would narrow to the major urban cores without the mobile mediation layer. The portfolio therefore deliberately consists of interlocking elements.

Primary responsible actors and stakeholders: chambers, civil and professional organisations. According to the implementation logic, every programme must have a clear host institution, at least two cooperating partners, and pre-defined output and outcome indicators. Financing can be imagined in a mixed structure: EU programme resources, municipal co-financing, university own resources, corporate partnership and—for certain programmes—private patronage. A programme can be regarded as successful if it is fulfilled not merely as an event, but creates a new operating routine.

P9. Joint training modules and micro-certificates

Programme type: higher-education cooperation. The essence of the programme is short, multi-institutional and interdisciplinary courses. From the strategy's point of view, this programme does not stand on its own, but connects to several other interventions. Bartók Labs, for example, could easily become local episodes without the Talent Passport and the digital platform; the creative voucher would not necessarily strengthen retention in the field without residency and mentoring; and the art & science flagship would narrow to the major urban cores without the mobile mediation layer. The portfolio therefore deliberately consists of interlocking elements.

Primary responsible actors and stakeholders: universities. According to the implementation logic, every programme must have a clear host institution, at least two cooperating partners, and pre-defined output and outcome indicators. Financing can be imagined in a mixed structure: EU programme resources, municipal co-financing, university own resources, corporate partnership

and—for certain programmes—private patronage. A programme can be regarded as successful if it is fulfilled not merely as an event, but creates a new operating routine.

P10. Regional Bartók brand and showcase route

Programme type: visibility and identity. The essence of the programme is an annual jointly branded programme series and route between the key cities. From the strategy's point of view, this programme does not stand on its own, but connects to several other interventions. Bartók Labs, for example, could easily become local episodes without the Talent Passport and the digital platform; the creative voucher would not necessarily strengthen retention in the field without residency and mentoring; and the art & science flagship would narrow to the major urban cores without the mobile mediation layer. The portfolio therefore deliberately consists of interlocking elements.

Primary responsible actors and stakeholders: tourism and cultural partners. According to the implementation logic, every programme must have a clear host institution, at least two cooperating partners, and pre-defined output and outcome indicators. Financing can be imagined in a mixed structure: EU programme resources, municipal co-financing, university own resources, corporate partnership and—for certain programmes—private patronage. A programme can be regarded as successful if it is fulfilled not merely as an event, but creates a new operating routine.

12.1. Programme relationship matrix

Table EN-021. Programme – Access – Talent pathway – Art & Science

Programme	Access	Talent pathway	Art & Science	Economic linkage	Brand / visibility
P1 Bartók Labs	Medium	Strong	Strong	Medium	Medium
P2 Talent Passport	Medium	Strong	Medium	Medium	Weak
P3 Art-Bus	Strong	Medium	Medium	Weak	Medium
P4 Digital platform	Strong	Strong	Medium	Medium	Medium
P5 Light and Sound pilot	Medium	Medium	Strong	Medium	Strong
P6 Creative voucher	Weak	Medium	Weak	Strong	Weak
P7 Residency/incubator	Weak	Strong	Medium	Strong	Medium
P8 Mentor/coaching	Weak	Strong	Weak	Strong	Weak
P9 Joint modules	Weak	Strong	Strong	Medium	Weak
P10 Bartók brand	Medium	Weak	Medium	Medium	Strong

Source: own compilation based on the Bartók strategy project documents, the completion instructions and the cited source system.

13. GOVERNANCE, PARTNERSHIP, AND FINANCING FRAMEWORK

One of the greatest risks in implementing the strategy is if programmes have no clear owner and actors cooperate exclusively on the basis of informal goodwill. Experience from regional cultural and educational cooperation shows that project-based enthusiasm alone is not enough for sustainable operation. The present strategy therefore proposes a three-level governance model. The first level is the strategic body: this includes the main institutional partners, the financing and programming side, and representatives of the key cities. The second level is that of the programme owners: every major intervention has a designated responsible actor. The third level is the methodological network: a community of teachers, curators, artists, researchers, digital experts and mediators who support the day-to-day content implementation of the programmes.

The partnership framework also has several types. There are stable institutional partners—universities, research institutes, arts and cultural institutions, municipalities. There are flexible programme partners—civil organisations, creative collectives, festivals, school networks, professional associations. And there are demand-side partners—chambers, SMEs, technology firms, tourism and city-marketing actors. One of the strategy's essential claims is that the development of arts education can only move beyond inward-looking institution-to-institution logic if demand-side partners are also involved at systemic level.

13.1. Financing mix

Financing cannot be built on a single source. At several points the uploaded documents refer to a combination of Interreg, Erasmus+, ESF+, Creative Europe, GINOP Plusz, NKA and local municipal resources. The present strategy details this logic further. Infrastructure-building and network-building elements require EU and public funds. Fast pilots and prototypes may be suitable for smaller, flexible funds, institutional own resources or targeted corporate support. Elements such as the creative voucher and coaching can partly be operated according to market logic. In the case of residencies and community creative spaces, a mixture of public and private resources is justified.

The strategy's financial principle is that every major programme should stand on at least two legs. If an initiative lives exclusively on grant money, the danger of cyclical interruption is high. If, however, during the project period an institutional, municipal, community or partly market-based maintenance logic is also developed around it, the results can be carried forward. Financing diversification is therefore not merely a financial technique, but one of the conditions of sustainability.

Table EN-022. Programme type – Primary source – Supplementary source – Sustainability logic

Programme type	Primary source	Supplementary source	Sustainability logic
Network building, platform	Interreg / university / municipal resources	partner-institution contribution	joint operation
Pilot labs and showcases	Interreg / Creative Europe / institutional own resources	sponsorship, ticket revenue	annual programme cycle
Mobile outreach programmes	ESF+ / NKA / county support	civil partnership	territorial service contracts
Voucher and creative-partnership programme	economic-development and municipal resources	corporate co-payment	demand-side embedding
Residency and incubation	municipal and EU resources	private patronage, CSR	gradually increased own contribution

Source: own compilation based on the Bartók strategy project documents, the completion instructions and the cited source system.

14. MONITORING, INDICATOR SYSTEM, AND REPORTING LOGIC

14.1. Why is measurement a key issue?

One of the greatest added values of the uploaded expanded 50% professional report is that it translates the strategy into 56 indicators, 50 interviews, county pilot profiles and a reporting logic. The present full strategy continues this line. Measurement is not an administrative burden serving control, but the learning mechanism of development. Without measurement, it cannot be decided whether a programme was merely spectacular, or whether it truly improved access, strengthened career guidance, created new partnerships, and was able to establish longer-term regional routines.

The monitoring system is therefore not simply a counting table. It has three functions. First, it provides feedback to programme owners on what works and where correction is needed. Second, it provides a reporting framework toward funders and decision-makers. Third, it builds a regional knowledge repository by making results, methods and lessons comparable. For this reason, indicators include not only output measures, but also access, retention, partnership and visibility measures.

14.2. Structure of the 56-indicator system

The measurement system is organised into eight blocks: demography and access; educational base; cultural infrastructure; creative economy; social participation; financing; innovation and art & science; and risk and retaining power. The purpose of these blocks is to ensure that the strategy is not measurable from a single point of view only. A regional arts-education programme may be successful in audience numbers but weak in retention; it may be spectacular in digital presence but weak in partnership embedding. The multi-block logic is intended precisely to eliminate this distortion.

It is particularly important that some indicators are measured annually, others every two years, and still others at the end of a programme cycle. Not every objective requires data collection at the same rhythm. The strategy recommends that easily accessible output indicators be updated annually, while deeper qualitative indicators—such as career-retention proxies, quality of cooperation or the cultural absorption index—be checked through targeted research and interviews.

Table EN-023. Indicator block – What does it answer? – Example

Indicator block	What does it answer?	Example
Demography and access	Who does the system reach and where are the blind spots?	travel distance to an arts centre; coverage of mobile programmes

Educational base	How large is the entering and advancing population?	primary participation; transition to secondary level; micro-certificates
Cultural infrastructure	What spaces and tools are available?	mediation spaces, studios, digital labs
Creative economy	Is there demand and local utilisation?	voucher projects; creative partnership cooperations
Social participation	How connected are communities?	share of young participants; returning visitors
Financing	How stable is operation?	source diversification; partner co-financing
Innovation and art & science	Are new methods and relationships being created?	joint pilots; interdisciplinary modules
Risk and retaining power	Does the system keep participants and reduce barriers?	career-retention proxy; institutional cooperation density

Source: own compilation based on the Bartók strategy project documents, the completion instructions and the cited source system.

14.3. Scheduling

Figure 3. Implementation schedule and reporting logic, 2026–2030.

Source: own compilation / project working figure based on the methodological and data logic of the Bartók strategy.

Implementation of the strategy can be divided into three main phases. The first phase, 2026, is the foundation phase: creation of the data structure, partnership framework, pilot preparation, knowledge repository and common communication base. The second phase, 2027–2028, is the period of pilot and integration: testing, evaluating and refining the labs, the Art-Bus, the joint modules and flagship art & science projects. The third phase, 2029–2030, is the period of scaling and monitoring: scaling working models, creating durable maintenance frameworks and stabilising the regional brand.

The most important principle of scheduling is that programmes with greater visibility should not precede methodological groundwork. The strategy repeatedly emphasises that fast,

communication-wise successful spectacular projects bring real results only if there is data, partnership, feedback and a learning framework behind them. For this reason, the reporting logic examines not only whether a programme took place, but also whether transferable knowledge was generated from it.

15. FINAL CONCLUSIONS

The fundamental conclusion of the present full Hungarian-language strategy is that for the Southern Great Plain and cross-border region, the development of arts education is not a ‘soft’ cultural supplementary programme, but one of the most realistic intersections of human capital, community cohesion, creative-economic connection and international positioning. The strategy does not claim that culture solves all of the region’s problems. It claims that linking culture, education, science and the creative industries creates a multiplier that strengthens several other development fields as well.

For decision-makers, the most important message is that the resources are already present in the region. Development does not need to start from zero. University and scientific bases, artistic training, cultural traditions, craft and visual heritage, urban visibility, and the real possibility of cross-border cooperation are all present. The lack lies in the connections, the transitions, the mediation infrastructure and the sustainable operating models. The strategy is therefore a document of interconnection.

If the region is capable of treating arts education as a networked system, the Bartók legacy as methodological inspiration, and art & science as a future-oriented language of innovation, then in the coming years not only better programmes, but also a stronger regional self-image can emerge. This study is the working document and implementation framework of that self-image.

16. ANNEXES

The present annex section serves the strategy's operational usability. It is not merely supplementary background material, but a summary of the data, methodological and intervention infrastructure required for decision-maker, programme-owner, maintainer and professional implementation work. The annexes should be interpreted together with the statements of the main text; in several places they contain working data, expert pre-scoring and primary research plans. The document marks these clearly in every case.

Table EN-024. Source handling in the annexes

Source handling in the annexes
References [S1]–[S14] indicate the applied project-base, statistical, programming and benchmark sources. Where county or institutional pilot assessment appears, the text identifies it separately as expert pre-assessment or working data.

Source: own compilation based on the Bartók strategy project documents, the completion instructions and the cited source system.

16.1. Annex – 56-indicator measurement matrix

One of the most important conditions of the strategy's implementability is that measurable indicators be attached to development claims. Based on the expanded 50% report, monitoring is built on a system containing 56 indicators in eight blocks. This matrix is suitable simultaneously for baseline assessment, annual monitoring and end-of-cycle evaluation. The blocks are: demography and access; educational base; cultural infrastructure; creative economy; social participation; financing; innovation and art & science; and risk and retaining power. [S2] [S3]

The indicators are intentionally not limited to 'hard' statistical figures. The strategy aims not only to measure institutional capacities or budget data, but also actual access, networked operation, attitude change, retention in the field and the functioning of mediation innovation. Therefore, the indicator set includes items measurable through objective, semi-objective and primary data collection alike. [S2] [S3]

A. Demography and access

Table EN-025. Code – Indicator – Why is it important? – Main data source

Code	Indicator	Why is it important?	Main data source	Measurement cycle
A1	Population aged 6–18 by county	Potential target population of arts education; the starting point for reach ratios.	official statistics / county data	annual
A2	Share of small-settlement learners	Measures how far the system reaches children in	maintainer and institutional data provision	annual

	in the primary arts-school system	peripheral territories.		
A3	Average travel distance to the nearest arts training point	One of the most important territorial indicators of access inequality.	GIS / institution map / expert estimate	every two years
A4	Digital accessibility in target institutions	Shows whether there is a technical basis for online or hybrid mediation.	institutional questionnaire	annual
A5	Share of institutions with access to trilingual content	Direct indicator of cross-border and multilingual access.	project monitoring / institutional registry	annual
A6	Number of settlements reached by Art-Bus or mobile programmes	Measures specifically the impact of the mobile access strategy.	programme data / project monitoring	semi-annual
A7	Inclusion rate of disadvantaged target groups	Shows the real level of social inclusion, not just total numbers.	programme data / partner reports	annual

Source: own compilation based on the Bartók strategy project documents, the completion instructions and the cited source system.

Block-level interpretation: in this indicator group, the decision-maker question is whether the baseline can be identified and whether the effect of interventions can later be measured back. The strategy organises indicators by blocks because they can be used at different decision levels: some support institutional leadership, others programme management, and still others regional policy decisions. [S2] [S3]

B. Educational base

Table EN-026. Code – Indicator – Why is it important? – Main data source

Code	Indicator	Why is it important?	Main data source	Measurement cycle
B1	Number of children participating in primary arts education	The region's arts-pedagogical base; the 25,000 working-data figure starts here. [S1] [S2]	project working data / institutional data	annual
B2	Rate progressing to secondary-level arts education	The first critical breakpoint of the talent pathway.	project working data / institutional follow-up	annual

B3	Number entering specialised higher education	Indicates the second major narrowing of the vertical educational chain.	project working data / higher-education data	annual
B4	Number of institutions applying STEAM modules	Key indicator of the spread of methodological modernisation.	programme monitoring / pedagogical report	annual
B5	Number of pedagogical programmes using Bartók themes in a contemporary way	Actual school-level sign of linking tradition and innovation.	curriculum and institutional audit	every two years
B6	Number of partner relations operating in the education sector	Measures whether the system remains siloed or is becoming networked.	cooperation database	annual
B7	Teachers' digital art-mediation competence	Qualitative indicator of the methodological preparedness of the teaching side.	questionnaire / further-training data	every two years

Source: own compilation based on the Bartók strategy project documents, the completion instructions and the cited source system.

Block-level interpretation: in this indicator group, the decision-maker question is whether the baseline can be identified and whether the effect of interventions can later be measured back. The strategy organises indicators by blocks because they can be used at different decision levels: some support institutional leadership, others programme management, and still others regional policy decisions. [S2] [S3]

C. Cultural infrastructure

Table EN-027. Code – Indicator – Why is it important? – Main data source

Code	Indicator	Why is it important?	Main data source	Measurement cycle
C1	Institutional density of arts and cultural institutions	Basic capacity indicator suitable for county comparison.	institution map / registry	annual
C2	Accessibility of rehearsal rooms, studios and makerspaces	Measures the infrastructure of creative practical learning.	institutional inventory / expert audit	annual

C3	Share of institutions equipped with digital tools	Shows whether experience-based and digital education has a technical basis.	institutional audit	annual
C4	Number of mediation points in small settlements	Indicator of territorial balance and cultural decentralisation.	maintainer / programme data	annual
C5	Cases of shared cross-border infrastructure use	Joint use of studios, labs or workshops is one sign of networked operation.	project and partnership data	annual
C6	Institutional openness index	Expert pilot indicator of educational and community accessibility of cultural institutions.	interviews / expert scoring	every two years
C7	Share of audience-friendly, interactive spaces	Measures movement away from the classical recipient model.	institutional audit / site visit	every two years

Source: own compilation based on the Bartók strategy project documents, the completion instructions and the cited source system.

Block-level interpretation: in this indicator group, the decision-maker question is whether the baseline can be identified and whether the effect of interventions can later be measured back. The strategy organises indicators by blocks because they can be used at different decision levels: some support institutional leadership, others programme management, and still others regional policy decisions. [S2] [S3]

D. Creative economy

Table EN-028. Code – Indicator – Why is it important? – Main data source

Code	Indicator	Why is it important?	Main data source	Measurement cycle
D1	Number of creative and cultural enterprises	Shows the structural mass of the creative economy. [S7]	Eurostat / business data	annual
D2	Employment weight of the creative sector	Tracks the labour-market significance of the cultural-creative sector. [S6]	Eurostat / labour-market data	annual
D3	Number of SME–arts collaborations	Direct indicator of the economic	chamber / programme data	annual

		integration of the arts.		
D4	Number of residency and incubation programmes	A key infrastructure of staying in the region and becoming entrepreneurial.	programme data / institutional data	annual
D5	Volume of creative-voucher-type support	Measures the actual appearance of demand-side stimulation.	fund-management data	annual
D6	Number of creative products/services linked to the regional brand	Sign of the economic utilisation of the Bartók brand.	programme monitoring / marketing data	annual
D7	Private-market creative-demand index	Expert pilot indicator of how far the market can absorb local creative capacities.	interviews / chamber / expert scoring	every two years

Source: own compilation based on the Bartók strategy project documents, the completion instructions and the cited source system.

Block-level interpretation: in this indicator group, the decision-maker question is whether the baseline can be identified and whether the effect of interventions can later be measured back. The strategy organises indicators by blocks because they can be used at different decision levels: some support institutional leadership, others programme management, and still others regional policy decisions. [S2] [S3]

E. Social participation

Table EN-029. Code – Indicator – Why is it important? – Main data source

Code	Indicator	Why is it important?	Main data source	Measurement cycle
E1	Share of young participants in mediation programmes	Primary indicator of reaching the audience of the future.	programme registration	annual
E2	Share of first-time participants	Measures whether the system is also reaching new audiences.	programme registration	annual

E3	Number of community and civil partners	One of the basic signs of social embeddedness.	partnership registry	annual
E4	Frequency of cultural participation in small settlements	Basic indicator of territorial cultural activity.	questionnaire / local survey	every two years
E5	Social attitude index toward the arts	Shows how attractive and legitimate an artistic career appears to families.	primary research	every two years
E6	Number of community events linked to Bartók themes	Measures visibility and social embeddedness of the heritage.	institutional report	annual
E7	Feedback on mental well-being and community cohesion	Qualitative indicator of the arts' role in shaping society.	programme follow-up / interviews	annual

Source: own compilation based on the Bartók strategy project documents, the completion instructions and the cited source system.

Block-level interpretation: in this indicator group, the decision-maker question is whether the baseline can be identified and whether the effect of interventions can later be measured back. The strategy organises indicators by blocks because they can be used at different decision levels: some support institutional leadership, others programme management, and still others regional policy decisions. [S2] [S3]

F. Financing

Table EN-030. Code – Indicator – Why is it important? – Main data source

Code	Indicator	Why is it important?	Main data source	Measurement cycle
F1	Volume of public resources spent on arts education	Basic precondition of system sustainability.	maintainer / budget data	annual
F2	Share of project-based and operational resources	Shows the balance between stability and vulnerability.	institutional budget	annual
F3	Resource mobilisation for cross-border programmes	Measures the practical manifestation of the ROHU logic.	project data / grant data	annual

F4	Volume of CSR and patronage contributions	Indicator of activating the non-state resource base.	chamber / institutional self-report	annual
F5	Spending on equipment and infrastructure development	Shows whether modernisation actually receives resources.	budget / project data	annual
F6	Resources allocated to teacher training and further training	Financial basis of methodological renewal.	maintainer / project data	annual
F7	Financial predictability index	Indicator formed from expert and institutional feedback on plannability.	interviews / financial self-assessment	every two years

Source: own compilation based on the Bartók strategy project documents, the completion instructions and the cited source system.

Block-level interpretation: in this indicator group, the decision-maker question is whether the baseline can be identified and whether the effect of interventions can later be measured back. The strategy organises indicators by blocks because they can be used at different decision levels: some support institutional leadership, others programme management, and still others regional policy decisions. [S2] [S3]

G. Innovation and Art & Science

Table EN-031. Code – Indicator – Why is it important? – Main data source

Code	Indicator	Why is it important?	Main data source	Measurement cycle
G1	Number of Art & Science pilot projects	Concrete manifestation of the science–arts intersection.	project monitoring	annual
G2	Educational cooperations linked to ELI-ALPS or university research sites	Indicator of linking the regional scientific base and the cultural sphere. [S8] [S9] [S10]	cooperation data	annual
G3	Number of data-visualisation, sound-based or digital interpretation contents	Quality indicator of contemporary art mediation.	programme data / digital platform	annual
G4	Number of students with access to innovation labs	Measures reach of future-oriented educational capacity.	programme registration	annual

G5	Number of joint HU–RO developments in art & science	Concrete output of cross-border innovation.	project data	annual
G6	International visibility points (festival, exhibition, publication)	Measure of the region's international positioning.	communication and project data	annual
G7	Innovation skills and attitude index	Measured by primary survey; shows how relevant participants consider interdisciplinarity.	questionnaire	every two years

Source: own compilation based on the Bartók strategy project documents, the completion instructions and the cited source system.

Block-level interpretation: in this indicator group, the decision-maker question is whether the baseline can be identified and whether the effect of interventions can later be measured back. The strategy organises indicators by blocks because they can be used at different decision levels: some support institutional leadership, others programme management, and still others regional policy decisions. [S2] [S3]

H. Risk and retaining power

Table EN-032. Code – Indicator – Why is it important? – Main data source

Code	Indicator	Why is it important?	Main data source	Measurement cycle
H1	Career-dropout proxy after arts studies	Long-term sign of dropout and outmigration.	follow-up / proxy data	annual
H2	Share of young graduates remaining in the region	Central indicator of retaining power. [S3]	primary follow-up / institutional data	every two years
H3	Career-retention rate of mentored youth	Shows the actual effect of mentoring programmes.	programme follow-up	annual
H4	Access gap of peripheral territories	Indicator of the territorial gap in cultural and educational services.	GIS / pilot scoring	every two years
H5	Technological gap index	Aggregate indicator of urban–rural	institutional audit / expert scoring	every two years

		technological differences.		
H6	Density of institutional cooperation	Shows the easing of the 'island effect'.	partnership network analysis	annual
H7	Vision and future-image index	Based on interviews, measures how realistic respondents consider the region's becoming a creative hub.	primary research	every two years

Source: own compilation based on the Bartók strategy project documents, the completion instructions and the cited source system.

Block-level interpretation: in this indicator group, the decision-maker question is whether the baseline can be identified and whether the effect of interventions can later be measured back. The strategy organises indicators by blocks because they can be used at different decision levels: some support institutional leadership, others programme management, and still others regional policy decisions. [S2] [S3]

16.2. Annex – Sampling, question and processing matrix for 50 interviews

One of the contractual and methodological key elements of the full strategy is the processing of at least 50 representative video interviews. Accordingly, the main text does not treat this dimension as a closed archive of completed interviews, but as a structured primary-research framework whose sampling logic, question blocks, coding method and minimum data-protection requirements are made explicit.

The purpose of the interviews is not simply to collect opinions about Bartók. The primary-research component must make visible the system's barriers, local operating patterns, county-level differences, the causes of talent retention or dropout, and the real possibilities of art & science, digital mediation and cross-border cooperation.

Interview question blocks

Assessment of the region's current situation in the arts and arts education.

Identification of the competences and methodological innovations indispensable to twenty-first-century arts education.

The present-day relevance of Béla Bartók's legacy and its possible use as a pedagogical and mediation framework.

The economic impact of the creative sector and the mapping of employment and entrepreneurial linkages.

The causes of talent retention, dropout and outmigration.

Local experiences of cultural access and territorial inequality.

Possibilities of art & science partnerships, digital mediation, mobile and interdisciplinary models.

Decision-maker, maintainer and financing barriers, and the preconditions of implementation.

Interview sampling matrix I (Interviews 1–25)

Table EN-033. Code – Target group – County / area – Main focus

Code	Target group	County / area	Main focus	Status
INT-01	AMI / primary-level arts education	Csongrád-Csanád	access, talent identification, small-settlement reach	planned / under recording
INT-02	AMI / primary-level arts education	Békés	access, talent identification, small-settlement reach	planned / under recording
INT-03	AMI / primary-level arts education	Arad	access, talent identification, small-settlement reach	planned / under recording
INT-04	AMI / primary-level arts education	Timiș	access, talent identification, small-settlement reach	planned / under recording
INT-05	AMI / primary-level arts education	Bács-Kiskun	access, talent identification, small-settlement reach	planned / under recording
INT-06	Cultural institution / local mediator	Csongrád-Csanád	audience reach, programme forms, territorial inequalities	planned / under recording
INT-07	Cultural institution / local mediator	Békés	audience reach, programme forms, territorial inequalities	planned / under recording
INT-08	Cultural institution / local mediator	Arad	audience reach, programme forms, territorial inequalities	planned / under recording
INT-09	Cultural institution / local mediator	Timiș	audience reach, programme forms, territorial inequalities	planned / under recording
INT-10	Cultural institution / local mediator	Bács-Kiskun	audience reach, programme forms, territorial inequalities	planned / under recording

INT-11	Teacher / pedagogue	Csongrád-Csanád	methodology, digital mediation, competence development	planned / under recording
INT-12	Teacher / pedagogue	Békés	methodology, digital mediation, competence development	planned / under recording
INT-13	Teacher / pedagogue	Arad	methodology, digital mediation, competence development	planned / under recording
INT-14	Teacher / pedagogue	Timiș	methodology, digital mediation, competence development	planned / under recording
INT-15	Teacher / pedagogue	Bács-Kiskun	methodology, digital mediation, competence development	planned / under recording
INT-16	Parent / family perspective	Csongrád-Csanád	career image, legitimacy, support background	planned / under recording
INT-17	Parent / family perspective	Békés	career image, legitimacy, support background	planned / under recording
INT-18	Parent / family perspective	Arad	career image, legitimacy, support background	planned / under recording
INT-19	Parent / family perspective	Timiș	career image, legitimacy, support background	planned / under recording
INT-20	Parent / family perspective	Bács-Kiskun	career image, legitimacy, support background	planned / under recording
INT-21	Local government / maintainer	Csongrád-Csanád	financing, access, institutional sustainability	planned / under recording
INT-22	Local government / maintainer	Békés	financing, access, institutional sustainability	planned / under recording
INT-23	Local government / maintainer	Arad	financing, access, institutional sustainability	planned / under recording

INT-24	Local government / maintainer	Timiș	financing, access, institutional sustainability	planned / under recording
INT-25	Local government / maintainer	Bács-Kiskun	financing, access, institutional sustainability	planned / under recording

Source: own compilation based on the Bartók strategy project documents, the completion instructions and the cited source system.

The first half of the sample intentionally concentrates on actors who directly see educational entry points, cultural reach and everyday operational barriers. This is the circle from which the system's most immediate access, methodology and territorial problems can be reconstructed.

Interview sampling matrix II (Interviews 26–50)

Table EN-034. Code – Target group – County / area – Main focus

Code	Target group	County / area	Main focus	Status
INT-26	Secondary-level arts education	Csongrád-Csanád	transition, career guidance, digital competence	planned / under recording
INT-27	Secondary-level arts education	Békés	transition, career guidance, digital competence	planned / under recording
INT-28	Secondary-level arts education	Arad	transition, career guidance, digital competence	planned / under recording
INT-29	Secondary-level arts education	Timiș	transition, career guidance, digital competence	planned / under recording
INT-30	Secondary-level arts education	Bács-Kiskun	transition, career guidance, digital competence	planned / under recording
INT-31	Higher education / research actor	Csongrád-Csanád	vertical pathways, innovation, art & science	planned / under recording
INT-32	Higher education / research actor	Békés	vertical pathways, innovation, art & science	planned / under recording
INT-33	Higher education / research actor	Arad	vertical pathways, innovation, art & science	planned / under recording
INT-34	Higher education / research actor	Timiș	vertical pathways, innovation, art & science	planned / under recording

INT-35	Higher education / research actor	Bács-Kiskun	vertical pathways, innovation, art & science	planned / under recording
INT-36	Creative industry / SME actor	Csongrád-Csanád	labour-market linkages, design demand, cooperation	planned / under recording
INT-37	Creative industry / SME actor	Békés	labour-market linkages, design demand, cooperation	planned / under recording
INT-38	Creative industry / SME actor	Arad	labour-market linkages, design demand, cooperation	planned / under recording
INT-39	Creative industry / SME actor	Timiș	labour-market linkages, design demand, cooperation	planned / under recording
INT-40	Creative industry / SME actor	Bács-Kiskun	labour-market linkages, design demand, cooperation	planned / under recording
INT-41	Young talent / student / early-career artist	Csongrád-Csanád	retention, mobility, visible life paths	planned / under recording
INT-42	Young talent / student / early-career artist	Békés	retention, mobility, visible life paths	planned / under recording
INT-43	Young talent / student / early-career artist	Arad	retention, mobility, visible life paths	planned / under recording
INT-44	Young talent / student / early-career artist	Timiș	retention, mobility, visible life paths	planned / under recording
INT-45	Young talent / student / early-career artist	Bács-Kiskun	retention, mobility, visible life paths	planned / under recording
INT-46	Decision-maker / programme owner	Csongrád-Csanád	governance, financing, implementation conditions	planned / under recording
INT-47	Decision-maker / programme owner	Békés	governance, financing,	planned / under recording

			implementation conditions	
INT-48	Decision-maker / programme owner	Arad	governance, financing, implementation conditions	planned / under recording
INT-49	Decision-maker / programme owner	Timiș	governance, financing, implementation conditions	planned / under recording
INT-50	Decision-maker / programme owner	Bács-Kiskun	governance, financing, implementation conditions	planned / under recording

Source: own compilation based on the Bartók strategy project documents, the completion instructions and the cited source system.

The second half of the sample contains a higher proportion of creative-industry, scientific, decision-maker and youth actors. This ensures that the strategy does not describe the system only from an institutional interior perspective, but also from the standpoint of demand, mobility, innovation and governance.

Suggested coding and processing framework

Table EN-035. Code – Content block – Typical keywords

Code	Content block	Typical keywords
K1	Access	distance, travel, language barrier, digital shortage
K2	Talent pathway	entry, transition, dropout, career guidance
K3	Methodology	experience-based learning, project teaching, STEAM, digital mediation
K4	Creative economy	labour market, SMEs, design, corporate demand
K5	Art & Science	research partnership, innovation lab, interpretive experiment
K6	Retention	dropout, outmigration, mentoring, local life path
K7	Governance	decision-making, financing, responsibilities, cooperation density
K8	Multilingual and cross-border operation	HU–RO relations, translation, common platform, mobility

Source: own compilation based on the Bartók strategy project documents, the completion instructions and the cited source system.

The coding logic is crucial because interviews become strategically usable only if the texts operate not as isolated quotation collections, but as comparable diagnostic material.

GDPR and recording minimums

Each interview requires written consent covering project use and the storage period.

Interview files should be recorded in standard, archivable formats; the project basis document names mp4 / AVI / WMV as acceptable formats.

The raw recording, the edited version and the anonymised content-analysis extract should be handled on separate data-management levels.

Published decision-maker summaries should use anonymised formulations, except in the case of institution heads speaking in public roles where consent explicitly allows identification.

The maximum interview duration is 7 minutes, but deeper processing may require a short background questionnaire or metadata sheet.

16.3. Annex – County profiles and primary intervention priorities

The territorial interpretation of the strategy rests on the fact that the Southern Great Plain and the cross-border region are not homogeneous. The same national or regional measure answers very different problems in Csongrád-Csanád, Békés, Arad, Timiș or the extended strategic space of Bács-Kiskun. The profiles below merge the narrative statements flowing from the base documents, the expert pre-scoring and heat-map reading in the expanded 50% professional report, and the decision-maker logic added by the present rewrite.

Csongrád-Csanád

Knowledge-intensive core area of the region. Through Szeged it concentrates scientific, higher-education, cultural and internationally visible resources. The basic problem is not lack of capacity, but the fact that existing resources do not sufficiently flow back into smaller settlements, lower educational levels and standardised regional cooperation.

Table EN-036. Primary strategic role

Primary strategic role
Launch region-wide flagship programmes on the basis of Szeged: a Bartók Lab, ELI-ALPS-linked art & science interpretation, and a trilingual digital knowledge space.

Source: own compilation based on the Bartók strategy project documents, the completion instructions and the cited source system.

Resources

The University of Szeged and the Béla Bartók Faculty of Arts as a higher-education and arts-pedagogical knowledge centre.

ELI-ALPS and the art & science linkages of scientific communication and visualisation.

Szeged as a festival and cultural centre with high institutional density.

Strong potential links among higher education, research and cultural life.

Gaps and risks

Uneven reach to small settlements because of the dominance of the urban centre.

Too little structured programme flow-back from higher-education and research capacities toward primary and secondary levels.

Creative-economy linkages are still person-dependent, with few standardised cooperation formats.

The county profile can be considered fully validated only if expert pilot scoring is later confirmed by primary interviews and institutional data as well.

Békés

Békés is the strategy's most important testing ground for access and retention. It simultaneously displays the difficulties of a regional periphery and the hidden craft, folk-art and community resources from which contemporary mediation and creative-economy programmes can be built.

Table EN-037. Primary strategic role

Primary strategic role
Prioritise Art-Bus, a mobile mentoring network and a local ethno-design / makerspace programme; in Békés the measure of success will be whether access and staying on the path really improve.

Source: own compilation based on the Bartók strategy project documents, the completion instructions and the cited source system.

Resources

Rich folk craft and visual heritage that can be turned into a contemporary design resource.

A strong local community and tradition-preserving base on which mediation programmes can be built.

Settlement-level cultural connection points exist even with lower institutional density.

A clearly identifiable territorial need for mentoring and mobile services.

Gaps and risks

Critical access pressure in small settlements; reach is territorially fragmented.

High risk of talent outmigration; the local life path is less visible.

Digital and technological shortages in part of the educational and mediation infrastructure.

The county profile can be considered fully validated only if expert pilot scoring is later confirmed by primary interviews and institutional data as well.

Bács-Kiskun

Bács-Kiskun is an extended strategic impact area rather than a core legal programme area. Even so, it is justified as a partner because Kecskemét's industrial and animation capacities create a bridge between arts education, creative services, visual communication and SME cooperation.

Table EN-038. Primary strategic role

Primary strategic role
Position Kecskemét as a bridge for the creative economy and visual communication: incubation, animation, design and SME cooperation, while always clearly marking its status as extended strategic space rather than the narrow eligible programme area.

Source: own compilation based on the Bartók strategy project documents, the completion instructions and the cited source system.

Resources

Kecskemét as an industrial-innovation and creative-industry hub.

Brand values linked to animation and visual culture.

Stronger private-market demand potential for creative and design services.

Gastro-cultural and experience-based tourism linkages.

Gaps and risks

Legally and financially sensitive inclusion relative to the official programme area.

Higher-education and scientific connections require stronger networking.

Links between arts education and corporate innovation are not yet regular.

The county profile can be considered fully validated only if expert pilot scoring is later confirmed by primary interviews and institutional data as well.

Arad

Arad occupies an intermediate position: it is both part of the cross-border cooperation space and part of the regional periphery. Its strength is HU–RO connectedness; its weakness is fragmented institutional and access structures.

Table EN-039. Primary strategic role

Primary strategic role
Increase partnership density in Arad through a shared database, a bilingual programme portfolio, mobile mediation and mentored partnership pilots.

Source: own compilation based on the Bartók strategy project documents, the completion instructions and the cited source system.

Resources

Cross-border connectedness and cooperation potential.

Cultural and educational institutions that can be linked to Hungarian-side hubs on a partnership basis.

Shared historical and Bartók-related cultural references that legitimise cooperation.

Joint programmes and bilateral learning paths are highly interpretable in the area.

Gaps and risks

Rural access inequalities and institutional fragmentation remain serious development challenges.

Low density of horizontal information flows and lasting project relationships.

Limited retention of creative professionals and low visibility of life paths.

The county profile can be considered fully validated only if expert pilot scoring is later confirmed by primary interviews and institutional data as well.

Timiș

Timiș is the strategy's other major pole with international visibility. Timișoara's cultural and technological profile and its European Capital of Culture legacy create a regional pulling force on which high-prestige pilots and international benchmarking can be built.

Table EN-040. Primary strategic role

Primary strategic role
Organise highly visible pilots in Timișoara that can be compared with international benchmarks: a joint festival, interactive mediation, a science–art showcase and a partnership-network centre.

Source: own compilation based on the Bartók strategy project documents, the completion instructions and the cited source system.

Resources

Timișoara's international cultural visibility and accumulated experience from 2023.

A stronger creative and technological ecosystem that may be more open to interdisciplinary models.

Possibilities for arts and research cooperation through the West University of Timișoara and other academic bases.

Higher private-market creative demand and better international linkage potential.

Gaps and risks

High-level urban capacities do not easily trickle down to smaller settlements.

Cross-border operation still relies too strongly on personal contact; too little platform-based cooperation exists.

Regional innovations do not automatically feed back into educational integration.

The county profile can be considered fully validated only if expert pilot scoring is later confirmed by primary interviews and institutional data as well.

16.4. Annex – International benchmark handbook and local adaptation

Benchmarking is not ornamental international comparison in this strategy, but an adaptation task. The selected models are relevant because they are exemplary either in linking technology and art, in audience development, in regional branding or in creating sustainable institutional ecosystems.

Ars Electronica / Futurelab

An art, technology and social-experimentation platform in one; laboratory-like development combined with spectacular mediation forms.

Why is it important for the Bartók Strategy? Provides a model for the Bartók Lab and ELI-ALPS-linked interpretation spaces. What should be adapted is not a festival format, but the research–art–audience triangle.

Table EN-041. Local application axis – Suggested first step

Local application axis	Suggested first step
Art & science pilot labs, prototype logic, visible social communication.	Develop a pilot in 2026–2027 with a clear owner, indicators and a documented evaluation.

Source: own compilation based on the Bartók strategy project documents, the completion instructions and the cited source system.

Benchmark lesson: the common denominator of successful models is not simply technology or prestige, but clear programme logic, continuous audience relations and networked partnership.

Science Gallery Network

Scientific questions appear in audience-friendly, interactive, youth-oriented exhibition and educational forms.

Why is it important for the Bartók Strategy? Directly adaptable to art & science educational communication: exhibitions, workshops, student projects and citizen-science-type involvement.

Table EN-042. Local application axis – Suggested first step

Local application axis	Suggested first step
15–30 target group, participatory programme design, network methodology.	Develop a pilot in 2026–2027 with a clear owner, indicators and a documented evaluation.

Source: own compilation based on the Bartók strategy project documents, the completion instructions and the cited source system.

Benchmark lesson: the common denominator of successful models is not simply technology or prestige, but clear programme logic, continuous audience relations and networked partnership.

ZKM | Karlsruhe

An integrated media-art, digital-culture and research platform that is simultaneously institution, archive, laboratory and audience-development space.

Why is it important for the Bartók Strategy? Offers the region a model for a digital cultural centre and knowledge repository; especially important is the handling of multiple functions within one institutional framework.

Table EN-043. Local application axis – Suggested first step

Local application axis	Suggested first step
Integrated exhibition + research + education model.	Develop a pilot in 2026–2027 with a clear owner, indicators and a documented evaluation.

Source: own compilation based on the Bartók strategy project documents, the completion instructions and the cited source system.

Benchmark lesson: the common denominator of successful models is not simply technology or prestige, but clear programme logic, continuous audience relations and networked partnership.

Timișoara 2023

An example of urban cultural visibility and international positioning.

Why is it important for the Bartók Strategy? Shows that visibility alone is not enough; legacy, methodology and network effects must be retained beyond the event year.

Table EN-044. Local application axis – Suggested first step

Local application axis	Suggested first step
Legacy management, branding, sustainability planning.	Develop a pilot in 2026–2027 with a clear owner, indicators and a documented evaluation.

Source: own compilation based on the Bartók strategy project documents, the completion instructions and the cited source system.

Benchmark lesson: the common denominator of successful models is not simply technology or prestige, but clear programme logic, continuous audience relations and networked partnership.

Joint SZTE BBMK and UVT cooperation

A regional benchmark of using one's own cross-border higher-education and arts capacities as a network.

Why is it important for the Bartók Strategy? This is not an external model but a reminder that the region's own institutional resources can function as a benchmark when used in a connected way.

Table EN-045. Local application axis – Suggested first step

Local application axis	Suggested first step
Joint courses, student projects, residencies, bilingual knowledge sharing.	Develop a pilot in 2026–2027 with a clear owner, indicators and a documented evaluation.

Source: own compilation based on the Bartók strategy project documents, the completion instructions and the cited source system.

Benchmark lesson: the common denominator of successful models is not simply technology or prestige, but clear programme logic, continuous audience relations and networked partnership.

16.5. Annex – Implementation roadmap 2026–2030 and financing framework

The strategy becomes a real decision-support instrument only if the objectives are backed by a timed implementation logic. The roadmap therefore does not merely formulate general recommendations, but names the activity groups, decision windows and responsibility circles that can turn the 2026–2030 period into a real programme cycle.

Table EN-046. Period – Focus – Key activities – Responsibility circle

Period	Focus	Key activities	Responsibility circle
2026	data structure and partnership building	validation of the indicator system; completion of the 50 interviews; refinement of county profiles; creation of the partnership network	programme owner + university / institutional partners
2026–2027	pilot programmes	Bartók Lab pilot; Art-Bus and mobile mentoring; alpha version of the trilingual digital platform	programme owner + local institutions
2027–2028	art & science integration	ELI-ALPS / university partnerships; interactive exhibitions; joint HU–RO student projects	research sites + arts partners
2028–2029	creative-economy linkage	voucher scheme, incubation, residencies,	chambers + municipalities + institutions

		chamber linkages, corporate cooperation	
2029–2030	networked expansion and sustainability	annual showcase, regional brand, stabilisation of the operating model, evaluation and preparation of the next cycle	consortium and maintainer level

Source: own compilation based on the Bartók strategy project documents, the completion instructions and the cited source system.

One of the key recognitions of the schedule is that highly visible programmes produce long-term effects only when durable data and partnership infrastructure stand behind them. Otherwise, developments remain short-lived and project-dependent.

Financing logic

Table EN-047. Funding channel – What should it be used for? – Note

Funding channel	What should it be used for?	Note
Interreg VI-A ROHU	cross-border cooperation, joint pilots, partnership network, multilingual platform	can only be used according to the official programme area and its rules.
ESF+ / educational and skills-development sources	teacher training, mentoring, inclusion, skills development	especially suitable for methodological and human-capacity development.
Creative Europe / national cultural funds / cultural foundations	art mediation, audience development, mobile programmes, visibility	a strong complementary source for high-visibility and experimental programmes.
Municipal and maintainer budgets	operational stability, use of space, local coordination	indispensable for easing project dependency.
CSR and patronage sources	residencies, corporate–creative cooperation, equipment	one of the key catalysts of creative-economy integration.

Source: own compilation based on the Bartók strategy project documents, the completion instructions and the cited source system.

Implementation risks and handling responses

Table EN-048. Risk – Consequence – Suggested response

Risk	Consequence	Suggested response
Blurring the official programme area and the extended strategic space	financial-accounting and communication risk	label the two territorial logics separately throughout the document and all related visuals.

Scaling pilots too quickly without groundwork	short-lived and non-scalable programmes	prioritise data and partnership groundwork in 2026.
Institutional rivalry / island effect	low cooperation density	use a common platform, shared indicators and a visible responsibility order.
Peripheral areas left out	the strategy narrows to the centres only	make mobile programmes and access indicators mandatory.
Technological capacity shortage	digital mediation remains weak in quality	coordinate equipment development with teacher training.

Source: own compilation based on the Bartók strategy project documents, the completion instructions and the cited source system.

16.6. Annex – Data quality, quality assurance, glossary and references

The credibility of the strategy depends on the fact that the data and statements in the document operate at different levels of certainty, and that these levels are handled transparently.

Table EN-049. Data status – Example – What can it be used for?

Data status	Example	What can it be used for?
Official statistical data	Eurostat, programme documents, institutional registers	comparison, macro-context, trend analysis
Project working data	50% documentation, internal summaries, professional preparatory materials	situation diagnosis, starting hypotheses, claims to be verified
Expert pilot scoring	county profiles, pre-assessment of problem pressure and resource potential	priority setting, pilot selection, territorial focus
Primary research data	interviews, questionnaires, follow-up	subjective barriers, attitudes, life-path images, institutional experience

Source: own compilation based on the Bartók strategy project documents, the completion instructions and the cited source system.

Minimum quality-assurance requirements

Each table and figure should separately indicate whether it contains official statistical data, working data or expert pilot assessment.

In the translation phase of the final trilingual document, conceptual consistency should be ensured by a terminological glossary.

County profiles can be regarded as final only if at least three different source layers are read together (statistics, interviews, institutional data or field audit).

The extended strategic impact area must be visually distinguished from the narrow programme area in every report and graphical element.

The annexes of the final strategy should be archived in a way that keeps indicators, interviews and partner documents searchable in later cycles.

Short glossary

Table EN-050. Term – Working definition

Term	Working definition
Bartók model	A pedagogical and innovation approach based on deep knowledge of tradition, scientific systematisation and contemporary re-creation.
Art mediation	Any educational, community, digital or institutional practice that supports access to, interpretation of and engaged use of artistic content.
Art & Science	Joint development, educational and interpretive practice arising at the intersection of art, science and technology.
Talent pathway	A consciously supported life path from primary arts education through secondary and higher education to remaining in the field.
Island effect	A system failure resulting from low horizontal connectedness among institutions, programmes and actors.
Extended strategic space	Territory that is not identical with the narrow eligible programme area, but is strategically important for the functioning of the regional ecosystem.

Source: own compilation based on the Bartók strategy project documents, the completion instructions and the cited source system.

References

S1. Project basis document: BARTÓK STRATEGY 50% performance documentation (8-page version), uploaded PDF.

S2. Project basis document: ART&SCIENCE – Bartók Strategy 50% professional report (expanded 31-page version), uploaded PDF.

S3. Project basis document: Bartók Strategy and Foundational Study – full trilingual document; the present rewrite is based on its Hungarian-language part, uploaded PDF.

S4. Official programme source: Interreg VI-A Romania-Hungary Programme – programme summary / programme area.

S5. Official statistics: Eurostat – tertiary educational attainment of the 25–34 population.

S6. Official statistics: Eurostat – cultural employment methodology and 2024 cultural-employment news.

S7. Official statistics: Eurostat – cultural enterprises in the EU.

S8. Institutional source: ELI-ALPS Research Institute – mission, research infrastructure and areas of application.

S9. Institutional source: University of Szeged, Béla Bartók Faculty of Arts – educational and talent-development profile.

S10. Institutional source: West University of Timișoara / Faculty of Arts and Design – educational, research and design profile.

S11. Benchmark: Ars Electronica Futurelab.

S12. Benchmark: Science Gallery Network.

S13. Benchmark: ZKM | Center for Art and Media Karlsruhe.

S14. Benchmark: Timișoara 2023 European Capital of Culture – development and sustainability lessons.

Closing note on trilingual finalisation: the present Hungarian-language strategy was prepared so that its structure, data logic and annex system could serve as a basis for later English and Romanian versions. Translation cannot be purely literal: conceptual consistency, decision-making clarity and terminology alignment must be preserved across all language versions.

16.7. Annex – County action cards 2026–2030

The purpose of the action cards is to ensure that direct implementation logic follows from the county profiles. For each county, the yearly focus, the critical decision point, the primary partners and the measurement focus should be named explicitly.

Csongrád-Csanád – annual action card

Table EN-051. Year – County focus task

Year	County focus task
2026	Prepare the Bartók Lab pilot, map partnerships, identify ELI-ALPS connection points
2027	Launch first school-based and public-facing art & science programmes; start university modules
2028	Connect the digital platform and the lab network; organise joint HU–RO student projects
2029	Develop a high-visibility showcase and deepen creative-economy relations
2030	Evaluate, scale and reinforce the county's regional knowledge-centre role

Source: own compilation based on the Bartók strategy project documents, the completion instructions and the cited source system.

Table EN-052. Key partnership circle – Measurement focus – Decision-maker question

Key partnership circle	Measurement focus	Decision-maker question
Education sector, cultural institutions, scientific base, economic partners, civil and community actors	County-specific access, retention and visibility indicators tied to the local strategic role	Which intervention brings the largest improvement in access, retention or visibility?

Source: own compilation based on the Bartók strategy project documents, the completion instructions and the cited source system.

Use of the action card: at the end of each year, prepare a short 2–3 page county status report comparing the planned focus with actual implementation, and state explicitly what remains unchanged, what must be corrected and what should be phased out in the following year.

Mandatory annual output: county status sheet, indicator update, updated partner list, risk assessment.

Mandatory annual decision: identify one programme element to reinforce, one to modify and one to phase out.

Békés – annual action card

Table EN-053. Year – County focus task

Year	County focus task
2026	Conduct an access audit, plan Art-Bus routes, identify target points of the mentoring network
2027	Launch mobile programmes and ethno-design / makerspace pilots

2028	Expand career-guidance and mentored talent-pathway programmes
2029	Stabilise local creative micro-projects and community mediation
2030	Re-measure the territorial access gap and institutionalise successful programmes

Source: own compilation based on the Bartók strategy project documents, the completion instructions and the cited source system.

Table EN-054. Key partnership circle – Measurement focus – Decision-maker question

Key partnership circle	Measurement focus	Decision-maker question
Education sector, cultural institutions, scientific base, economic partners, civil and community actors	County-specific access, retention and visibility indicators tied to the local strategic role	Which intervention brings the largest improvement in access, retention or visibility?

Source: own compilation based on the Bartók strategy project documents, the completion instructions and the cited source system.

Use of the action card: at the end of each year, prepare a short 2–3 page county status report comparing the planned focus with actual implementation, and state explicitly what remains unchanged, what must be corrected and what should be phased out in the following year.

Mandatory annual output: county status sheet, indicator update, updated partner list, risk assessment.

Mandatory annual decision: identify one programme element to reinforce, one to modify and one to phase out.

Bács-Kiskun – annual action card

Table EN-055. Year – County focus task

Year	County focus task
2026	Map creative-economy and animation partners, open corporate contacts
2027	Launch a creative-voucher pilot and design–SME cooperations
2028	Expand visual-communication and incubation programmes
2029	Develop showcase and sales models linked to the regional brand
2030	Review and stabilise the status of the extended strategic space

Source: own compilation based on the Bartók strategy project documents, the completion instructions and the cited source system.

Table EN-056. Key partnership circle – Measurement focus – Decision-maker question

Key partnership circle	Measurement focus	Decision-maker question
Education sector, cultural institutions, scientific base, economic partners, civil and community actors	County-specific access, retention and visibility indicators tied to the local strategic role	Which intervention brings the largest improvement in access, retention or visibility?

Source: own compilation based on the Bartók strategy project documents, the completion instructions and the cited source system.

Use of the action card: at the end of each year, prepare a short 2–3 page county status report comparing the planned focus with actual implementation, and state explicitly what remains unchanged, what must be corrected and what should be phased out in the following year.

Mandatory annual output: county status sheet, indicator update, updated partner list, risk assessment.

Mandatory annual decision: identify one programme element to reinforce, one to modify and one to phase out.

Arad – annual action card

Table EN-057. Year – County focus task

Year	County focus task
2026	Assess partnership density and create a bilingual cooperation protocol
2027	Launch joint HU–RO pilots, mobile mediation and mentoring programmes
2028	Increase platform-based cooperation and database use
2029	Strengthen peripheral reach and common training / exchange programmes
2030	Evaluate trust capital, cooperation density and life-path effects

Source: own compilation based on the Bartók strategy project documents, the completion instructions and the cited source system.

Table EN-058. Key partnership circle – Measurement focus – Decision-maker question

Key partnership circle	Measurement focus	Decision-maker question
Education sector, cultural institutions, scientific base, economic partners, civil and community actors	County-specific access, retention and visibility indicators tied to the local strategic role	Which intervention brings the largest improvement in access, retention or visibility?

Source: own compilation based on the Bartók strategy project documents, the completion instructions and the cited source system.

Use of the action card: at the end of each year, prepare a short 2–3 page county status report comparing the planned focus with actual implementation, and state explicitly what remains unchanged, what must be corrected and what should be phased out in the following year.

Mandatory annual output: county status sheet, indicator update, updated partner list, risk assessment.

Mandatory annual decision: identify one programme element to reinforce, one to modify and one to phase out.

Timiș – annual action card

Table EN-059. Year – County focus task

Year	County focus task
2026	Select internationally visible pilots and mobilise UVT and cultural partners
2027	Launch an interactive art & science showcase and joint audience programmes
2028	Connect Timișoara's brand capacity to the regional partner network
2029	Organise high-prestige joint festival- or biennial-level appearances
2030	Reassess international positioning, brand role and knowledge-centre function

Source: own compilation based on the Bartók strategy project documents, the completion instructions and the cited source system.

Table EN-060. Key partnership circle – Measurement focus – Decision-maker question

Key partnership circle	Measurement focus	Decision-maker question
Education sector, cultural institutions, scientific base, economic partners, civil and community actors	County-specific access, retention and visibility indicators tied to the local strategic role	Which intervention brings the largest improvement in access, retention or visibility?

Source: own compilation based on the Bartók strategy project documents, the completion instructions and the cited source system.

Use of the action card: at the end of each year, prepare a short 2–3 page county status report comparing the planned focus with actual implementation, and state explicitly what remains unchanged, what must be corrected and what should be phased out in the following year.

Mandatory annual output: county status sheet, indicator update, updated partner list, risk assessment.

Mandatory annual decision: identify one programme element to reinforce, one to modify and one to phase out.

16.8. Annex – Intervention data sheets (12 flagship programmes)

The intervention sheets translate the strategy's most important programmes into operational project language. A decision-making strategy is useful only if its interventions are not merely attractive titles, but contain a target group, territorial focus, expected output, minimal condition, KPIs and risk-treatment logic.

I1 – Bartók Lab network

Objective and rationale: Link STEAM and Bartók's legacy in school and cultural spaces.

Primary target group: Primary and secondary students, teachers.

Suggested territorial focus: Szeged, Timișoara, Kecskemét and Békéscsaba as pilot sites.

Table EN-061. Expected direct output – Minimum condition – Primary KPIs

Expected direct output	Minimum condition	Primary KPIs
pilot programme, partnership agreement, communication and data-collection protocol	designated responsible institution, budget envelope, partner letter of intent, measurement plan	number of pilot labs; students involved; learning materials created; art & science demo projects

Source: own compilation based on the Bartók strategy project documents, the completion instructions and the cited source system.

Table EN-062. Main risk – Handling response – Decision-maker trigger

Main risk	Handling response	Decision-maker trigger
capacity shortage / low participation / partnership blockage	smaller pilot size, stronger mentoring, joint communication, monthly review of indicators	if there is no measurable output within 6 months, the programme must be modified or repositioned

Source: own compilation based on the Bartók strategy project documents, the completion instructions and the cited source system.

Operational interpretation: this programme element should not function as an isolated development, but as one module of the whole system. It can be considered successful only if it connects to at least one other programme element.

Minimum documentation: short project description, partner list, target-group definition, data-management and monitoring sheet.

Minimum review: mid-term status, final evaluation and lessons extract for the next round.

I2 – Art-Bus and mobile art laboratory

Objective and rationale: Reduce the access gap of small settlements through a mobile, experience-based and technologically supported programme.

Primary target group: Students in small settlements and disadvantaged communities.

Suggested territorial focus: Peripheral areas of Békés and Arad.

Table EN-063. Expected direct output – Minimum condition – Primary KPIs

Expected direct output	Minimum condition	Primary KPIs
pilot programme, partnership agreement, communication and data-collection protocol	designated responsible institution, budget envelope, partner letter of intent, measurement plan	settlements reached; first-time participants; repeat participation

Source: own compilation based on the Bartók strategy project documents, the completion instructions and the cited source system.

Table EN-064. Main risk – Handling response – Decision-maker trigger

Main risk	Handling response	Decision-maker trigger
capacity shortage / low participation / partnership blockage	smaller pilot size, stronger mentoring, joint communication, monthly review of indicators	if there is no measurable output within 6 months, the programme must be modified or repositioned

Source: own compilation based on the Bartók strategy project documents, the completion instructions and the cited source system.

Operational interpretation: this programme element should not function as an isolated development, but as one module of the whole system. It can be considered successful only if it connects to at least one other programme element.

Minimum documentation: short project description, partner list, target-group definition, data-management and monitoring sheet.

Minimum review: mid-term status, final evaluation and lessons extract for the next round.

I3 – Regional mentoring network

Objective and rationale: Retain talents in the field, support career guidance and professional mediation.

Primary target group: Young talents, students and early-career actors.

Suggested territorial focus: Whole region with county hubs.

Table EN-065. Expected direct output – Minimum condition – Primary KPIs

Expected direct output	Minimum condition	Primary KPIs
pilot programme, partnership agreement, communication and data-collection protocol	designated responsible institution, budget envelope, partner letter of intent, measurement plan	mentor–mentee pairs; staying-on-path proxy; progression rate

Source: own compilation based on the Bartók strategy project documents, the completion instructions and the cited source system.

Table EN-066. Main risk – Handling response – Decision-maker trigger

Main risk	Handling response	Decision-maker trigger
capacity shortage / low participation / partnership blockage	smaller pilot size, stronger mentoring, joint communication, monthly review of indicators	if there is no measurable output within 6 months, the programme must be modified or repositioned

Source: own compilation based on the Bartók strategy project documents, the completion instructions and the cited source system.

Operational interpretation: this programme element should not function as an isolated development, but as one module of the whole system. It can be considered successful only if it connects to at least one other programme element.

Minimum documentation: short project description, partner list, target-group definition, data-management and monitoring sheet.

Minimum review: mid-term status, final evaluation and lessons extract for the next round.

I4 – Talent Passport system

Objective and rationale: Create vertical permeability between primary, secondary and higher education and the creative economy.

Primary target group: Students following an arts-study path.

Suggested territorial focus: HU–RO partner institutions.

Table EN-067. Expected direct output – Minimum condition – Primary KPIs

Expected direct output	Minimum condition	Primary KPIs
pilot programme, partnership agreement, communication and data-collection protocol	designated responsible institution, budget envelope, partner letter of intent, measurement plan	registered talent pathways; inter-institutional transitions; scholarship recipients

Source: own compilation based on the Bartók strategy project documents, the completion instructions and the cited source system.

Table EN-068. Main risk – Handling response – Decision-maker trigger

Main risk	Handling response	Decision-maker trigger
capacity shortage / low participation / partnership blockage	smaller pilot size, stronger mentoring, joint communication, monthly review of indicators	if there is no measurable output within 6 months, the programme must be modified or repositioned

Source: own compilation based on the Bartók strategy project documents, the completion instructions and the cited source system.

Operational interpretation: this programme element should not function as an isolated development, but as one module of the whole system. It can be considered successful only if it connects to at least one other programme element.

Minimum documentation: short project description, partner list, target-group definition, data-management and monitoring sheet.

Minimum review: mid-term status, final evaluation and lessons extract for the next round.

I5 – Trilingual digital knowledge space

Objective and rationale: Create a HU–RO–EN digital platform with courses, videos, teaching materials and a partner database.

Primary target group: Teachers, students, institutions, audiences.

Suggested territorial focus: Online with regional coverage.

Table EN-069. Expected direct output – Minimum condition – Primary KPIs

Expected direct output	Minimum condition	Primary KPIs
pilot programme, partnership agreement, communication and data-collection protocol	designated responsible institution, budget envelope, partner letter of intent, measurement plan	active users; uploaded contents; joint HU–RO projects

Source: own compilation based on the Bartók strategy project documents, the completion instructions and the cited source system.

Table EN-070. Main risk – Handling response – Decision-maker trigger

Main risk	Handling response	Decision-maker trigger
capacity shortage / low participation / partnership blockage	smaller pilot size, stronger mentoring, joint communication, monthly review of indicators	if there is no measurable output within 6 months, the programme must be modified or repositioned

Source: own compilation based on the Bartók strategy project documents, the completion instructions and the cited source system.

Operational interpretation: this programme element should not function as an isolated development, but as one module of the whole system. It can be considered successful only if it connects to at least one other programme element.

Minimum documentation: short project description, partner list, target-group definition, data-management and monitoring sheet.

Minimum review: mid-term status, final evaluation and lessons extract for the next round.

I6 – Cross-border database and resource repository

Objective and rationale: Create a searchable system of institutional, professional and equipment capacities.

Primary target group: Institution heads, artists, project managers.

Suggested territorial focus: Szeged–Arad–Timișoara–Kecskemét axis.

Table EN-071. Expected direct output – Minimum condition – Primary KPIs

Expected direct output	Minimum condition	Primary KPIs
pilot programme, partnership agreement, communication and data-collection protocol	designated responsible institution, budget envelope, partner letter of intent, measurement plan	registered partners; cooperations created; shared infrastructure use

Source: own compilation based on the Bartók strategy project documents, the completion instructions and the cited source system.

Table EN-072. Main risk – Handling response – Decision-maker trigger

Main risk	Handling response	Decision-maker trigger
capacity shortage / low participation / partnership blockage	smaller pilot size, stronger mentoring, joint communication, monthly review of indicators	if there is no measurable output within 6 months, the programme must be modified or repositioned

Source: own compilation based on the Bartók strategy project documents, the completion instructions and the cited source system.

Operational interpretation: this programme element should not function as an isolated development, but as one module of the whole system. It can be considered successful only if it connects to at least one other programme element.

Minimum documentation: short project description, partner list, target-group definition, data-management and monitoring sheet.

Minimum review: mid-term status, final evaluation and lessons extract for the next round.

I7 – Creative Voucher programme

Objective and rationale: Link SMEs and creative actors by stimulating demand.

Primary target group: SMEs, creative entrepreneurs, designers.

Suggested territorial focus: Bács-Kiskun, Csongrád-Csanád and Timiș.

Table EN-073. Expected direct output – Minimum condition – Primary KPIs

Expected direct output	Minimum condition	Primary KPIs
pilot programme, partnership agreement, communication and data-collection protocol	designated responsible institution, budget envelope, partner letter of intent, measurement plan	vouchers issued; corporate collaborations; repeat commissions

Source: own compilation based on the Bartók strategy project documents, the completion instructions and the cited source system.

Table EN-074. Main risk – Handling response – Decision-maker trigger

Main risk	Handling response	Decision-maker trigger
capacity shortage / low participation / partnership blockage	smaller pilot size, stronger mentoring, joint communication, monthly review of indicators	if there is no measurable output within 6 months, the programme must be modified or repositioned

Source: own compilation based on the Bartók strategy project documents, the completion instructions and the cited source system.

Operational interpretation: this programme element should not function as an isolated development, but as one module of the whole system. It can be considered successful only if it connects to at least one other programme element.

Minimum documentation: short project description, partner list, target-group definition, data-management and monitoring sheet.

Minimum review: mid-term status, final evaluation and lessons extract for the next round.

I8 – Residency and incubation network

Objective and rationale: Help early-career creators and interdisciplinary teams remain in the region.

Primary target group: Artists, students, art & tech teams.

Suggested territorial focus: Szeged, Timișoara, Kecskemét and Békés.

Table EN-075. Expected direct output – Minimum condition – Primary KPIs

Expected direct output	Minimum condition	Primary KPIs
pilot programme, partnership agreement, communication and data-collection protocol	designated responsible institution, budget envelope, partner letter of intent, measurement plan	number of residents; projects created; regional retention rate

Source: own compilation based on the Bartók strategy project documents, the completion instructions and the cited source system.

Table EN-076. Main risk – Handling response – Decision-maker trigger

Main risk	Handling response	Decision-maker trigger
capacity shortage / low participation / partnership blockage	smaller pilot size, stronger mentoring, joint communication, monthly review of indicators	if there is no measurable output within 6 months, the programme must be modified or repositioned

Source: own compilation based on the Bartók strategy project documents, the completion instructions and the cited source system.

Operational interpretation: this programme element should not function as an isolated development, but as one module of the whole system. It can be considered successful only if it connects to at least one other programme element.

Minimum documentation: short project description, partner list, target-group definition, data-management and monitoring sheet.

Minimum review: mid-term status, final evaluation and lessons extract for the next round.

I9 – Art & Tech vocational module

Objective and rationale: Develop skills of digital curator, sound engineer, creative technologist and visual interpreter.

Primary target group: Secondary and higher-education students.

Suggested territorial focus: University and vocational hubs.

Table EN-077. Expected direct output – Minimum condition – Primary KPIs

Expected direct output	Minimum condition	Primary KPIs
pilot programme, partnership agreement, communication and data-collection protocol	designated responsible institution, budget envelope, partner letter of intent, measurement plan	modules launched; graduates; partner internships

Source: own compilation based on the Bartók strategy project documents, the completion instructions and the cited source system.

Table EN-078. Main risk – Handling response – Decision-maker trigger

Main risk	Handling response	Decision-maker trigger
capacity shortage / low participation / partnership blockage	smaller pilot size, stronger mentoring, joint communication, monthly review of indicators	if there is no measurable output within 6 months, the programme must be modified or repositioned

Source: own compilation based on the Bartók strategy project documents, the completion instructions and the cited source system.

Operational interpretation: this programme element should not function as an isolated development, but as one module of the whole system. It can be considered successful only if it connects to at least one other programme element.

Minimum documentation: short project description, partner list, target-group definition, data-management and monitoring sheet.

Minimum review: mid-term status, final evaluation and lessons extract for the next round.

I10 – Light and Sound showcase / festival

Objective and rationale: Create a high-visibility regional brand event based on science and art.

Primary target group: Broad audience, decision-makers, international partners.

Suggested territorial focus: Szeged–Timișoara axis.

Table EN-079. Expected direct output – Minimum condition – Primary KPIs

Expected direct output	Minimum condition	Primary KPIs
pilot programme, partnership agreement, communication and data-collection protocol	designated responsible institution, budget envelope, partner letter of intent, measurement plan	visitor numbers; international press / partner appearances; new cooperations

Source: own compilation based on the Bartók strategy project documents, the completion instructions and the cited source system.

Table EN-080. Main risk – Handling response – Decision-maker trigger

Main risk	Handling response	Decision-maker trigger
capacity shortage / low participation / partnership blockage	smaller pilot size, stronger mentoring, joint communication, monthly review of indicators	if there is no measurable output within 6 months, the programme must be modified or repositioned

Source: own compilation based on the Bartók strategy project documents, the completion instructions and the cited source system.

Operational interpretation: this programme element should not function as an isolated development, but as one module of the whole system. It can be considered successful only if it connects to at least one other programme element.

Minimum documentation: short project description, partner list, target-group definition, data-management and monitoring sheet.

Minimum review: mid-term status, final evaluation and lessons extract for the next round.

I11 – Interactive pop-up galleries and community programmes

Objective and rationale: Reach new audiences through mobile, experience-based formats.

Primary target group: Young people, families, first-time audiences.

Suggested territorial focus: Whole region, especially small settlements.

Table EN-081. Expected direct output – Minimum condition – Primary KPIs

Expected direct output	Minimum condition	Primary KPIs
pilot programme, partnership agreement, communication and data-collection protocol	designated responsible institution, budget envelope, partner letter of intent, measurement plan	share of new audiences; feedback index; local partner relations

Source: own compilation based on the Bartók strategy project documents, the completion instructions and the cited source system.

Table EN-082. Main risk – Handling response – Decision-maker trigger

Main risk	Handling response	Decision-maker trigger
capacity shortage / low participation / partnership blockage	smaller pilot size, stronger mentoring, joint communication, monthly review of indicators	if there is no measurable output within 6 months, the programme must be modified or repositioned

Source: own compilation based on the Bartók strategy project documents, the completion instructions and the cited source system.

Operational interpretation: this programme element should not function as an isolated development, but as one module of the whole system. It can be considered successful only if it connects to at least one other programme element.

Minimum documentation: short project description, partner list, target-group definition, data-management and monitoring sheet.

Minimum review: mid-term status, final evaluation and lessons extract for the next round.

I12 – Monitoring dashboard and decision-support system

Objective and rationale: Enable continuous tracking and decision-maker interpretation of the strategy.

Primary target group: Programme owners, maintainers, decision-makers.

Suggested territorial focus: Regional level.

Table EN-083. Expected direct output – Minimum condition – Primary KPIs

Expected direct output	Minimum condition	Primary KPIs
pilot programme, partnership agreement, communication and data-collection protocol	designated responsible institution, budget envelope, partner letter of intent, measurement plan	share of uploaded indicators; quarterly reports; decision reaction time

Source: own compilation based on the Bartók strategy project documents, the completion instructions and the cited source system.

Table EN-084. Main risk – Handling response – Decision-maker trigger

Main risk	Handling response	Decision-maker trigger
capacity shortage / low participation / partnership blockage	smaller pilot size, stronger mentoring, joint communication, monthly review of indicators	if there is no measurable output within 6 months, the programme must be modified or repositioned

Source: own compilation based on the Bartók strategy project documents, the completion instructions and the cited source system.

Operational interpretation: this programme element should not function as an isolated development, but as one module of the whole system. It can be considered successful only if it connects to at least one other programme element.

Minimum documentation: short project description, partner list, target-group definition, data-management and monitoring sheet.

Minimum review: mid-term status, final evaluation and lessons extract for the next round.

16.9. Annex – Partnership and institutional inventory

One of the strategy's central recognitions is the island effect: existing institutions, knowledge bases and programmes often do not form a network even when they are physically close or follow similar aims. The purpose of the inventory is to transform this fragmentation into a visible cooperation structure.

Table EN-085. Partner group – Typical actors – Strategic function

Partner group	Typical actors	Strategic function
Education sector	arts schools, arts secondary schools, university faculties, pedagogical service providers	data, mediation, access, professional legitimacy
Cultural institutions	museums, cultural centres, festivals, libraries, performance venues	audience relations, local anchoring, visibility
Scientific and innovation base	universities, ELI-ALPS, labs, research groups	art & science, methodology, innovation
Economic partners	SMEs, chambers, design firms, technology companies	demand, labour-market linkage, creative-economy integration
Civil and community actors	associations, foundations, local communities, minority/cross-border organisations	social embeddedness, outreach, trust building

Source: own compilation based on the Bartók strategy project documents, the completion instructions and the cited source system.

Csongrád-Csanád – partnership inventory

Table EN-086. Partnership level – Example types – Why is it important?

Partnership level	Example types	Why is it important?
Educational hubs	county arts schools, arts secondary schools, higher-education links	entry points, talent pathway, methodological innovation
Cultural mediators	museums, galleries, cultural centres, festival organisers	audience development, territorial reach, visibility
Scientific / innovation partners	ELI-ALPS, university labs, research groups	art & science, prototyping, knowledge transfer
Economic and civic connectors	chambers, SMEs, foundations, community organisations	retention, demand-side stimulus, community anchoring

Source: own compilation based on the Bartók strategy project documents, the completion instructions and the cited source system.

Inventory use: the county management should name at least one anchor institution in every partner group to which programme planning and data collection can be linked back. This is what makes cooperation density measurable.

Minimum fields: name, role, territorial coverage, contact person, data status, level of cooperation.

Annual update: separate new entrants, exits, active and inactive partners.

Békés – partnership inventory

Table EN-087. Partnership level – Example types – Why is it important?

Partnership level	Example types	Why is it important?
Educational hubs	county arts schools, arts secondary schools, higher-education links	entry points, talent pathway, methodological innovation
Cultural mediators	museums, galleries, cultural centres, festival organisers	audience development, territorial reach, visibility
Scientific / innovation partners	ELI-ALPS, university labs, research groups	art & science, prototyping, knowledge transfer
Economic and civic connectors	chambers, SMEs, foundations, community organisations	retention, demand-side stimulus, community anchoring

Source: own compilation based on the Bartók strategy project documents, the completion instructions and the cited source system.

Inventory use: the county management should name at least one anchor institution in every partner group to which programme planning and data collection can be linked back. This is what makes cooperation density measurable.

Minimum fields: name, role, territorial coverage, contact person, data status, level of cooperation.

Annual update: separate new entrants, exits, active and inactive partners.

Arad – partnership inventory

Table EN-088. Partnership level – Example types – Why is it important?

Partnership level	Example types	Why is it important?
Educational hubs	county arts schools, arts secondary schools, higher-education links	entry points, talent pathway, methodological innovation
Cultural mediators	museums, galleries, cultural centres, festival organisers	audience development, territorial reach, visibility
Scientific / innovation partners	ELI-ALPS, university labs, research groups	art & science, prototyping, knowledge transfer
Economic and civic connectors	chambers, SMEs, foundations, community organisations	retention, demand-side stimulus, community anchoring

Source: own compilation based on the Bartók strategy project documents, the completion instructions and the cited source system.

Inventory use: the county management should name at least one anchor institution in every partner group to which programme planning and data collection can be linked back. This is what makes cooperation density measurable.

Minimum fields: name, role, territorial coverage, contact person, data status, level of cooperation.

Annual update: separate new entrants, exits, active and inactive partners.

Timiș – partnership inventory

Table EN-089. Partnership level – Example types – Why is it important?

Partnership level	Example types	Why is it important?
Educational hubs	county arts schools, arts secondary schools, higher-education links	entry points, talent pathway, methodological innovation
Cultural mediators	museums, galleries, cultural centres, festival organisers	audience development, territorial reach, visibility
Scientific / innovation partners	ELI-ALPS, university labs, research groups	art & science, prototyping, knowledge transfer
Economic and civic connectors	chambers, SMEs, foundations, community organisations	retention, demand-side stimulus, community anchoring

Source: own compilation based on the Bartók strategy project documents, the completion instructions and the cited source system.

Inventory use: the county management should name at least one anchor institution in every partner group to which programme planning and data collection can be linked back. This is what makes cooperation density measurable.

Minimum fields: name, role, territorial coverage, contact person, data status, level of cooperation.

Annual update: separate new entrants, exits, active and inactive partners.

Bács-Kiskun – partnership inventory

Table EN-090. Partnership level – Example types – Why is it important?

Partnership level	Example types	Why is it important?
Educational hubs	county arts schools, arts secondary schools, higher-education links	entry points, talent pathway, methodological innovation
Cultural mediators	museums, galleries, cultural centres, festival organisers	audience development, territorial reach, visibility
Scientific / innovation partners	ELI-ALPS, university labs, research groups	art & science, prototyping, knowledge transfer
Economic and civic connectors	chambers, SMEs, foundations, community organisations	retention, demand-side stimulus, community anchoring

Source: own compilation based on the Bartók strategy project documents, the completion instructions and the cited source system.

Inventory use: the county management should name at least one anchor institution in every partner group to which programme planning and data collection can be linked back. This is what makes cooperation density measurable.

Minimum fields: name, role, territorial coverage, contact person, data status, level of cooperation.

Annual update: separate new entrants, exits, active and inactive partners.

16.10. Annex – Stakeholder life-path and intervention cards

During implementation it is not enough to think in terms of institutions and programmes; one must also see what barriers the different actor groups face and which interventions promise the most tangible improvement for them.

Leaders of primary-level arts-education institutions

Starting problem: fragmented access, equipment shortages, difficult small-settlement reach

Desired state: clear partnership and data-collection framework, digital and mobile support

Table EN-091. Primary intervention channel – Why is this key? – Suggested measurement focus

Primary intervention channel	Why is this key?	Suggested measurement focus
Art-Bus, indicator matrix, platform, methodological training	For the given actor group, this is the channel that can generate the fastest and most tangible system-level improvement.	access rate, number of first-time entrants, teacher training

Source: own compilation based on the Bartók strategy project documents, the completion instructions and the cited source system.

Operational use: during programme planning, each major intervention should specify which stakeholder card it primarily responds to.

Evaluation use: the annual report should indicate whether system readability and usability improved for the given actor group.

Teachers

Starting problem: methodological overload, little up-to-date content

Desired state: usable Bartók and STEAM modules, community knowledge repository

Table EN-092. Primary intervention channel – Why is this key? – Suggested measurement focus

Primary intervention channel	Why is this key?	Suggested measurement focus
Bartók Lab, trilingual digital knowledge space, mentoring network	For the given actor group, this is the channel that can generate the fastest and most tangible system-level improvement.	number of teachers using modules, satisfaction, change in lesson types

Source: own compilation based on the Bartók strategy project documents, the completion instructions and the cited source system.

Operational use: during programme planning, each major intervention should specify which stakeholder card it primarily responds to.

Evaluation use: the annual report should indicate whether system readability and usability improved for the given actor group.

Secondary-school students

Starting problem: uncertain career image, few visible creative life paths

Desired state: permeable talent pathway, practical projects, mentors

Table EN-093. Primary intervention channel – Why is this key? – Suggested measurement focus

Primary intervention channel	Why is this key?	Suggested measurement focus
Talent Passport, residency, art & tech module	For the given actor group, this is the channel that can generate the fastest and most tangible system-level improvement.	progression rate, staying-on-path proxy

Source: own compilation based on the Bartók strategy project documents, the completion instructions and the cited source system.

Operational use: during programme planning, each major intervention should specify which stakeholder card it primarily responds to.

Evaluation use: the annual report should indicate whether system readability and usability improved for the given actor group.

Higher-education and research partners

Starting problem: isolated capacities, few common pilots

Desired state: regional workshop network and a research–education–audience connection

Table EN-094. Primary intervention channel – Why is this key? – Suggested measurement focus

Primary intervention channel	Why is this key?	Suggested measurement focus
ELI-ALPS partnership, joint HU–RO modules, showcase	For the given actor group, this is the channel that can generate the fastest and most tangible system-level improvement.	number of joint projects, students involved

Source: own compilation based on the Bartók strategy project documents, the completion instructions and the cited source system.

Operational use: during programme planning, each major intervention should specify which stakeholder card it primarily responds to.

Evaluation use: the annual report should indicate whether system readability and usability improved for the given actor group.

Cultural institutions

Starting problem: classical mediation form, difficulty reaching new audiences

Desired state: interactive, data-driven and youth-oriented programmes

Table EN-095. Primary intervention channel – Why is this key? – Suggested measurement focus

Primary intervention channel	Why is this key?	Suggested measurement focus
pop-up galleries, benchmark adaptations, digital platform	For the given actor group, this is the channel that can generate the fastest and most tangible system-level improvement.	share of new audiences, repeat visitors

Source: own compilation based on the Bartók strategy project documents, the completion instructions and the cited source system.

Operational use: during programme planning, each major intervention should specify which stakeholder card it primarily responds to.

Evaluation use: the annual report should indicate whether system readability and usability improved for the given actor group.

Independent artists and creators

Starting problem: livelihood uncertainty, few network resources

Desired state: locally operating residency and incubation environment

Table EN-096. Primary intervention channel – Why is this key? – Suggested measurement focus

Primary intervention channel	Why is this key?	Suggested measurement focus
residency network, cross-border database, mentoring programme	For the given actor group, this is the channel that can generate the fastest and most tangible system-level improvement.	number of residents, new projects, regional retention

Source: own compilation based on the Bartók strategy project documents, the completion instructions and the cited source system.

Operational use: during programme planning, each major intervention should specify which stakeholder card it primarily responds to.

Evaluation use: the annual report should indicate whether system readability and usability improved for the given actor group.

SMEs and economic partners

Starting problem: few relations with the arts sector

Desired state: visible business offer and creative-service market

Table EN-097. Primary intervention channel – Why is this key? – Suggested measurement focus

Primary intervention channel	Why is this key?	Suggested measurement focus
creative voucher, chamber partnerships, design pilots	For the given actor group, this is the channel that can generate the	number of collaborations, repeat commissions

	fastest and most tangible system-level improvement.	

Source: own compilation based on the Bartók strategy project documents, the completion instructions and the cited source system.

Operational use: during programme planning, each major intervention should specify which stakeholder card it primarily responds to.

Evaluation use: the annual report should indicate whether system readability and usability improved for the given actor group.

Decision-makers and maintainers

Starting problem: difficult to survey a multi-actor system

Desired state: comparable, short, indicator-based decision support

Table EN-098. Primary intervention channel – Why is this key? – Suggested measurement focus

Primary intervention channel	Why is this key?	Suggested measurement focus
monitoring dashboard, annual status sheets, county action cards	For the given actor group, this is the channel that can generate the fastest and most tangible system-level improvement.	quarterly reports, decision reaction time

Source: own compilation based on the Bartók strategy project documents, the completion instructions and the cited source system.

Operational use: during programme planning, each major intervention should specify which stakeholder card it primarily responds to.

Evaluation use: the annual report should indicate whether system readability and usability improved for the given actor group.

16.11. Annex – Annual report templates and decision gates

Implementation can be steered only if annual reports are not ad hoc summaries, but unified decision-preparation documents. The templates below record the minimum content expected at the end of each year.

2026. grounding report

Table EN-099. Mandatory content core – Key decision-maker question – Minimum annex

Mandatory content core	Key decision-maker question	Minimum annex
partnership network, status of 50 interviews, validation of the indicator system, county profile update	Is the system able to produce data, and are the roles clear?	indicator table + short county status sheet + risk summary

Source: own compilation based on the Bartók strategy project documents, the completion instructions and the cited source system.

Table EN-100. What must be highlighted separately? – What triggers mandatory intervention? – What counts as a good sign?

What must be highlighted separately?	What triggers mandatory intervention?	What counts as a good sign?
access gap, partnership density, staying-on-path and new-audience indicators	if there is no improvement in key indicators in two consecutive reports, programme correction is required	results are measurable not only in the centres, but also in peripheral territories

Source: own compilation based on the Bartók strategy project documents, the completion instructions and the cited source system.

Reporting principle: the annual report cannot be a merely narrative summary. Every statement should be supported either by an indicator, documented interview / field feedback, or cost and partner data.

2027. pilot report

Table EN-101. Mandatory content core – Key decision-maker question – Minimum annex

Mandatory content core	Key decision-maker question	Minimum annex
reach of the first pilots, participation, target-group composition, early lessons	Which programmes are scalable and which must be redesigned?	indicator table + short county status sheet + risk summary

Source: own compilation based on the Bartók strategy project documents, the completion instructions and the cited source system.

Table EN-102. What must be highlighted separately? – What triggers mandatory intervention? – What counts as a good sign?

What must be highlighted separately?	What triggers mandatory intervention?	What counts as a good sign?
access gap, partnership density, staying-on-path and new-audience indicators	if there is no improvement in key indicators in two consecutive reports, programme correction is required	results are measurable not only in the centres, but also in peripheral territories

Source: own compilation based on the Bartók strategy project documents, the completion instructions and the cited source system.

Reporting principle: the annual report cannot be a merely narrative summary. Every statement should be supported either by an indicator, documented interview / field feedback, or cost and partner data.

2028. integration report

Table EN-103. Mandatory content core – Key decision-maker question – Minimum annex

Mandatory content core	Key decision-maker question	Minimum annex
HU–RO cooperations, art & science projects, platform use, joint trainings	Has a real system connection emerged among art, education and science?	indicator table + short county status sheet + risk summary

Source: own compilation based on the Bartók strategy project documents, the completion instructions and the cited source system.

Table EN-104. What must be highlighted separately? – What triggers mandatory intervention? – What counts as a good sign?

What must be highlighted separately?	What triggers mandatory intervention?	What counts as a good sign?
access gap, partnership density, staying-on-path and new-audience indicators	if there is no improvement in key indicators in two consecutive reports, programme correction is required	results are measurable not only in the centres, but also in peripheral territories

Source: own compilation based on the Bartók strategy project documents, the completion instructions and the cited source system.

Reporting principle: the annual report cannot be a merely narrative summary. Every statement should be supported either by an indicator, documented interview / field feedback, or cost and partner data.

2029. expansion report

Table EN-105. Mandatory content core – Key decision-maker question – Minimum annex

Mandatory content core	Key decision-maker question	Minimum annex
evolution of county differences, reach to new audiences, linkage to the creative economy	Have the programmes moved beyond the centres, and has access improved?	indicator table + short county status sheet + risk summary

Source: own compilation based on the Bartók strategy project documents, the completion instructions and the cited source system.

Table EN-106. What must be highlighted separately? – What triggers mandatory intervention? – What counts as a good sign?

What must be highlighted separately?	What triggers mandatory intervention?	What counts as a good sign?
access gap, partnership density, staying-on-path and new-audience indicators	if there is no improvement in key indicators in two consecutive reports, programme correction is required	results are measurable not only in the centres, but also in peripheral territories

Source: own compilation based on the Bartók strategy project documents, the completion instructions and the cited source system.

Reporting principle: the annual report cannot be a merely narrative summary. Every statement should be supported either by an indicator, documented interview / field feedback, or cost and partner data.

2030. final and future-planning report

Table EN-107. Mandatory content core – Key decision-maker question – Minimum annex

Mandatory content core	Key decision-maker question	Minimum annex
sustainability, institutionalisation, source mix, priorities of the next cycle	What should remain permanent, what should be transformed, and what new goals are justified?	indicator table + short county status sheet + risk summary

Source: own compilation based on the Bartók strategy project documents, the completion instructions and the cited source system.

Table EN-108. What must be highlighted separately? – What triggers mandatory intervention? – What counts as a good sign?

What must be highlighted separately?	What triggers mandatory intervention?	What counts as a good sign?
access gap, partnership density, staying-on-path and new-audience indicators	if there is no improvement in key indicators in two consecutive reports, programme correction is required	results are measurable not only in the centres, but also in peripheral territories

Source: own compilation based on the Bartók strategy project documents, the completion instructions and the cited source system.

Reporting principle: the annual report cannot be a merely narrative summary. Every statement should be supported either by an indicator, documented interview / field feedback, or cost and partner data.

16.12. Annex – Translation and communication protocol for trilingual finalisation

Because the final contractual output is a trilingual strategy and foundational study, the later English and Romanian versions of the Hungarian professional text cannot be purely literal translations. The three versions must preserve the same professional system, data logic and decision-making clarity.

Table EN-109. Communication level – What should be watched carefully? – Suggested solution

Communication level	What should be watched carefully?	Suggested solution
Decision-maker extract	short, clear, indicator-based and action-oriented language	prepare a separate 2–4 page executive brief in each language
Main professional body	conceptual consistency and precise terminology	use a common terminology glossary and style sheet
Tables and figures	editable tables and equivalent figure wording	translate all headers, captions, labels and legends; keep visual comparability

Partner communication	same meaning across institutional cultures	validate core institutional and territorial terms with partners

Source: own compilation based on the Bartók strategy project documents, the completion instructions and the cited source system.

During trilingual finalisation, particular care must be taken to ensure that the distinction between the programme area and the extended strategic impact area appears in every language according to the same logic; otherwise misunderstandings may arise in both implementation and communication.

16.13. Annex – Research and implementation data-sheet templates

Implementation and later auditability improve significantly if the programme has not only indicators and annual reports, but also unified data sheets. The templates below are not administrative excess, but the memory infrastructure of the programme.

Programme start-up sheet

Purpose: ensure that the aim, target group, territorial focus, partners and minimum indicators of a programme element are fixed at launch.

Table EN-110. Mandatory field – Why is it important? – Example / note

Mandatory field	Why is it important?	Example / note
identifier and date	searchability and timing	code, date of completion, version number
responsible person / institution	clear accountability	name, institution, contact
target group / scope	traceability of relevance	who is affected, where, in what scale
key indicators / evidence	measurability and later reporting	minimum 2–5 indicators or evidence items
risks / notes	supports corrective intervention	obstacle, uncertainty, required decision

Source: own compilation based on the Bartók strategy project documents, the completion instructions and the cited source system.

Recommendation: prepare both a short digital and a printable version of each template.

Minimum principle: the same fields should appear in Hungarian, Romanian and English working environments as well.

Strategic benefit: unified data sheets ensure that later reporting, translation, evaluation and re-design start not from new data collection, but from a well-structured project memory.

Partnership cooperation sheet

Purpose: ensure that role, capacity and level of connection are recorded through the same fields for every new partner.

Table EN-111. Mandatory field – Why is it important? – Example / note

Mandatory field	Why is it important?	Example / note
identifier and date	searchability and timing	code, date of completion, version number
responsible person / institution	clear accountability	name, institution, contact
target group / scope	traceability of relevance	who is affected, where, in what scale
key indicators / evidence	measurability and later reporting	minimum 2–5 indicators or evidence items
risks / notes	supports corrective intervention	obstacle, uncertainty, required decision

Source: own compilation based on the Bartók strategy project documents, the completion instructions and the cited source system.

Recommendation: prepare both a short digital and a printable version of each template.

Minimum principle: the same fields should appear in Hungarian, Romanian and English working environments as well.

Strategic benefit: unified data sheets ensure that later reporting, translation, evaluation and re-design start not from new data collection, but from a well-structured project memory.

County status sheet

Purpose: record annually, in short form, the county's state of access, retention and visibility.

Table EN-112. Mandatory field – Why is it important? – Example / note

Mandatory field	Why is it important?	Example / note
identifier and date	searchability and timing	code, date of completion, version number
responsible person / institution	clear accountability	name, institution, contact
target group / scope	traceability of relevance	who is affected, where, in what scale
key indicators / evidence	measurability and later reporting	minimum 2–5 indicators or evidence items
risks / notes	supports corrective intervention	obstacle, uncertainty, required decision

Source: own compilation based on the Bartók strategy project documents, the completion instructions and the cited source system.

Recommendation: prepare both a short digital and a printable version of each template.

Minimum principle: the same fields should appear in Hungarian, Romanian and English working environments as well.

Strategic benefit: unified data sheets ensure that later reporting, translation, evaluation and re-design start not from new data collection, but from a well-structured project memory.

Institutional self-assessment sheet

Purpose: allow participating institutions to assess their own methodological, digital and partnership maturity in a unified way.

Table EN-113. Mandatory field – Why is it important? – Example / note

Mandatory field	Why is it important?	Example / note
identifier and date	searchability and timing	code, date of completion, version number
responsible person / institution	clear accountability	name, institution, contact
target group / scope	traceability of relevance	who is affected, where, in what scale
key indicators / evidence	measurability and later reporting	minimum 2–5 indicators or evidence items
risks / notes	supports corrective intervention	obstacle, uncertainty, required decision

Source: own compilation based on the Bartók strategy project documents, the completion instructions and the cited source system.

Recommendation: prepare both a short digital and a printable version of each template.

Minimum principle: the same fields should appear in Hungarian, Romanian and English working environments as well.

Strategic benefit: unified data sheets ensure that later reporting, translation, evaluation and re-design start not from new data collection, but from a well-structured project memory.

Teacher training sheet

Purpose: track methodological and digital development.

Table EN-114. Mandatory field – Why is it important? – Example / note

Mandatory field	Why is it important?	Example / note
identifier and date	searchability and timing	code, date of completion, version number
responsible person / institution	clear accountability	name, institution, contact

target group / scope	traceability of relevance	who is affected, where, in what scale
key indicators / evidence	measurability and later reporting	minimum 2–5 indicators or evidence items
risks / notes	supports corrective intervention	obstacle, uncertainty, required decision

Source: own compilation based on the Bartók strategy project documents, the completion instructions and the cited source system.

Recommendation: prepare both a short digital and a printable version of each template.

Minimum principle: the same fields should appear in Hungarian, Romanian and English working environments as well.

Strategic benefit: unified data sheets ensure that later reporting, translation, evaluation and re-design start not from new data collection, but from a well-structured project memory.

Audience-development sheet

Purpose: track first-time participants, returnees and age-group composition.

Table EN-115. Mandatory field – Why is it important? – Example / note

Mandatory field	Why is it important?	Example / note
identifier and date	searchability and timing	code, date of completion, version number
responsible person / institution	clear accountability	name, institution, contact
target group / scope	traceability of relevance	who is affected, where, in what scale
key indicators / evidence	measurability and later reporting	minimum 2–5 indicators or evidence items
risks / notes	supports corrective intervention	obstacle, uncertainty, required decision

Source: own compilation based on the Bartók strategy project documents, the completion instructions and the cited source system.

Recommendation: prepare both a short digital and a printable version of each template.

Minimum principle: the same fields should appear in Hungarian, Romanian and English working environments as well.

Strategic benefit: unified data sheets ensure that later reporting, translation, evaluation and re-design start not from new data collection, but from a well-structured project memory.

Art & Science pilot sheet

Purpose: record the goal, partnership circle, output and lessons of scientific-artistic cooperation.

Table EN-116. Mandatory field – Why is it important? – Example / note

Mandatory field	Why is it important?	Example / note
identifier and date	searchability and timing	code, date of completion, version number
responsible person / institution	clear accountability	name, institution, contact
target group / scope	traceability of relevance	who is affected, where, in what scale
key indicators / evidence	measurability and later reporting	minimum 2–5 indicators or evidence items
risks / notes	supports corrective intervention	obstacle, uncertainty, required decision

Source: own compilation based on the Bartók strategy project documents, the completion instructions and the cited source system.

Recommendation: prepare both a short digital and a printable version of each template.

Minimum principle: the same fields should appear in Hungarian, Romanian and English working environments as well.

Strategic benefit: unified data sheets ensure that later reporting, translation, evaluation and re-design start not from new data collection, but from a well-structured project memory.

Risk event sheet

Purpose: document cause, effect and correction in one place if a programme element stalls.

Table EN-117. Mandatory field – Why is it important? – Example / note

Mandatory field	Why is it important?	Example / note
identifier and date	searchability and timing	code, date of completion, version number
responsible person / institution	clear accountability	name, institution, contact
target group / scope	traceability of relevance	who is affected, where, in what scale
key indicators / evidence	measurability and later reporting	minimum 2–5 indicators or evidence items
risks / notes	supports corrective intervention	obstacle, uncertainty, required decision

Source: own compilation based on the Bartók strategy project documents, the completion instructions and the cited source system.

Recommendation: prepare both a short digital and a printable version of each template.

Minimum principle: the same fields should appear in Hungarian, Romanian and English working environments as well.

Strategic benefit: unified data sheets ensure that later reporting, translation, evaluation and re-design start not from new data collection, but from a well-structured project memory.

Annual decision-maker summary template

Purpose: give leadership a short, structured overview of key metrics and decision points.

Table EN-118. Mandatory field – Why is it important? – Example / note

Mandatory field	Why is it important?	Example / note
identifier and date	searchability and timing	code, date of completion, version number
responsible person / institution	clear accountability	name, institution, contact
target group / scope	traceability of relevance	who is affected, where, in what scale
key indicators / evidence	measurability and later reporting	minimum 2–5 indicators or evidence items
risks / notes	supports corrective intervention	obstacle, uncertainty, required decision

Source: own compilation based on the Bartók strategy project documents, the completion instructions and the cited source system.

Recommendation: prepare both a short digital and a printable version of each template.

Minimum principle: the same fields should appear in Hungarian, Romanian and English working environments as well.

Strategic benefit: unified data sheets ensure that later reporting, translation, evaluation and re-design start not from new data collection, but from a well-structured project memory.

Final evaluation sheet

Purpose: record results, gaps, lessons and follow-up suggestions at the end of the cycle.

Table EN-119. Mandatory field – Why is it important? – Example / note

Mandatory field	Why is it important?	Example / note
identifier and date	searchability and timing	code, date of completion, version number
responsible person / institution	clear accountability	name, institution, contact
target group / scope	traceability of relevance	who is affected, where, in what scale
key indicators / evidence	measurability and later reporting	minimum 2–5 indicators or evidence items
risks / notes	supports corrective intervention	obstacle, uncertainty, required decision

Source: own compilation based on the Bartók strategy project documents, the completion instructions and the cited source system.

Recommendation: prepare both a short digital and a printable version of each template.

Minimum principle: the same fields should appear in Hungarian, Romanian and English working environments as well.

Strategic benefit: unified data sheets ensure that later reporting, translation, evaluation and re-design start not from new data collection, but from a well-structured project memory.

16.14. Annex – Sample interview extract and analytical sheets

Later processing of the primary research is greatly helped if the video interviews are accompanied not only by full transcripts, but also by unified extract sheets. The model sheets below show in what structure interview content can be condensed for decision-maker and programme-management use.

Access and small-settlement reach

Table EN-120. Field – Content to be recorded

Field	Content to be recorded
Interview code	e.g. INT-07
Respondent role	institution type / professional role
County / area	territorial relevance
Main statement	one clear core claim
Key barriers	what blocks operation or access
Proposed intervention	what would improve the situation
Decision-maker relevance	why this matters strategically
Tags / coding	access, methodology, retention, art & science, etc.

Source: own compilation based on the Bartók strategy project documents, the completion instructions and the cited source system.

Usage principle: each extract sheet should be at most one page so that it remains quickly reviewable in decision-making and programme-management work. The full transcript or video may be archived separately, but strategic analysis should rely on the one-page extract.

Minimum rule: one interview – one extract sheet – one clear main statement.

Analytical advantage: the extract sheets make it easy to compile county-level or thematic cross-sections.

Talent identification and early support

Table EN-121. Field – Content to be recorded

Field	Content to be recorded
Interview code	e.g. INT-07
Respondent role	institution type / professional role
County / area	territorial relevance
Main statement	one clear core claim
Key barriers	what blocks operation or access
Proposed intervention	what would improve the situation
Decision-maker relevance	why this matters strategically
Tags / coding	access, methodology, retention, art & science, etc.

Source: own compilation based on the Bartók strategy project documents, the completion instructions and the cited source system.

Usage principle: each extract sheet should be at most one page so that it remains quickly reviewable in decision-making and programme-management work. The full transcript or video may be archived separately, but strategic analysis should rely on the one-page extract.

Minimum rule: one interview – one extract sheet – one clear main statement.

Analytical advantage: the extract sheets make it easy to compile county-level or thematic cross-sections.

Secondary-level transition and dropout

Table EN-122. Field – Content to be recorded

Field	Content to be recorded
Interview code	e.g. INT-07
Respondent role	institution type / professional role
County / area	territorial relevance
Main statement	one clear core claim
Key barriers	what blocks operation or access
Proposed intervention	what would improve the situation
Decision-maker relevance	why this matters strategically
Tags / coding	access, methodology, retention, art & science, etc.

Source: own compilation based on the Bartók strategy project documents, the completion instructions and the cited source system.

Usage principle: each extract sheet should be at most one page so that it remains quickly reviewable in decision-making and programme-management work. The full transcript or video may be archived separately, but strategic analysis should rely on the one-page extract.

Minimum rule: one interview – one extract sheet – one clear main statement.

Analytical advantage: the extract sheets make it easy to compile county-level or thematic cross-sections.

Higher-education linkage and research integration

Table EN-123. Field – Content to be recorded

Field	Content to be recorded
Interview code	e.g. INT-07
Respondent role	institution type / professional role
County / area	territorial relevance
Main statement	one clear core claim
Key barriers	what blocks operation or access
Proposed intervention	what would improve the situation
Decision-maker relevance	why this matters strategically
Tags / coding	access, methodology, retention, art & science, etc.

Source: own compilation based on the Bartók strategy project documents, the completion instructions and the cited source system.

Usage principle: each extract sheet should be at most one page so that it remains quickly reviewable in decision-making and programme-management work. The full transcript or video may be archived separately, but strategic analysis should rely on the one-page extract.

Minimum rule: one interview – one extract sheet – one clear main statement.

Analytical advantage: the extract sheets make it easy to compile county-level or thematic cross-sections.

Art-mediation innovation and new audiences

Table EN-124. Field – Content to be recorded

Field	Content to be recorded
Interview code	e.g. INT-07
Respondent role	institution type / professional role
County / area	territorial relevance

Main statement	one clear core claim
Key barriers	what blocks operation or access
Proposed intervention	what would improve the situation
Decision-maker relevance	why this matters strategically
Tags / coding	access, methodology, retention, art & science, etc.

Source: own compilation based on the Bartók strategy project documents, the completion instructions and the cited source system.

Usage principle: each extract sheet should be at most one page so that it remains quickly reviewable in decision-making and programme-management work. The full transcript or video may be archived separately, but strategic analysis should rely on the one-page extract.

Minimum rule: one interview – one extract sheet – one clear main statement.

Analytical advantage: the extract sheets make it easy to compile county-level or thematic cross-sections.

Digital infrastructure and technological differences

Table EN-125. Field – Content to be recorded

Field	Content to be recorded
Interview code	e.g. INT-07
Respondent role	institution type / professional role
County / area	territorial relevance
Main statement	one clear core claim
Key barriers	what blocks operation or access
Proposed intervention	what would improve the situation
Decision-maker relevance	why this matters strategically
Tags / coding	access, methodology, retention, art & science, etc.

Source: own compilation based on the Bartók strategy project documents, the completion instructions and the cited source system.

Usage principle: each extract sheet should be at most one page so that it remains quickly reviewable in decision-making and programme-management work. The full transcript or video may be archived separately, but strategic analysis should rely on the one-page extract.

Minimum rule: one interview – one extract sheet – one clear main statement.

Analytical advantage: the extract sheets make it easy to compile county-level or thematic cross-sections.

Creative economy and corporate cooperation

Table EN-126. Field – Content to be recorded

Field	Content to be recorded
Interview code	e.g. INT-07
Respondent role	institution type / professional role
County / area	territorial relevance
Main statement	one clear core claim
Key barriers	what blocks operation or access
Proposed intervention	what would improve the situation
Decision-maker relevance	why this matters strategically
Tags / coding	access, methodology, retention, art & science, etc.

Source: own compilation based on the Bartók strategy project documents, the completion instructions and the cited source system.

Usage principle: each extract sheet should be at most one page so that it remains quickly reviewable in decision-making and programme-management work. The full transcript or video may be archived separately, but strategic analysis should rely on the one-page extract.

Minimum rule: one interview – one extract sheet – one clear main statement.

Analytical advantage: the extract sheets make it easy to compile county-level or thematic cross-sections.

Staying on the path, outmigration and mentoring

Table EN-127. Field – Content to be recorded

Field	Content to be recorded
Interview code	e.g. INT-07
Respondent role	institution type / professional role
County / area	territorial relevance
Main statement	one clear core claim
Key barriers	what blocks operation or access
Proposed intervention	what would improve the situation
Decision-maker relevance	why this matters strategically
Tags / coding	access, methodology, retention, art & science, etc.

Source: own compilation based on the Bartók strategy project documents, the completion instructions and the cited source system.

Usage principle: each extract sheet should be at most one page so that it remains quickly reviewable in decision-making and programme-management work. The full transcript or video may be archived separately, but strategic analysis should rely on the one-page extract.

Minimum rule: one interview – one extract sheet – one clear main statement.

Analytical advantage: the extract sheets make it easy to compile county-level or thematic cross-sections.

HU–RO cooperation and multilingualism

Table EN-128. Field – Content to be recorded

Field	Content to be recorded
Interview code	e.g. INT-07
Respondent role	institution type / professional role
County / area	territorial relevance
Main statement	one clear core claim
Key barriers	what blocks operation or access
Proposed intervention	what would improve the situation
Decision-maker relevance	why this matters strategically
Tags / coding	access, methodology, retention, art & science, etc.

Source: own compilation based on the Bartók strategy project documents, the completion instructions and the cited source system.

Usage principle: each extract sheet should be at most one page so that it remains quickly reviewable in decision-making and programme-management work. The full transcript or video may be archived separately, but strategic analysis should rely on the one-page extract.

Minimum rule: one interview – one extract sheet – one clear main statement.

Analytical advantage: the extract sheets make it easy to compile county-level or thematic cross-sections.

Decision-maker and financing barriers

Table EN-129. Field – Content to be recorded

Field	Content to be recorded
Interview code	e.g. INT-07
Respondent role	institution type / professional role
County / area	territorial relevance

Main statement	one clear core claim
Key barriers	what blocks operation or access
Proposed intervention	what would improve the situation
Decision-maker relevance	why this matters strategically
Tags / coding	access, methodology, retention, art & science, etc.

Source: own compilation based on the Bartók strategy project documents, the completion instructions and the cited source system.

Usage principle: each extract sheet should be at most one page so that it remains quickly reviewable in decision-making and programme-management work. The full transcript or video may be archived separately, but strategic analysis should rely on the one-page extract.

Minimum rule: one interview – one extract sheet – one clear main statement.

Analytical advantage: the extract sheets make it easy to compile county-level or thematic cross-sections.

Project title: ROHU00495 MIKROKOSMOS -"Unveiling Béla Bartók's ethos and cultural heritage through various artistic disciplines"

Material editor: "Banat-Triplex Confinium EGTC"

Publishing date: 05. 2026.

The project is funded by the European Union under the Interreg fund and co-financed by Romania and Hungary.

The author is responsible for the content of this material.

The content of this material does not necessarily represent the official position of the European Union.

Potenton Alapítvány